

Kolstrud 400

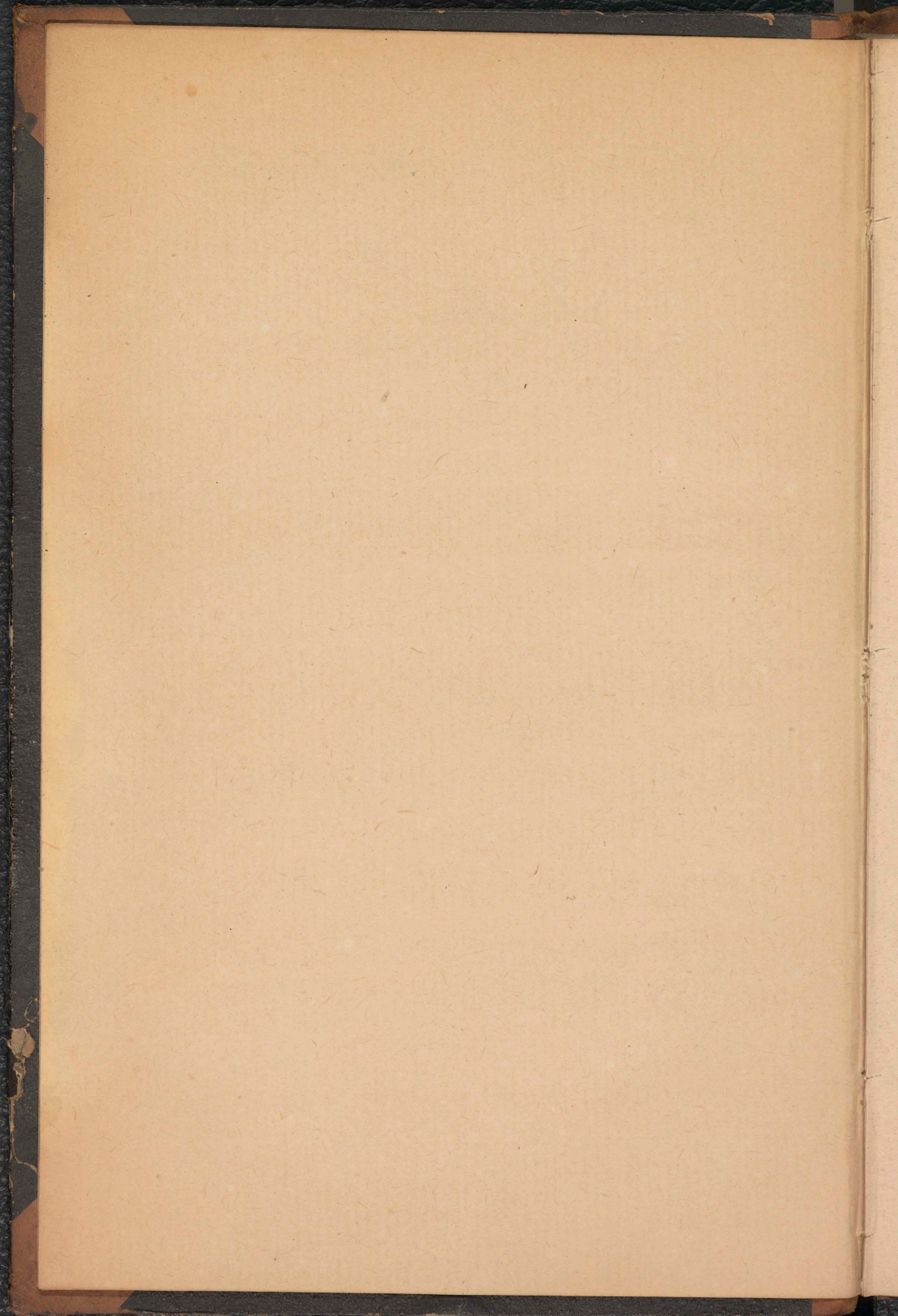
13c033890
1-

Oluf Kolsrud

19/5/1941

J. Berg

Kom til Jesus!

Tolv Prædikener

af

J. Berg

J. St. Munch,
Pastor.

Christiania 1876.

„Unge Mænds kristelige Foreningss“ Forlag.

Trykt hos S. J. Jensen.

From the Journal

John Woodhouse

[Faint handwritten text]

John Woodhouse

John Woodhouse

John Woodhouse

John Woodhouse

F o r o r d.

Disse Prædikener, der ere optagne med Hurtigskrift og derefter rettede og tildels forfattede, gjøre ikke Fordring paa at være af nogen Betydning. Men det er efter christelige Venners Opfordring de ere udgivne, og som de ere holdte i Tro, saa udsendes de i Tro, idet jeg haaber, at de trods deres ringe Dragt dog kunne faa være med at raabe: „Kom til Jesus“, og saaledes bringe Julebud til Fattige og Rige. De tør maasse ogsaa bære Vidnesbyrd om, at Herrens Ord ikke er bundet til noget Sted; thi jeg har været nødt til at holde dem dels i Klingenberges store Dandsesal, dels ogsaa under aaben Himmel.

De fleste af disse Prædikener have været trykte særskilt, som det af hver Prædikens Titelblad vil sees, og have været udgivne paa „Unge Mænds christelige Forenings“ Forlag, — en Forening, der her i Christiania har dannet sig forat samle yngre Mænd om Guds Ord alene og virke for deres sande Omvendelse til Jesum ved Ord og Bøn, — altsaa nærmere bestemt: en unge Mænds Bønneforening paa Guds-Ordets Grund.

Herren velsigne disse Prædikeners Læsning som han i Naade har velsignet deres Høren.

J. St. Munch.

Indhold.

1. Det sande Christenliks Grund og Aabenbarelse.
(Tref.-Søndag).
 2. Kommer, thi nu ere alle Ting berebte.
(2den Søndag efter Tref.)
 3. Den sande Næstekjærlighed.
(4de Søndag efter Tref.)
 4. Herre paa dit Ord!
(5te Søndag efter Tref.)
 5. Al, dersom du dog vidste, hvad der tjener til din Fred.
(10de Søndag efter Tref.)
 6. Giffata.
(12te Søndag efter Tref.)
 7. Frembærer Tætsigelse i alle Ting.
(14de Søndag efter Tref.)
 8. Tjener du den levende Gud eller denne Verdens Gud?
(15de Søndag efter Tref.)
 9. Kom ihu, at du helligholder Hviledagen.
(17de Søndag efter Tref.)
 10. Syndsforladelsens Tilfigelse.
(19de Søndag efter Tref.)
 11. De Salige i Himlen og paa Jorden.
(Allehelgens-Søndag).
 12. Den store Røge.
(24de Søndag efter Tref.)
-

Index

The first of these is the
The second is the
The third is the
The fourth is the
The fifth is the
The sixth is the
The seventh is the
The eighth is the
The ninth is the
The tenth is the
The eleventh is the
The twelfth is the
The thirteenth is the
The fourteenth is the
The fifteenth is the
The sixteenth is the
The seventeenth is the
The eighteenth is the
The nineteenth is the
The twentieth is the

Prædiken

af

J. St. Munch

Trefolbigheds-Søndag 1876.

Fader os bede! Være være dig, Gud Fader! Være være dig, Gud Søn! Være være dig, Gud Helligaand! Treenige Gud, saa rig paa Miskundhed og Naade over os, vi love og prise dit hellige Navn. O, modtag vor ringe Tak! Al, den er kun altfor ringe ligeoverfor din uendelige Kjærlighed. O Helligaand, lær os mere og mere at takke! Forklar mere og mere for os, hvad det er, vi have modtaget i det dyrebare Guds Ord og i alle de Belgjæringer til Sjæl og Legeme, som daglig saa rigelig tilflyder os! Vi takke dig, treenige Gud, at vi her ere samlede i Jesu Navn, vi takke dig for denne Dag, vi takke dig for denne Stund, vi takke dig fordi vi kunne se og erfare, at din Naade hver Dag er ny over os. O, velsign du selv denne Andagtsstund til dit Navns Ære og til Synderes Frelse! Herre Gud, lad du dit Ord idag paa dette Sted blive forkyndt purret og rent! Velsign Ordets Forkyndelse for vore Hjerter! Lad de døde vorde levende, og lad de levende saa mere Liv i Christo Jesu! Hør hvert et Hjertesul, som her opstiger! Treenige Gud, kom med din Velsignelse over os! Send, o Fader, for Jesu Christi Skyld din kjære Helligaand! Ja, kom du kjære Helligaand, du Pintsaaand, blæs du hen over os, og blæs Guds Kjærlighed ind i Hjerterne formedelst Troen paa Jesum Christum! Amen!

Evangelium, Joh. 3, B. 1—15.

Medforløste! Naade være med eder, og Fred af Gud vor Fader og den Herre Jesum Christum! Vi læse i Dagens Evangelium om en Mand, der kom til Jesus om Natten af Frygt for Jøderne. Han vilde ikke, at de skulde se, at han gik til Jesus. Han var selv en af Jødernes ypperste, en Pharisaer, — vi kjende ham vel — Nicodemus. Han maatte gaa til Jesus. Han havde vel længe tvivlet, om han skulde gjøre det; men Ordet maa have truffet ham, saa han ikke havde Fred; det gjere og bruste inden i ham. Men saa gik han om Natten. Du og jeg, vi ville ikke gaa om Natten alene. Vi ville ogsaa gaa om Dagen; thi vi vide, at vi kunne komme til Jesus, naar vi ville. Vi kunne komme om Natten, og vi bør komme om Natten ogsaa. Men Gud være lovet, at vi have

Afgang til Jesus naarfombelst, og navnlig at han har givet os en Dag i Ugen, paa hvilken han i Besynderlighed staar og venter paa os, at vi skulle komme til ham i denne hellige Sondag, den kjære Hviledag, Jesu Christi egen Dag. Og du store Skare, som har samlet dig her idag, er det ikke til Jesus du er kommen? Jo det er det, og ikke en af eder er kommen forgjæves, dersom han er kommen i Jesu Navn. Thi vi vide, at Jesus er her iblandt os. Som vi stedse skulle minde hverandre herom, saaledes ville vi ogsaa idag gjøre det; vi ville ikke blive trætte deraf; thi det er altfor deiligt, og vi trænge saa vel til at paaminde om dette, at Jesus er iblandt os tilstede. Ja, ligesaa vist som Nicodemus fandt ham og hørte hans livsalige Ord, ligesaa vist saar du i denne Stund Afgang til ham, naar dit Hjerte raaber og beder: Herre, tal dog et Ord til mig! Ja, vi ville tale til ham, saa vil han svare os. Vi ville gjerne bede ham i denne Stund om, at han med sin Helligaand vil ogsaa oplyse os om, hvorledes vi skulle komme ind i Guds Rige.

Se, hvor kort Livet er, hvor snart Dødens Bud kommer, hvor brat dit Liv er tilende! Det svinder hurtigere end den korte Sommer i Norden. Snart, snart komme Høstens Storme, og du maa bære dit Goved, og dine Venner bære dit Støv til Graven. Venner! Døden ser vi, Døden minder os stedse, men Livet se vi ogsaa, Gud være lovet! Se til Golgatha, der er Livet! O, at vi ret kunne annanne det dyre Livets Evangelium og lytte til Herrens Ord til os i denne Stund, saa vi kunne forstaa, hvad det er at have det evige Liv! Lader os spørge ham enfoldig, saa saar vi ogsaa det Svar, som vi kunne trænge!

Men dette er Summen af, hvad vi i denne korte Andagstund ville spørge om og bede om Naade til at betragte og lægge os paa Hjerte: Hvori har det evige Liv sin Grund, og hvorledes kan jeg kjende, og hvorledes kan det blive aabenbart ogsaa for andre, at jeg er gaaet over fra Døden til Livet, at jeg eier det evige Liv?

Det er et alvorligt Spørgsmaal, men vi kunne være forvisjede om, at dersom vi spørge i Tro, saa vil Guds Ord give os det Svar, som vi trænge, og den kjære Herre Jesus vil forbarme sig over os, han vil ikke støde os ud, selv om vi komme noksaa elendige, ja noksaa tvivlende, naar han ser, at det er os om Sandheden at gjøre. Lader os da nu bede med hverandre derom, og lader os, som vi pleie at gjøre, lægge vor Ben i det Psalmevers, vi synge: O Helligaand, kom til os ned! o. s. v.

Det er fremdeles en Gaade for det naturlige Menneſte, hvorledes et Menneſte kan fødes paany. Det bliver atter og atter det samme Spørgsmaal op igjen, som Nicodemus gav Jesus, idet han sagde: „Hvorledes kan et Menneſte fødes, som er gammelt?“ Der er saare mange, som have grundet derpaa, der er saare mange, som have villet begribe dette, og naar de ikke have kunnet begribe det, saa have de kastet det fra sig og sagt: „Nei det kan ikke for-

holde sig saaledes". Eller ogsaa har man villet forklare det paa sin egen Maade; man har villet gjøre det mere „aandeligt“ efter Menneskets Begreb; man synes, det er noget for sandseligt dette, at man skal sødes paany; man siger: „Det kan vist ikke være at forstaa saa bogstaveligt, som Jesus her siger, det maa forstaaes paa en ganske anden Maade“. Og saaledes har man da søgt paa flere Mennesker, at vi maa blive aandelige Mennesker. Men vi, der her ere samlede om Jesus, vi gaa lige til ham og holde os fast ved hans Ord, vi ere ganske forvissede om, at naar Frelseren siger: „Hvad, som er født af Kjødet, er Kjød, og hvad, som er født af Aanden, er Aand“, saa er det Sandhed, og naar den høiere Herre Jesus siger: „Uden at nogen bliver født af Vand og Aand, kan han ikke indkomme i Guds Rige“, da er det Sandhed, og vi staa her ligeoverfor denne store herlige Sandhed fulde af Tillbedelse. Men forat vi ved Guds Naade kunne — jeg vil ikke sige begribe, thi det kunne vi ikke, men — i Troen gribe og tilegne os den dyrebare, herlige Lære om det nye Liv i Christo Jesu, saa maa vi forud søge at rydde Blads derved, at vi ganske kortelig pege paa, hvad det ikke er, — at vi vise af Veien de daarlige Menneskemeninger, som ville stille sig op og hindre os fra at naa hen til Sandheden og stige op paa Sandhedens Grund. Naar vi da spørge om, hvad dette nye Liv er, ville vi først sige: Det er ikke det samme, som at man fatter nye Forsætter; det er ikke det samme, som at man fornyer sig selv gennem sine egne Beslutninger; det er ikke det samme, som at man, efterat man maaske har levet et mindre moralsk Liv, beslutter sig til nu at ville leve et mere dydigt Liv og søge nogenlunde at ville rette sig efter de almindelige Fordringer til Menneskelivet. Du er ikke derfor født paany, fordi du kan forbedre dig. Et ungt Menneske f. Ex., der har levet et vildt og udsvævende Liv, er ingenlunde født paany, fordi dette samme Menneske faar se, til hvilken Afgrund dette Liv fører, og ifølge den menneskelige Sædeligheds Kraft afstaar fra aabenbare Udskeielser og begynder at leve et anstændigt Liv. Ei heller maa vi mene, at man er et aandeligt Menneske, at man er i Besiddelse af dette nye Liv, fordi man er et aandrigt Menneske, fordi man er i Besiddelse af, hvad man kalder „Aand“, fordi man er i Besiddelse af Dannelse, fordi man er en fin Tænkter, fordi man har tilegnet sig meget af det, som Menneskeaanden kan opfinde i sig selv, fordi man er en stor Videnskabsmand. Man er derfor ikke født paany. Ogsaa Hedningerne kunne opvise saadanne Mænd, vi kunne nævne mærkelige Hedninger i saa Henseende: en Plato, en Sokrates, o. m. fl. Heller ikke maa man mene, at man er et aandeligt Menneske, fordi man kan tale med om Aandelighed, fordi man kan stifte sig aandelig i det ydre, fordi man kan være med der, hvor den aandelige Gjerning er. Ei heller maa man mene, at man har den Helligaånd, fordi man fører Kampen i sit eget indre ifølge Samvittighedens Stemme, som Gud har nedlagt i os. Man læser

om Kampen mellem Rjød og Aand, og man ved med sig selv, at man arbejder imod de onde Tanker og Begjæringer, som komme frem, og saa mener man: „Jeg er jo født paany, jeg har jo den Helligaand, der er jo en saadan Kamp, en saadan Tvedeling inden i mig, jeg ser dog tydelig, at der er et bedre Menneske i mig, som stræber imod det onde Menneske i mig“. Men det er slet ikke andet end Samvittighedens Stemme, og den findes ogsaa hos Hedningerne, „idet Tankerne indbyrdes anklage og forsvare hverandre“. Et Menneske er ikke en Djævel. Det har vistnok tabt Guds Billede — ganske vist, men der lyder dog en Guds-Stemme gennem Samvittigheden, som netop skulde forberede Mennesket til at kunne modtage Naaden. Altsaa, intet af dette er noget Tegn paa, at vi have den Helligaand, intet af dette er det aandelige Liv. Der maa en ny Fødsel til. Du fødes legemlig til Verden, du maa ogsaa fødes aandelig. Du maa blive et nyt Menneske, du maa blive en ny Skabning, det gamle maa være forbigaaet, og alt maa være blevet nyt, — dette er saa klart efter Guds Ord. Og naar vi nu spørge: „Hvad er dette Liv? hvad er Livets Grund?“ — da er Svaret saa enfoldigt og deilig, at det varmer Hjertet; det gjør den enfoldige vis; det gjør, at den døde bliver levende; det gjør, at den fortabte Synder bliver hellig. Hvad er da Livets Grund? Er dette at søge i mig? Nei, nei, da maatte jeg jo fortvivle. Er den at søge udenfor mig? Hvorhenne? Er den at søge i Menneskevrimmelen? Er den at søge i de lærdes Høresale? Nei, nei! Hvor da? Skal jeg reise udenlands for at finde den? Skal jeg fare op til Himmelen, om jeg kan, for at finde den? Nei, nei! Livet er kommet ned fra Himmelen til os. Vi have hørt det idag. Det er kommet til os som en Himmels gave. Det er kommet som Solen, der sender sine varmende, lysende Straaler ned og efter Vinternatten giver Sommerdagen. Det er kommet som en Naadens Regn, der bringer Frugtbarhed. Det er kommet i Christo Jesu. Jesus er Livet, han er kommen, Livet er kommet til os fra Himmelen, vi have ham, den dyrebare Frelser, og hvo, som tror paa ham, skal ikke fortabes, men have et evigt Liv. Han er Livets Grund, han, der gav os Livet, idet han hengav sig selv i Døden. Han har jo selv vist os hen til sig i det Ord, han idag har talt til os. Se til ham, der er ophøiet paa Korsfets Træ! Der ser du Livets Træ. Vore Forfædrene bleve udjagede af Paradiset, de fik ikke æde af Livets Træ, og det var godt; thi det skulde for dem være bleven til evig Pine, hvis de havde ædt af Livets Træ, efterat de vare faldne. Men saa blev Livets Træ plantet paa Jorden igjen, paa Golgatha, — Korsfets Træ. Det ser saa nøgent ud; du ser ei Blade, ei Blomster, ei mange gyldne Frugter; du ser det nøgne Kors træ, saaledes som Træerne staa om Vinteren. Men se nærmere til! Se dog, det er purpurfarvet! Se dog, der hænger han, der er Livet, han, der blev faaret for vore Overtrædelser og knust for vore Misgjerninger! I Døden ser du Livet! Der Livet døde paa Korsfets Træ, blev Korsfets

Træ til et Livets Træ, saa at hver den, som stuer den korsfæstede i Troen, gaar over fra Døden til Livet. Det er saa ganske enfoldigt for Troen, men det er saa umuligt for de vises Forstand at udgrunde. Men vi takke, vi love, vi prise! Du Synder, du fattige Synder, der forgjæves har kæmpet med dig selv, du, der har snublet og faldt saa mangen Gang, du, der har indvilket dig i dine egne Beslutningers Garn, du, der har fattet Forsætter atter og atter, som ere faldne overende som Korthuse, du, der er bleven træt af dette, men du, som dog maa og vil finde Livet, se til Jesus paa Korset, der har du det; han er Livets Grund, og det vide vi — 1 Joh. 5 — at hver den, som tror, at Jesus er Kristus, han er født af Gud.

Men kunne da vi, du og jeg, ogsaa have Kjendetegn, hvoraf vi kunne vide, om vi ere overgangne fra Døden til Livet? Det er et Spørgsmaal, som med Evighedens Alvor trænger sig ind paa os, naar vi først ere vakte op af vor Syndebvale. Thi det er klart — og det viser ogsaa Billedet om de af Slangen bidte Jøders Blik paa Kobberslangen — for at vi kunne erholde, hvad Jesus skænker os, maa vi være vakte op, maa vi være os vor Nød bevidste. Vi vide, at Gjenfødselsens Midler ere Daaben og Ordet; men vi vide ogsaa, at de virke ikke „magisk“, som man siger; der maa være noget, der er vakt i Menneskesjælen, og det er just dette: den dybe Trang til Frelse, denne Opgiven af sig selv, dette, at man hengiver sig til ham, der er Livet. Hengiv dig til Livet, og du har Livet! Men nu kommer altsaa dette Spørgsmaal: hvilke Kjendetegn kunne vi have derpaa? Der er flere end en, som gaar i Tvivl derom, og selv den, der har faaet Naade til at tro, og har Troens fulde Forvisning, kommer mangen Gang senere ind i Mørket, der bliver Nat i hans Sjæl, og han maa gaa om Natten til Jesus. Det er vistnok saa, naar vi spørge: „Kan jeg vide, om jeg er gaaet over fra Døden til Livet? kan jeg vide, om jeg er frelst, om jeg, hvis jeg kalder bort idag, hvis Dødens Bile pludselig ramme mig, skal overflyttes til det evige Liv?“ — da have vi det sikre Svar i dette: „Ja, dersom du tror“; thi vi have det klart: „Hver den, som tror paa ham, skal ikke fortabes, men have et evigt Liv“. Men saa er der ogsaa et andet Ord fra Jesus, hans Svar til Nicodemus: „Vinden blæser, hvor den vil, og du hører dens Susen, men du ved ikke, hvorfra den kommer, og hvor den farer hen; saaledes er det med hver den, som er født af Manden“. Naar vi høre dette Ord, forstaa vi, at der ved den aandelige Fødsel maa være noget hemmelighedsfuldt, noget dunkelt, noget skjult; vi forstaa, at vi staa ligeoverfor noget, som vi ikke kunne gjennemtrænge med vor Tanke, og vi kunne komme til at spørge: „Men kunne vi da vide dette? Kunne vi vide, om vi ere fødte paany? Læse vi ikke her, at Vinden blæser, hvor den vil, vi høre dens Susen, men vi vide ikke, hvorfra den kommer, og hvor den farer hen? Vi maa altsaa være i Ubished“. Der er dem, der sige det; der er dem, der lægger Visdom i dette at være ubis; der er dem, der gjøre Fordring paa at være i besynderlig Grad vise, naar de sige dette. Men du en-

folbdige, du, som har oplevet Livet i Christo Jesu, du, for hvem det ikke staar som en tom Ordvending dette, men for hvem det er noget oplevet, du, der er flyttet ind i det nye Hus, du siger til en saadan: „Er du en Lærer i Israel og ved ikke dette?“ Ja, Gud være lovet! vi saa vide det, og her er det lille Ord i Jesu Svar saa betegnende: du hører Vindens Susen, men du ved ikke, hvorfra den kommer, eller hvor den farer hen. Du ved ikke, hvorfra Vinden kommer, eller hvor den farer hen og standser; men — ikke sandt? du hører dens Susen i Løvet paa Træerne; du ser, hvorledes Træerne hvie sig; og du fornemmer den friske Lustning, naar det har været kvalmt og lummert, og Vinden kommer susende. Du ved det, du erfarer det. Se, der kommer den milde Foraarsvind og lukker op Guds Forraadskamre i Jordens Skjød ved Foraars-tide. Du hører dens Susen. Du ser, hvorledes den ene Blomst efter den anden lukker op sit Die og ser mod Himmelens Blaa; du ser, hvorledes det ene Træ klædes med Løv efter det andet; du ser, hvorledes Livet spirer op rundt om dig, og du siger: det er Sommer. Men du kan ikke følge Guds Fingre; du kan ikke følge ham, hvor han gaar i det stille; du kan ikke følge de Bud, han sender ned til Træets Rod; du kender ikke Kræfterne, hvorledes de virke; du ved ikke, hvorfra de komme, hvor de gaa hen; men du ser, du oplever Virkningen. Du erfarer, naar det er bleven Sommer i dig, naar Vinterdøden er forbi; du ved det. — Ja, det er allerede jagt dig: hver den, som i Sandhed tror, er født paany. Men hvorledes skal jeg vide, at jeg tror? Jeg vil tro, men hvorledes skal jeg vide, at jeg gør det? Vi tale her om at have faaet Livet, at have oplevet sin Pintse, at have faaet den Helligaand, der er Livets Aand, og ligesaa vist som den døde Lazarus, der af Jesus opvattes fra de døde, ligesaa vist som Eufens Søn af Rain vidste det, da Livets Ord trangte ind og vakte til Liv, ligesaa vist ville vi saa det at vide, naar vi lytte til Herrens Ord og lade os veilede paa rette Maade. Thi det er Kjendetegnet, at der bryder frem i vor Sjæl en Fred, som overgaar al Forstand, idet vi saa Lov at tro: „Mine Synder ere mig forladte“, saa Lov at tro: „jeg er bleven retfærdig for Gud“, cfr. Rom. 5, 1 ff., Gal. 5, 22; Phil. 4, 7. Det er altsaa dette, at du kommer til Golgatha, til Jesus, og virkelig i Troen tilegner dig, hvad der er dig skjænket i Daaben og Guds Ord, at du tilegner dig det, du hjælpeløse, fortvivlede Synder, efter al din Jammer og Møje, al din Kamp og Strid tilegner dig dette: „For mig er Jesus død, til min Retfærdiggjørelse er han opstanden“. Det er altsaa ikke nok, at du er opvakt. Man kan tage meget feil her, og der er ikke saa, som mene, at de ere komne til Livet, skjønt de endnu kun er i Bækkelsens Tid. Men Livet kendes paa Frugterne, og du vil erfare det hos dig selv derved, at du faar Lov at tro: „Jesus er min Frelser, og jeg har i ham mine Synders Forladelse, og jeg eier i ham det evige Liv“. Det er dette altsaa, at det bliver klart for dig, at hvad Jesus har skjænket alle, det har han ogsaa skjænket dig,

m. a. D. den fulde Forvisning om at være frelst i Christo Jesu. Jeg vil ikke nægte, at Livet kan være der, selv hvor denne Forvisning ikke er kommen. Men det vide vi, at naar en Sjæl beder inderlig derom, saa faar den det, og naar han bier paa Herren, saa vil Herren ikke svige ham. Det sikre Kjendtegn er altsaa den Helligaands Vidnesbyrd i vort eget indre, der vidner med os, at vi ere Guds Børn, Rom. 8, 16. Saa kan da Satan komme og alle onde Aander, og alle Tvivl kunne fare imod dig, der staar som en Synder for Gud og Menneker, — du klynger dig til Korsets Træ, til Jesus, og ser op til ham. Som det var med dem, der i Drkenen vare bidte af Ildslangen og kjendte Dødens Ild brænde i sine Aarer — naar de saa op med Tro, veg det onde fra dem, — se, saaledes er det og med dig, naar du holder fast ved Jesus, da faar du den Forvisning: „Mine Synder ere mig forladte.“ Og dog ser du maasse ikke andet end Dødsfynder i dig, idel Dødstegn, og Dødstegnene blive et Anklagelses-Skrift: „Min Gud, min Gud! hvad er jeg?“ Du har maasse tænkt at skulle saa se saa besynderlige Livstegn i dig; og det er det, som forhindrer mange fra at tilegne sig de rette Kjendtegn; det er det, som gjør, at mange kunne gaa saa længe, saa længe, og ikke saa Forvisning, fordi de vente paa Forbedringen i sit eget indre, fordi de ville have Tegnene før Troen. Nei, først naar du tror, faar du Tegnene; og naar du faar Naade til at tro: „Dine Synder ere dig forladte,“ se da springe Livstegnene i dit indre som Blomster i Foraarsstide; da faar du Fred med Gud, og da faar du ogsaa Naade til at vidne for Jesus, at du elsker ham, at han er bleven dig dyrebare end alt, at han er bleven den, du ikke kan undvære.

Og dette er det andet Kjendtegn, at du elsker Jesum over alt, agter alt for Tab mod Opperligheden af Kundskaben om ham, Phil. 3, 8. Det bliver ganske anderledes med dit Forhold til Jesus, end det før har været. Jeg erindrer med mig selv — og jeg tror at tale i manges Navn, som have oplevet det samme — hvilken forunderlig Ting det var at være kommen til at kjende, at Jesus var min Frelser, og at kjende, at jeg var kommen til at elske ham, som jeg aldrig før havde kjendt det. Saa mangen Gang havde jeg prædiket for mig selv: „Du skal elske Jesus!“ og jeg havde gaaet og pint mig dermed, og det havde gjort mig inderlig ondt, at jeg ikke havde kunnet gjøre det; det blev til en Lov for mig. Men da vi fik kaste al Sorg paa Jesus og modtage Livet for intet som Pintsegave, som Foraarsgave, se, da kom Kjærligheden af sig selv! Og dernæst har du det Kjendtegn, at du da gjerne ogsaa vil vidne om Jesus; du vil i dit Liv og Levnet være ham behagelig. Vi læse i Pauli Brev til Romerne Cap. 8, 14, hvorledes vi drives af den Helligaand til at følge Jesus, til at kæmpe mod Lyster og Begjæringer, til at følge ham for at være hans egen som en hynderlig Ting. Det er ikke saadan Christendom, som vi desværre nu se nok af; thi der er mange, som bedrage sig selv og indbilde sig, at de ere sødte paany, og ere det ikke, idet de ikke efterfølge Jesus. Men hvor der er

bleven den sande Kjærlighed til Herren, naar Hjertet faar hvile ud i Jesu Faan, naar du faar holde fast ved den usynlige, som om du saa ham, der maa Aanden drive til at blive mere og mere lydig; — fra Retfærdiggjørelse kommer du ind i Helliggjørelse, det aandelige Liv, Aandens Frugter, aabenbare sig som vi læse i Galaterbrevets 5te Capitel. Vi maa arbeide for Jesus, vi ville ikke besmitte vor Bryllupsklædning, og saa er det atter et Kjendetegn, at du maa bryde med Verdens forføngelige Væsen i dit Hjerte. Den, der er født paany, den, der er overgaaet fra Døden til Livet, den, der vil følge Jesus, tager sit Kors paa og følger ham, og Verden forstaar ham ikke. Dette Kjendetegn i dig kan styrke dig i Ansægtelsens Stund: har du fremdeles Lyst til Verden? Jeg spørger dig, omvendte unge Mand, og dig, omvendte unge Kvinde: Er det vel nu som det var før med dig? Hvorledes tilbragte du før din Søndag? Hvilket Selskab var dig behageligt da? Var det ikke lysteligt for dig at være med, hvor alskens forføngelig Tale og Gjærning dreves? Men hvad er det, som nu fører dig didhen, hvor Guds Ord høres? Hvad er det, som gjør, at Psalmer og Lovsange nu ere dig dyrebare end Balmusik? Hvad er det, som gjør, at Guds Ord klinger anderledes end før? Hvad er det, som gjør det saa lystigt at være der, hvor Budskabet om Jesus bringes? Det er dette, at du har faaet en ny Aand, at Jesus har taget Bolig i dit Hjerte, og at du har faaet ham kjær. Han er Ordet, Tungens Baand er løst, og du lover og priser Herren, men siger: Verden er mig korsfæstet og jeg Verden, Gal. 6, 14. O, at de altsaa maatte træde frem for dig i Ansægtelsens Stund, naar Mørkets Fyrste anfalder dig, disse Kjendetegn, der kunne være til Hjælp for dig, men fremfor alt dog dette: „Jesus er min! Jesus er død for mig!“ Lad saa være, at de andre Kjendetegn kunne blive svage mangen Gang; lad være, at du ikke kan holde fast ved Forvisningen om, at du har Jesus; lad være, at dit Hjerte fordømmer dig; lad være, at du havde ventet andre Frugter hos dig; lad være, naar du sammenligner, hvad du er, og hvad du var, at du synes, du er værre nu, end du var; lad være, at Aandens Lys vidner for dig om din store Synd; og lad være — det maa saa være — at du har faaet en klarere Syndserkjendelse, at du er vaagnet til en større Selvbevidsthed, saa du faar se, at du er en langt, langt større Synder, end du før havde Anelse om; — lad dig ikke deraf bedrage, lad ikke Djævelen deraf faa Anledning til at slaa ned dit Mod og føre dig ud i Ansægtelsens Nat! Ja, om han gjør det, saa lad dog din Gang i Ansægtelsens Nat være Nicodemus's Gang til Jesus, og lad ham være Lyset for dig, om alt er mørkt for dig. Du Christne, som har vandret længe, du ved, hvad det er at maatte gaa og se paa sig selv og sige: „Kan jeg være født paany? jeg er jo saa fuld af Synd!“ — disse Kjendetegn vil du gjerne have, men naar du skal gribe dem, saa er det, som om de forsvinde, det bliver dunkelt for dig. Men naar Jesus er dig nok, naar Aanden vidner i dig, at du ikke kan undvære ham, naar Aanden vidner, at du er

ham dyrebar, naar du klynger dig til ham, som den skibbrudne Sømand klynger sig til Klippen, naar du klynger dig til ham, som Barnet klynger sig til Moderen, naar du klynger dig til ham og siger: „Herre, lad alt forlade mig, du vil ikke forlade mig!“ — da er du født paany. Thi den, som ikke er født paany, kan ikke gjøre dette; hans Hjerte drager ham ikke til Jesus, men bort fra Jesus. Og naar du siger, at du mangler Tegnene paa Kjerlighed til Jesus, og at det er det, som slaar dig ned, — ja, har du ikke fældt Taarer over, at du ikke har den rette Kjerlighed til Jesus, da er der Fare med dig; — men har du Kjerlighedens Sorg over ham, leder du som Bruden i Høifangen efter Brudgommen, saa har du Kjerlighed. Det er lifligt at vide, naar det mangen Gang bliver dunkelt for os, og Tegnene forsvinde, at det største Tegn kan dog ikke forsvinde, Jesus paa Golgatha kan ikke forsvinde, og da have vi det bedste Kjendtegn: „Hver den, som tror, skal ikke fortabes, men have et evigt Liv“.

Men skal da ikke andre se det? Aabenbarer det sig ikke for andre? Jo, ganske vist! Det maa komme tilsyne. Er du født paany, er du bleven Guds Barn, er du bleven Jesu Broder, har du faaet den Helligaand, da maa de, som bo i dit Hus, de, som omgaaes dig, faa det at vide. Du bliver en ganske anden Mand derhjemme, en ganske anden Kvinde, en anden Søn, en anden Datter. Det gamle er forbigaaet, alt er bleven nyt. Vi vide, at vi ere overgangne fra Døden til Livet, thi vi elske Brødrene. 1 Joh. 3, 14. Det er Kjerligheden udad, det er din Kjerlighed i din Vandel; det er dette, at du vil elske dem, som elske Jesus med dig. Nu er det vistnok saa, at der ogsaa blandt Guds Børn kan være megen Strid, mange Misforstaaelser, meget, som er uhyggeligt, og det er som med Børnene hjemme i Faders og Moders Hus; de kunne mangen Gang komme til at trætte, uagtet de holde meget af hverandre; det er ofte saa selv i de bedste Familier, at Børnene kunne nu og da være uenige; men kommer der nogen udenfra, som vil fornærme Fader eller Moder, kommer der nogen fremmed, som vil bryde Freden, da staa de som eet. Saa ogsaa med Guds Børn. Vi gaa og puffe hverandre; der kan være meget, som vi ikke synes om hos hverandre; den ene har den Mening, og den anden har den Mening; vi tale vel ogsaa undertiden ilde om hverandre; vi give hverandre knubbede Ord. Ja, vi vide, at det staaer daarligt til med vor Kjerlighed. Men der er mere paa Bunden af Hjertet, end vi selv vide; og jeg tror, vi elske hverandre mere, end vi selv vide. Jeg vil spørge dig om noget: Naar du har været nydt til at være meget sammen med Verdens Børn, og du saa kommer sammen med dem, som elske Herren, er det ikke da, som om du kan aande friere? Er det ikke saa, naar Guds Børn ere samlede, f. Ex. paa større christelige Møder, at de ret lære at forstå Davids 133 Psalme om Broderkjerligheden? Men der er jo forskjellige Troesbekjendelser: Lutheranere, Methodister, Baptister. Ja, der kan være meget, her er at anmærke, og vi skulle bede Gud om at saa fastholde vor Børnelærdom, som er overantvor-

det os, thi deri er stor Betsignelse; men vi skulle ikke foragte hverandre, og hvis Aanden vidner, at vi ere Brødre og Søstre i Herren, saa skulle vi elske hverandre. Distnot er der nu meget, som ikke er som det skal være; men lad det komme dertil, at der bliver Forsfølgelse, da skulle vi staa sammen, alle vi Guds Børn! Lad det komme dertil, at vi blive udsatte for et sælles Tryk udenfra, sandelig det vil erfares, at vi ere samme Familie. Og hvad er det, som gjør, naar vi have faaet Jesus kjær, at der ikke spørges efter, om en er Statsraad eller Arbejder? Hvad er det, som gjør, at vi da saa vel forliges? Det er, at vi ere Guds Børn, Jesu Brødre og Søstre, vi vandre sammen til Himmels Hjem. Lader os derfor mindes, at Broderkjerligheden er et herligt Tegn paa, at vi ere Guds Børn, og lader os bede om at maatte komme til at elske hverandre mere, end vi gjøre, gamle Christne de unge Christne, og unge Christne de gamle Christne! Og lader os ikke spørge saameget om, hvad der er forskjelligt, men hvad der er sælles.

Og endelig aabenbarer Livet sig i Vidnesbyrdet overfor Verden. Vi saa, hvis vi ere oprigtige i vort Vidnesbyrd for Jesus, erfare, at Verden ikke er os huld. Jeg taler ikke om dem, som forstaa at forene Christus og Belial! Jeg taler ikke om dem, som mene, at det skal være et Kjendetegn paa, at man er aandelig oplyst, at man forstaar at forliges med Verdensaandens Aabenbarelse herne. Jeg taler her til dem og om dem, som ville vandre paa den trange Vej med Jesus, som ville gennem Trængsel gaa til Himmels Hjem, som — det koste, hvad det koste vil — maa frem til Himmelen. Kjære, du saar nok vide det, at Verden ikke elsker dig. Om du som før vilde forliges med den, saa kan du det ikke! den spotter dig, den foragter dig. Stakkels Mennesker; de kunne jo ikke andet. Men hvad vi skulle lære, og hvad der skal være et Tegn paa, om vi ere fødte af Mand, det er, at vi gjengælde ondt med godt, at vi lade Sagtmodighed og Ydmyghed skinne som Julelys over den mørke Verden, at det kan vorde aabenbaret, at hvor Guds Børn ere, der er altid Sommer, der er godt at være. Det skal være mildt og venligt og stille der, hvor Guds Børn ere. Guds Børn maa overvinde Verden med sin Kjerlighed, at de kunne saa omvendt flere og flere til at annamme Jesu Kjerlighed. Jeg skal her fortælle en ganske liden Fortælling, som jeg nylig har læst, og som slog mig og dem, jeg fortalte den til, som et Exempel paa, hvad Guds Mand kan ubrette. Der var en christen Mand i Frankrige, som havde bortgivet hele sin store Formue til de fattige, saa han neppe havde, hvad han selv skulde leve af. Han kunde nu ikke hjælpe mere, fordi han ikke havde mere. Hvad gjorde han da? Da blev han Betler for Bettle. Han gik rundt til Benner og bekjendte og bad. Han havde naturligvis mange formaende bekjendte, som rigtignok ikke vare hans Benner længere; men han gik alligevel og bad dem, at de vilde hjælpe de fattige. Saaledes kom han en Dag til en rig Bekjendt, som havde været hans Ven, da han selv havde Formue, en rig Grosserer, og sagde til ham: „Kjære, jeg kommer til dig for at bede om Hjælp. Der er en Moder, som ikke har noget

at købe sit spæde Barn i, det ligger der og fryser og ffælver; der er en ung Pige, som hidtil har ernæret Fader og Moder ved sit Arbeide, men nu orker hun ikke mere; der er en Arbeidsmand, som sidder med stor Familie, han er faldt ned fra et Stillads og har bruffet Benet og ligger der hjælpeløs" — og han nævnte flere faadanne Tilfælde — „du maa hjælpe dem; jeg har ikke mere, men du har.“ Den rige Mand vilde ikke høre paa ham, og gif ind i sit Varelager. Den Christne gif efter ham. For at undgaa ham, gif den anden længere ind. Den Christne gif efter ham. Endelig gif da den rige Mand ind i sit Kontor, som laa inderst, og troede sig nu sikker. Men den paatrængende Mand var paatrængende i Jesu Navn og gif ind til ham. Men se, da blev den rige Mand saa vred at han slog ham og sagde: „Pak dig! Jeg ved selv, til hvem jeg vil give. Pak dig!“ Hvad gjorde saa den Christne? Han sagde ganske sagtmodig — det var ikke paataget — ganske sagtmodig, fordi Jesu Christi Mand var i hans Indre: „Ja det var, hvad du havde at give mig; men hvad har du saa at give disse fattige?“ Her ser du den Tro, som overvinder Verden, her ser du Sagtmodighedens Magt. Salige ere de fredfommelige, thi de skulle kaldes Guds Børn! Den rige Mand faldt om hans Hals og sagde: „Forlad, forlad mig! Jeg tilftaar, jeg har været altfor haard mod dig. Du ser, hvad jeg har, tag det, gaa til de fattige med det! Og tilgiv mig, jeg beder tusinde Gange!“ — og en Taarestrøm randt ned over hans Kinder. Al, naar jeg ligeoverfor denne sagtmodige Mand betragter mit eget Hjerte — og saa er det vist med mange — saa maa jeg sige til mig selv: „Kunde jeg tage det saaledes? Naar jeg faar et Slag paa det høire Kind, kunde jeg da vende det andet til!“ Men vi maa tage Herrens Ord i Hjerghædigen bogstaveligt, vi maa lære af ham at blive sagtmodige og ydmyge af Hjertet. Det kan ikke gaa an at blive fornærmet, at trække sig tilbage som Sneflen i sit eget Hus. Vi kunne ikke overvinde Verden dermed, tvertimod, vi staa da i den største Fare for selv at dø. Vi maa vidne om Jesus ved Sagtmodighed og Ydmyghed. Og disse Kjendetegn skal du selv ikke vide, men de, du omgaaes, skulle kunne fortælle det, og, fremfor alt, Jesus skal vide det, erfare det.

Lader os da til Slutning bede om, at vi saa voye, efterat vi ere fødte paany, men — vel at mærke — den Bært, der sfer nedad, den Bært, der sfer derved, at vi blive mindre i vore egne Dine, at vi mere og mere forsvinde, saa Jesus mere og mere bliver alt i os, — at vi mere og mere ligne det blomstrende Frugttræ, der om Foraaret staar rigt paa Blomster, eller det frugtbare Træ, som om Høsten staar fuldt af rige Frugter og ved det ikke. Lad andre plukke dine Frugter! Lad Gud Fader plukke dem i Jesu Navn! Du skal ikke plukke dem; du skal forsvinde mere og mere, saa skal Jesus voye i dig. Lader os bede, at vort Liv maa vorde mere og mere et Liv i Christo. Verden trænger et Bidnesbyrd i vore Dage;

men hvad mere er, Jesus forlanger det. De Christne trænge Kjærlighedens Salt, at de kunne overvinde Verden, saa de kunne træde frem bestemt, saa man ikke behøver at spørge efter dem, men ser, at Lyset skinner fra Stagen. Med et andet Billede: Den Christne maa være som Træets Rod, der sænker sig dybere og dybere ned i den mørke Jord. Derved voger Træet, derved faar det sin Kraft, at dets Rodder sænke sig dybere og dybere ned. Disse Rodder, der suges til sig den Saft, som de sende op til Træets Stamme og Grene, saa intet at se af Sommerjolen, saa intet at se af Blomster og Frugter, saa ikke erfare, hvad det er at kunne bade sig i Solens Straaler, de gjøre sin Gjærning stille i Mørket. Lader os være saadanne! Lader os voge nedad! Jesus er Solen. Engang skulle vi se ham, som han er; vi skulle gaa til ham, og alt skal worde klart.

Dg saa endelig: er du født paany? lever du i Christo? eller er du død? Lyt til Naadens Raad! Arme Sjæl, kom til Golgatha, til Korsets Træ! Se, hvor det blomstrer. Nyd dets Frugter til det evige Liv, og du skal være med og synge Lovsange. Kom du, som hidtil har været lunkne! At, vi have Tusinde og atter Tusinde af saadanne lunkne. Vort med Lunkenheden, kjære! Den er ikke Livets, men Dødens Kjendetegn; thi det er de lunkne, Gud vil udspy af sin Mund. Modtag Evangeliet om Livet, som kommer frem ved Pintsetide, og Herren vil give dig Livet, som han har erhvervet dig ved sin Død! Amen.

Kristiania.

Unge Mænds kristelige Forenings Forlag.

Pris 4 h.

Expeditionen: S. O. Stidahls Gaard, Bassegaden Nr. 16.

H. J. Jensens Bogtrykkeri.

Prædiken

af

J. St. Munch

Anden Søndag efter Trefoldighed 1876. *)

Lader os bede! Være være dig, Gud Fader! Gud Søn! og Gud den Helligaand! Vi love og prise dit hellige Navn, du miskundelige og barmhjertige Gud, der ikke bliver træt af at gjøre vel imod os arme Syndere. Saa har du ogsaa idag kaldet os sammen, saa vil du ogsaa idag, du himmelske Konge, indbyde os til det herlige Bryllup deroppe, til dit store Gjæstebud, saa vil du ogsaa idag sende Bud efter Sjæle, at de skulle komme til dig og leve evindeligt! Saa har du samlet os her, Herre! — her hvor du selv har bygget Huset, her hvor du hvælver din Himmel over os, forat vi her skulle have Udsigt til det rette Hjem. Herre Jesus, velsign os da nu, og lad os faa Lov til at erfare, at det er du, som har kaldet os sammen! Kom, du Helligaand, med Himmelgaver! Tal du til hvert Hjerte, og sig alle, at det er ikke den syndige Tjener som de skulle høre, men det er den Herre Jesum, han, som indbyder, han som siger: Kommer, kommer, alle Ting ere beredte. Amen!

Evangelium, Luc. 14, B. 16—24.

I Christo Jesu medforløste! Naade være med eder og Fred af Gud vor Fader og den Herre Jesum Christum! Det var i en af de fornemste Pharisæeres Hus, at vor Herre Jesus Christus fortalte denne Bignelse, da en Mand, der sad tilbords med ham og som havde hørt Herrens Ord om de Retfærdiges Opstandelse, udbrød: „Salig er den, der æder Brød i Guds Rige.“ Ja det er i Sandhed et herligt Evangelium, et Evangelium taget i Ordets rette Betydning: glædeligt Budskab, — et Budskab fra ham, der kom herved med Frelse til Syndere, et Budskab fra ham til disse Syndere, at der er beredt dem deroppe i Himmelen saa deilig et Gjæstebud, saa herlig en Nadverd, og at de derfor skulle skynde sig at modtage den Indbydelse, som han har givet dem. Det er det samme Gjæstebud, som vor Herre Jesus taler om i det 22de Kapitel hos Evangelisten Matthæus, nemlig Kongesønnens Bryllup; det er

*) holdt under aaben Himmel.

det samme, som i Aabenbaringens Bog kaldes „Lammets Bryllup;“ Lammets, Guds Søn, skal holde Bryllup med Bruden, som han har kjøbt med sit Blod, og da skal der være en Bryllupsglæde, som skal overstraale al jordisk Bryllupsglæde, — og det er ikke for intet, at vor Herre Jesus Kristus just bruger dette Billede af Bryllupsglæden hernelde for at betegne, hvad de have i Vente, som skulle være med deroppe i den evige Saligheds Glæde, thi Bryllupsglæden hernelde er jo Udtrykket for den højeste jordiske Glæde og derfor bruger Herren just dette Billede for dermed at betegne, hvad det er for Glæde, som venter hver den, der vil modtage den herlige Indbydelse. O, se, hvor den Herre Jesus elsker os! Se, hvorledes han sender Bud til alle! Thi han vil ingen Synders Død, men at han skal omvende sig og lede. Ja vor dyrebare Mester vil ikke miste nogen af os. Her er ikke en eneste en i denne store Forsamling, som den Herre Jesus Kristus vil miste. Der er Rum for eder alle deroppe i Himmelen, medens der hernelde mangen Gang kan være trangt nok for Rum. Naar I samle eder om Ordet hernelde, saa maa I jo mangen Gang gaa og lede efter Plads; men deroppe skulle I ikke behøve at lede efter Plads. Der er Plads beredt eder i Faderens Hus, hvor de mange Værelser ere. Der skal være Ristighed, hvor den Herre Jesus samler dem, som han her har kjøbt med sit Blod, og som ville modtage hans venlige Indbydelse til at komme til ham. O lader os nu i denne Andagtsstund, medens vi her ere samlede, bede om Naade til at kunne betragte, om end i Korthed, hvad den Herre Jesus her siger os om Indbydelsen til dette store Gjestebud deroppe. Vi vide, at Nadverdens Time forsaavidt er kommen, som nu er Alting rede. Den Herre Jesus har lidt, han er død, han er opstanden, han er faren til Himlen, han har gjort alt færdigt for os. Derfor udsender han nu, her i Tiden, i Naadens Tid sine Tjenere og indbyder os, og de hellige Engle deroppe vente, indtil Dagen kommer, da det store Bryllup skal holdes. Men hverken de eller vi vide, hvor længe denne Naadetid, denne „Time“ kan vare, — ogsaa den Time har en Ende; derfor hedder det med megen Magt fra ham, som er Kjærlighed: Kommer, kommer, alt er rede! O lader os samle os om denne dyrebare Indbydelse, og lader os bede om, at den Helligaand vil fylde vore Hjærter med hellig Andagt og lade det Ord, som nu skal vidnes, trænge ind i Sjælene, saa Sjæle kunne blive frelst, og frelst Sjæle bestyrkes i Samfundet med Jesus. Brødre og Søstre af Herren, Venner af Christo, I der have modtaget Indbydelsen, vær med og beder i denne Stund, at vi maa lægge os paa Hjerte, hvad det er for herlige Ord Jesus udtaler, naar han siger: „Kommer, thi nu ere alle Ting beredte.“

Saa ville vi da for det første betragte, hvilken Indbydelse der er indsluttet i disse Ord: „Kommer, thi alting er rede“, dernæst, hvorledes man pleier at forholde sig til denne Indbydelse, og kortelig for det tredje, hvo der modtager Indbydelsen til Betsignelse.

Vi maa endelig fastholde, kjære Medchristne, at dette Ord: „Kommer!“ er et Ord fra Herren selv, at om det end er Sendebudene, der udtale det, saa er det Herren, der giver Ordet. Det er Herren, der siger „Kommer!“ og idet han udtaler dette Ord, ligger deri tillige et Velkommen, et Velkommen op til det himmelske Slot, et Velkommen til den evige Saligheds Glæde. Og det er et Ord, som du finder baade i den gamle og den nye Pagt. Herren har udtalt det gennem sine Propheters Mund. Vi kjende Esaias' Ord: „Kommer og kjøber uden Penge og uden Betaling Vin og Mælk“, og atter: „Vøier Eders Dre og kommer hid til mig, hører, saa skal Eders Sjæl leve“. Vi vide, hvorledes det er sagt ved en anden Prophet, Hoseas: „Kommer og lader os vende om til Herren.“ Vi kunne finde mange saadanne Steder i den gamle Pagt; men navnlig træder det klarest frem, hvor den Herre Jesus selv taler. Vi kjende hans venlige Indbydelse: „Kommer hid til mig alle I, som arbeide og ere besværede, jeg vil give eder Hvile“, og hans kjærlige Forjættelse: „Hvo, som kommer til mig, skal ikke hungre, og hvo, som tror paa mig, skal aldrig tørste“, og vi forstaa den Kjærlighed, der ligger i disse Ord: „den, som kommer til mig, skal jeg ingenlunde støde ud“, og ikke mindre, naar han sammenligner sin lokkende, indbydende Kjærlighed med Hønenes Kjærlighed til sine Kyllinger, naar hun loffer dem til at komme ind under Vingens Skygge. Saaledes indbyder Herren, — det er den ymmeste Kjærlighed. Der ligger vistnok ogsaa en Befaling i dette: „kommer!“ — det kan udtales ganske bestemt — men det er Kjærlighedens Alvor, Kjærlighedens Bestemthed. Det er ham, hvem al Magt er givet i Himlen og paa Jorden, som siger: „Kommer, thi nu er alt rede“. Og hvorledes skulle vi forstaa dette? Skulle vi nu fare op til Himmelen og søge ham der? Eller skulle vi fare ned i Afgrunden og søge ham der? Nei, vi have Svaret i det Troens Ord, som vi prædike; han er midt iblandt os tilstede. Og det er dette, som er saa herlig en Trøst for os fattige Syndere, at naar vi høre ham Dag efter Dag sige: „Kommer!“ da er det det samme „kommer“, som naar han indbød sine kjære Disciple at komme til ham, det er det samme „kommer“, som naar han kaldte Peder og Jakob og Johannes, som naar han kaldte paa Levi, der sad i Toldboden, og sagde: „Følg mig!“ thi Jesus er her, han er kommen ned til os, er kommen for at søge og frelse det fortabte. Det er egentlig han, som er kommen til os, og vi have her kun at samle os om ham. Det er, hvad der ligger i den deilige Indbydelse, at vi maa komme til Jesus, medens vi ere her i Livet, medens vi ere ikklædte Kjød og Blod, forat vi kunne sidde tilbords med ham deroppe i Himlen. Medens Diebliffet hurtigt iler hen, maa vi stynde os til Jesus, ligesom Kyllingen skynder sig under Hønenes Vinger, naar Stormveiret nærmer sig. Ja ser du, dette er noget, som maa ske her nu i Tiden, og det maa ikke være en Indbildning, det maa ikke være en Drøm, — det maa være Virkelighed, ganske bestemt Virkelighed. Men naar vi skulle komme

til Herren, da skal det ske paa samme Maade, som naar de staffels med mangehaande Plager beheftede kom til ham, da han var i sit Kjøds Dage, fordi de søgte Lægedom hos ham. „De karffe have ikke Lægen behov, men de, som have ondt“. Vi skulle komme aldeles ligedan som hine, der kom for at blive helbredede af ham, som hin Spedalske, der raabte: „Herre, Davids Søn, forbarm dig over mig!“

Saaledes har Evangeliet netop Kraft til at virke i Enfoldighed. Men naar vi komme til ham, saa maa det ske i Troen, vi maa komme med Længsel efter Frelse, og vi maa raabe: „Herre, forbarm dig; her ser du en Synder, en Synderinde, der har vandret længe, længe uden dig. Jeg vidste ikke dette, at jeg kunde gaa saa enfoldig til dig; jeg troede, det var saa vanskeligt. Ja, jeg maa bekfende det, jeg tænkte ikke paa dig; jeg levede for denne Verden, jeg trællede under Mammons Nag, jeg fulgte mine egne Lyster og Begjæringer; men Herre, Herre! nu ser jeg, at der ogsaa er Rum i Himmelen for mig, ja for mig, mig! Jeg kan ogsaa komme til dig. Du støder ikke den ud, som kommer. Her kommer jeg, som jeg er.“ — „Ja — siger Herren — kom, som du er, arme Synder! Jeg modtager dig, som du er. Alt er rede; kom, kom!“ Se, da kommer du til Herren, naar du saaledes i Troen tager ham paa Ordet. Men saa maa vi ogsaa erindre dette, at dersom vi ville komme til Jesus, da maa vi komme med Aand, Sjæl og Legeme, da maa vi komme helt til ham, da maa vi i Sandhed vende alt Nyggen, som vil hindre os fra helt at tilhøre den Herre Jesus. Ja, det har han ogsaa sagt os, idet han strax efter at have fortalt denne Bignelse siger: „Dersom nogen kommer til mig og hader ikke sin Fader og Moder og Hustru og Børn og Brødre og Søstre, og tilmed sit eget Liv, han kan ikke være min Discipel. Og hvo, som ikke bærer sit Kors og kommer efter mig, kan ikke være min Discipel.“ Hører dette, kjære Venner! Saa siger han: Vil du komme til ham, da maa du forlade alt for hans Skyld, da maa der foregaa en saadan Forandring med dit Hjerte, at du ikke længer tjener Afguder, men at Jesus bliver din Gud, hvem du elsker over alt. Hvorledes du end er stillet, hvordanne dine Livsforholde er, enten du er rig eller fattig, enten du er høit eller lavt bænket, enten du har Kundskaber eller er uden Kundskaber — her er ingen Forskjel, her gjælder det helt at hengive sig til Jesus, fordi han helt har hengivet sig for os. Har han sparet noget? Har han ikke udgydt sin sidste Blodsdraabe for dig? O Ven! tænk, hvad han deroppe har i Bente for dig! Skulde du ikke da være ham lydlig denne lille Stund herne og ganske og aldeles overgive dig til ham? Du behøver slet ikke at gaa i Kloster; du behøver heller ikke paa pharisæisk Vis at stille dig frem paa Gadehjørner og bekfende, at du har helt overgivet dig til Jesus; det turde være en meget betænkkelig Sag at indlade sig paa. Vær ganske som du er i dit daglige Liv, paa dit Værksted, paa dit Kontor, i dit Kjøbmandskab, som Vgte-

fælle, som Mand og som Hustru, som Søn, som Datter, som Enke, som Kvinde, der gaar der hjemme og lyser stille i Huset og hvis Gjerning er til hans Ære, hvor ringe den end er, naar den er gjort i Jesu Navn. Det er derinde i Hjertet Forandringen maa foregaa, og da vil ogsaa det ydre forme sig derefter, som vi saa mangen Gang have talt om. Men hel maa du være for Jesus, saa vil Jesus give dig Plads ved Nadverbordet deroppe, — du skal æde Brød i Guds Rige.

Nu skulde man da altsaa vente, at man kappedes om at modtage denne Indbydelse, at man ilede sammen om Guds Ord, og ikke nok dermed — thi det er ikke nok dermed — men at man kom og omvendte sig i mængdevis til Jesus, at man strømmede sammen for at komme til Jesus. Man skulde vente det. Mennefselig talt skulde det synes meget rimeligt, at naar den Herre Jesus byder os saa megen Glæde baade i dette Liv og fornemmelig i det tilkommende, naar han indbyder os saa kjærlig, naar han siger: „Alt er rede; jeg giver Dig det, jeg forlanger intet — kun at du modtager det — arme Synder, jeg vil gjøre dig rig; trælbundne, jeg vil gjøre dig fri; du, der sukker under Aaget, jeg vil løse dig; du, der vandrer i Mørket, jeg vil gjøre det lyst for dig; du, der ikke ved, hvorledes du skal kunne møde Herren din Gud, naar Dødsbudet kommer til dig, jeg vil gjøre dig sikker paa, at du skal faa Lov til at komme til evig Fred og Glæde,“ det synes meget rimeligt, at man da med Glæde modtog Indbydelsen. Men lader os betragte Signelsen. Der se vi det virkelige Forhold afbildet; thi, hvad fik hin Herre, som her lader indbyde, for sin Kjærlighed? „De begyndte alle strax at undskyldte sig“ man kunde ikke komme, thi man havde ikke Tid; men man havde ikke Tid, fordi man ikke havde Lyst. Vi kunne samle disse Undskyldninger til een; man vilde ikke opgive sit eget, man vilde modsaa Indbydelsen, og saa fandt man paa Grunde, der skulde hjælpe En. Ak, vor tomme ere ikke disse Undskyldninger! Vi ville indse det endnu klarere, naar vi anvende den af Herren brugte Signelse paa en Fest hos vor egen Konge. Lader os tænke os, at vor kjære Konge en Dag vil holde Fest; saa sender han sin Tjener ud for at indbyde Gjester. Denne Tjener kommer da til en af de fornemme og siger: „De er indbudt til Kongen idag.“ „Nei — svarer denne — Kongen maa have mig undskyldt, jeg har netop kjøbt et Landgods, som jeg maa ud at bese! En anden undskylder sig saaledes: „Jeg har netop faaet Die paa en deilig Byggetomt, der ligger saa nydeligt til; den maa jeg have, jeg maa hen at se den. Undskyld, jeg kan ikke komme.“ Nu, saa kommer Tjeneren til et andet Hus, hvor han tænker: „Her vil du blive anderledes modtagen.“ Han bærer da frem sit Bud fra Kongen: „Der er Fest hos Kongen idag“, og han leverer Korret med Indbydelsen. Nei, Manden trækker paa Skuldrene: „Undskyld — siger den fornemme Mand — jeg har netop kjøbt et Par Heste, jeg maa nu se, hvad de due til; hilts Kongen og sig, at han

maa holde mig undskyldt.“ Saa kommer Tjeneren til et Par unge Folk, som gjerne vil more sig. De havde netop holdt Bryllup. Nei, — de kunne heller ikke komme, just fordi de havde saa megen Glæde hos sig selv; de havde saa meget at fryde sig i, derfor kunde de ikke komme; det skulde være dem meget behageligt, „men Kongen maa undskyldes.“ Lader os holde dette frem i sin Virkelighed, thi vi staa ligeoverfor Virkeligheden her. Hvad tror du Kongen vil sige? Jeg tænker, han vil blive „meget vred,“ som her staa; og der vilde vist blive skrevet derom i Bladene, og der vilde blive talt om det over det ganske Land, hvad dette kunde være for Folk, som gjorde Fordring paa Dannelse og Opdragelse, ja paa fine Sæder, og dog kunde behandle sin Konge saa uforfæmmed, og det var sandelig uforfæmmed, der er ikke bedre Ord for det. O, lader ikke os komme ind under den Dom; lader ikke os bære os saa ad, at vi saa høre, at vi ere uforfæmmede, enten mod vor himmelske eller vor jordiske Konge. Vi skulle frygte Gud og ære Kongen. Vor jordiske Konge ham bede vi for, og ønske vi alt godt; men vor himmelske Konge, ham ville vi tilbede, ham ville vi ile imøde, naar han raaber til os. Tænk, hvad det er, at Kongen, den himmelske Konge indbyder dig. Her ser du gennem den Lignelse, som er brugt, hvad det er for Undskyldninger, man fremfører; det er just de samme Undskyldninger, man fremfører for ikke at komme til Jesus. Man har ikke Tid, fordi man ikke har Lyst. Den har en stor Landeindom, den har en deilig Tomt, den har et Par nydelige Heste, en anden har et Familieliv, hvori han har det saa godt og deilig; der er saa meget han skal more sig med, han har ikke Tid. Men — siger du — hvorledes kan det være? Vi se dog Skarer og atter Skarer at samle sig om Guds Ord om Søndagene, Kirkerne ere fulde og andre Steder med; det maa vist være bedre nu end det var dengang. Ja, gid det var saa, og lader os bede om, at det maa blive bedre Dag for Dag. Men ser du, det er noget andet det at modtage Jndbydelsen nu end at modtage den — om du saa vil — paa Credit, til Opsættelse. Der er ikke saa saa, som gjerne ville modtage Jndbydelsen, men de ville saa Opsættelse: „Ikke just nu strax! Det var ikke saa ment; jeg kan ikke komme nu strax for den deilige Alger, for den prægtige Tomt, for de nydelige Heste, for det deilige Familieliv.“ Men naar Døden kommer —! „Ja, vi ville hjem til Jesus, det forstaar sig. Vi ville komme — vi ville komme i Mængdevis, vi ville blive jalige alle; det er en klar Sag, at vi ikke ville vælge Helvede, naar vi have Afgang til Himmelen og Hjets Boliger.“

Kjære Venner, lader os betænke os lidt. Det er det, Herren vil, at vi skulle komme nu. Du skal komme, som Du er, til Jesus, ligesom Levi, der sad i Toldboden, og som, da Herren sagde: „Følg mig!“ stod op og fulgte ham, ligesom hans Disciple, som han kaldte ved Genesareths Sø, fulgte ham. „Men — siger du — det var nu Apostler; de maatte forlade sit jordiske Kald, de maatte forlade

sine Fiskegarn og alt, hvad der var dem givet, for at følge Jesus; men det kan ikke gjælde nu. Vi maa arbejde, vi maa underholde vor Familie, vi maa huske, at vi ere i denne Verden; vi maa jo følge alle dem, som her gaa fremad paa Udviklingens Bei; vi kunne jo ikke staa tilbage for dem; vi kunne jo ikke blive saadanne Sinker, som kun gaa og stirre op mod Himmelen, glemme Jorden og ikke due til noget hernede, vi maa leve, vi maa følge med Tiden, følge med Mængden." Følg Jesus, kjære Ven! saa vil han give dig alt, hvad du trænger, saa vil han velsigne dig, velsigne din Bleg, velsigne dit Arbeide her i Staden, velsigne det lille Hus, du bor i, den lille Kvistleilighed, du har leiet, du, som ikke eier nogen Ager eller Tomt; han vil velsigne dig, om du bor i Kjelleren; han vil velsigne dig, du fattige og ringe; han vil velsigne dit Kjøbmandskab, gjøre dig til en ærlig Kjøbmand, der ikke har to Priiser; han vil velsigne dig, du rige og fornemme, dersom du ofrer ham din Rigdom og din Fornemhed. Om du ofrer alt for Jesus, da bliver du saa lykkelig, ja du faar sandelig hundredfold igjen. Det er klart, at Herrens Ord ikke kan feile. Hvor mange tusinde Jndvendinger Mennesker kunne opfinde, hvor meget Satan kan udtænke for at gjøre det umuligt, hvor meget han, denne Verdens Fyrste vil søge at faa os til at forlade Jesus og følge Satan, saa maa vi ikke høre derpaa. Man vil kalde os enfoldige; nuvel, — vi skulle ganske enfoldigen følge Ordet og bede om Naade til, at vi helt kunne hengive os til Herren, saa vil han give os alt, hvad vi trænge for Sjæl og Legeme. Men hvad skulle vi sige om dem, som stybde paa det kjære, kjære Liv derhjemme? Kan du tænke dig nogen elendigere Undskyldning? Tænk dig, at en Mand anfører sin Hustru som Undskyldningsgrund for, at han ikke kan modtage Jndbydelsen! Hvad, Hustru! du er vel ikke til Hinder for din Mand? Der er vel ingen Mand her i denne Forsamling, som med Grund kan sige, at hans Hustru er ham til Hinder for at modtage Jndbydelsen, Hustru! Kvinde! du, der er givet din Mand til en Medhjælp, saa at der staar skrevet: „hvo, der faar en Hustru, faar en god Ting“, — du, som skal være den, der understøtter din Mand i Bøn, i kjerlig Raamindelse, i Sagtmodighed, under din stille Gjærning derhjemme, du er vel ikke din Mand til Hinder? O nei, det vil du vel ikke være. Hvad kan ikke en Hustru udrette for sin Mand!

Jeg læste ganske nylig om en fornem verdsliggindet Mand, som tænkte paa alt andet end paa det evige og Evighedens Krav, som levede i Herlighed og Glæde, som sad i Spotterens Kredss og i Lag med Drillebrødre Nat til Søndag og langt ud paa Søndagen med, og det Selskab, han var i, var „fint“ Selskab, som man siger, og derfor mente han det kunde gaa an. Men hjemme var en Hustru. Hun var kommen til Jesus, og hun laa i Bøn for sin Mand; hun bad, og hun vedblev at bede, og se! Herren hørte hendes Bøn. En Dag kom Manden hjem til sin Hustru: „Nei, det maa være forbi med dette Liv, jeg faar ikke mere Fred i det. Bed for mig!“

„Ja — sagde hun — jeg har bedet, og jeg skal bede for dig“. Herren hørte den Bøn, som han altid hører den Oprigtiges Bøn, og denne Mand er nu omvendt til Jesus. Han er en fornem og indflydelsesrig Mand, men han tjener Jesus. Hans Hustru stod frem i sin Vennekreds og sagde: „Jeg er den lykkeligste Kvinde i Staden, thi Gud har skjænket mig min Mand paanyt“. De skulle i Himmelen faa sidde sammen ved det store Bryllupsbord og takke Gud for, at de ikke modstod Herrens Kald, og det skal vidnes, at hun ikke var ham til Forhindring. Ogsaa du, der nu maasse har en uomvendt Mand, men som selv er kommen til Jesus, du har i din Bøn, i din Kjærlighed, i din Sagtmodighed, i din stille Mands uforkrænkelige Bæsen, i din Taalmodighed et mægtigt Middel til at virke paa ham. Du vil intet udrette ved Utaalmodighed, ved uforstandig Jær, men du vil opnaa alt ved at bede til Gud for ham, og ved at lade din Mand forstaa, at du ligger i Bøn for hans Sjæl; sandelig, Herren vil høre din Bøn.

Hvo modtager da Jndbydelsen til Velsignelse og faar Plads i Guds Rige? Vi læse, at Kongen blev vred, da Tjeneren kom tilbage, og sendte ham atter ud paa Gaderne og Stræderne, paa Veiene og ved Gjerderne for at indbyde, thi de budne vare ikke værd at komme til ham, siden de modstode hans Jndbydelse. Saa gjør han den Dag idag. De egenretsfærdige, de, som have nok i sig selv, de, som ikke ville omvende sig til Jesus, de, som ville tjene to Herrer, de, som her ville nyde Livet og paa samme Tid nyde Jesus, de faa vide, at Gud er vred paa dem; thi Gud er vred paa dem, som forkaste Sønnen; cfr. Joh. 3, 36. Men han sender sine Sendebud til alle dem, som i deres Hjerters Enfoldighed og Hjælpeløshed staa rede til at modtage Jndbydelsen. Ja, det kan nok blive saa, efter hvad den Herre Jesus selv har sagt, at dersom du og jeg faa Lov at komme op til Himmelens store Gjestebud, saa ville vi maasse der finde flere af saadanne, som i dette Liv have været ringeagtede, som have været seede ned paa, traadte under Fødder, end af dem, som have været høit ophjædede. Biskop er det saa, at Herren her vil, at Udtrykket „fattige“, „Kryb-linger“, „halte“, „blinde“ skal anvendes paa den aandelige Fattigdom, Halthed, Blindhed. Men det er en Kjendsgjerning, at vi finde ikke disse i nogen stor Mængde der, hvor der er meget af denne Verdens Herlighed, hvor der er megen Rigdom, og hvor der er saa meget, som Hjertet her kan klynge sig til. Men ude i de trange Gader, blandt dem, som maasse have vandret i Glendighed og Smuds, der har Herren fundet mangen en, som han har kunnet give Plads ved sit Madverdbord, fordi den ydre Trængsel havde opladt Diet for den indre Nød. Derfor arbejder man ogsaa i Jndremissionen, derfor gaar man ud paa Gader og Stræder for at samle for Herren. Jeg har nylig talt med en Mand, som arbejder i den store Stad London blandt det værste Udskud, som der findes. Herren har givet denne Mand en stor, en herlig Gjerning. Der, hvor det aar-

vaagne Londonſke Politi ikke tør komme, fordi der er altfor forfærdeligt, der gaar denne Mand Nat og Dag og famler forkomne og lidende, og indbyder dem til Jesus. Der gaar den stille Bibelkvinde, hvor man ikke ſkulde tro, at nogen Kvinde turde ſætte ſin Fod; men Bibelen er hendes Skjold, og hun gaar der uden at blive fornermet af nogen og gjør ſin Gjerning for Jesus. Det er liſligt at ſe, hvorledes Herren der famler om ſig dem, der arbeide blandt de ſtaffels fortabte Børn, ſom hverken have Fader eller Moder, eller ſom, om de have dem, ere endnu ulykkeligere. Der er Chriſtne, ſom have gjort ſig til Livsopgave at arbeide blandt diſſe ulykkelige Børn: de gaa ud og ſamle dem ved Nattetid, naar de ere krøbne ſammen i Portrummene eller hvor de have kunnet finde Plads; de klæde dem op, føre dem til et lykkeligt Hjem, tale til dem om Jesus og det lykkes at føre ikke ſaa af dem til ham, ſom er Livet.

Ja det er de „Smaa“, de „Kinge“, de Fattige i Manden, ſom Herren famler ved ſit Nadverbord, det er dem han nøder til at komme. De ſaa Beſignenſen, fordi han, fra hvem al Beſignenſe kommer, er deres Rigdom. Ogsaa en Abraham, ogsaa Joſef af Arimathea er iblandt dem, ſkjønt de vare rige hernebe, — men — de undſkyldte ſig ikke, de vare fattige i deres Rigdom, de ofrede Herren Alt. Ogsaa for de Rige, de Lykkelige er der Plads, naar de ere fattige i Manden og give Herren deres Hjerte.

Men der er endnu Rum, ſiger Herren, kom, kom! Og derfor er det, jeg paa min Herres Begne ſaar Lov at indbyde alle, ſom ere her tilſtede: Kom til Jesus, fattige Synder! Kom du, ſom hidtil maatte aldrig har ofret Jesus en Tanke; derſom du kommer idag ſom den, der vil ſøge ſin Sjæls Frelſe, er du velkommen; han ſtøder dig ikke ud, han modtager dig ſaa velſignet, han vil tage dig paa Skjødet, han vil tage dig i ſine Arme, han vil bære dig hjem, din gode Hyrde og Frelſer, din Jesus. Du har vel ingen Undſkyldning? Skulde der være nogen tilſtede, der har fremført ſaadanne Undſkyldninger ſom diſſe, vi idag have hørt om, — du vil vel ikke holde paa dem længer? Kom til Herren din Gud! Opsæt ikke! Jeg maa paa min Herres Begne nøde dig ved Kjerlighedens Overtalelſe til at komme, thi der er endnu Rum. Men tro ikke, at det gaar an at dele ſig med Verden her og ſaa i ſin Dødsſtund klynge ſig til Jesus. O, det er ſaa forfærdelig at dø for dem, ſom har opſat ſin Omvendelſe til ſin Dødsſtund. Det er viſelig ſaa, at Herren kan kalde i den ellevte Time, og Røverer paa Korſjet er jo et Vidnesbyrd om Guds forbarmende Kjerlighed ogsaa til dem, ſom opſætte. Men kjære Sjæl! tag ikke Anledning deraf til at opſætte, om det end ſkal koſte for Kjød og Blod, om du ſkal habes af din Fader, din Moder, din Søſter, din Broder og af dem alle derhjemme, om du ſkal ſtødes ud af dem, du ſtaar i Forbindelſe med — det ſkader ikke, kom til Jesus! Og naar du først har brudt igjennem, da bliver du ſaa hjerte glad over, at du har fundet din Frelſer og gaar med til Himmeltævet. Du ved] da, at du

ikke her har blivende Sted, men du længes efter det himmelske Hjem og det evige Liv. Kom, kom, alt er rede! Sandelig, de, der overgive sig til Jesus, de ere som ovenfor vist lykkelige ogsaa i denne Verden; de skulle daglig mere og mere med Troens Frimodighed kunne møde Livets Trængsel og Byrder og alt, hvad der er dem beskiftet. De vide: Jesus lever, jeg er med ham, jeg kan ikke dø, hvorledes det end gaar med mig og mine, og der kan ikke krummes et Haar paa mit Hoved. Jeg kan blive fattig, men jeg vil ikke komme i Nød; jeg kan blive syg, men Sygdommen vil blive til Livet; jeg kan blive forladt, men jeg bliver ikke forladt af Jesus; der kan være dem, som ringeagte mig, men Jesus ringeagter mig ikke.

Og saa, naar vi komme derop til Jesus, da skal vort Liv blive en stadig Lovprisning; thi vor Bøn er hørt, vi have faaet, hvad vi begjære; men vi skulle love Herren i en saadan Bryllupsglæde, som ikke jeg formaar at beskrive.

Kommer derfor, alt er rede! Kom du, som endnu ikke har bestemt dig, kast dig i Jesu Arme, søg Guds Ord, der er Jesus at finde. Det er Naadens Time i denne ilende Stund, medens den blaa Himmel hvælver sig over dig, medens den sagre Sol lyser ned over dig, medens Guds Ord lyder til dig! Lader Eder nøde! Lader os ile til Jesus. I Jesu Navn, Amen.

Kristiania.

Unge Mænds kristelige Forenings Forlag.

Pris 3 s.

Expeditionen: H. D. Østbølls Gaard, Ballekaden Nr. 16.

H. J. Jensen's Bogtrykkeri.

Prædiken

af

J. St. Munch

Fjerde Søndag efter Trefoldighed 1876.

Fader os bede! Kjære himmelske Fader, fra dig kommer al god og al fuldkommen Gave, og du er rede til at hørhøre os fattige Syndere, naar vi komme i din Søns, Jesu Christi, Navn. Vi have jo din Forjættelse, at du vil give din Helligaand til dem, som bede derom, og saa komme vi nu i Jesu Navn og bede med og for hverandre: Fader i Himlene, lad din Helligaands Kraft komme over os! Ja kom, du kjære Helligaand, med Himmelgaver! Velsign os nu, velsign denne Andagtsstund, velsign Ordet, som vi nu skulle høre og betragte med hverandre! O dyrebare Helligaand, det er du alene, som kan give Ordet Indgang i vore Hjerter; det er du, som kan oplukke Hjerterne formedelst Jesum Christum; det er du, som sender Bud til alle dem, som høre Ordet. O bed for os, kjære Jesus, Ypperstepræst, at vi, som her ere samlede, maatte kunne annanne dit Ord os til Frelse! Herre Gud, vær med os, omvend uomvendte, og frels os alle! Giv du os, Herre, din Kjærlighed i vore Hjerter, at vi kunne forstaa, hvad det er at elske, at elske dig over alt og vor Næste som os selv! Herre, hørhør os for din Barmhertigheds Skyld! Amen.

Evangelium, Luc. 6, V. 36—42:

I Jesu Christo medforløste! Naade være med eder og Fred af Gud vor Fader og den Herre Jesum Kristus! Hvad vi i Dagens Evangelium have læst, er af vor Herres Jesu Christi Bjerprædiken, hvor han forklarer Loven for sine Disciple; thi han er ikke kommen for at afflasse Loven og Profeterne, han er ikke kommen for at opløse, men at fuldkomme. Han har afflasket Lovens Forbandelse over os, han har fritaget os fra den, men han har ingenlunde fritaget os for Lovens Opfyldelse, saaledes at vi kunne tjene Synden, og paa samme Tid tro paa Jesum Christum; da maatte jo den Herre Jesus være Syndens Tjener. Nei, vor Herre Jesus Kristus har just givet os Velsignelse til at kunne holde hans Lov, idet vi holde os nær til ham, som er Kjærlighed. Bistnok vil det altid blive saa herne, at vor Lovopfyldelse bliver ufuldkommen, fordi Synden er

i os, og dersom vi sige, vi have ikke Synd, da bedrage vi os selv, og Sandheden er ikke i os. Men vor Herre Jesus Christus siger her udtrykkelig, at han kræver, at vi besitte os paa at holde hans Lov. Ja, Bemærk, saa maa det være! Vor Herre er selv Lovens Fylde, fordi han er Kjerlighed. Men idet han har opfyldt Loven for os fattige Syndere, arme og elendige som vi ere, og derved fritaget os for Lovens Forbandelse, har han ogsaa givet os Kjerligheden i vore Hjerter, den Kjerlighed, vi tilforn ikke kjendte. Idet vi tro paa ham, som har opfyldt Loven for os, idet vi tro paa ham, som har fritaget os fra Lovens Forbandelse, idet vi tro paa ham, som er bleven en Forbandelse for os, maa denne Tro virke Kjerlighed til ham; men denne Kjerlighed i vore Hjerter er Loven indstrevet i vore Hjerter, og vi maa i Kraft af dens Stemme kjempe mod den gamle Adam i os, som strider imod Jesu Lov, Kjerlighedens Lov. Det er dette, Herren lægger os paa Hjerte i sin Bjergrædiken, og det er just af Bjergrædiken, Herren idag taler til os.

Vor Herre viser os her, at dersom vor Kjerlighed til ham er den rette Kjerlighed, da maa den aabenbare sig i vort Liv og Levnet ubad som Kjerlighed til Næsten, og han viser os da, hvorledes denne Kjerlighed fremtræder i tre forskellige Former: som Barmhertighed, som Overbærenhed og som Godgjørenhed. Naar vor Herre Jesus Kristus altsaa her i denne dyrebare Bjergrædiken lægger os alvorlig paa Hjerte, at vi bør bevise vor Kjerlighed til ham ved vor Kjerlighed til Næsten, og at denne Kjerlighed maa aabenbare sig i disse tre Former, da ville vi bede inderlig, kjære Brødre og Søstre i Herren, at vi ikke alene maa forstaa dette med vor Forstand, men gribe det med vort Hjerte og beholde det i Hjertet, ja — som vi sige — ret lægge os det paa Hjerte, saa at vi i vort Liv og vor Vandels herne kunde vidne ved vor Kjerlighed til Næsten, at der er Sandhed i vor Kjerlighed til Jesus, at vi ikke ere „en lydende Malm og en klingende Bjælde“, men at han eier vort hele Hjerte, og at denne Kjerlighed til Jesus aabenbarer sig, hvor vi færdes, i alle Livets Forhold, og det baade i vor Barmhertighed, og i vor Overbærenhed og vor Godgjørenhed.

Herrens første Ord til os idag ere da disse: „Derfor, værere barmhertige, som eders Fader og er barmhertig.“ Her saa vi høre af vor Herre Jesus Kristus om den rette Barmhertighed, om hvordan vor Barmhertighed skal være bestaffen, naar den skal gjælde for Gud. Der staar nemlig: „Værere barmhertige, som eders Fader og er barmhertig;“ men om ham siger den Herre Jesus imidlertid forud: „Han er god mod de utafnemmelige og onde.“

Der se vi altsaa, hvo der skal være Gjenstand for vor Barmhertighed, dersom vor Barmhertighed skal være af samme Art som vor himmelske Faders Barmhertighed. Ogsaa et naturligt Menneske, ogsaa en Hedning kan være barmhertig. Vi læse og høre ofte om medlidende Gjerninger, om medlidende naturlige Mennesker, om hvorledes ogsaa Ver-

dens Børn kunne have Hjerte for Næstens Nød, om hvorledes de kunne være rede til at opofre sig, ja endog vove Livet for sin Næste. Barmhjertighed er altsaa noget, som ogsaa det naturlige Menneske kan have. Hvordan er da den Barmhjertighed, som Jesus Christus her taler om? Han stiller Kravet høiere. Denne Barmhjertighed er ikke blot den naturlige Barmhjertighed, men en Barmhjertighed af endnu høiere og ædlere Art. Det er Faderens Barmhjertighed. Men hvorledes kunne da vi faldne Syndere faa denne Barmhjertighed? Jo vi maa blive Faderens Børn; den Sag er ganske klar; vi maa blive Guds Børn, og derfor staar der ogsaa i Vers 35, at vi skulle være den høiestes Børn, dersom vi have saadan Kjerlighed, som Gud Fader har. Vi maa være komne i Slægt med Faderen, vi maa være blevne fødte paany. Det er altsaa til dem, den Herre Kristus taler; det er til hans Disciple og saaledes ogsaa til os, naar vi bekjende, at vi ere Guds Børn. Vor Barmhjertighed skal altsaa være som Faderens i Himlene. Al ja, her staa vi ligeoverfor et stort Bud; og naar vi se op til den himmelske Faders Barmhjertighed, naar vi se til ham, som lader sin Sol opgaa over onde og gode og lader regne over retfærdige og uretfærdige, naar vi betragte denne Barmhjertigheds Aabenbarelse hos Sønnen, der gif i Døden for vore Synders Skyld, der forbarmede sig over sine Fiender og bad for dem, da han hang paa Korsets Træ, og sagde: „Fader forlad dem, thi de vide ikke, hvad de gjøre!“ naar vi betragte ham, den barmhjertige Samaritan, og naar vi da stilles ligeoverfor dette Bud, maa ikke da vort Hjerte krympe sig og erkjende sin Afmagt, mag vi ikke da vende os til Gud i vor Nød og sige: „Hvorledes skal jeg faa denne Barmhjertighed, der strider imod min Natur? Jeg kan nok være barmhjertig imod dem, som ikke krænke mig; men dem, som hade og forfølgte mig, dem har jeg lyst til at hævne mig paa.“ Vemmer, her gjelder det, at vi ere blevne Guds Børn og som saadanne gaa til vor himmelske Fader i Jesu Navn og bede om Barmhjertighed. Ja der er det. Du har den ikke, jeg har den ikke, ingen har den, vi faa den. Vi faa den i Jesu Navn. „Al god og al fuldkommen Gave er ovenfra og kommer ned fra Lysheds Fader, hos hvilken er ikke Forandring eller Skygge af Omstiftelse.“ Og er det saa, at der skal gaa en ubarmhjertig Dom over den, som ikke gjør Barmhjertighed, men at Barmhjertigheden træder frimodig frem for Dommen, — er det saa, at vi som Guds Børn kunne træde frimodig frem for Dommen, da er det vist, at vi kunne faa denne Barmhjertighed, hvis vi inderlig og vedholdende bede derom, thi dersom vi ville komme ind i Himmeriges Rige, saa maa vi have denne Himmelgave med os, just fordi „der skal gaa en ubarmhjertig Dom over den, som ikke gjør Barmhjertighed, men Barmhjertigheden træder frimodig frem for Dommen.“ Det er muligt for Gud, for hvem intet er umuligt, at ffjænke dig og mig denne Barmhjertighed, om vort Hjerte er saa haardt som Sten, om vi af Naturen ere meget ubarmhjertige, meget

egenfjærlige, meget indsnævrede i os selv; Gud kan, idet han knuser vort haarde Hjerte, give os et nyt Hjerte og en ny Mand, skænke os Barmhertighedens Gave, saa at den, der før var sølesløs for Næstens Nød, nu brænder af Kjerlighed til ham og kun pønser paa, hvorledes han skal kunne lægge denne Kjerlighed for Dagen.

Denne Barmhertighed, som skal vederfares Barmhertighed, kan da kun være der, hvor der er et fattigt Synderhjerte, som søler sin egen Nød. Kun den, som gennem Følelsen af sin egen Nød er bleven et Guds Barn, kan kjende den Barmhertighed, som er af Gud og derved faa et barmhertigt Sind, som ogsaa Paulus siger: „Mig, den største af Syndere, er Barmhertighed vederfares.“ Naar jeg faar oplevet dette, at jeg kan sige: „Mig er Barmhertighed vederfares,“ naar jeg ved mig selv at være Gjenstand for Guds Barmhertighed, naar jeg staar som den benaadede Synder, naar jeg staar som den, der ikke har fortjent at bekomme end det ringeste af al den Barmhertighed, der er vist mig, men som den, der er overvældet af Barmhertighed, indhyllet i Barmhertighed som i en Naadens Sky, naar jeg staar som den, der lever af Barmhertighed og i Barmhertighed, naar jeg staar som den, der hvert Dieblik indaander Barmhertighed, som den, der ikke et Dieblik kan leve, uden at Gud fornyer sin Barmhertighed over mig, naar det staar altid klarere og klarere for mit Syn, at alt, hvad jeg har, er Barmhertighed, alt hvad jeg faar baade for Sjæl og Legeme, baade for dette og det tilkommende Liv, baade for mig og mine, — da bliver ogsaa noget af Guds Barmhertighed givet mig som mit Hjertes Eiendom, saa jeg kan øve den ligeoverfor min Næste, selv om han er min Fiende. Det er visjelig Veien. Derfor hedder det ogsaa: „Forlad os vor Skyld, som vi og forlade vore Skyldnere.“ Bevidstheden om, at jeg selv staar der som den, der har faaet Barmhertighed, maa stemme mit Hjerte til Barmhertighed. Og ligesom denne Barmhertighed slaar dybere Rødder end den naturlige Barmhertighed, saaledes naar den ogsaa videre, idet den overskygger Nøden og skjuler Syndernes Mangfoldighed baade hos Ven og Fiende. Ja dens Nød stikker dybt, den naar ned i Syndehertets Dyb og dens Skygge naar videre, fordi den kommer ovenfra: den naar ogsaa ud over Bønnen, midt ind i Fiendekredsen. Der er ikke Grænse og Maal for et Guds Barns Barmhertighed. Saa standser den heller ikke ved Næstens legemlige Nød; den naar ikke blot til Legemet, men den naar til Sjælen, og det er derhen, den naturlige Barmhertighed ikke naar; den fornaar det ikke, det ligger ganske udenfor dens Rækkevidde. Men din Barmhertighed, hvis du er et Guds Barn, maa naa til Næstens Sjæl, og det er just der, det aabenbarer sig, at du elsker ham til Omvendelse. I samme Grad Jesu Kjerlighed fejrer i dig og bliver en Magt i dig, i samme Grad gjør denne Jesu Kjerlighed dig fri, saa at du ikke blot er fri i Tro og Erkjendelse, men fri i Kjerlighed, i Kjerlighedens

Vælle. Er du selv bleven Gjenstand for Barmhertigheden, da maa der i dit Hjerte bryde frem en Trang til at aabenbare denne Barmhertighed ogsaa lige overfor de ulykkelige, som enten vandre i aabenbare Laster eller leve Egenretfærdighedens tomme Liv, og som ikke kunne elske dig, naar du aabent bekjender Jesum. Det er af største Vigtighed, at vi betænke, om vi virkelig have Barmhertighed med disse; thi den maa netop bestemme vort hele Forhold til dem, idet vi ikke blive trætte af at gjøre vel imod dem for at føre dem til Jesus. Lader os vise dem Barmhertighed baade til Legeme og Sjæl, altsaa ogsaa derved, at vi gaa hen til dem og vidne for dem, at i Jesus er Frelsen at finde. Det giver Frihed i Vidnesbyrdet, det giver Raade til at virke for at fange Menneskesjæle, at vi ret have Barmhertighed med dem. Naar der i samme Hus, som du bor i, er den eller de, som ved sit Liv aabenbart give tilkjende, at de vandre paa den brede Bei, og altsaa vandre til den evige Død, kan du da sige, at du er ret barmhertig mod dem, naar du ikke gjør det aller ringeste for at standse dem, for at minde dem om, hvor den Bei, de vandre, fører hen? Har du den rette Barmhertighed til din Næste, da vil du være frimodig i din Barmhertighed, da vil du søge at redde ham efter den Naadegave, som er givet dig, selv om du udsætter dig for at blive kaldt baade dømmende og haard og ubarmhertig i din Dom. Din Kjærlighed vil fremtræde som Barmhertighedens Frimodighed, selv om din Frimodighed vil blive kaldt Ukjærlighed.

Men vi læse jo dernæst: „Dømmer ikke, saa skulle I og ikke dømmes; fordømmer ikke, saa skulle I ikke fordømmes; forlader, saa skal eder forlades.“ Dersom vi nu altsaa forholde os paa den Naade barmhertige ligeoverfor Næstens Sjælens, ligeoverfor de uomvendte, kunne vi da vel undgaa at dømmes? Ligger der ikke allerede i denne Virksomhed, i denne Aabenbarelse af Barmhertigheden udad ligeoverfor de uomvendte, en Dom? Gjør ikke allerede den en Skilsmisse? Ligger ikke allerede deri det, som Jesus forbyder os? Skulde det ikke være saa maasse, at den rette Barmhertighed her forholder sig hvad man kalder passiv, ikke angriber den uomvendte, men lader hans Tilstand blive en Sag mellem ham og Gud? Hvorledes skal dette Guds Ord forståes: „Dømmer ikke, saa skulle I og ikke dømmes?“ Lader os se efter, hvad Paulus skriver i 1 Cor. 2, 15, — det vil være en Nøgle til den rette Forstaelse af disse Herrens Ord: — „Den aandelige bedømmer vel alle Ting, men selv bedømmes han af ingen.“ Dette misforstaes altfor ofte, og vi vide, hvorledes der formelig regner ned over de troende Anklager for, at de ere saa svære til at dømmes; der er ingen, der saa ofte som de faar høre dette, at de dømmes og atter dømmes. Men der er Forskjel paa at dømmes og at bedømme. Som aandelige, der ere oplyste af den Helligaand, maa vi bedømme Aanderne. Vi ere ikke Hjertekjendere, vi kunne tage Feil; derfor maa vi bede om Forsigtighed i vor Bedømmelse, og først og fremst

om Ydmyghed og Sagtmødighed. Hvorledes skulde vi kunne tænke paa at gjøre os til Hjertekjendere? Hvorledes skulde jeg træde frem i denne Forsamling f. Ex. og sige: Du eller du er et Guds Barn, du eller du er et Verdens Barn? Nei, Gud bevare mig fra en saadan Daarskab. Nei ikke saa! Men der er et Mandens Vidnesbyrd i vort eget Indre, hentet fra Guds Ord, som lyser op for os i Forholdet til andre; og naar de andre da klart og tydeligt lægge for Dagen, hvad der bor i dem, naar de selv lade os bedømme sig, naar de selv dømme sig, naar de gaa med Dommen skreven paa deres eget Bryst, saa enhver aandelig kan læse der, om han ogsaa er noget nærlynt og svaglynt, saa er det ikke en Dom, vi sælde over ham, men en Bedømmelse. Naar f. Ex. et Menneske bruger at bande og sværge, idelig raaber paa Djævelens Navn og idelig tager Guds Navn forsængelig, og jeg hører det, og det gaar mig til Hjerte, kunde jeg da sige: „Jeg ved ikke, om dette Menneske er et Guds Barn; det er meget muligt, at han er et Guds Barn?“ Da maatte jeg være besynderlig i min Erkjendelse af, hvorledes Guds Børn skulde færdes her i Verden. Eller naar jeg ser en, som er vredagtig og trættefjer, som lever i stadig Strid og Fiendskab med sine Medmennesker, eller en som lever i stadigt Stræv for det jordiske, som aldrig har en Tanke for det aandelige, som ikke taaler at høre tale om Jesus, men søger deres Selvskab, som leve for at tilfredsstille sine onde Begjærligheder, sidder i Spotteres Sæde, — kan jeg da sige: „Denne Mand er maasse en Christen, efter alt hvad jeg fortaar?“ Nei, jeg siger: „Vis mig din Tro af dine Gjerninger; et godt Træ kan ikke bære onde Frugter, og et raaddent Træ kan ikke bære gode Frugter.“ Vi have altsaa Evne til at bedømme; men vi sige alligevel ikke, at vi kunne være usejlsbar i vor Bedømmelse; thi der kan jo paa den andre Side være Hylere — faadanne, som have Gudsfrygtigheds Skin, men nægte dens Kraft — som vi kunne blive bedaarede af. Den Herre Jesus gennemskuede en Judas; men vi kunne det ikke altid. Derfor bliver vor Bedømmelse i dette Stykke ikke en absolut, men kun en tilnærmelsesvis Bedømmelse. Men naar den Herre Jesus siger: „Dømmer ikke, saa skulle og I ikke dømmes,“ da er det Herrens Mening, at vi ikke skulle sælde nogen ufjærlig Dom over vor Næste, ikke i Ufjærlighed og Bitterhed dømme ham, eller i det hele ikke forholde os som de, der have en Dom at sælde, som de, der stille os over ham. Det er Grundtanken i disse Herrens Ord: Vi skulle ikke sætte os paa Dommersædet, vi skulle ikke sætte os til Dommere over noget Menneske; thi vi kunne ikke vide, om ikke dette Menneske kan blive stillet over os i Dommen — de sidste skulde blive de første, — om han ikke kan komme foran os ind i Guds Rige. Altsaa, ikke Dom i den Forstand, men Kjærlighedens Bedømmelse! Der er det just, at Barmhertigheden træder til, idet Barmhertigheden henter Lys fra Bedømmelsen til at virke, saa at hvor Bedømmelsen viser os, at vi have at gaa med vort Vidnesbyrd, derhen gaa vi barmhjertige,

kjærlige, milde, overtalende, — ikke strengt fordømmende, trædende ned, men lokkende til Jesus. Her, som i Alt, have vi meget at lære af den dyrebare Mester. Vi se, hvorledes han gif her stille og sagtnodig: „Jeg er ikke kommen for at dømme.“ Han er vistnok kommen til Dom, fordi i Kjærligheden ligger Syndens, Verdens og Djævelens Dom. Men han er ikke kommen for at dømme Syndere; han er kommen for at frelse dem. Skulde da vi paatage os at dømme, hvor Jesus ikke dømmet? Lader os Christne bede om at faa den Barmhertighed, som selv træder frimodig for Dommen, fordi den ikke dømmet, men bedømmer.

Det er os medfødt i vor Natur, at vi ere tilbøjelige til at dømme; det ligger os saa nær, og Djævelen frister os dertil. Men lader os ogsaa ligeoverfor aabenbare Syndere, ligeoverfor aabenbare Bantroens Børn træde sagtnodig frem som vor Herre og Mester. Derpaa skal det kendes, at vi forkynde hans Dyder, som kaldte os fra Mørket til sit underfulde Lys. Derved skulle vi vise, at vi have en levende Tro, ikke derved, at vi kunne disputere derom, ikke derved, at vi kunne overvinde Andre i Ordkamp, men derved, at vi overvinde dem i Kjærlighed, derved at det viser sig mere og mere, at vi træde sagtnodig frem i Verden, at vor Tale er yndig, krydret med Salt, at vi kunne omgaaes Verden saaledes, at vi ikke fordømme, ikke gjengjelde ondt med ondt, men saaledes at vi gjengjelde ondt med godt, sanke gløbende Kul paa Fiendens Hoved. Lad være, at der er dem, som bagtale dig, som forfølge dig, som tænke og tale ilde om dig, — det har gaaet Andre saa før dig; jeg ved ingen, der er værre forfulgt paa den Maade end Jesus selv og hans Apostler. Lader os da bede om Kjærlighedens Kraft, at vi kunne efterfølge ham, og lader os bede om Naade til at lade vort Lys skinne for Menneskene. Guds Barn! Verden har et skarpt Dø; lad den ikke faa Ret i sin Dom, at du er dømmesyg; kun altfor ofte i de enkelte Tilfælde faar den Ret heri, fordi den Christne ikke er aarvaagen nok, fordi han lader det naturlige Menneske seire over sig, fordi han gjengjelder Dom med Dom, Forsølgelse med Forsølgelse, Bitterhed med Bitterhed, ja vel næsten Skjeldsord med Skjeldsord, fordi han mangen Gang ialtsald gjør sig skyldig i at tale ilde om Næsten. Lader os bede, at Herren vil bevare Guds Børn derfra! thi Herren maa ellers tage sin velsignende Haand tilbage. Lader os stille os bedende hen under Jesu Kors, lader os daglig træde frem i Bod for Herren. Skulle jeg stilles frem for Herrens Dom for hvad jeg har gjort og tænkt idag, da var jeg fordynt. Hvad skulle vi svare Herren, naar han fæster sit Blik paa os og spørger: „Har du lært at velsigne dem, som forbande, at gjøre dem godt, som hade dig, at bede for dem, som gjøre dig Skade og forfølge dig? Har du lært at elske dine Fiender?“ Du kalder dig et Guds Barn; du tror, at du er et Guds Barn. Faar da Herren se, faa hans Engle se, at du lever i Barmhertighed, at du gjengjelder ondt med godt, at du er mild og kjær-

lig i din Dom? Al, saa maa det være; da kunne vi overvinde Verden, da kunne vi skinne som Lyset i Verden, da kunne vi samle for Jesus.

Men ikke nok dermed; lader os bede inderlig om, at vi ikke maa komme i Fristelse til at dømme hverandre. Det er en forfærdelig Synd, at et Guds Barn lader sig friste til at dømme og fordsømme de ulykkelige Verdens Børn, som vi i Kjærlighed skulle søge at drage til Jesus; men det er saameget rædsommere, hvis Guds Børn strides og lives paa Veien. Da kan der siges til dem: Hvorledes kunne I tænke at forenes i Himmelen, naar I ikke kunne forenes paa Jorden? Hvorledes kunne I mene at skulle sidde tilbords med Abraham, Isak og Jakob i evig Fred og Glæde og Salighed og Endrægtighed, naar I her lives og strides?" Her kommer Satan og pver sin Kunst: Der opkommer paa Grund af den menneskelige Strøbelighed Misforstaaelse mellem to Venner; strax puster Satan til Ilden; de gaa og se surt til hverandre, de, som skulde gaa Haand i Haand og i Endrægtighed følges ad paa Veien til Jesus; og lidt efter lidt vende de sig bort fra hinanden. I to, som ikke kunne forliges, I bekjende jo begge Jesum Christum, I bekjende, at I høre ham til, I have den samme Tro, det samme Haab, og Jesus skal jo være midt iblandt eder; thi hvor to eller tre ere forsamlede i hans Navn, der er han midt iblandt dem; men dersom I lives paa Veien, hvorledes skal Jesus da kunne gaa med eder? Hvis de to Disciple, som gif til Emmaus, havde gaaet og livedes paa Veien, mon Jesus da havde vandret med dem? Nei, han havde ikke aabenbaret sig for dem, han havde ikke fulgt dem, havde ikke velsignet Brødet og brudt det. Guds Børn, vi ere alle Syndere, vi have alle vore store, gruelige Feil; og hvis du kjære Ven, kunde se dine, og jeg mine, da maatte vi vel falde om i Forførelse. Lader os bede om Barmhertighedens og Fordragelighedens Aand, at vi ikke se skjævt til hverandre og ikke tale ilde om hverandre, men at vi undskyldte hverandre, tale vel om hverandre og tage alt i den bedste Mening. Lader os være enige i Kjærlighed! Lader os overvinde Verden ved vor Endrægtighed! Hvad der end kan være af Forffjel mellem os, saa saa vi bære over med hverandre, fordi vi her kun forstaa stykkevis. Hvis vi ere enige om, at vi ere fortabte Syndere, som ere frelst ved Jesu Blod, hvis vi ere enige om, at Jesus er den eneste Frelse fra Synden og Døden, hvis vi ere enige om at staa ved Christi Kors forvissede om, at hans Blod kan rense os, — saa lader os ikke lives paa Veien. Staa paa din Broders og din Søsters Side, skjul deres Synders Mangfoldighed, saa vil Gud skjule dine Synders Mangfoldighed. Vi kalde hverandre Venner i det daglige Liv; det er et deiligt Navn; lader os i Sandhed være Venner, lader os elske hverandre inderlig, saa at man kan sige: "Se, hvorledes de elske hverandre." Lader os staa ved Christi Kors som de, der af hans Blif hente ny Kjærlighed! „Joulader, saa skal eder forlades!" Lader os mindes,

hvilken forfærdelig Dom der skal gaa over dem, som tale ilde om andre. Jakob siger i sit Brev i det 4de Kapitel: „Taler ikke ilde om hverandre, Brødre! Hvo, som taler ilde om sin Broder og dømmes sin Broder, taler ilde om Loven og dømmes Loven; men dømmes du Loven, da er du ikke Lovens Gjører, men dens Dommer. Een er Lovgiveren, som er mægtig til at frelse og fordømme; hvo er du, som dømmes den anden?“ Der se vi, hvad det er at dømmes og fordømme vor Broder: vi dømmes Loven, som er Kjærlighedens Lov; vi stille os over Loven, over Lovgiveren. Og alligevel tænke vi paa at indkomme i Guds Rige! Umuligt, umuligt! Om vi have nok saa længe bekyndt Christum, om vi have vidnet for Herren, om vi paa Bønnemøder have bedet Bønner, der syntes at være af den Helligaand, om vi have havt Ord for at være sande Bekjendere af Jesus, — hvis vi leve i denne usalige Synd, da vil den blive os til Død, dersom vi ikke omvende os, Jesus kan ikke kende os som sine, naar den store Dag kommer. Da spørger han efter vor Kjærlighed, og det er da ikke nok, at vi kunne sige: vi have propheteret i dit Navn, vi have uddrevet Dæmle i dit Navn. Hvis din Broder har seilet, husk da, hvad Paulus siger i Galaterbrevet Kap. 6, V. 1: „Brødre! dersom og et Menneske bliver overtalet af nogen Brøst, da hjælper en saadan tilrette, I aandelige! med Sagtmodigheds Aand; men se til dig selv, at ikke og du bliver fristet.“ Saa maa det være. Med Sagtmodighed og Kjærlighed skulle vi vandre med hverandre, tilgive hverandre, vejlede hverandre, og se til, at vi ikke selv blive fristede, og at vi kunne blive smaa og ringe i vore egne Tanker, at vi ikke se Skjæven i vor Broders Die, men meget mere Bjelken i vort eget. Vi ere altfor tilbøjelige til at se Skjæven i vor Broders Die; det lille Kast paa Diet hos vor Broder se vi saa grant, men vor egen Blindhed blive vi ikke var. Men mon en blind kan lede en blind? Ere vi blinde, da kunne vi ikke være andres Vejledere. Hvor aandelig oplyste vi kunne være, — hvis vi ikke have lært Kjærligheden, lært at tilgive, lært ikke at dømmes, da ere vi blindes blinde Vejledere og skulle med dem falde i Graven. O, at vore Hjertes kunde blive opladte for vor Syndens og for Betydningen af Jesu Christi Død! O, at du og jeg, saalænge vi vandre herne, maatte gaa ved Siden af Christi Kors og se op til ham, som hænger der blodig for vore Synders Skyld, at vi daglig maa drifte Naade af hans Vunder, at vi daglig maa leve af hans Kjærlighed, at vi daglig maa gjengjelde dem, som gjøre os ondt, med godt, saaledes som Jesus har gjort med os. Kjære Broder og Søster! hvad har du, som du ikke har annammet; men dersom du har annammet det, hvi roser du dig da, som du ikke havde annammet det? Du siger: „Jeg tror, at jeg er en Christen; jeg har Forvisningen i mit Hjerte; jeg vil forsage Dævelen, alt hans Væsen og alle hans Gjæringer.“ Du siger, du er lykkelig, og du vil takke Gud derfor; du vil ikke for alt tilbage til Verden. Men vandrer du ogsaa paa Kjærlighedens selvformægtende

Bei? Forstaar du at gjengjelde ondt med godt? Forstaar du at tilgive din Fiende, at bære over med ham? Er du altid rede til at dømme mildt og tale vel om ham og undstyldte ham? Er det saa, at du daglig erkjender, at du er den største blandt Syndere, og at det er Barmhertighed altsammen med dig? Er det saa, at det daglig bliver nyt for dig, hvad du har annammet i Christo Jesu? Broder, Søster! lad dette ikke blive gammelt for dig! Du maa ikke blive vant til Jesu Kjærlighed, den maa daglig blive ny for dig. Naar du daglig beder om Naade til at erkjende og beskjende din Synd, da vil din Synd træde mere og mere frem for dig, og da vil Christi uendelige Kjærlighed mere og mere sænke sig ned i dit Hjerte, og det vil mere og mere modnes til et lydigt og godt Hjerte.

Da vil du ogsaa komme ihu, hvad Jesus siger: „Giver, saa skal eder gives; en god, kuget og skuddet og overflodig Naade skulle de give i eders Stjød.“ Thi er du et Guds Barn, har du faaet den største Gave, du kan faa: Syndernes Forladelse, Livet i Christo Jesu, da hører du Herren til, da er du hans Eiendom, du og alt hvad dit er: din Husfru, dine Børn og dit hele Hus, alt, hvad der er dig betroet. Hvis du lever i Herren og vandrer med Herren, da ved du dig selv at være en Fremmed og Ublænding paa Jorden, og du vil bo som i Kedar's Telt, du vil staa færdig til at vandre afsted til Himlen med ombundne Lænder, med Bændringstaven i Haanden; du vil ikke samle dig Liggendefæ paa Jorden, hvor Møl og Rust fordærve; du vil ikke lægge dit Hjerte i det Liggendefæ, som du har herne, men i det Liggendefæ, som du har deroppe i Himlen. Selv eier du Intet, men du er rig i Christo Jesu, og du vil da være en glad Giver, thi Gud elsker en glad Giver. Er end lidet dig betroet, saa husk Enkens Stjærn, som aldrig glemmes, saalænge Jesu Ord forkyndes herne. — Enkens Stjærn, som Herren har velsignet; thi Herren velsigner ogsaa de smaa Gaver. Vær ikke karrig! Ogsaa i dette Stykke vil Djævelen gjerne friste Guds Børn og lære dem at kalde Gjerrigheden forsigtig Raapassjelighed. Vistnok er det saa, at vi skulle være forsigtige til Herrens Ord; men lad ikke Satan komme og blæse ind i dig en saadan Tanke, som at du kan være forsigtig paa Kjærlighedens Beføstning. Lader os bede om, at Guds Børn maa mere og mere lære at give og give som glade Givere, og lader os erindre, at Herren vel ikke trænger noget for sig selv, men at han trænger meget for sine smaa fattige her paa Jorden, og lader os erindre, at de mægtige i Verden ere tilbøielige til at vende sig bort fra Guds Rige; det er de ringe og fattige, Herren bedst kan bruge. Du fattige, læg din ringe Stjærn paa Herrens Alter, og gør ikke Overregning, om du har Naad til det. Den, som giver i Jesu Navn, bliver ikke fattig deraf. Det er, som det hedder i et gammelt Ord: Søndagsarbeide gjør aldrig rig, og Almisse gjør aldrig fattig. Aldrig bliver du fattig af at give i Jesu Navn,

ligesaa lidt som du bliver rig af at arbejde paa Hviledagen. Nei, giv! Der er tusinde Exempler paa, at de, som give meget, ere de, som gives meget. Det er ikke tomme Ord, naar Jesus siger: „Giver, saa skal eder gives; en gød, knuget og skuddet og overflødig Maade skulle de give i eders Skjød;“ det vil sige: der skal ikke være knapt Maal paa det, som Gud giver dig. Du ved, at naar man maaler Korn med Skjeppe, og man vil maale vel, saa ryster — skudder — man paa Skjeppe, saa Kornet falder tæt sammen, og der bliver godt Maal. Saaledes er det ogsaa med Gud, han sparer ikke. Vær ikke hange for at give! Giv i Jesu Navn! „Vel — siger du — jeg vil gjerne give; men jeg maa dog vide, hvem jeg giver til; jeg maa vide, om jeg giver til retfærdige eller til uretfærdige.“ Ja, du maa give med Forstand; men vær ikke altfor forsigtig; giv heller lidt for meget end for lidt. Gud lader regne over retfærdige og uretfærdige. Du kan desuden ikke altid vide, om den, som du giver til, er uærdig. Men selv om han er det, kan han ved Kjærlighedens Magt træffes i Hjertet, saa han ombender sig til Jesus formedelsst din Gave, saa at du gennem din Gave har været et Middel til at frelse hans Sjæl.

Saa have vi da enfoldig betragtet Jesu Ord idag, naar han i sin Kjærlighed siger: Lader eders Kjærlighed til Næsten komme til syne i Barmhjertighed, Overbærenhed og Godgjørenhed. Han samler sluttelig al sin Formaning, som han har udtalt baade i Bjergprædikenen i Almindelighed og i dette Affnit i Særdeleshed, i de Ord, som findes i det samme Kapitel hos Lucas, hvoraf Dagens Text er tagen: „Men hvi kalde I mig Herre, Herre, og gjøre ikke, hvad jeg siger?“ Lader os forstaa, hvad det er, naar vi raabe: Herre, Herre! nemlig at han virkelig bliver Herren, og at vi ere hans Tjenere, der gjøre hans Willie og ere ham lydige, fordi vi ere hans egne som en synderlig Ting.

Jeg saa engang et Kristusbillede, som gjorde et ualmindeligt Indtryk paa mig. Jeg var vant til i det kjære Kristusbillede at se et Billede af den lidende Frelser, var saa vant til at se ham afbildet som det Guds Lam, der bærer min og al Verdens Synd. Men her fik jeg se et alvorligt, strengt Billede, hvor han var fremstillet med et gjennetruængende Blik og med Udtryk af majestætisk Kraft og Bestemthed; og jeg sagde: Er dette et Kristusbillede? Saaledes havde jeg ikke seet det før. Men saa forstod jeg det; og jeg glemmer ikke let den Stund. Det var kun et Billede tegnet af et Menneske, men der laa et Udtryk i dette Billede, som Guds Ord gav mig at forstaa. Jeg tænkte: saaledes vil Jesus Kristus paa Dommens Dag møde den, som har taget hans Navn forskæneligt! Ja, du er vant til at betragte din Frelser som den lidende, den sagsmodige, den ydmyge. Det er han; men kom ihu: han er ogsaa Dommeren, de dødes og de levendes Dommer, han er Kongen. Du skal se ham, naar han kommer igjen; hvilket Blik skal han da rette paa dig, Barmhjertighedens milde Blik eller Fordøm-

mælsens strenge Blit? Som han her ser dig, saa skal du der se ham. Vis ham din Tro af dine Gjæringer! Naab ikke blot Herre Herre; men gjør Faderens Villie, som er i Himlene. Ved om Naade til at være lydlig i alt dit Liv og al din Gjærning, lad din Kjerlighed til Jesus fremtræde i Kjerlighed til Næsten, og din Kjerlighed til Næsten i Barmhertighed, Overbærenhed og Godgjørenhed, saa skal du træde frimodig for Dommen; thi der skal gaa en ubarmhertig Dom over den, som ikke gjør Barmhertighed, men Barmhertighed træder frimodig for Dommen. Amen!

Aristiania.

Unge Mænds kristelige Forenings Forlag.

Pris 3 sk.

Expeditionen: Brogaden Nr. 1.

Aristiania. Trykt i N. M. Sankes Bogtrykkeri.

Prædiken

af

J. St. Munch

Tenite Sondag efter Trefoldighed 1876.

Fader os bede! Fader i Himlene! Tillidsfulde komme vi atter idag frem for dig i Jesu Navn, bedende om den Helligaands Kraft i denne Stund. Ja, vi komme tillidsfulde, thi vi komme ikke i vort eget Navn, men i Jesu Navn. O Fader, velsign os nu, du har samlet os her, saa stor en Skare, om dit hellige og dyrebare Ord. Du vil fange Mennesker i dit Ords Garn, og du vil ogsaa velsigne os, naar vi nu kunne overgive os til dig og lade dig alene gjøre Sjerningen, treenige Gud! Vor Herre Jesus Kristus, du, der udsender dine Tjenere og Bidner for at fange Mennesker til dig, o velsign ogsaa det Bidnesbyrd, som skal lyde her idag! Hjælp mig, din ringe Tjener, at jeg her kan udfaste Garnet paa dit Ord, alene i Tillid til dig! Herre Jesus! som du stod ved Strandbredden ved Genezareths Sø, som du der aabenbarede din Kraft og Herlighed i dit dyrebare Ord, saa er du ganske vist ogsaa her tilstede; og det er du, Herre Kristus, som nu byder, at Ordets Garn skal udfastes. Herre, Herre! lad det fyldes med Dræt til dit Navns Ære! Herre, lad Sjæle blive frelst! Herre, forbarm dig over alle, som her ere forsamlede, for din Kjærligheds og Misfandheds Skyld! Amen.

Evangelium, Luc. 5, V. 1—11.

I Christo Jesu medforløste! Naade være med eder, og Fred af Gud vor Fader og den Herre Jesum Christum! Her se vi vor kjære Herre Jesus Kristus staaende ved Genezareth-Søens Bred idet Folket trængte sig ind paa ham for at høre Guds Ord. Da han saa to Skibe staa ved Søen, medens Fiskerne vare udgangne af dem for at to Garnene, gif han ombord i et af disse Skibe, som tilhørte Simon, ham, der allerede var udkaaret til at følge Jesus; og Herren bad ham, at han skulde lægge lidet fra Land, for at Herren fra Skibet kunde tale til den store Skare, som stod der lyttende til hans herlige Ord. Ja, den Herre Jesus Kristus holdt der Prædiken selv. O den, der kunde have staaet der og lyttet til hans guddommelige Tale! Venner, medens vi ere herne, maa vi finde os i, at vi høre kun de syndige Bidner forkynde Ordet; men naar vi saa Lov at komme op til ham til de himmelske Strande, da skulle vi høre ham selv. Dog, Herren være lovet! vi have jo ogsaa hans dyrebare Ord iblandt os, vi have ham selv talende i den hellige Skrift, vi have hans Prædiken; maatte vi kun lytte til den! Se, der staar han nu den hellige Mester og

vidner om Livet for den store Skare, der har samlet sig om ham; men han var dermed ikke færdig, han skulde endnu prædike en Prædiken for dem, en Prædiken i Gjerning, i Kraft, en Prædiken, der skulde løse hans Disciple, at de i Sandhed kunde vorde hans og forlade alt og følge ham. Vi læse: „Der han lod af at tale, sagde han til Simon: Far ud paa Dybet, og kaster eders Garn ud til en Dræt.“ Nu vilde den Herre Jesus Kristus ved et herligt Under vidne om, at han eiede al Magt i Himlen og paa Jorden, for at disse skrøbelige Vidner, som han nu skulde samle om sig, i Tillid til ham kunde forlade alt og overgive sig ganske til ham; thi de skulde nu forlade sine Fiskegarn og bruge Ordets Garn. Men nu vilde han ogsaa have af dem et Vidnesbyrd om, at de vilde være hans Ord lydige, saa han kunde hetro dem dette Garn, som de nu skulde kaste ud for at fange Mennesker. Og se, den kjære Simon Petrus var strax rede til at følge Mesterens Ord; skjønt han havde arbejdet den ganske Nat og intet fangget, saa havde han, da Herren sagde: „Far ud paa Dybet og kast dit Garn ud til en Dræt“, ingen Indsigelse at gjøre, men skjønt det var Dag og derfor ingen god Tid, saa var det nok, at Jesus stod i Skibet, og at han sagde det. Paa Herrens Ord fore de ud og kastede sine Garn ud og fangede saa stor en Dræt, at Skibet var nær ved at synke, og deres Garn sønderrevs. Ja, deres Garn sønderrevs — det var ogsaa et Tegn: de skulde ikke mere bruge dem, de skulde ikke mere fange Spens stumme Fiske, men de skulde fange Mennesker for Herren. Derfor var det ogsaa, at Herren her aabenbarede sin Herlighed for dem, at de ikke skulde tvivle, men frimodig overgive sig til ham. Se den kjære Simon Petrus, hvor han staar der overvældet af Herrens Naade, hvor han staar der og bekjender sig en arm Synder at være: „Herre, jeg er ikke værd at være ved din Side; gaaf ud fra mig, thi jeg er en syndig Mand“. Just denne Bekjendelse maatte komme frem; det er just til saadanne, Herren kan overgive sit Garn, — det er just saadanne, han kan velsigne, som bekjende: „Jeg er ikke værd at være ved din Side, jeg er ikke værd, at du bruger mig.“ Naar vi saaledes bekjende vor Uværdighed, da kan Herren gjøre sin Gjerning. Vilde vi være med, da gaar det daarligt, vi arbeide den ganske Nat og fange intet; men hvis vi som Simon staa med Rædsel over vor Synd, erkjendende vor Uværdighed, seende op til Mesteren, der gjør alt, o da kan Herren bruge os i sin Gjerning; og det er dette vi nu en liden Stund med hverandre ville betragte, idet vi ville bede Herren om Naade til i Enfoldighed at kunne udtale af vore Hjerters Dyb de samme Ord, som Petrus sagde: „Herre, paa dit Ord!“ at vi, i hvad Stilling vi ere, hvordan vor Gjerning mon være her-nede, dog kunne erkjende, at dersom der skal vorde Velsignelse over os her, og dersom vi skulle naa hjem til den himmelske Havn, da maa vort Løsen være: „Herre paa dit Ord!“ Lader os bede derom, idet vi synge: D Helligaand kom til os ned! o. s. v.

Ja „Herre, paa dit Ord!“ — lad det være dit Løsen her-nede, du Guds Barn, du, der ved Ordets Kraft er løst ud fra Satans Magt og Fængsel; lad det være dit Løsen ved Dag og ved Nat, — jeg mener ikke blot den Dag og den Nat, der er afhængig af Solen, som lyser paa Himmelen, og som gaar ned om Aftenen, men jeg mener

dit Livs Dag og dit Livs Nat, naar der er lyst for dig, og naar der er mørkt om dig. Hvordan det saa gaar dig, lad det være dit Løsen: „Herre paa dit Ord“, og du skal se, det gaar godt. Om det gaar gennem mangen Brænding, du naar frem til Himmelhavnen; det lille Skib, hvor Jesus er ombord, skal naa frem trods alle Storme og Livets Bølgetast. O at vi ret kunde lære dette, o at mange kunde lære dette — ikke blot at sige det: „Herre, paa dit Ord“, men at overgive sig ganske til Guds Ord! O at vi kunde lære det bedre og bedre, vi, som have lært lidt af det! O at de, som intet have lært af det, maatte lære det! Og om du er tilstede her idag, som ikke ved, hvilken Betsignelse, hvilken Kraft der ligger i Guds Ord, — at du dog maatte lære det, forat det hellige og dyrebare Ord kunde give dig alt, hvad Gud vil det skal give den fattige Synder! Venner, maa dog ikke vore Hjertes fyldest med Sorg, naar vi tænke paa, hvor lidet der agtes paa Herrens Ord iblandt os; hvorledes den store Skare vandrer uden at bekymre sig om, hvad Herren siger; hvor lidet den tænker paa, hvad Gud Fader siger, idet han sender Sønnen den enbaarne til Verden, ham, der er Ordet, ham, der blev Kød og boede iblandt os; og hvor lidet man tænker paa, hvad den Herre Jesus har talt, da han vandrede herneved, og hvad han den Dag idag taler formedelt den Hellig-Aand gennem de hellige Propheters og Evangelisternes og Apostlers Mund.

Kjære, vi ville gjerne blive troede paa vort Ord. Om nogen ikke tror dig paa dit Ord, saa finder du dig krænkert, du finder din Værelse krænkert. Naar du besidder dig paa at holde dit Ord, naar du besidder dig paa at lade dit Liv være et Vidnesbyrd om, at du er en Mand af Værelse, da venter du ogsaa, at man tror dig paa dit Ord, og du har Ret til at vente det. Men hvad Gud siger, det er det altsaa nu ikke saa nøje med! Der gaa Menneskene og opfinde noget, som de sætte istedet for Guds Ord. Vi ville ikke længe dvæle derved, vi ville kun ganske kort, i Sandhed i Forbigaaende, pege derpaa; vi gaa forbi saadant, som Menneskene opfinde. Vi have ikke Tid til at opholde os længe ved det, men, idet vi gaa forbi det, ville vi dog pege paa det. Ja, lader os se, hvad Aand det er, som aabenbarer sig der, thi den Aand er synlig i Livet; lader os se, hvorledes Vantroens Aand gjør sig bred ikke mindst i vore Dage, aabenbar og hemmelig, — den er altid vendt mod Guds Ord. Der er mangfoldige Grader i Vantroen, som vi ikke her kunne dvæle ved; men den er der, fra den mest aabenbare og ligefremme Fornægtelse til den fine Omgaaen af Ordet, idet man tilskyndende giver Ordet Ret. Der er mange Grader; men det er den samme Aand, som aabenbarer sig i det altsammen. Se disse verdsligvise, disse, som kalde sig Philosopher, disse, som gjøre Fordring paa at være i Besiddelse af en ganske besynderlig Visdom, Tænkdybde og Tænkraft, disse, som kunne samle Stærker om sine Talerstole! O hvad ere de? Intet, intet! Kunne de frelse en Sjæl med sine mangehaande Systemer? Hvad de end opfinde og opdage, — har de frelst en Sjæl fra Døden? Har de bragt Trøst ind i et sørgende Hjerte? Ikke en af dem. Hvilken Mester de kalde sig efter, Kant, Hegel eller hvem det er, det er just det samme, — det enfoldige dyrebare Guds Ord, som vi have

i den hellige Bibel, i det gamle og det nye Testaments Bøger, er ikke nok for dem. Og hvad skulle vi sige om dem, som vel tilspønseladende vise Ordet Ærbødighed, og som sige: „Ja, det er klart, det er Guds Ord, det bevare vi fra Slægt til Slægt, det ville vi have Ærbødighed for“. Men naar det kommer til Stykket: vis det, vis at du har Ærbødighed for det derved, at du lyder det, at du lader Ordet her ske over dig, thi Ordet maa her ske over dig, du maa være Ordet ganske lydige, du maa være dets Tjener, — se, da vil man ikke, da er der saa mange Indvendinger at gjøre, da forstaar den ene et Sted saa, og den anden et Sted saa, og udaf al denne Forstaaelse, som man kalder det, bliver der ikke andet end Misforstaaelse tilbage. Ja, det er forunderligt, hvorledes man kan behandle Guds Ord, og mærkeligt, hvorledes man kan finde sig i, at Guds Ord saaledes misbruges, — at man virkelig kan taale det. Guds Ven, du vil ikke taale det. Hvis du i Ydmyghed bøier dig under Jesus, saa hans Ord er dig et og alt, — o du vil ikke taale, at nogen krænker din hellige Bibel. Hvad vil du sige, om du har en Bibel, du har faaet af en kjær Ven eller Slægting i Arv eller paa en Dag, som er dig kjær, — en Bibel, som du holder i Ære, og du saa en Dag, naar du kommer hjem, finder, at en har revet Blade ud af den? Du vil forfærdes og sige: „Men hvo kan have vovet at mishandle den hellige Bog saaledes“? Men hvad skal man da sige om den, som aandelig talt river Blade ud af Bibelen? Man siger: „det er sandt nok“; men med et Skuldertræk kommer man fra det. „Det er sandt nok, det forstaar sig“; men man vil ikke leve efter det, og man vil ikke lade det ene Guds Ord belyse det andet; thi det er en gammel Regel ved Udlæggelse af den hellige Skrift, at de klarere Steder skulde belyse de dunklere; og naar vi saaledes sammenholde Stederne og lade den Helligaand tolke Skriften, da saa vi se mere og mere, at den er et Helt, og ikke noget Stykkeværk; vi forstaa stykkevis, men Guds Ord er et Helt, et helt stort Værk. Der ligger Tusinder af Aar mellem den Tid, da den første Mosebog blev skreven, og da Nabebaringens Bog blev skreven i det nye Testamente, men det er altsammen et Helt, det er Herrens eget Ord, saaledes at den Herre Jesus kan sige til Jøderne: „I ransage Skrifterne og mene at finde Livet i dem, og se, de vidne om mig“; — saaledes at han selv, Mesteren, kan møde Djævelen i Drænen med dette: „Der er skrevet“; han indlader sig ikke anderledes med ham; „der er skrevet“ — det er nok. Vi, Venner, ere altfor tilbøjelige til at indlade os paa Ordskifte med dem, som modstaa Sandheden. Nu vel, er det en søgende Sjæl, som du — saavidt vi Menneffer kunne forstaa — kan se at det er om Sandheden at gjøre, indlad dig da med ham saa langt og saa længe, du kan, og i Ven. Men mærk du, at det er en, som vil tviste med dig, fordi han modstaa Sandheden, at det er en Mørkets Mand i en Lysets Engels Skikkelse, behandle ham ganske kort, som Jesus behandlede Djævelen; svar ham: „Guds Ord er nok for mig, jeg vil ikke have mere med dig at gjøre“. Ja, saaledes maa vi forholde os til Herrens Ord, men af! hvor forfærdelig syndes der ikke mod dette dyrebare Ord!

Hvad skal vi endelig sige om den store Mængde, der vandrer løv for Herrens Ord, der ikke bekymrer sig om at høre det og endnu

mindre om at leve derefter? De modstaa ikke Ordet som disse, vi have omtalt, men de ere sløve for det. O der er mere Haab om en, der modstaa, end for disse sløve, disse lunkne, som Herren vil udspy af sin Mund. Høllere de kolde end de lunkne! Men disse — af, man bliver saa mat, naar man kommer ligeoverfor dem, idet man ser, hvorledes Sløvheden har lagt sig over dem, hvorledes de kunne gispe og gabe ved Guds Ords Hørelse, hvorledes deres hele Liv er en Gispjen. „Det er sandt nok — sig de — men lad mig blot saa Ro; o hjære, forstyr mig ikke“; eller: „Vi have ikke Tid“, som vi nylig hørte et Søndags-Evangelium tale om.

Vi ville ikke være med i denne Skare, vi have nok deraf, vi ville gaa videre. Der er vel ingen her, som vil blive tilbage blandt disse, vi nu have nævnt; der er vel ingen, som vil blive tilbage hos disse aabenbare vantro og Fornegtere, hos disse tilsyneladende meget vise, verdsligvise og Philosopher, hos disse, der forstaa mesterlig at rive Blade ud af Bibelen, eller blandt den store Skare, der gaar her gispende, til den engang faar se, hvorledes den har vandret her. Der er vel ingen blandt eder, som vil blive tilbage blandt disse? Kom, følg med til Jesus; nu gaar vi til ham. Der staar han ved Stranden ved Genezareths Sø, og du og jeg ere ham saa nær, som Petrus Jakob og Johannes vare. Her staar vi ikke ligeoverfor en Fortælling om, hvad der er skeet, men ligeoverfor et Livsbillede, ligeoverfor et Billede af, hvad der sker den Dag idag, hvad der vil ske til Dagens Ende, saa faare Herren udsender sine Vidner, saa faare Herren løser ud fra Jordlivets Baand og drager Syndere til sig og overvinder Synden med sin Naade. Lader os se, hvad Herren siger til Petrus: „Læg lidet fra Land, og far ud paa Dybet og kast dit Garn ud til en Dræt.“ Ja, Petrus gjør det. Han har arbejdet den hele Nat og intet fanget, men paa Herrens Ord gjør han det. Synder! Synder! du har faret ude paa Syndedybet den ganste Nat. Hvad har du fanget? Mudder, Syndens Mudder har du fanget i dit Garn, og intet andet. Du har været ude paa Syndedybet den ganste Nat, ikke sandt? Hvad har du fanget for det evige Liv? Hvad har du fanget for din Sjæls Fred og Glæde? Hvad har du fanget for dine Børns Sjælefred, deres, som ere dig betroede? Hvad har du fanget, som du kan føre med dig ind i det evige Hjem; hvad har du fanget, som du kan have med dig, naar du skal frem for ham, hvis Dine ere som Jdslsruer? Du har været ude paa Syndedybet, du har famlet derude i den mørke Nat. Dit Liv er forspildt. Vend tilbage! Gaa nu ud paa Naadedybet! Lad staa til paa Jesu Ord! Thi han møder dig, naar du kommer som en erkjendende fattig Synder og siger: „Jeg har arbejdet den hele Nat og intet fanget; hvad skal jeg gjøre?“ Da siger han til dig: „Far ud paa Naadedybet! Lad min Naade være dig nok, fattige Synder!“ Ja, naar vi blot kunne gjøre det! Det er vel ikke saa af os, ja det er vel de fleste af os, som ikke have været saa rede, som Petrus var, til at sige: „Herre, paa dit Ord!“ Selv efter at vi ere komne til Erkjendelse af, at vi have arbejdet den ganste Nat og intet fanget, staa vi dog tvivlende og sige: „Kan jeg fare ud paa Dybet? Gaar det an for mig? Lør jeg tilegne mig Naaden? Jeg er saa stor en Synder.“ Dette Jeg og atter Jeg kommer frem.

Hvor mange bekymrede Sjæle har jeg ikke talt med, som have sagt det samme op igjen atter og atter. O ja, det er saa almindeligt at sige: „Jeg tør ikke, det kan ikke nytte“. Man tør ikke springe til. O kjære Ven, Synder! er du bekymret over din Synd, erkjender du, at du er en fortabt Synder, at dit Liv er forspildt, at du har været ude paa Syndedybet hele den lange Nat; staar du som den, der siger: „Jeg ser, jeg udretter intet ved min Gjerning; jeg maa faa Hjælp af dig“; — tag Ordet, far ud paa Naadens Dyb, tilegn dig Herrens Ord: „Dine Synder ere dig forladte!“ Bøv det, vov det! Det var ikke rimeligt for Petrus at fare ud paa Søen den klare Morgen, efter at han om Natten intet havde faaet; der skulde ikke mere end almindelig Fiskerkundskab, som man siger, til at forstaa det; men Herrens Ord var ham nok, og saa maa det være med en Synder, som skal faa Fred. Ordet maa være dig nok, fredløse Synder, der er vaagnet op. Du, der er opstaaet af Syndens Nat, o se ikke tilbage! Se til Jesus, som staar der paa Stranden fredelig og kjærlig! Se ham ret ind i Dinene, du faar Lov til det. Petrus var en stor Synder, det har han vist saa mange Gange; du og jeg ere store Syndere, vi have intet at betale Herren med; men lader os modtage hans Naade i hans kjærlige Blik og sige: „Herre, paa dit Ord vil jeg gjøre det“, og vi skulde faa erfare i vor Sjæl, at Herrens Ord er Sandhed og en Kraft til Saliggjørelse, vi skulde faa smage den Fred, som overgaar al Forstand og som al Verdens Bismænd ei kunne give.

Men vi ere ikke dermed færdige, Venner. Nei, have vi overgivet os til ham, have vi troet hans Ord: „Far ud paa Naadedybet!“ da maa vort hele Liv være ofret til ham alene, da maa vi helt og holdent hengive os til ham alene. Thi har han faaet en Sjæl ud paa Naadedybet, er du kommen derud, hvor Herren din Gud tager dig, fattige Synder, og bærer dig paa sin Naades Arme, — Ven! vid det — vid det, Mand og Kvinde! — vid dette: han vil eie dig; du maa med Petrus og Jakob og Johannes, Zebedæi Søner, forlade alt og følge Jesus.

Det vil blive dit Livs Vendepunkt. Det vil blive en Aabenbarelse af, hvad der er skeet i dit indre; det vil blive en Aabenbarelse af, at du er løst, at du er fri. Kan du vove det? Der skal mere Mod til det, eller rettere sagt, der skal mere Opgiven af dit eget Jeg dertil end almindeligvis er Tilfælde. Thi vi have ikke faa Exempler paa, at der gives dem, som ere komne til Herren og have tilegnet sig Syndernes naadige Forladelse og leve i en Tanke om, at de have Fred med Gud, og at de leve af Naaden og ere Naadens Børn, at de ere i Naadestanden; men længere er det ikke kommet med dem; det er ikke blevet saa, at deres hele Sjæl med alle Evner og Kræfter er løst og overgivet til Herren; de vige tilbage for enhver Døpfrelse, for Selvfornegetelsens Alvor og Birkeliggjørelse; de vige tilbage for Korset, som Herren lægger paa dem i sin Kjærlighed, og som de ikke kunne undvære; de vige tilbage for at vidne om Jesus for den onde Verden.

J, der ere løste, J, der ere dragne ud paa Naadedybet, kommer tilbage til Jesus! Han trænger en Skare i disse Dage. Vi leve

ganffe vist i en Tid, da det gjælder helt at bekjende Jesum, ligesom i de første Dage. Verden træder mere og mere op, dens Fræthed bliver større og større, dens Væsen laabenbarer sig klarere og klarere, den bliver mindre og mindre undseelig. Ja, vi vide det, allerede se vi ogsaa Tegn hos os; vi se med Forfærdelse, hvorledes Bantroens Magt bryder frem; vi høre de hule Drøn fra Syden; vi forstaa, at der kommer et Uveir. Vi maa lade Ordet seire iblandt os nu. Her er ikke Spørgsmaal om Lærestridigheder. Her er ikke Spørgsmaal om, hvorledes vi kunne forstaa fint at stille mellem Tanke og Tanke alene. Det er visselig en stor Ting, naar det kan ske til Herrens Ære, men det kan ogsaa blive taget af Satan til at fremme hans Henfigter, til at opvække Tvist iblandt os. Her er Spørgsmaal om, at Herren kan samle sig en Hær af unge og gamle, af Mænd og Kvinder, af saadanne, som kunne være helt for Jesus. Tor du det? Vov det! Sæt alt ind for Jesus, — altsammen paa et Bræt for Jesus! Du taber ikke ved det, du faar det hundredfold igjen. Herre, paa dit Ord! — o lad det være saa!

Vi læse om, at da Petrus blev Vidne til Herrens store Raade og Betsignelse, da han saa Garnet fyldt med en saadan Fiskeædt, at Garnet sønderreves, da virkede det saaledes paa ham, at han i Forfærdelse faldt ned for Jesus og sagde: „Herre, gik ud fra mig; thi jeg er en syndig Mand“. Thi en Rædsel var kommen paa ham. Ja, dersom du overgiver dig helt til Jesus, du skal opleve det samme. Der er mangan en, som gaar og klager med rette over at han er bleven saa lunken, forstaaer, at hans Hjerte er blevet saa koldt, erkjender, at han ikke føler Synden som før, synes, at det er, ligesom Saaret læger sig af sig selv. Maaſke kommer det deraf, at man ikke har overgivet sig helt til Jesus; men er det Tilfælde med dig, Tilhører, da overgiv dig strax til ham; lad det staa til; bed om Raade til at blive løst fra alt, og følg Herren efter, saa du kan vidne om ham, hvor du er, og naar det er, og du skal se, at den hellige Rædsel ogsaa vil komme over dig, saa du forarbejder din Saliggjørelse med Frygt og Bæven. Du vil opleve denne hellige Frygt; men du vil ikke sige som Petrus: „Herre, gik ud fra mig“, — det var ikke saa ret sagt af den kjære Petrus — men du vil sige: „Slip mig ikke, Herre! Forlad mig ikke, dyrebare Mester! Vel er jeg ikke værd, Herre, til at ligge ved din Fod; vel er jeg ikke værd, Herre, at du ser paa mig; vel er jeg ikke værd, at Skyggen af dig kommer hen over mig, vederkvægende mig; men du er Synderes Ven, du annammer Syndere, du æder med dem, du har Plads for dem, — du vil ogsaa modtage mig den største af Syndere, du vil modtage mig, som ligger her i Støvet; i Blod ligger jeg for dig“. Han vil modtage dig, han tor dig ren, han giver dig den Helligaand, han lader dig erfare, at du har Bryllupsklædningen paa, og den himmelske Fader slutter dig igjen i sin Favn, og du faar kjende Glæden i ham paany. Al, Glæden i ham — der er intet, som kan lignedes ved den!

Men mon vi dog ikke tabe meget, naar vi forlade alt og følge Jesus? O nei, vi tabe ikke andet end hvad vi maa bede Gud tage fra os jo før jo heller. Du taber Ufreden, — den vil du vel gjerne tabe? Du taber Selvtilliden, — den vil du vel gjerne tabe? Du

taber dette, at dine kjædelige Øyster altid faa Overtaget, — det vil du ogsaa gjerne tabe? Og du taber tusinder af Sorger, du taber mere og mere det, som trykker dig og kuer herne; ja du taber Døden selv, thi naar du faar Lov at lukke dit Die herne, naar din jordiske Gjærning er endt, naar Stridens Dag er omme, da bliver du ført op til Herren, til de himmelske Strande og faar tale med Jesus. Vil du ikke gjerne agte alt for Tab mod Ypperligheden af Kundskaben om Christo Jesu og med Petrus og Paulus overgive dig til ham? Tabte Abraham noget godt, da han forlod Mesopotamien og drog til Kanaan, til det forjættede Land? Da han kom til dette Land, var det i Fiendehaand, men han holdt sig til Herrens Ord og fik det i Arv. Vi kunne læse derom i Brevet til Ebræerne, 11te Capitel: „Formedelst Tro var Abraham lydig, der han blev kaldet, i at udgaa til det Sted, som han skulde tage til Arv; og han gik ud, dog han ikke vidste, hvor han kom“. Mon Sara tabte noget, da hun i Tro overgav sig til Herren, saa hun fik Kraft til at undfange og fødte over hendes Alders Tid? Mon Abraham atter tabte noget, der han i Tro ofrede Isak, den enbaarne, han, som havde ammanget Forjættelserne, og til hvem der var sagt: „I Isak skal Afkom fremkaldes dig?“ Nei, thi han betænkte, at Gud var mægtig endog til at opreise fra de døde. Mon Moses tabte noget, da han formedelst Tro negtede, der han var bleven stor, at kaldes Pharaos Datters Søn, og valgte hellere at lide ondt med Guds Folk, end at have Syndens timelige Nydelse, da han agtede Christi Forsmædelse for større Rigdom end Ægyptens Liggendesæ? Mon Daniel tabte noget, da han var Guds Ord lydig og tre Gange om Dagen vendte sig til Jerusalem og bad, medens Vinduerne til Salen stode aabne, og alle kunde se, at han frygtede Gud mere end Mennefsene? Han blev kastet i Løvekulen, men der var en der, som reddede ham. Nei, han tabte nok intet. Mon nogen har tabt ved at følge Jesus og forlade alt? Mon Maria tabte noget, da hun sagde: „Se, jeg er Herrens Tjenerinde, mig ske efter dit Ord?“ Mon Høvedsmanden i Capernaum, som sagde: „Jeg har Stridsmand under mig, og siger jeg til denne: gik! saa gaar han, og til den anden: kom! saa kommer han, og til min Tjener: gjør det! saa gjør han det“, — mon han var en daarlig Stridsmand fordi han vidste at underordne sig Herren i alt? Mon han var en daarlig Høvedsmand, fordi han forstod at lyde Mesteren, den største Høvedsmand? Og hvem har været mere lydig end Jesus selv, han, som blev lydig indtil Døden, ja Korsets Død? Venner, lader os bede om Naade til, at vor Christendoms-Ovelse maa være en Opgivelse af alt for Jesu Christi Skyld. Ikke vil du sige, og ikke maa du sige: „Ja, det maa være Missionærernes Lod; de skulde forlabe alt her hjemme, de skulde forlade Fader og Moder, forlade Fædrelandet og drage ud til Hedningelandene, og der vil Herren velsigne dem“. Ganske vist, saa maa det være. Herren kan ikke bruge nogen til Missionær, det være sig ude eller hjemme, medmindre den Mand, som Herren saaledes kalder, først bliver løst fra alt det, som vil binde ham til denne Verdens Gud; først da kan Herren bruge ham, naar han overgiver sig helt til ham med alt, hvad han har; ganske vist, da vil han velsigne ham og hans Gjærning. Vi have ogsaa her til-

stede en Mand, som Herren har brugt saaledes, og som, om Herren vil, skal tale nogle Ord iblandt os, naar jeg har sluttet, en Mand, som har virket nede i Indien blandt Santalerfolket, og som har virket meget, fordi han helt har overgivet sig *). Men vi kunne dog ikke alle være Missionærer. Nei, der maa være nogen herhjemme og bede for dem; der maa være nogen, som opløste bedende Hænder, medens de stride. Vi maa alle, dersom vi ville vidne om Herren, saaledes overgive os til Herren, at hans Ord er os nok, saa vi lade Herrens Ord bestemme vort Liv og Levnet. Der er meget vi da maa give Afkald paa; der er meget, som vi maa forlade, meget vi ikke kan gjøre, som vi før gjorde; vi kunne ikke stikke os lige med Verden; der maa blive en Forsagelse ogsaa i det ydre. Men der bliver en ny Glæde, en fornyet Glæde i Herren; thi du faar Lov at fange Mennesker.

Er du selv fangen for Jesus, er du selv fangen i Ordets Garn, er du selv fangen ud af Syndedybet, og er du paa hans Raades Arme baaren ind til ham, er du selv frelst, da faar du Raade til at fange Mennesker i samme Grad, som du er Herrens Ord lydig. De, der ville dele sig mellem Gud og Verden, der ville affvække Guds Ords Kraft, der misbruge den kristelige Frihed, der rive Blade ud af Bibelen, om det saa kun er et halvt Blad, de miste Kraften. Men staar du helt for Herren, som en hel Synder — thi det er Helheden —, staar du som den, der helt overgiver dig, fordi du erkender dig at være en hel Synder, og siger: „Herre, om du kan, saa brug mig! Jeg vil ogsaa gjerne vidne om dig“, — da faar du en Magt i dit Blik, i dit Ord, da faar du en Magt i din stille Gjerning, en Magt i din Forsagelse, i din Taalmodighed, i din Sagtmodighed, som ikke er af dig, men af Herren. Kvinde, du vil da være den gode Mand derhjemme i din sagtomdige og stille Mands ufortrængelige Væsen; du vil vinde Sjæle for Herren. Unge Mand, du har ogsaa en stor Op-gave blandt de unge. Tænk, hvor mange unge der er, som vandre paa Syndens Bane. Lad disse unge, der vandre med Satan, se for sine Dine, tage og føle paa, at det er Alvor, naar du siger: „Herre, paa dit Ord!“ — lad det lyse ud af dig gennem din Sagtmodighed og din Kjerlighed til Næsten. Unge Kvinde, forlad denne Verdens Forfængelighed, og stil dig blandt dem, som tjene Herren, da skal du se, hvorledes det vil blive! Stam dig ikke for at befjende Jesus! Vi mangle noget her i vort Land. Jeg har i andre Lande været Vidne til, at Frimodigheden til at befjende Jesus er større end herhjemme, hvorledes man i de forskellige Lag af Folket, i de forskellige Stillinger træder frem og vidner om Herren; man spørger ikke, hvad Manden er for noget, men er han en Christen, saa vidner han om Jesus, enten han er General eller Oppasser. Det have vi at lære.

„Skal jeg da ud og virke?“ siger du; „jeg har ikke Evne, jeg kan ikke fange Mennesker“. Lad Jesus bruge dig som han vil, lad ham alene raade, og du skal se, hvorledes du af ham faar Raade. Hvo skulde have sagt, at hine Mennesker, der stode ved Genezareth-

*) Missionær Børresen fra Indien, der var tilstede.

Spen i den tidlige Morgenstund mismodige, fordi deres Garn var fyldt med Mudder istedetfor med Fisk, — hvo skulde have sagt, at disse skulde gaa ud og vilde erobre Verden? Hvo skulde have sagt, at disse gjennemtrengte af den Helligaands Kraft skulde lægge Tusinder for Herrens Fod, at denne Petrus skulde paa Pintsedagen fange tretusinde Sjæle? Men Herren aabenbarer sin Kraft i Skrøbeligheden; det er de smaa, han helst kan bruge. Vær hel for Herren, og du skal fange Mennesker, selv om du ikke kan vidne et Ord offentlig, naar du kun er tro i din lille Gjerning, naar det fremlyser af hele dit Liv, at Jesus er dig alt, og at du tilhører ham alene.

Jeg vil blot til Slutning pege paa den timelige Betsignelse, som følger med, naar man overgiver sig til Herren. Der er ikke saa iblandt os, som vel kunne være oprigtige for Herren, men som lide under Livets Sorger og Bekymringer, som lide under Næringsforger, under de timelige Bekymringer, og det kan være en tung Bægt, som lægger sig paa en arm Christen der og hindrer ham i at tilegne sig Naaden, som Herren vil give ham. Saadanne blive forkrøblede, og de kommer heller ikke til at kunne vidne om Jesus, som de skulde. Men kan du saa Naade til i alle Livets Forhold at opgive alt og alene følge Jesus og give Jesus Vren for alt, da faar du og Kraft til at kaste al din Sorg paa ham, fordi han er Mesteren, som har overvundet dig med sit Ord, da kan du, hvor ringe du ser ud, hvor knapt de timelige Goder ere dig tilmaalte, hvor fattig du er, dog sige: „Jeg er rig i Christo; mig kommer ingen Mangel nær, fordi Christus er hos mig“ — o, du har et Vidnesbyrd, som er stort! Værer du paa et sygeligt Legeme, ja er du en Krøbling, du er dog lykkelig, dersom du kan takke Herren derfor og sige: „Herre paa dit Ord“, du vidner da om Jesu Kraft og kan fange Mennesker for ham ved den Taalmodighed og Sjælesfred, som du faar af ham. Dersom du har helt overgivet dig, kan du ikke andet end blive lykkelig; Lykken lyser ud af dit Blik, og Verden ser paa dig og studser og siger: „Hvad kan det være? der er foregaaet saadan en Forandring med det Menneske, at man ikke kan kjende ham igjen!“ Ganske rigtigt! Verden skal ikke kjende dig igjen; du skal blive et nyt Menneske for dine nærmeste, for dine Kamerater og for alle, og i Christo Jesu overvinde dem, at de kunne forstaa, at du har fundet Mesteren og er lykkelig og glad i hans Nærværelse og vandrer med ham Gaand i Gaand her, indtil du kommer op til det himmelske Hjem. Herren give alle Naade dertil for det Blods Skyld, som han for alle har udøst! Amen.

Kristiania.

Unge Mænds kristelige Forenings Forlag.

Pris 3 f.

Expeditionen: H. O. Nisbøhs Gaard, Bassegaden Nr. 16.

H. S. Jensen's Bogtrykkeri.

Prædiken

af

J. St. Munch.

10de Søndag efter Trefoldighed 1876.

Saa bede vi dig, o himmelske Fader, i Jesu Christi Navn om din Betsignelse i denne Stund, at vi kunne være her forsamlede i hellig Andagt om dit dyrebare Ord; vi bede dig, at du vil give os den Helligaands Lys og Kraft, at vi alle, som ere komne hid, nu kunne erfare, at det er vor Herre Jesus Kristus, som her er selv tilstede! Vor dyrebare Frelser, du græd vor Jerusalem, du græd den hellige Laare over Jerusalems Synder og over al Verdens Synd, du vil ogsaa nu saa gjerne frelse Syndere, du gaar endnu om ledende efter de Fortabte og derfor har du ogsaa idag forsamlet en Skare om dig. O Herre Jesus Kristus, hjælp os alle at vi kunne kjende vor Besøggelstid, at vi kunne forstaa, at det nu er den velbehagelige Tid for dig, at det nu er Naadens Dag, at du nu vil frelse Syndere, at du nu staar med gjennemborede Hænder for at modtage dem, som komme til dig. O Herre Jesus, i dit Navn ere vi samlede, og vi fortrøste os til dig! Betsign Ordet og giv mig, dets ringe og skrøbelige Tjener, Naade til at forkynde Evangelium til din Værelse og Synderes Frelse, og giv du de Guds Børn, som ere samlede her i denne Stund Troens Aand, at de kunde bede for sig selv og denne store Skare, for Folket i denne Hovedstad, og for det ganste Land, at vi alle kunde kjende vor Besøggelstid og omvende os, medens det hedder idag. O Fader, Søn og Helligaand hør vor Bøn og sig du Ja og Amen dertil. Amen!

Evangelium, Luc. 19. Kap. 41. B.

O Christo Jesu medforløste! Naade være med eder og Fred af Gud vor Fader og vor Herre Jesum Christum. Vor Herre Jesus Kristus nærmede sig Jerusalem, hans egen Stad. Han vilde holde Jndtog i Kongestaden, thi han var dens rette Konge. Men da han kom nær til og saa Staden, græd han over den. Fra Oliebjerget skuede han ud over Stadens Brimmel. Han saa ikke alene ind i dens Gader, men ind i Husene og Hjerterne, thi der er Jntet, Jntet, der stænger for Jesu Blik: han saa dens Synd, den store forfærdelige Synd, der raadede i denne Stad, som var hans egen Stad. Han saa Affaldet, han saa, hvorledes de modstod ham, som var kommen for at frelse dem, han saa, hvorledes Synderne kun tragtede efter det jordiske og ikke vilde høre sig for ham, som var kommen fra Himlen ned til dem med aandelige Gader, han saa deres vakkende Sind og Forsængelighed, deres Bølløst og deres Mammonstræbdom; han saa, hvorledes de bødte

Kne for Baal og ikke for den levende Gud; han saa, hvorledes deres Tempeltjeneste var bleven en Formtjeneste, hvorledes de vanhelligede Templet, idet de gjorde det til en Kjørfule og Handelsbod. Men han græd over dem, den Hellige græd over Synderen, thi han elsker Synderen til Omvendelse, han vil ingen Synders Død, men at han skal omvende sig og leve. Men han saa ogsaa, at Straffen maatte komme, at nu var Maalet fuldt for den arme Stad og for det Folk, der snart skulde raabe, at hans Blod skulde komme over dem. Dette Folk skulde nu ikke længer have Naadens Tid; Straffedommen maatte komme. Han saa i Manden, hvorledes dens Fiender skulde kaste en Bold omkring den og beleire den rundt om og trænge den allevegne, hvorledes den stolte Stad med de skinnende Tempelbygninger, som glimrede i Solen med Guld, hvorledes de skulde lægges øde, saa det ikke blev Sten paa Sten tilbage, fordi Folket ikke kjendte sin Besørgelsestid. Han græd over Staden, den hellige Laare randt for den, thi nu kunde ikke Straffedommen afværges. Vi vide, hvorledes alt gif i Opsyldelse, indtil det allermindste. Har der nogensinde været Jammer i en Stad, har der nogensinde været Elendighed over et Folk, saa var det der i Jerusalem, hvor der streedes indenfor Murene paa samme Tid, som Fienden omringede den paa alle Sider, hvor Hungersnøden rasede saaledes, at en Moder fortærede sit eget Barn, hvor Kors stod ved Kors rundt om Staden, saa det fortælles, at der ikke var Træ tilbage at reise Kors af. Har der nogensinde været Jammer paa Jorden, saa var det der i denne Jammerens Stad, der nedkaldte over sig den Helliges Blod. Og se, det var ikke blot Staden, som Guds Bredde traf, men ogsaa Landet blev underlagt den, Folket blev adspredt og er den Dag i Dag spredt i alle Lande. Det kan ikke endnu samle sig igjen, men hellerikke forgaa, saa Jøden, hvor du finder ham, er et levende Minde om Guds Retfærdighed, saa at ogsaa Verdens Børn maa tilstaa: ja, Jerusalem er et Vidnesbyrd om Guds Ords Sandhed og om at Herrens Profetier maa opfyldes. Og den, der faar Anledning til at komme til det hellige Land, helligt fordi den Hellige fødtes der, vandrede der, og døde der, kan end yderligere overbevise sig om Sandheden af hvad Gud har ladet vidne om dette Folk og dette Land.

Ak naar du ser hvorledes Oliebjerget nu hæver sig over det lille Jerusalem, som ligger der i Trældom under Bantrens Magt, naar du ser fra Oliebjerget ud over Staden, o er det da ikke saa, at du ser Laaren i Jesu Dø, at du forstaaer, hvorfor han græd, og derfor der findes Jøseffe i dit Bryst, græder du Herrens Laare med over det arme Folk og Land, over hvilket Forbandelsen hviler som en tung Sky. Gud alene ved, naar den Dag vil oprinde, da dette Folk igjen kan samle sig paa Zion. Forfærdelig er Herren i sin Retfærdighed, men stor er han ogsaa i sin Barmhertighed, thi det var den paa een Gang retfærdige og hellige, som græd. O lad os bede, kjære, at vi kunne fæste vort Blik paa vor grædende Frelser idag og erindre, at hans Laare er runden ikke blot for det udklaarede Folk og den Stad, hvor det boede, men for ethvert Folk trindt omkring, for os, for vort Folk, for denne Stad, for den Skare, som her er samlet, for dig og mig. Ak annammer Naaden, som ligger i Frelserens Laare og kjender eders Besørgelsestid, thi der er en saadan Tid for os, som for ethvert

Land, ethvert Folk og enhver Stad. Lader os nu i denne Stund lægge os paa Hjerte Jesu Ord: ak, dersom du dog vidste end og paa denne din Dag, hvad der tjener til din Fred, og lader os erindre, at dette Ord er sagt i Graad: Jesus græd, da han sagde dette. Ak at ogsaa vi i dette Land, i denne Stad kunde i vore Hjerter erfare, hvad der tjener til vor Fred, at ikke Herren skal maatte sige til os: men det er skjult for dine Dine! Lader os bede derom, idet vi synge: O Hellig Aand o. s. v.

Dersom du dog vidste endog paa denne din Dag, hvad der tjener til din Fred, men nu er det skjult for dine Dine! O hvor ofte har ikke Herren maattet udraabe dette! Vidner ikke Kirkens Historie om, hvorledes Herren har advaret atter og atter, ja paa det mest indstændige bedet om, at man skulde kjende sin Besøgstid. Hvor har han ikke atter og atter sendt sine Sendebud forat de skulde bede i hans Sted: lader Eder forlige med Gud! Hvor har ikke Jesus Kristus staaet og udbredt sine Arme for at frelse de Fortabte! Men se vi ikke ogsaa, at den ene Stad efter den anden har glemte Herren sin Gud og alle hans Velgjerninger, at der paa Steder, hvor der var Lys blev Mørke, hvor der var Sandheds Erkjendelse blev Forblindelse, hvorledes Livet i Tro og Kjærlighed dunsiede bort, idet Lunkenhedens Aand trængte ind, og saa kom Frafaldet. Hvad se vi ikke i de lilleasiatiske Menigheder, hvorfra Herren flyttede Lyststagen, fordi de ikke kjendte sin Besøgstid? Hvad se vi ikke i Nordafrika, hvor der var en saa deilig Herrens Plante, men hvorfra han maatte drage bort, fordi de ikke fordrog ham længere? Hvorledes har ikke Landene omkring Middelhavet haaret frem Vidnesbyrd om, at Jesus af Nazareth drog derned med Betsignelse og Naade, saa at hans Fodspor dryppede deraf; men kom nu og se de saakaldte Christne, som bo der, hvor lidet af sand Christendom og sand Jesu Efterfølgelse de have at vise frem. Læs videre i Historien og se hvorledes Herren saaat sige har maattet flygte fra den ene Stad til den anden, fordi der ikke var det, hvortil han kunde helde sit Hoved, fordi man var kjed af ham, fordi man foretrak at tjene Baal og sine Afguder istedetfor at tjene Jesum, som har banet os Veien til Helligdommen deroppe. Og er du lidt kjendt i den Tid, hvori vi leve, kast saa et Blik ud over Landene, udover de saakaldte Kulturlande, hvor den verdslige Dplysning er størst, og som gaa i Spidsen, hvor det gjælder alt, hvad stort og herligt er for Menneskene i denne Verden, hvad ser du ikke da? Bliver du ikke Bidne til, hvorledes Bantroen prækt hæver sit Hoved, saa ogsaa den har sine Sendebud, der vove at træde op paa Prædikestolene og prædike, at Jesus kun er et Menneske, idet de fornægte ham som Gud og træde hans Blod under Fødderne. Saadant taales, ja beskyttes i Luthers Land, hvor han levede og virkede, hvor han bad og prædikede. Se, hvordan det nu er i hans Land, hvorledes Skyen hviler tungt over Folket! Ak, vi maa vel sige: det er skjult for deres Dine, hvad der tjener til deres Fred.

Men der er ikke Tid og Anledning til at drage udenlands idag. Vi ere hjemme. Vi ere her i vort Fædreland, i dette Lands Hovedstad. Hvad se vi her? Hvad om Jesus traadte synlig frem blandt os, hvad vilde han da sige? Han vilde sige det samme som i sit hel-

lige Ord: at, at du kjendte din Besøgsfestid!" Men, tænker du maasse: det staar ikke saa galt til i vort lille Land, hos vort Folk i Dalerne, blandt Fjeldene og ved Fjordene. Det er ikke som i de store Kulturlande, hvor Vantroens Bølge hæver sig høiere og høiere og hvor Familielivets Betsignelse paa mange Steder er gaaet tabt. Vi sige: Herren være takket for hvad han har gjort og endnu gjør for os. Det maa indrømmes, det staar ikke saa galt til som f. Ex. i Luthers Fædreland. Men er Fortjenesten vor? Nei, det er Herrens, det er hans store Naade og Barmhertighed, som har udrettet det, thi vi maa med Tak sige: vi leve i en besynderlig Besøgsfestid. Ja, i Sandhed, der er en Besøgsfestid nu, thi Herrens Vintsevind blæser her og der og kalder de døde Ben tillive og vi saa flere og flere Vidnesbyrd fra de forfjellige Dele af Landet om at Herren har Fredstanker over os. Jesus af Nazareth gaar omkring i vore Dale, over Bjergene ind i Byerne og banker paa Hjertene; hvor der før var Ligegyldighed og Sløvhed for Herren, der høres nu det Naab, han saa gjerne hører: hvad skal jeg gjøre for at blive salig? Man begynder at spørge efter Salighedens Veie, efter de gamle Stier. Dette maa fremhæves, thi ellers var der ikke Sandhed i Skildringen af Forholdene. Men desto mere gjælder det, at vi kjende vor Besøgsfestid, at vi lukke op for Herren, at vi lade hans Taare blødgjøre vore haarde Hjerte, at vi lytte til hans Fredsbud og omvende os til ham. Gjør vi det? Ak, lader os vende Bladet om og se paa den anden Side. Der er mørke Billeder: Dvertro, Vantro og fornemmelig aandelig Sløvhed slygges mørkt over Landet. Der er desværre trindt om kun altfor mange, der finde Behag i at sove, men idet de sove, sover ikke Satan. Han arbejder, han har det travlt og vi maa med Bedrøvelse og Sorg se, hvilken stor Magt han har navnlig over Ungdommen. Forfængeligheden tiltager og Druffenskabslasten hellere tiltager end aftager, og den forfærdelige Last, som vi nødig vil nævne, Horeriets Last, hvorledes ødelegger og hærger ikke den just blandt Ungdommen baade i By og Bygd. Og vende vi vort Blik fra Landet til dets Hovedstad, hvor vi bo og bygge, hvad se vi da i denne vorende Stad, denne nu store Stad, hvor der vrimler af Folk, hvor Tusinder og atter Tusinder daglig færdes? Er denne Stad, vor Hovedstad, en Herrens Stad? mon Jesus har Glæde af denne Stad? mon han har Velbehagelighed i den? Kan vi sige: o Herre, her er dog et Hjemsted for Christendommen, et Hovedsæde for Christendommen i vort Land? Lader os høre vore Hoveder, Venner, i Skamfuldhed og beklende: Herre, os tilkommer vort Ansigts Blussel! Herre, her syndes gruelig mod dig i denne Stad, vi maa tilstaa det, det kan ikke negtes. Paa samme Tid, som du gjør store Ting for os, som du udsender det ene Vidne efter det andet, paa samme Tid, som du beder for os deroppe du vor Frelser og Yppersteprest, paa samme Tid, som du velsigner Staden i det timelige, saa den gaar fremad i Magt, Rigdom og Velvære, paa samme Tid maa vi med Sorg, Bedrøvelse og Blussel være Vidne til hvorledes Satan faar mere og mere Magt, hvorledes Frafaldet bliver større og større, hvorledes Forfængeligheden og Tugtløsheden tiltager. Vi maa vel raabe: Herre forbarm dig over os, og med Daniel beklende: „vi have syndet og handlet ilde og have

handlet ugudeligen og været gjenstridige, og vi ere vegne fra dine Bud og dine Rette." Man kaster paa Raffen ad den christelige Tugt, og Enhver vil gaa sin egen Vej. Denne kjedelige Selvraadighed er i det hele et Træl i Tiden, den ligger saaatfige i Luften. Vi møde den overalt: paa Skolerne, hvor de Unge forstaa bedre at hyde end at lyde, — paa Gaderne, hvor den slotte Yngling med sit Seglas for Vinene, og den opstrammede Dame, der minder om Skildringen i Esaias 3 Cap. ikke finde det Umage værd at give Plads for den Eldre, — paa Bærkstederne, hvor Mestere klager lydelig over hvor vanskeligt det er at faa skikkelige Læredrenge, da disse helst vil fortære den høje Løn paa Skjenkestederne. Det blive værre og værre. Hvor forførdeligt drikker man ikke her i Hovedstaden? Er ikke Dflaaskernes Mangfoldighed, og de store Bryggeriers Vælde og Dlvogneenes uanstelige Namlen en frygtelig Anklage mod vor Stad, — Staden med de mange Dlhuse og de faa Gudshuse? Visselig. Og hvad skulle vi sige om den offentlige Prostitution, som ikke blot taales, men ligefrem beskyttes, og hvortil Zions Bægtene tie? Denne Kræft i vort Samsundslegeme, denne Skamplet paa vort Christennavn, hvorledes kan Kirken taale denne gruelige Forargelse, — taale den?

Hvad skulle vi fremdeles sige om den Maade, hvorpaa Søndagen bruges hos os? Jeg ved vel, at vi her komme til et ømt Punkt; her kommer man og siger: „Vi have Frihed, vi ere ikke under Loven, Herren har ikke befalet os, at vi paa jødisk Vis skulle sidde der nedbruede om Søndagen, paa Sabbaten; han har ikke negtet os at bruge den i Fred og Glæde og til uskylbige Fornøielser.“ Jeg ved, at vi her have Folkemeningen (Opinionen) mod os, og at denne Opinion faar Hjælp syd fra, fra de store Kulturlande, thi det er netop Søndagen, man der angriber, det er Søndagen, som man mere og mere søger at udhule, og man forstaar det, man ved meget godt, at kan Djævelen faa berøvet Folk Søndagsfreden, Sabbatshvilen, eller faa beklippet den, da har han faaet Magt over Folkelivet; thi der ligger en særegen Betsignelse over Søndagen. „Kom ihu, at du helligholder Hviledagen!“ Det er et Ord ikke blot til den Enkelte, men navnlig et Ord til Folket; thi fra den udgaar Lys og Kraft over de øvrige Dage, og der ligger skjulte Kræfter i den af Betsignelse, som sprudler frem fra den som fra en skjult Kilde udover Folkelivet, udover Christenlivet. Held det Folk, der ved at helligholde Hviledagen, der holder den høit og i Ere; det kjender sin Besørgelses Dag! Da vil Jesus atter og atter holde Indtog i Hjerterne og i Husene; thi denne Dag hører Herren til. Men kan Satan faa denne Dag bort, kan han faa berøvet Gud, hvad Guds er og faa indbildt de arme Mennesker, at de nok kunne bruge lidt af Søndagen til sandfælige Forlystelser, og at de kunde have godt af det, se saa faar han mere og mere Tag, saa faar han klippet Time for Time bort fra Søndagen, indtil der tilsidst ikke er mere tilbage. Det er derfor Noget, som der her paa det Bestemteste og mest Alvorlige i Jesu Navn maa vidnes mod. Vi ved vel, at man maaske vil møde os med Latter, med Haan og Spot, og vi ved, som sagt at vi have Folkemeningen mod os; men du norske Folk, du Folk i Norges Hovedstad: Lad ikke Satan tage den hellige Besørgelses Dag fra dig, Fredens Dag, hvorfra der udflymmer

Betsignelse over Familielivet, over Børnene og Efterkommerne i tusinde Led. Se det store britiske Folk, der er det mest slittige Folk; se hvor det forstaaer at holde Søndagen i Ere, hvor det forstaaer at værne om den hellige Dag! Kom derover, og du vil forbaufes over, hvilken Stilhed der er paa Sabbatsdagen. Lad saa være, at der er mange Tusinder, som kun i det Ydre holde den hellig; Dagen er dog holdt hellig, og denne Agtelse for Herrens Dag er kommen ind i Folkets Bevidsthed og saa at sige indfuget med Modermelken; de smaa Børn vove op, idet de lære, at Søndagen hører Herren til og at fra den udgaar Fred over de øvrige Dage. Men vi ville ikke lære af det britiske Folk at helligholde Søndagen, skjønt vi gjerne ville efterligne det i andre Henseender. Hos os er Søndagen Syndedagen, hos os gjøre Forlystelsesstederne da sine bedste Forretninger, hos os lyder Damppipen hele Dagen baade tillands og tilvands. Vi kjende ikke vor Besøgsdag, vi vide ikke, hvad der tjener til vor Fred.

Men ikke nok dermed; der er endnu noget andet, som maa fremhæves, naar vi betragte Forholdene, som de ere, naar vi tænke paa Besøgsens Tid, og naar vi skue ind i Jesu Christi taarefyldte Dø, Noget, som vi maa bede Gud om Forladelse for, som vi maa gjøre Bød for, og som Enhver af os maa stride mod, fordi vi ved, at Jesu Christi Taare er rundet derover, og at Herrens Bredde ikke kan tilbageholdes, dersom dette faar Lov til at have Fremgang. Det er den Laodicæiske Lunkenhed, den fine, smulede, pyntede Christendom, som navnlig trives hos dem, der gjøre større Krav paa Dannelsen, skjønt den ogsaa naar ned i Folkedybet. Det er den lette Christendom, der egentlig ikke er Christendom, men et Brægebillede af Christendom. Jeg vil ikke gaa ind paa Enkelthederne — vi have oftere havt Anledning til at berøre dem — og heller ikke vil jeg gaa ind paa de ydre Aabenbareelser. Det er den Laodicæiske Lunkenheds Aand, jeg mener, det er dette, at man kan være Kristen, uden at der skal være nogen Forskjel paa Kristne og Verdens Børn, at man ikke skal kunne forstaa, hvad der er Tro, og hvad der ikke er Tro. Vi ved vel, at vi ikke ere Hjertekjendere; det have vi mangfoldige Gange mindet hverandre om, og vi maa bede Gud om, at ikke Nogen sætter sig i Dommerens Sted; thi En er Lovgiveren; men det ved vi, og det trænge vi at høre, at som der er og maa være aandelig Forskjel paa dem, der tjene Satan, og dem, der tjene Jesus, saaledes maa dette komme til syne i hele deres Livsforhold, og det kan ikke være andet end en forferdelig og sørgelig Løgn, at Satan skal kunne faa indbildt Folk, at man skulde kunne stikke sig lige med denne Verdens Børn og dog være gode Kristne. Men saa kommer man strax efter og siger: „Ja, saa er du en Pietist, en saadan En, som ikke forstaaer Kristendommen, som hænger sig i Bogstaven; men du har ikke dens Aand; du er af de nymodens Farisæere, der gaa med skumle Blikke, med høiede Hoveder og klynkende Stemme og dømme Andre.“ Lad dem sige det om os, lad dem foragte os som de Nasaræers Sekt altid er foragtet; men lader os med Krafts og Kjærligheds og Sindigheds Aand „være dem et Exempel, som tro, i Tale, i Omgængelse, i Kjærlighed, i Aand, i Tro, i Rydsighed.“ Da skulle dog tilsidst Modstanderne blive besjæmmede. Vel ere vi ikke med at raabe Hurra for Jesus, men vi raabe

Halleluja, fordi vi vide, at Herrens Glæde er vor Styrke; men Herrens Taare er vor Sorg. Al ja, Jesus har grædt ogsaa over vor Stad, fordi der er saa megen Lunkenhed og Verdenskristendom, saa megen Halvbed og Slaphed blandt dem, som sige sig selv at være Christne; men de vide ikke, hvad der tjener til deres Fred.

Men Herren lader sig ikke spotte; der vil komme en Hjemføgelsens Tid over den Stad, som ikke kjenner sin Besøgelsestid. Maatte vi derfor erindre, at den samme Herre, som græd over Jerusalem, ogsaa var den, som sendte Straffedommen og lod Kjenderne samle sig om Staden. Og til Tegn paa sin Ridskerhed gif han ind i Templet og rensede det, idet han uddrev dem, som vanhelligede det. Saaledes vil han ogsaa nu, at der skal øves Tugt i hans Kirke, og dersom denne hans Kirke høier sig under Tugten og gjør Bod som Ninive, da sparer han den og holder Straffedommen tilbage. Hvordan staar det til med Menighedens Tugt hos os? Al vi maa atter høre vore Hoveder i Skamfuldhed. Om nu vor Herre Jesus Kristus synlig holdt sit Indtog i denne Stad, hvad skulde han vel sige om Tilstanden i de saakaldte Menigheder, hvori man har delst denne By, hvad vilde han vel sige om de aabenbare Forargelser, som ske, Søndag og Hverdag, som taales og ties til; — mon han ikke endnu skulde svinge Svøben? Om man maaske kan plukke En eller Anden ud blandt Mængden, saa er det Intet mod, hvad der i en Herrens Menighed skulde være af Tugt; thi Herrens Menighed skal være hellig for Herren. Vel er det saa, at der er Klinte mellem Hveden, og det vil til alle Tider være saa, at Verdens Børn og Guds Børn ville være blandede sammen; thi det vilde være idel Sværmeri at tænke sig en ganske ren og hellig Menighed. Men de aabenbare Forargelser skulle ikke være der, og naar Nogen vil kalde sig en Christen, da har han Guds rene Ord klart og bestemt for sig, at den, som lever i aabenbare Laster, det være sig af hvad Art det være vil, skal ikke taales i Menigheden. Man kan læse det hos Matthæus i det 18de Kap., fremdeles i det første Brev til Korinthierne og i det andet Brev til Thessalonicenserne og paa flere Steder. Det maa ikke, det skal ikke være saa i Herrens Menighed, at aabenbare Forargelser skulle taales; det er stik mod Guds Ord, det maa ikke taales, saa sandt vi ville være Guds Børn, og saa sandt vi kjende vor Besøgelses Tid. „Men,“ siger du: „Verden er dog Verden, hvad kunne vi gjøre, vi kunne dog ikke øve Tugt paa Verden;“ jeg siger: „Det maa komme til en Aabenbarelse, hvo der aabenbart er til Forargelse, og hvo der tjener sin Herre Jesus.“ Det kan ikke være nok, at man siger: „Jeg tilhører vor Frelseres Menighed, jeg Johannes Menighed, jeg Paulus Menighed;“ det er ikke nok at sige det og trøste sig dermed; thi der er en Masse af Verden, som ogsaa tilhøre disse Menigheder, men som fornegte Guds Ord og træde op mod Jesus og som ikke skulde taales i en Christen Menighed.

Lader os bede Gud om, at saa Mange som muligt maa vidne for os om, at der er en Raadens Tid, Besøgelsens Tid, og at der er en Straffedommens Tid, bede om, at der maa blive flere og flere, som tør opløfte sin Røst mod al den Elendighed, som hersker blandt os. Men, lader os dog ogsaa erindre, at „vor Herre Jesus dog har

Fredstanter over os." Skjønt her ser ilde ud, skjønt her syndes forlign, og skjønt her er megen Ulydighed mod Herren og hans hellige Ord, skjønt det ser daarlig ud i Kirken, jammerlig ud i Menighederne, saa ved vi dog, at Herren har sine, at han endnu er den Samme, som vil frelse det Fortabte, og at han endnu siger: „Ak! Derjom du dog vidste, hvad der tjener til din Fred." Han vil endnu frelse eder i Norges Hovedstad, frelse den, som endnu ikke er frelst; han græder nu ikke mere deroppe i den høie Himmel, men han beder for os, at ikke den Straffedom, som ligger i hans Taare, skal træffe os arme Syndere.

Men Herren taler ikke blot til Folket i Landet og i Staden, han vender sig ogsaa til den Enkelte med sit Kjærlighedsord: ak, at du vidste, hvad der tjener til din Fred. Uombente, du som idag er kommen hid, du, der deler mellem Kristus og Baal, eller du Verdensbarn, som maasse af Nysgjerrighed har sluttet dig til denne andagtige Stave, eller du, der mener, at du er Christi Discipel, fordi du iagttager de ydre Skikke og Ceremonier, hør dog: „Derjom du vidste, hvad der tjener til din Fred, faldt du i denne Stund ned paa dit Hjertes Knæ for Herren og bad ham om Tilgivelse, fordi du har forhaanet og bespottet ham, fordi du har ringeagtet ham, der er din dyrebare Ven." Kom til Herren, kom til din Jesus! Hvad er det du venter efter?

„Ak, vidste du, som gaar i Syndens Tænke, hvor haardt det er, det Satans Slaveri, du skulde dig ei Dieblik betænke, At søge den, som dig kan gjøre fri! Ak hvilken salig Dag du fik, Om du begyndte nu i dette Dieblik!"

Tænk paa, hvor mange der er i Norges Hovedstad, som tjene Satan! Forøg ikke deres Antal! Unge Ven, du, der endnu ikke har vendt dig til Jesus, hvad er det, du staar og betænker dig paa? Hvilken Herre vil du tjene, hvem tror du, er bedst at tjene? Vil du tjene Djævelen den forferdelige Mørkets Aand med Forbandelse i sin Haand eller Jesus med Velsignelse i sine udrakte Hænder? Bliver du fordømt, idet du har misbrugt Naadens Tid, og du saa vaagner, da mødes du med Haanlatter, da ler Satan af dig, fordi han har narret dig. Vil du ikke heller tjene din Jesus, der græder for dig og vil modtage dig i sine Arme og lade de hellige Engle tørre Taaren bort af dine Dine? Da vil du hisset aldrig græde mere, da vil du hisset love Herren og prise hans Navn. Ak, at du dog vidste, hvad der tjener til din Fred, du unge Kvinde, som maasse endnu er besnæret af Satans Garn, som vanhelliger Hviledagen og søger hen til Steder, hvor Fristelsen bor! Tror du da, at du, som du staar her skal faa en Aabenbarelse af en Engel, at der skal ske et Under med dig? Ingenlunde. Underet er skeet; „Christus er opstanden," det er Underet; grib det, annam det, bliv frelst! I dag er Naadens Tid; Ak, at du dog vidste, hvad der tjener til din Fred, men det er skjult for dine Dine, du Egenretsfærdige, du forsængelige, du Hovmodige, du, som ikke elsker Jesus. Du Gamle, du, som saa vist staar ved Gravens Bred, har du fundet Fred i Jesu Christo, har du gaaet til ham med dit Hjertes Synd og af ham faaet Naade over Naade? Store Forsamling, som her idag er tilstede: Vi ere alle Syndere; dog der er vel dem iblandt os, som med Rette

mene sig at være Guds Børn; men kan man se det paa dem? Ingenlunde. Hvad er det, som gjør Forstjellen? Ere de maasse saa særdeles dydige, er det for deres Dyds Skyld, at Gud har taget dem til sine Børn? Er det maasse noget særdeles mærkeligt ved dem? O, hvad var det, du Guds Barn, som gjorde, at du fandt den Fred, som overgaar al Forstand, hvad var det, som gjorde, at du annammede den Fredens Aand, der lyser af dine Dine? Var det ikke at du fant ned for Jesus paa Korset, at din Taare mødte Jesu Taare? Du raabte til Jesus: Vær mig arme Synder naadig, og han forbarmede sig over dig, ikke sandt? Nu altsaa, J, som endnu ikke ere komne til Herren, tro J ikke, at ogsaa J kunne komme til Jesus idag? Hvorfor kunne ikke Alle i denne Stare blive frelst? Vi ere alle Syndere, og jeg staar for Eder som den største Synder, jeg kjender; jeg har ikke Fred i mig selv, fordi jeg overtræder Guds Lov; men Gud er min Retfærdighed, til ham klynger jeg mig, paa ham stoler jeg, jeg skuer ind i hans Naades-Blik. Jeg ved, at han har udtalt „Fred være med dig“ over den Sjæl, som ligger i Bod for ham. Kom du kjære Guds Ords Tilhører og døel ikke længere, staa ikke vakkende, halt ikke længere paa begge Sider, men kom til Jesus og faa Fred i ham! Han vil frelse dig og give dig, hvad han eier; fly fra den kommende Brede, fly! Da skal du, naar du vaagner op i Himmelen, se, at du har udvalgt den gode Del, den evige Fred. Derfor Venner annammer Naadens Evangelium! Maatte der blive flere og flere i Landets Hovedstad, som give Jesus sit Hjerte, ja give sig hen med Aand og Sjæl og Legeme. Naar vi som fattige Syndere vende os til ham, da skulle vi se, at der er en Magt hos os, for hvilken Verden skal skjælv. Al, at du vidste, hvad der tjener til din Fred, den salige, den liflige Fred, som Satan ikke kan tage fra dig, den Fred, som overgaar al Forstand, som alene Freds fyrsten formaar at give. Kom til Herren, og han vil skænke dig Fred i sit Blod. Amen!

Kristiania.

Unge Mands kristelige Forenings Forlag.

Pris 3 f.

Expeditionen: H. O. Nibahls Gaard, Bassegaden Nr. 16.

H. J. Jensen's Bogtrykkeri.

Die Hauptbestandtheile der menschlichen Natur sind die Vernunft, die Empfindung und die Willkür. Die Vernunft ist diejenige, welche uns die Grundsätze der Moral lehrt, die Empfindung ist diejenige, welche uns die Lust und den Schmerz vermittelt, und die Willkür ist diejenige, welche uns die Handlung frei wählet. Diese drei Bestandtheile sind durch einander verbunden, und bilden die menschliche Natur aus. Die Vernunft ist diejenige, welche uns die Grundsätze der Moral lehrt, die Empfindung ist diejenige, welche uns die Lust und den Schmerz vermittelt, und die Willkür ist diejenige, welche uns die Handlung frei wählet. Diese drei Bestandtheile sind durch einander verbunden, und bilden die menschliche Natur aus.

Die Vernunft ist diejenige, welche uns die Grundsätze der Moral lehrt, die Empfindung ist diejenige, welche uns die Lust und den Schmerz vermittelt, und die Willkür ist diejenige, welche uns die Handlung frei wählet. Diese drei Bestandtheile sind durch einander verbunden, und bilden die menschliche Natur aus.

Prædiken

af

J. St. Munch.

Solgte Søndag efter Trefoldighed 1876.

Kjære himmelske Fader! I Jesu Navn fremtræde vi for dig i denne Stund og bede dig velsigne os ved den Hellig-Mand. Lad det Ord, som her skal forkyndes, være et Ord fra dig, lad det være et Ord om dig, lad det være et Ord til dig, lad det være et Ord, der bringer Liv, fordi det er fra dig, du levende Gud, lad det være et Ord, som kan trænge ind i Hjertet, om end Hjertet endnu er lukket, at det kan aabne det, lad det være et „Effata“ fra dig idag Herre Jesus; thi vi er Intet, men du er Alt! Tal du Herre Jesus til denne Skare, som her er samlet om dit hellige Ord, du, der elsker enhver af os, du, som ikke vil nogen Synders Død, men at han skal omvende sig og leve, du, der kjærligen modtager Enhver, der kommer til dig, du, der forbarmer dig over den Glendige og ser i Naade til dem, som sukke efter Fred! Ja, lad du, Herre Jesus, som selv har sukket saa dybt, saa inderligt for os, Velsignelsen af dit hellige Suk trænge ind i hvert Hjerte her idag, at ikke nogen, som her er tilstede i denne hellige Stund, skal komme til at sukke evindeligt, fordi han ikke her har opladt sit Hjerte for dit „Effata,“ for dit kjærlige Livets Ord! Oplad vore Øren, løs vor Tunges Baand, at vi rettelig kunne høre dit Ord og med rene og sanddrue Læber bekjende dit Navn! Treenige Gud, velsign os med din Velsignelse. Amen!

Evangelium, Mark. 7 Kap. 31 B. ff.

I Christo Jesu medforløste! Naade være med eder og Fred af Gud vor Fader og den Herre Jesum. Hvor det dog er stort og herligt, at vi vide, at den Herre Jesus, Mesteren, Frelseren er hos os og gjør sine underlige Gjerninger blandt os, saaat ogsaa vi kunne udraabe: Han har gjort Alting vel: Naade gjør han, at de Døde høre, og at de Maaløse tale. Hvad er vel ikke dette for et mærkeligt og stort Bud fra Herren: Jeg er med Eder alle Dage indtil Verdens Ende! Hvad er det ikke for et betydningsfuldt Navn, han tillægger sig, naar han siger: Jeg heber Immanuel! Hvor herligt er det ikke at vide, at vor Gud ikke er nogen Gud langt borte, men en Gud nær hos! Det er ikke som Hedningernes Guder, der ere i det Fjerne, Fostere af deres egen Tante; de have Dine, men kunne ikke se. Dren,

men kunne ikke høre, Mund, men kunne ikke tale; men vor Gud er en levende Gud, en Gud, der hører hvert Suk, der opstiger fra det beklemte Hjerte, og som bøier sig ned til den, som sidder ene og forladt, kjæpende med sin Synd, en Gud, der gaar omkring og op søger de Fortabte, for at han kan frelse dem og høre dem paa sine Frelser-arme hjem til det evige Hjem, en Gud der har grædt over vore Synder, der har sukket det dybeste Suk, som nogensinde et Hjerte har udstødt, en Gud, der er sandt Menneſſe og os lig i alle Ting undtagen i Synd, som selv led og blev fristet, hvorfor han ogsaa kan hjælpe og forbarme sig over dem, som fristes. Vor Herre Jesu vandrør endnu om; han er endnu i Defapolis, i de 10 Stæders Land, han er endnu Jesus af Nazareth, der drager om fra By til By gjennem Landet; thi vi have jo hans hellige og dyrebare Ord, som han har skjænket os i den gamle og den nye Pagts hellige Bøger, og han giver sine Sendebud og levende Vidner Aand, at de skulle høre frem dette Bud, dette Ord, som er nedlagt i den hellige Skrift. Vor Herre Jesus lever iblandt os, han helbreder endnu saaledes, som det er sagt: Blinde se, Halte gaa, Spedalske renses, Døve høre, Døde staa op, og Evangeliet prædiktes for Fattige. „Jesus lever,“ lad det være udraabt med al den Kraft, Herren giver et Menneſſe; Jesus lever. Han gjør alle Ting vel, baade gjør han, at de Døve høre og at de Maalløse tale. Han er den, der giver Liv, han er Livet og sender Livets Aand i Ordet til os; thi idet han helbreder Dret, løser Tungen, oplader Diet o. s. v., saa er alt dette, aandeligt forstaaet, kun forskjellige Udtryk for det samme: han bringer Liv, og vi have det udtalt her i Ordet „Effata“, oplad dig, som han talte ind i den Døves Dre.

Naar vi nærmere betragte denne dyrebare Fortælling, som vi her have læst, naar vi se, hvorledes de førte en Døv til Herren, som besværlig kunde tale, og hvorledes Herren tog ham i Erum og helbrede ham, da vide vi vel, at vi staa ligeoverfor en virkelig Begivenhed, men denne historiske Kjendsgjerning er altsaa paa samme Tid at betragte som et Billede paa, hvorledes Herren helbreder aandeligt, og vi kunne Træk for Træk paavise dette, thi ligesom den Herre Jesus dengang forholdt sig til den legemligt Døvstumme, saaledes forholder han sig den Dag idag og stedse til de aandeligt Døvstumme, ind i hvis Sjæl han raaber sit „Effata,“ saa den aandelige Døvstumbhed, der kun er en Følge af den aandelige Død, svinder, idet Livets Aand oppvækker den Døde. Vi bede om Naade til at betragte dette Herrens Under, og vi bede om, at Herren ogsaa her vil lade sit „Effata“ bringe Liv. Men vor Bøn frembære vi, idet vi med hverandre syng: O Hellig-Aand o. s. v.

Vi staa her ligeoverfor den forfærdelige Virkelighed: Vor Slægt er en aandelig døvstum Slægt. Enhver af os er døvstum, og det er Satans Skyld; fordi vore første Forældre hørte paa Satan, bleve de døve ligeoverfor Herren, og fordi de talte med Satan, mistede de Tungens Brug ligeoverfor Herren; det er Grunden, og det er gaaet i Arv til dig og mig. Dog, Gud Fader i Himmelen kunde ikke se dette uden at forbarme sig; thi Slægten havde tabt hans Billede, den Slægt, til hvilken han vilde tale sit dyrebare Ord og som skulde lytte

til hans Ord og tale med ham, som et Barn taler med sin Fader, og som skulde love og prise ham, den blev døv for hans Ord. Vore første Forældre skulde sig bag Træerne i Haven, de hørte ikke Herrens Ord, ja Herren maatte raabe stærkt til dem, og de første Ord de talte til Herren, var Løgn; men det er ikke Ord til Gud; thi den Tunge, som ikke taler andet end Løgn, den er stum for Herren; thi Gud vil have Sandhed. Men se, han forbarmede sig, og da Tidens Fylde kom, sendte han sin Søn, født af en Kvinde. Og da den Herre Jesus selv kom, da kom Helbredelsen, og vi vide, hvorledes han fra første Tid af indtil nu har arbejdet og arbejder for at helbrede vor aandelige Døvtumhed. Al ja, vi ere døve og stumme; vi kunne ikke længe opholde os ved Beskrivelsen deraf, men vi maa dog se lidt paa det, for at vi desto mere kunne prise Herrens Gjerninger. Vi ere døve af Naturen, forfærdelig døve; vi høre ikke Guds Ord, som han taler til os. Han taler til Barnet gennem den kristelige Moders Stemme; men idet Barnet vover op, høies desværre dets Dre efter Verden, det hører dens Røst, men Guds Røst gennem Fader og Moder hører det ikke lettelig. Vor kjære Gud taler til os paa mange Maader gennem Samvittigheden, men fremsfor alt gennem sit hellige og dyrebare Ord, som vi have i den hellige Skrift, som vi skulde annamme, og hvis Røst vi skulde høre med vor Sjæls Øren; men vi høre det ikke, vi synes ikke om det; dette er en Kjendsgjerning. Vi have ikke Lyst til Gud, saalænge Herren ikke faar gjort sin Gjerning med os. Man kan tvinge sig til at læse Guds Ord, man kan nok en liden Stund ligesom opmande sig til at høre Ordet og isærdeleshed der, hvor man synes Ordet forkyndes saaledes, at det kilder Dret, som flør; men man er saa døv, at man ikke annammer et Ord, og naar den gode Gud, den kjære Herre Jesus raaber: Ombvend dig, lad mig frelse dig, du iler til den evige Død, — naar han udsender sine Sendebud i Øst og Vest, nei da hører man ikke paa saadant; Verdens Larm forvirrer Dret og gjør det uimodtageligt for Guds Røst, men ligeoverfor denne Verdens Røst har man altid et aabent Dre. Det er ligesom Athenienferne, der gjerne vilde høre Nytt; man vil gjerne høre paa alt, hvad der vedkommer denne Verden; og der er endnu en Ting, som er forfærdelig, og som viser, hvorledes man misbruger den Gave, Gud har skænket, man har saa let for at høre om Næstens Feil. „Har du hørt, at den og den har gjort det,“ siger man; ja, det har man Dre for; kort sagt, vort Dre misbruges paa det forfærdeligste og ligesaa vor Tunge. Se dog, hvorledes det er med dens Tunge, som ikke er helbredet af Jesus; hvad faar man vel i Almindelighed ikke høre? Verdslig Tale, idelig og altid verdslig Tale, men det er endda ikke det Værste; der maa her ogsaa tales om Ting, som høre det Timelige til; det Raadden Snak, væmmelig Tale, Bitterhed, Skjælden og Smelden, Banden og Sværgeren. Gaa ned paa Torvet og Bryggerne, hvor Folk er samlet! Der kan man saa høre Tale, ja Haaret kan rejse sig paa Ens Hoved. O, vor arme Tunge; „en liden Fld, hvor stor en Skov kan den ikke antænde,“ man kan læse herom hos Jakob i hans Brev. Vi faa endog høre, at Menneffene misbruge sin Tunge saa, at de med den kunne velsigne Gud og forbande Menneffene. Man kan nok sidde i Kirke og syngne Salmer med; men strax efter er man midt oppe i Verden igjen;

man beskjæmmer sin Næste, man trættes og lides. Gaa en Søndag Aften ind i et Selskab. Flere af de tilstedeværende have været i Kirke om Formiddagen; men hvad er det, du faar høre? Verdslig Tomhed og indholdsløs Tale kun altfor ofte, Pjæt og Snal. Men forsøg saa at tale om Jesus; o, nei, da bliver man bange; at tale om Jesus i et Selskab, nei det gaar ikke an. Det skal være henvist til enkelte Tider, en ganske liden Stund, f. Ex. Søndag Formiddag, da kan man tale om Jesus, men heller ikke for meget da. Naar man kommer ud af Kirken eller fra det Sted, hvor Guds Ord forkyndes, saa er der noget andet, som der skal tales om; da er det den stakkels Mand, som forkyndte Ordet, der skal veies, prøves og sigtes paa alle mulige Maader, og saa skal Bynyt frem og Mangt og Meget, som man tænkte paa, medens man hørte Guds Ord. Al, den Tunge er et lidet Lem, men puffer storligen.

Lader os føre den Døvtumme til Jesus; vi kunne ikke vente, at den Døve skulde ville gaa did, hvor Guds Ord høres, at han selv skulde komme derhen; vi maa paavirke ham og sige: Kom og følg med; det var, hvad disse Mænd gjorde i Evangeliet. Dog, det er ikke nok dermed; vi maa bede for ham; thi det er egentlig den Maade, hvorpaa vi skulle føre ham til Jesus. Vi, som ved Guds Raade ere helbrede, vi, som vide, hvad det er at være velsignet af Jesus, vi ere alle Præster, og som saadanne Præster maa vi frembære i vor Forbøn de mangfoldige Døvtumme, som findes rundt om os. Hvilken Opgave vi have faaet af Herren, som have faaet vor Tunge løst og vore Dren opladte for Jesus! Om vi end ere noksaa fattige og uanselige, saa kommer det ikke an derpaa; thi Jesus gjør det Altsammen! Se hvorledes han har forbarmet sig over de legemlig Døvtumme! Det er rimeligt, at vi maa have Medlidenhed med dem, der er ikke et Mennekehjerte, som ikke har Medlidenhed med de stakkels legemlig Døvtumme, som ikke kunne udtale sine Tanker, og som ikke kunne høre det hjerlige Guds Ord, vi maa have Medlidenhed med dem, og vi maa takke Gud for alle de Indretninger, som i vore Dage ere gjorte for dem. Kunst og Videnskab har ved Jesu Raade udrettet sandelig ret store Ting i denne Retning, og vi ere de Mænd Tak skyldige, som arbejde for disse Ulykkelige, det er en klar Sag; men naar vi have Medlidenhed med dem, hvorfor skulle vi da ikke have Medlidenhed med de aandelig Døvtumme? Det er forfærdeligt at tænke sig hvad det er at paadrage sig Guds Brede, og det gjøre vi, naar vi ikke ere barmhjertige; vi maa huske paa, at vi skulde være et Folk af Præster, et helligt Folk med opladt Ore for Guds Røst, et Folk, hvis Tunge Herren har løst. Vi maa gjøre alt muligt for at bringe de aandelige Døvtumme did, hvor Guds Ord forkyndes; det er vor simple Pligt, det er Noget, som Herren venter; thi det er ham, som giver Kraft, og naar vi gjøre det, er den Herre Jesus altid rede ved Dag og ved Nat. Det er mærkeligt, det er ubegribeligt, det er uudsigeligt, hvor den Herre Jesus staar færdig for os bestandig med udrukke Hænder og siger: „Den, som kommer til mig, ham støder jeg ikke ud.“ Hvad vi dog eie ved at have Jesus blandt os! Men, lader os nytte Naadens Tid, medens vi have den! Lader os søge at bringe de aandelig Døvtumme indenfor Ordets Rækkevidde og høre dem frem i vor Forbøn.

Naar nu en saadan Døvtum kommer til Herren, foregaar Helbredelsen aldeles saaledes, som vi have læst det her i Fortællingen Træf for Træf. Først tager Herren ham i Enrum — det maa han gjøre, og det har han gjort med Enhver af os, som er helbredet; det vil da sige: han lader os forstaa, at der er Noget, han vil os, han stiller os i saadanne Livsforhold, at vor Tanke vækkes, og vi blive opmærksomme, han sender Sygdom, Dødsbud og andre tunge Prøvelser, eller ogsaa sender han paa den anden Side Belgjæringer, og dette gjør han Altsammen for at vække Sjælen: det er Guds Gjærning med den forat faa den til at blive opmærksom paa Kaldet i Ordet. Jeg erindrer at have læst om en Mand, som skulde have Erbødighed for Ordet, og mange Gange havde hørt det, men det blev med ham, som med saa Mangfoldige, at der ingen Forandring blev; det er saa almindeligt; han hanglede med, som man siger. Men saa var der en Tid, hvor det blev ham saa forunderligt; han kunde ikke faa Fred eller Ro; thi han fornåm, at der var en usynlig Magt, som omgav ham. Han vidste ikke, hvad det var; han søgte at frigjøre sig derfor, men Fred havde han ikke, og det var, som han senere fik erfare, fordi to af hans bedste Venner uafslædelig laa i Forbøn for ham. Og Herren, til hvem de altsaa førte ham i sin Bøn, tog ham saaledes i Enrum, og se! Herren fik standset ham og lagt sin Finger i hans Dre og rørt ved hans Tunge, saa han blev helbredet, blev en Betjender. Naar Eftertanken bryder frem for Sjælen, naar man staar stille og tænker paa sit Forhold til Gud og til Evigheden, kommer Herren med Aanden i Ordet — det er hans Finger, som lægges ind i Dret. Det begynder at dømræ, man hører en fremmed Lyd; men hvad er det for Lyd, man hører? det er som en rullende Torden; det er ikke tydelige Ord, men en Torden fra Sinai, som ruller ind i Dret, naar Herrens Finger rører derved; thi Herrens Finger er Udtryk for hans Almagt, og den, paa hvem Herren lægger sin Finger, maa erfare det. Saa rører Herren med Tungen, og man forsøger at stamme som Saul udenfor Damaskus: „Herre, hvad vil du, jeg skal gjøre?“ Men endnu er ikke Underet steet, endnu kan det dog blive saa, at man trækker sig tilbage fra Herren igjen og vender sig bort fra den Herre Jesus; men det er ubetinget updvendigt, dersom Herren skal gjøre sin Gjærning, at vi staa stille. Naar en Læge skal foretage en vanskelig Operation, mon det da ikke forlanges, at Patienten skal være stille, er ikke det den første Betingelse for, at Lægen skal kunne gjøre sin Gjærning? Om man vilde sprælle eller løbe fra ham, kunde han ikke helbrede Patienten. Saaledes ogsaa i det Mandelige; men der er Satan paafærde. Saasnart Sjælen begynder at høre Noget af Guds Ord, kommer Satan og indbilder den tusinde Ting og indgyder den enten Aandens Gøymod, saa man mener, at man nu ikke mere trænger til Jesu Gjærning, og da begynder man at gaa ud og prædike med lallende Tunge og halvaabent Dre, eller ogsaa vender man tilbage til Verden, og faar da tilsidst ikke høre andet end Dom og Forbandelse. Det er saaledes et alvorfuldt og kritisk Dieblit, naar Herren har lagt sin Finger i Dret. Der er mange, som ere fortabte, fordi de ikke vilde lade Herren gjøre sin Gjærning med dem, helbrede dem og lade sit Effata lyde for dem; de vilde ikke tilegne sig Sukket fra

Golgatha, vilde ikke staa stille og lade Sultet fra Golgatha trænge ind i deres Sjæl, dette Suf, som vækker det dybe Hjertesuf hos Sjælen, naar det lyder: „Herre Jesu, helbred mig.“ Thi Jesus sukede og saa op til Himmelen og sagde „Eftata;“ fra Dybet stiger Jesu Suf op til det Høie, og fra det Høie kommer det levende Ord ned til det sukende Hjerter, som raaber fra det Dybe. Jesu Suf maa gjenlyde i vort Hjerter; først naar du og jeg have erfaret, hvad det er at være en fortabt Synder, for hvem Jesus har sukket, først naar vi høre Frelfersultet i vor Sjæl, og det heder: „Min Gud, min Gud, hvad skal jeg gjøre?“ først da er det, at det løsende Eftata kan komme som den levende Nands lægende Balsom ind i det syge, sukende Hjerter og bringe Fred; thi da oplades Dret for Herrens listige Evangelium: vi kunne tro, at vor Synd er os forladt, og da er vor Sjæl løst, da er Dret opladt af Herren og for Herren, og da faar Herrens Ord mere og mere Magt over os, da komme vi her til vor Fader i Jesu Navn, og lære for første Gang at bede Fadervor og klage ham vor Nød og Smerte, men ogsaa talke ham og love og prise ham. Da løses Tjensens Vaand, og vi faa Lov til at bekjende Jesus; da kunne vi sige: „Jeg kjender dig, Herre Jesus; jeg hører din Stemme, mild som Aftenvindens Sufjen; jeg har hørt dit Ord, det er talt til mig, og jeg er frelst, min Jesus.“ Da kunne vi kalde ham „Herre“, formedelst den Helligaand, da kunne vi annamme Nanden, da kunne vi talke og love og prise Talsmanden, som fortæller os mere og mere om Jesus, og da ville vi ogsaa høre mere og mere om Jesus; vi have hørt altfor lidet om ham før; da bliver hans Evangelium os mere og mere dyrebart. Da lære vi ogsaa mere og mere at tale Herren til Behag, være kjærlig i vor Tale og sly al raadden Snak, al Bunden og Sværgen, ja ikke engang et „fors da,“ ikke et „bevares“ tør komme over vore Læber. Vi mindes Apostlens Ord: „Ingen raadden Snak udgaa af eders Mund, men saadan Tale, som er god til fornøden Opbyggelse, at den kan skaffe dem Naade, som høre derpaa.“ Og atter: „Eders Tale være altid yndig, krydret med Salt, saa I vide, hvorledes det bør eder at svare enhver.“ Dette trænge vi daglig at lære, og derfor maa vi daglig gaa til Jesus, forat han kan lære os det, kan mere og mere rense vor Tunge. Men da ville vi og bekjende Herren for Menneffene, bekjende til Saliggjørelse, „bringe ham et Lovoffer, en Frugt af Læber, som bekjende hans Navn.“ Vi kunne ikke, maa ikke tie; thi vi ere jo Præster og maa vidne om Herren, hvor vi ere, maa ikke bedrøve Guds den Hellig-Aand, med hvilken vi ere beseglede til Forløsningens Dag. Men saa ville vi ogsaa bekjende ham i Livet, være ham lydige i Alt, høie os under hans hellige Villie, forkynde hans Dyder, lade vor Sagtmodighed, Ydmyghed og Barmhertighed prædike om ham, vidne om ham, vidne om ham ved vor Hørlighed, at vi have faaet høre hans Villie, og ved vor Selvfornægtelse og Evne til at holde vor Tunge i Tømme at vor Tunge er helbredet; thi der er Tid til at tale og Tid til at tie.

Hermed staaer nie i Forbindelse, at ikke de nylig Helbredede strax blive Prædikanter; der er Forffjel paa at være en Herrens Præst og at være en Prædikant, som reiser om uden Kald. Dette lærer den Herre Christus os ogsaa selv, idet han bød den Helbredede og hans

Benner at de ikke skulde tale til Nogen om Helbredelsen. Der er for dem, som nylig ere omvendte til Jesus, for dem, hvis Tunge er løst, og hvis Dre er opladt, en Fristelse til at opgibe sin jordiske Stilling, om ikke helt, saa delvis, øieblikkelig drage rundt og prædike for Andre. Jeg siger, det er en Fristelse, og med velberaadt Hu, og i Særdeleshed retter jeg dette til de Nyomvendte. Tager eder ivare. Bedder Gud om stille at saa lære af Jesus og som Maria sidde ved Jesu Fødder og saa Dret mere og mere opladt for Guds Ord. Finder eder i at lade ham behandle eder, finder eder i, at Jesus fremdeles faar Herredømme over eders Ord og Tunge. Den, som Herren har kaldt til at prædike, ved bedst, hvad det er for et stort, ansvarfuldt og yderst vanskeligt Kald, og hvad der er vanskeligt, det er at holde sig selv nede og i Selvfornægtelse lade Herren saa tale og raade, saa at vort eget Jeg træder ganske eller i alle Fald mere og mere tilbage, og Jesus er Alt. Det er netop den Fare, som unge Christne er saa udsat for, nemlig at det gamle Jeg skal isøre sig aandelig Dragt og træde frem for dem i denne Skikkelse, og saa er det dog kun den gamle listige Adam, som kommer frem og smisser og siger: „Ja, nu skulle vi ud og prædike.“ Nei, du kjære unge Sjæl! Du har endnu ikke lært alt; du maa endnu sidde ved Jesu Fødder og lære det stille Suk i Selvfornægtelse. Men paa samme Tid faar du vidne om Jesus i dit Hus, i dit Hjem, i dit Bærsted, i dit Kontor, i hvilken Livsstilling end Gud har sat dig. Vær som Lyset, som er sat paa Stagen, befind Herren, om man spotter dig, ja, om man end spytter dig i Ansigtet, sig: „Jeg taaler det Spyt, thi den Herre Jesus har rørt ved min Tunge, og hans hellige Spyt løste den Døvfstummes Tunge; ved ham er jeg renset.“ Det er den bedste Bekjendelse, og da vil Gud udsende dig, naar han har Brug for dig. Du behøver just ikke at være isørt Lærdommens Kappe. Nei, der er Lærde, som staa der som en lydende Malm og en klingende Bjælde; de ere stumme Hunde, som ikke kunne gjø, fordi de aldrig have været hos Jesus. Efter hvad jeg har erfaret, var det saa i den kjære Hauges Tid, at han altid fraraadede de Unge at gaa ud og prædike og just sagde til dem, at det først var paa indtrængende Opfordring fra de Ældre, at de skulde gaa frem mod sin egen Lyst og Willie, idet de med Jeremias sagde: „Herre, send en Anden, jeg er for ung.“ Det kan være, at du, som strax vil reise Landet rundt og prædike, langt bedre vilde gavne Guds Rige ved din Tausshed, ved din stille Mariasiddende ved Jesu Fødder.

Saa slutte vi denne Betragtning med Tak til Gud for, at vi ikke behøve at læse denne Fortælling i den Tanke, at det er noget historisk fjernt, men. at det er Noget, som gjentager sig daglig; og vi, som ere helbrede, og som kunne bede, ville være med at bede for dem, som her ere tilstede idag, og som endnu ikke ere helbrede; thi at her er Døvfstumme tilstede i en saa stor Forsamling, maa vi antage. O! hvad tænker du paa, du arme Døvfstumme, som endnu ikke har ladet Herrens Finger røre dig og ikke ladet ham saa Lov til at helbrede dig. Maaſke siger du: vi skulle ikke lade vor Christendom træde saaledes frem; man kan ogsaa ere Herren i det Skjulte; der behøver ikke Nogen at vide det, det er en Sag mellem mig og Gud; jeg tænker, jeg er helbredet, thi jeg har Lyst til hans Ord; jeg tager min Tunge ivare,

jeg bander ikke, sværger ikke, forholder mig temmelig forsigtig ligeover for min Næste med Hensyn til min Tunge." Nu vel, saa gid du var helbredet. Men er du helbredet, har du da ikke en Tak til Jesus? Vil du ikke være med at synge om Herren og tale lidt om ham? Synes du da, at det er upassende at tale om sin bedste Ven, synes du, at det er et upassende Selskab, hvor Christne komme sammen for at tale om Jesus? Hvorfor ikke tale om ham ligesaavel som du taler om denne Verdens Fyrster? Luther siger udtrykkelig i en Prædiken til denne Dags Evangelium, at mellem Guds Børn og Verdens Børn er der i det Ydre ingen Forskjel, forsaavidt deres daglige Liv angaar; de arbeide, spise, drikke, sove, bygge Huse. Men i det er der en stor Forskjel, hvorledes de bruge sine Dren og sin Tunge; der skal du kjende dem, siger han; thi de, som ere helbredede af Jesus, ville gjerne høre om Jesus og tale om ham. Men nu er det blevet saaledes, at naar man det gjør, skal det hede, at man er ensidig og ikke har sund Christendom. Jeg tænker, at vor kjære Kirkefader Luther havde fund Christendom, og jeg mener, at han forstod sig saa godt paa Skriften som nogen Theolog og Præst i Norges Land. Er altsaa han, hvad man med et moderne Udtryk kalder en ensidig Pietist? Jeg spørger dig, du, som er helbredet, hos hvem Herren har neblagt sin store Velsignelse, du som har erfaret, hvad det er at være Tjener hos Jesus, du som har hørt den Herre Jesu dybe Suk i dit Hjerte, og for hvem Anden træder frem med uidsigelige Sukke, vil du ikke gjerne være ensidig for Jesus?

Derfor, du Døvstumme, som maatte være her, vi elske dig, bede for dig, have den største Medlidenhed med dig, skulle gjerne gjøre, hvad vi kunne for dig; kom og lade Herren helbrede dig! Du maa fornemme Evangeliets sande Røst i dit Indre og Jesu Stemme gennem dit Dre, hans Suk fra Golgatha; du maa saa høre Jesu Christi Effata og maa saa bekjende hans Navn og opleve den første Kjærligheds Tid, hvori du kan vidne om Jesus, saaat du kan sige: „Jeg har fundet min Mester;" gjør du ikke det, er du døvstum. Al! kom til Herren og lad ham helbrede dig, hvis du ikke vil sukke evindeligt og lade Jesu Suk være forgjæves for dig. Lader os, kjære Venner, som tro at være helbredede i Jesu Navn, sukke inderlig med og for hverandre, forat Alle, som her maatte være tilstede, og som ikke ere helbredede, maatte komme til Herren. Lader os med endrægtig Bøn bede. Beder! Her er Alvor, her er ikke blot en Prædiken, her er en Helbredelse at udføre. Har du ikke En, som du kjender, som er døvstum, og som klarligen giver det tilkjende? Mange Kløge sige: „vi kunne ikke vide, enten En er helbredet eller ikke." Det var mærkeligt; jeg kan strax forstaa, om et Menneffe er legemlig døvstum; men har jeg faaet opladte Dren for Herren, kan jeg i Kraft af Anden ogsaa tilnærmelsesvis, i alle Fald saavidt Menneffer formaa, forstaa om han er en aandelig Døvstum, som slet ikke har erfaret det Ringeste, ikke har en Tanke om Jesus eller bryder sig om de Ting, som høre Herren til. Og bliver han saa helbredet, begynder han at høre Guds Ord og at bekjende Jesum i Ord og fornuftmeligt i Levnet, saa kan det ikke blive skjult. Lader os derfor bede en endrægtig Bøn og føre de Døvstumme til Jesus, at han kan forbarme sig over dem og

raabe sit *Effata* ind i deres Øren, saa at de med os kunne love sin Herres Navn og høre uudsigelige Ord, som det ikke er et Menneske herneude tilladt at udtale. Herre, forbarm dig over os alle.

Ja, Herre Jesus af Nazareth, du, som her er tilstede, du mener det alvorligt med Enhver af os! Du har formedelst dit Ords Kraft draget en Skare sammen. Herre! vi bede for dem, som her ere tilstede idag, og som endnu ere døvstumme. Herre Jesus! Vi føre dem til dig i vor Forbøn. Helbred dem, stands dem paa Veien, lad dem komme til Estertanke, lad det blive klart for dem, Herre, at de hidtil ikke have hørt dit Ord! Opvæt dem, Herre Jesus, lad lyde for dem dit *Effata*, giv dem, Herre, et opladt Øre og en Tunge, som kan love og prise dit Navn! Amen.

Kristiania.

Unge Mænds kristelige Forenings Forlag.

Pris 3 s.

Expeditionen: H. D. Østbøhs Gaard, Bassegaden Nr. 16.

H. J. Jensen's Bogtrykkeri.

more of the paper is here to be made of some paper
 the paper used in the office of the Court in the year
 1820. The paper is of a yellowish color, and is
 of a medium weight. It is of a regular size, and
 is of a uniform texture. It is of a uniform color,
 and is of a uniform texture. It is of a uniform
 color, and is of a uniform texture. It is of a
 uniform color, and is of a uniform texture. It is
 of a uniform color, and is of a uniform texture.

WILLIAMS.

Wm. Williams, Printer, No. 10, Nassau Street.

1820.

Printed by Wm. Williams, No. 10, Nassau Street.

Wm. Williams, Printer.

Prædiken

af

J. St. Munch.

14de Søndag efter Trefoldighed 1876.

Fader os bede. Vi fremtræde for dig, treenige Gud, Fader, Søn og Helligaand! med Bøn i vort Hjerter og med oprigtig Bøn paa vore Læber for at bringe dig et Lovoffer, en Frugt af Læber, som bekjende dit Navn. Vi takke og love og prise dig for din for os ubegribelige Miskundhed og Barmhertighed, fordi du er saa uendelig god imod os, Fader, Søn og Helligaand! Men ak! vor Tak den er kun ringe. Du faar nok en ganske anden Tak deroppe i de høie Himle, i Lysets Boliger, hvor de hellige Engle sjunge dit Navn, og hvor de salige Aander istemme med. Vor Tak, o Gud, er blandet med altfor megen Utak; der er endnu saa meget af Spedalskhed indeni os, som gjør vor Røst hæst. O Herre Gud! saa maa vi bede, idet vi takke: Forlad os vor Utaknemmelighed, og lær os at takke dig af et oprigtigt og rent Hjerter, takke dig i Liv og Levnet, takke dig i Medgang og i Modgang, ja i al vor Rød og Modgang paafalde dit Navn, bede, love og takke. O forbarm dig over os, og se ikke til vor Utaknemmelighed; men, Fader, se til din Søns, den eenbaarnes, Taknemmelighed, og lad den træde i Stedet for vor Utaknemmelighed, og for hans Skyld hør vor Bøn og velsign os nu, at vi dog kunne i Oprigtighed, om end i megen Skrøbelighed, i denne Stund bringe dig et Lovoffer, ja et oprigtigt Takoffer. Amen!

Evangeliem, Luc. 17, V. 11 ff.

O Christo Jesu medforløste! Naade være med eder og Fred af Gud vor Fader og den Herre Jesu Christo!

Det er med denne Fortælling som med saa mange, som vi læse i det nye Testamente, hvor vor Herre Jesus Christus selv var med, at den staar der lig en Parabel; den er som et Speil for alle Tider. Naar vi læse Fortællingen, saaledes som vi nu have læst den, saa træder den Tanke frem for os: Ak ja, saa er det altid, saa har det været, og saa er det den Dag i Dag. Ja her se vi, hvad Tak den kjære Herre Jesus faar for al sin Velgjerning og Naade. Her se vi, hvorledes Utaknemmeligheden forholder sig til

Taknemmeligheden, som 9 til 1. Og tænk, det er disse arme spedalske, disse elendige og ulykkelige Skabninger, hvem han nu havde helbredet, som lønne ham paa den Maade. Det er oprørende, siger du. Ja ganske vist, det er oprørende. Selv blandt Hedninger finder man jo dog Taknemmelighed; ja hvad siger jeg? — endog blandt Dyrene. Men her se vi Mennesker, som vare nedfunkne i den største Glendighed. Der kunde vel ikke tænkes ulykkeligere Mennesker end de spedalske, disse der led af den rædsomste af alle Sygdomme, uehelbredelig som den var; de vare som vandrende Lig; de raadnede bort i levende Lide; det ene Lem faldt af dem efter det andet. Og ikke nok dermed; de vare ogsaa levitisk urene, saa de maatte ikke blande sig i andre Menneskers Selskab; de maatte ikke komme i Synagogerne eller i Templet; de maatte staa langt borte og raabe: „Uren, uren!“ med sin hæse Røst. Se, ti af disse over al Beskrivelse ulykkelige Mennesker stode der nu, og da de saa Mesteren komme, raabte de til ham, fordi de havde hørt saa meget godt om ham, og tænkte: „Han, han kan og vil dog forbarne sig over os, om ikke andre Mennesker forbarne sig over os.“ Og de toge ikke fejl. Da de opløstede Røsten og sagde: „Jesu, Mester, forbarm dig over os!“ da forbarmede han sig strax og sagde til dem: „Gaar hen og betér eder for Presterne“; de skulde opfylde Moselovens Befaling, være Loven lydige, fordi de stode under Loven. Og de gif bort, og bleve rensede. Men se, kun én af dem kom tilbage for at takke; kun en eneste én havde Hjerte for ham, som havde helbredet dem og skjænket dem al den Betsignelse. Luther siger her, idet han udlægger dette Sted: „Det er ikke usandsynligt, at Presterne, som vare Jesu Fiender, havde forført disse Spedalske og indprentet dem saa mange onde Ting om Christus og derimod ophøiet Loven og Offer, paa det de kunde udrydde denne herlige Tro i dem og sætte sig selv istedetfor Christus i deres Hjertes.“ Men se, denne ene kom; der var intet, der kunde holde ham tilbage; han maatte frem for Jesus; han faldt paa sit Ansigt for Jesu Fødder og takkede ham. Men dette var en Samaritan. De ni vare Jøder, af Jesu eget Eiendomsfolk; det var hans egne, som ikke vilde annamme ham. Den fremmede kom, og han fik da ogsaa den aandelige Helbredelse, thi Jesus sagde: „Staa op, gaaf bort; din Tro haver frelst dig.“ Den samme Betsignelse kunde ogsaa de ni have faaet; foruden den legemlige Helbredelse kunde de have faaet den aandelige; men de foragtede den. Her se vi altsaa som i et Speil, hvorledes Menneskene forholde sig ligeoverfor Jesus, ligeoverfor Gud Fader, Søn og Helligaand i det hele. Her er i Sandhed en Fremstilling af, i hvad Forhold Taknemmeligheden staar til Taknemmeligheden herne hos denne syndige Slægt, og vel maa vi idet vi læse dette, hver og en af os, træde frem for Herren og bekjende, hvorledes det staar med vore Hjertes; og vel maa vi bede om, at vi maa kunne annamme hans Ord, der vidner om, hvad vi skyldte ham, vidner om, hvad han har gjort for

os; og vel maa vi her opmuntre hverandre med Apostelens Ord, som han udtaler i det 1ste Brev til Thesalonikerne: „Frembærer Takfigelse i alle Ting; thi dette er Guds Willie i Christo Jesu til eder.“ Lader os samle os om disse apostoliske Ord og faa andre til at lægge sig dem paa Hjerte. Lader os, som vi pleie, fremtræde i Bøn til Herren, idet vi synge Psalmen: O Helligaand, kom til os ned etc., og bede om, at vi maa lære at takke Herren af et oprigtigt Hjerte for al hans Naade og Velgjerning, ja frembære Takfigelse i alle Ting.

Idet vi nu i Genhold til, hvad vi have læst hos Evangelisten, samle os om det apostoliske Ord: „Frembærer Takfigelse i alle Ting“, lader os da for det første se, hvad Grund vi have til at takke Herren, den treenige Gud, for det andet, at han ogsaa venter saadan Tak, ligesom han ogsaa har havt og fremdeles har dem, som takke ham, men for det tredje ogsaa fæste vort Blik paa den store Utaknemmelighed, hvormed han mødes herne, og endelig for det fjerde se, hvorledes vi bedst skulle og kunne takke ham, idet vi da til Slutning samle os i Bøn om, at vi ikke blot maa kunne tale om Takken, men virkelig frembære Takfigelse i alle Ting.

Ja, takker Herren, thi han er god, og hans Misfandhed varer evindelig. Ingen er god uden Gn, nemlig Gud. Vor Troesbekjendelse — idet vi tro paa Gud Fader, den almægtige, Himmels og Jordens Skaber; idet vi tro paa Jesum Christum, Guds eenbaarne Søn, vor Herre; idet vi tro paa den Helligaand, udgangen fra Faderen og Sønnen — den er jo ogsaa en Tak, en Lovprisning til Herren. Thi naar jeg bekjender min Tro paa den treenige Gud, maa jeg ogsaa nødvendigvis deri lægge en Tak til ham for, hvad jeg der bekjender om ham. Det første er da, at Gud er Fader. Det er dette store ubegribelige, dette, som vi aldrig kunne lære. Ogsaa vor kjære Luther, som dog forstod noget af dette, siger: „Dette maa jeg stadig stamme paa for at kunne komme til at forstaa det bedre: tænk, hvilken Fader du har!“ Det er nok en Fader, som er værd at lyde, værd at elske, — denne Fader, der er Himmels og Jordens almægtige Skaber, der har skabt alt, hvad der er, synligt og usynligt; thi hvad Menneskefiet kan opdage af hans Skabning, er kun en liden Del af alt, hvad han har skabt. Han er den, paa hvis Bud alt fremstod. Han talte, og det skeede, han bød, og saa stod det der. Og han opholder alt ved sit Kraftes Ord; thi der falder jo ikke en Spurv til Jorden, uden vor himmelske Fader vil. Han opholder alt, hvad der er om os, alt, hvad vi se med Øinene, og meget, meget mere til. Han er den, som giver enhver af os det daglige Brød, og han bevarer og befsjærmer os mod al Fare, afvender og forhindrer al Nød. Han styrer alt, saa alt maa ske til hans Ære. Selv der, hvor det synes at gaa hans Willie imod, selv der, hvor vi se Mørkets Magter aabenbare sig, selv der, hvor der synes at være Tilbagegang, der er der dog Fremgang; thi vi se ikke Guds underfulde Naad.

Han er i Himlene og skuer ned paa Jorden ganske anderledes end vi, som ere paa Jorden. Og se denne Fader, han lader sin Sol opgaa over onde og gode og lader det regne over retfærdige og uretfærdige. Han er god mod de utaknemmelige og onde. Han gjengjælder ikke ondt med ondt, men ondt med godt. Hans Misfærdighed er uendelig. Bistnok straffer og tugter han, og han maa det; thi han er retfærdig og hellig, og hans Villie maa ske. Men han er dog den, som forbarmer sig og gjør Misfærdighed i tusinde Led. Og i Besynderlighed er det hans Børn, han antager sig; og han vil, at alle skulde være hans Børn. Men det er jo dog kun en liden Skare, som er hans Børn. Og her se vi allerede Utaknemmelighedens Skygge træde frem. Men denne lille Skare af Børn, som han har, som ere fødte paany — o hvor han forbarmer sig over dem, hvor han elsker dem og gjør dem godt, hvor lykkelige de ere i denne Verden, ikke at tale om, hvad de have i Vente, thi det kan ikke en Menneffetunge udtale, — men hvad har ikke Guds Børn af Betsignelse endog herne! Hvo kan paa nogen Maade forstaa, hvor lykkelige Guds Børn ere det, som ere Børn i Aand og Sandhed. Ja, tænk, hvad Faderen gjør for sine Børn, den almægtige Fader, han, der er Kongernes Konge og Herrernes Herre. Vi læse i Psalmen om de jordiske Konger:

Gik alle Konger frem paa Nad
i deres Magt og Vælde,
de mægted ei det mindste Blad
at sætte paa en Nælde.

Men Kongernes Konge og Herrernes Herre, han mægter ikke blot dette, han mægter at plante Cederen paa Libanon, og han mægter at give Betsignelse overalt, hvor hans Hjælp oprigtig paakalbes. Lykkelige ere Guds Børn. De have Forjættelse for det Liv, som er, og for det tilkommende. Han beskjærmer dem mod al Fare, lader sine hellige Engle leire sig trindt om dem, som ham frygte. — Saa vende vi os til Sønnen, Jesus Kristus, Guds enbaarne, han, ved hvem vi ere blevne Guds Børn paany, han, der kom for at ofre sig helt for os, han, i hvem Faderens Kjærlighed er aabenbaret, uden hvem vi ikke forstode Faderen, ikke vidste, at Gud var Faderen. Det se vi hos Hedningerne, der kunne paakalde den høieste Gud, men Fader tør de ikke kalde ham. Det har Sønnen ikke blot lært os, men det har Sønnen virket; det er i Sønnen vi kunne kalde Gud Fader. Fæst Blikket paa Golgatha, paa den korsfæstede Jesum, fra hvem alt kommer, som godt er herne, fordi Faderen har overdraget ham al Magt! Din Jesus, din Frelser, han, der er gaaet i Døden for dig og for mig, o hvad er ikke han for os, den klare, milde, gode Mester, den barmhjertige Samaritan, der ynkes inderlig over dig. Og han har ikke blot ofret sig for os, men han er opstanden til vor Retfærdiggjørelse, han lever iblandt os, han gaar omkring og gjør vel; hvor to eller tre ere forsamlede

i hans Navn, der er han midt iblandt dem, vor kjære, dyrebare Mester. Hvem skulde vi takke uden ham, der af Faderen har faaet al Magt over os, ham, der gaar og leder efter de fortabte, endog han er Kongen? Thi han er en Konge, din Konge, din himmelske Konge. Du vil ære din jordiske Konge, du vil takke ham for hans Belgjerninger. Men vor himmelske Konge — skulde vi ikke takke ham, der er saa uendelig barmhjertig og regjerer os saa mildt? Saa tro vi paa den Helligaand, den trofaste Helligaand, fra hvem alt Liv er, som kalder, forsamler, oplyser, helliggjør, den Helligaand, der spøder paany ved Sandheds Ord, den Helligaand, der samler os i Christi Menighed, den Helligaand, der lærer os at paakalde Herren af et rent Hjerte, den Helligaand, der veileder, tugter og formaner os, den Helligaand, der virker i os, at vi kunne fæste Troens Blik paa Jesum og formedelst ham paa Faderen og se opad til det himmelske Hjem, den Helligaand, der er Livets Mand, Kraftens Mand, Lysets Mand! Ja, den treenige Gud være Tak og Lov og Pris.

Og han har ogsaa dem, der takke ham, thi han har givet dem, der i Sandhed paakalde ham, den hellige Villie i deres Hjerter, at de maa takke og love og prise ham. Naar vi ransage Skrifterne, naar vi se, hvorledes Herren dog altid har havt dem, som paakalde hans Navn, saa forstaa vi, at den Helligaand virker i Mennekehjertet en saadan inderlig Trang til at takke og prise ham, og i al den Uafkømmelighed, som desværre er herne, er det dog velgjørende, trøstende og styrkende at bestue den Række af Vidner, som gennem alle Tider have faaet Raade til at paakalde Herrens Navn. Det er trøstende og styrkende, naar vi læse i vor Bibel, hvorledes Guds Mænd og Kvinder træde frem og love og takke Herren for hans Belgjerninger, baade Konger og Kyrster og de ypperste blandt Folket saavel som de ringe. Det gjør godt at betragte dem. Vi kunne ikke her i denne korte Tid dvæle ved mange af dem. Vi ville kun minde hverandre om nogle faa af dem, der have fremtraadt for Herren og lovet og priset ham. Du erindrer, at da Noah gik ud af Arken og satte sin Fod paa den tørre Jord igjen, da var det første, han gjorde, at bygge Herren et Alter og love og prise Herrens Navn. 1 Mos. 8, 20. Naar du læser videre i din Bibel, saa finder du en Tjener, en ringe Mand, Abrahams Eliezer, der vidste at takke Herren. Da han var kommen til Bethuel, og da Grindet var vel røgtet, bødte han sig ned og tilbad for Herren og sagde: „Lovet være Herren, min Herres Abrahams Gud, som ikke haver forladt sin Miskundhed og sin Sandhed mod min Herre; hvad mig angaar, Herren haver ført mig paa Veien til min Herres Broders Hus“. 1 Mos. 24, 27. Da Israels Børn vare udfriede fra Egypternes Haand, sang Moses og Israels Børn denne Sang for Herren og sagde: „Jeg vil synge for Herren, thi han er høit ophøiet; Hesten og den, som red derpaa, haver han nedstyrtet i Havet. Herren er min Styrke og Lovsang, og blev mig til Frelse;

denne er min Gud, og jeg vil gjøre ham en Bolig, min Faders Gud, og jeg vil ophøre ham." Saaledes vidste de at love og prise Herren for hans store Velgjerning. Hvor takkede ikke Debora og Barak Herren for Seiren over Sisera, idet de sang: „Lover Herren, fordi der er hart holdt Hvern i Jsrael, da Folket var velvilligt dertil. Hører I Konger! mærker I Fyrster! jeg, jeg vil synge for Herren; Herren Jsraels Gud vil jeg synge Lov." Vi vide, hvorledes David, den hellige Sanger, fremfor andre lovede og takkede Herren, og hans Takkepsalmer ere os jo den Dag i Dag saa dyrebare, — ikke mindst den 103die Psalme: „Min Sjæl! lov Herren, og alt det som inden i mig er, love hans hellige Navn, min Sjæl! lov Herren, og glem ikke alle hans Velgjerninger! han, som forlader dig alle dine Misgjerninger, han, som læger alle dine Sygdomme." Vi ser ogsaa andre Konger love og prise Herren. Vi mindes Kong Josaphat, hvorledes han efter at have overvundet Moab og Ammons Børn samlede Folket i den Dal, som siden kaldes Lovtakens Dal, og lovede Herren. Vi erindre Kong Ezechias, hvorledes han efter at være helbredet, herligen sang for Herren og lovpriidede hans Navn. Vi mindes Esra og Nehemia, hvorledes de efter Tilbagekomsten fra Fangenskabets samlede Folket og læste i Skrifterne den ganske Dag, og hvorledes de feirede Lovsalernes Høitid, som i lange Tider ikke havde været feiret, opløstede sin Røst til Herren og tilbad ham og prisede ham for alle hans Velgjerninger. Saaledes kunne vi følge de hellige Guds Mænd og Kvinder gennem Tiderne. Vi se i den nye Pagts Tid, hvorledes den fromme Zacharias træder frem og lover og takker Herren, fordi han har hørt hans Bøn, at han skulde faa en Søn. Vi ser de kjære Apostler, hvorledes de, paa en nær, takkede Herren, hvorledes de fulgte ham, hvorledes deres Liv var et eneste Takoffer for Herren. Saaledes fremtræder i den nytestamentlige Menighed Betydningen af Takofferet. I 3die Mosebog læse vi nemlig om, hvorledes der skal være en stedsbrændende Jld paa Herrens Altar; der skal ofres Brændoffer og Røgoffer, som skal være et Tegn paa Hjertets Tak; som Røgen opstiger til Himmelen, saaledes skal Hjertets Tak og Bøn opstige som en Gud velbehagelig Lugt. Skjønt Brændofferets Jld sluktedes for stedse, da det Guds Lam ofredes paa Golgatha, skjønt da ikke længere Røgen skulde opstige fra det synlige Altar, blev det dog saa, at Herren lod den troendes Hjerte blive det Altar, hvorfra Bønnens Døfferrøg stedse skal opstige, ligesom Kjærlighedens Jld skal brænde i Herrens Menighed, og Menigheden som saadan skal bringe Herren Lov og Pris. Og dette er skeet. Vi kunne læse i Apostlernes Gjæringer, at Disciplene saaledes daglig til Bøn og Tak og Lov, fordi Herren havde gjort store Ting for dem.

Saa skulle vi da for det tredie fæste vort Blik paa den sorte Sky af Utafnemmelighed, som er rugende over den syndige Slægt herne, saa at, medens Himmelens Fugle hæve sig op og love Herren, er vor Slægt stum, eller om den har noget at sige, saa er

det alt andet end Tak til Herren. O Guds Ords Benner, Guds Børn, som ere her tilstede, o at vi ret maa kunne høre os for Herren vor Gud og bede, bede for den store Skare trindt om i alle Lande, som ikke vide, hvad det er at takke Herren. Al ja, det er saa. Man skulde have ventet, at da vor Herre Jesus Christus kom herved, da han aabenbarede sig som han var i al sin Elskelighed og Kjærlighed, var han bleven mødt med Taknemmelighed, hvor han traadte frem. Man skulde have ventet, at da Israels Haab endelig var opfyldt, da Messias kom, da han kom, om hvem der var vidnet i Skrifterne, om hvem Propheterne havde talt, da han kom til sine egne, skulde han være bleven modtagen med saadan Tak, som aldrig før havde været hørt herved. Men vi vide, hvorledes det gif. Han kom til sine egne, og hans egne ankommede ham ikke. Der er intet, intet Menneske her paa Jorden, som er bleven lønnet med saadan Utaknemmelighed som vor Herre og Frelser Jesus Kristus. Først da han traadte frem, aabenbarede sig Slægtens rædselsfulde Spedalskhed i al sin Afstyelighed. Først da Lyset fra det høie saaledes skinnede ned, fik vi se, hvad Mørke her var paa Jorden. Staa ikke de ni helbredede spedalske Føder i Dagens Evangelium som Stedfortrædere for det ganske jødiske Folk? Har ikke dette Folk med Ypperstepresten og Presterne, de Skriftkloge og de Mægtige forkastet Jesus af Nazareth? Have de ikke traadt hans Blod under Fødder? Have de ikke paa det forfærdeligste erklæret sig at være hans Fiender? Hvad Tak fik Gud af dem? „Hans Blod komme over os og vore Børn!“ Det var Blodraabet, der lød, da han vandrede, det Guds Lam, til sin Død for Folkets Synder. Der var vistnok, hvor han traadte frem, en Skare af Beundrere, der var vistnok en Skare af saadanne, som gjerne vilde helbredes af ham, vistnok mange, som syntes, at det var deilig at følge med ham, naar de kunde bispises af ham i det timelige; men hvor saa, hvor saa, da det kom til Afgjørelse, da det skulde vise sig, om de ogsaa helt vilde følge Herren, — hvor saa det var, som fulgte Jesus og bekyndte ham ved hans Død! Benner! det er forfærdeligt for os at se, hvorledes den gode Gud Fader, Søn og Helligaand blev lønnet med Utaknemmelighed, da Jesus kom. Men det kunde endda være, hvis det blot var de forblindede Føder, de, over hvem dog allerede Forhærdelsens Dom hvilede, som saaledes mishandlede Verdens Frelser. Det kunde endda være, hvis vi senere saa idel Taknemmelighed. Men al, hvad se vi ikke gennem Tiderne! Hvor megen Utrofskab lige fra Ananias' og Saphiras' Dage indtil denne Dag! Hvormange Syllere, hvor mange, der have beskjæmmet det kristne Navn, og hvor mange aabenbare Fornegetere der gennem Tiderne dog ere traadte frem! Og derefter, hvorledes er ikke Ligegyldigheden for Jesus Kristus bleven større og større indenfor den saakaldte Christenhed! Vi tale nemlig her kun om Christenheden; vi kunne ikke nu gaa ud til Hedningerne og se, hvorledes de takke Herren; af dem kan man ikke vente bedre,

thi de kjende ikke den Herre Jesus, have ikke hørt om hans Navn. Men der, hvor Guds Ord forkyndes, hvor Bibelordet udbredes, hvor Herrens Sendebud gaa omkring og hvor Herrens Hyrder og Lærere prædike Evangelium, hvor den Herre Jesus staar og helbreder spædalste, hvor de se Underet for sine Dine, der skulde man vel vente, at det maatte være anderledes, og at Jesus kunde overvinde dem ved sin Kjærlighed. Lad være, at man ikke forstaar at takke hverandre, lad være, at man ikke ved, hvad det er at være taknemmelig mod Menneskene; mod Jesus, mod ham, der har bragt alt, bragt Himmelvæsen ned til os, skulde man dog vente, at man vilde være taknemmelig. Thi hvad er vel Christendommen? Hvad er den andet end Modtagelse af Naade? Hvad er den andet end Annæmmelse af en Gave? Hvad er den andet end Lægedom, Helbredelse af den syge Sjæl? Hvad er den andet end Rigdom for den fattige? Hvad er den andet end Trøst for den trostesløse? Hvad er den andet end Fred for den fredløse, Velsignelse for dem, som have været under Forbandelse? Hvad er den andet end al Herligheds Fylde aabenbaret i Livets Tomhed? Hvad er den andet end Gud paa Jorden? Hvad ere vi arme, elendige Mennesker, hvad ere vi usle Syndere, at han har sendt sin Søn den enbaarne ned til os? — at han lader den utaknemmelige Jord staa, hvor Utaknemmelighedens Damp stiger op som en giftig Røg? Se den uhyre Utaknemmelighed mod Herren for hans uendelige Velgjerninger! Og den samler sig i eet Punkt: mod Sønnen. Thi al Utaknemmelighed mod Faderen er Utaknemmelighed mod Sønnen. Ingen kan paakalde Faderen uden ved Sønnen. Hvorledes forholder man sig i Christenheden til Sønnen? Er han Kongen? Er han Herren? Er han den, hvem man elsker, hvem man tilbeder? Er han vor Gud? Nei! Han er affat. Det er kun nogle faa, spredte her og der omkring, som samle sig om ham, een af ti kanske, neppe det, — Gud kjender Tallet, det staar ikke til os at angive det. Det er rædsomt, hvorledes den Herre Jesus bliver mødt herved i vor oplyste Tid, om vi blot fæste vort Blik paa den Tid, vi leve i. Se, hvorledes Jesu herlige Evangelium ringeagtes, ja hvorledes man overser Herrens Evangelium. Se, hvorledes der har dannet sig en saakaldt Christenhed, som kan leve uden Jesus, eller som gjør Jesus blot til en Duffe idet man siger, at man kan „tage ham med sig“, hvor man gaar hen forat tilfredsstille Kjedslyst, Dienslyst og et hofferdigt Levnet. Vi dømme Katholikerne, fordi Jesus hos dem væsentlig er bleven en Duffe i Marias Skjød. Lad saa være. Men lader os ogsaa prøve, hvorledes det staar til i de saakaldte protestantiske Lande. Jeg tænker, at Haarene skulde reise sig paa dit Hoved, du Guds Barn, naar du saa og fik læse om al den forfærdelige Vantro, som nu trindt om i Europa — for at nævne det — reiser sig mod Jesus. Vi tale om og forfærdes med Rette i vore Dage over Tyrkernes Boldsomheder og uncærvnelige Rædselsgjerninger i de Lande, hvor de nu herje, hvor Kvinder og Børn

myrdes, hvor der skjændes og brændes. Vi vende Blikket bort derfra med taarefyldte Dine og sig: Hvorledes kan det taales i vore Dage midt i Christenheden, at disse rædsomme Tyrker fare saaledes frem? Men, Venner! Barnet i Bethlehem — hvorledes behandler man det? Jesus af Nazareth, din Frelsermand — hvorledes behandles han? Han er banlyst paa mange, mange Steder. Ak, kom og forsøg at tale om Jesus blandt denne Verdens Børn, — de vende sig fra dig med Spot og sig: Du Sværmer, du Læser! Kom og sig til dem, han er din Konge, og de le ad dig. De kunne tale om en Gud, det forstaar sig, en Gud, der er en Belsjører, en Alfaber, som de kalde ham. Men Jesus har man ikke Brug for, fordi man er stolt, egenretfærdig og gjennemspedalt, fordi man har vendt sig bort fra sin Daabs Betsignelse, fordi man ikke anstammer Herren, der kommer og tager de smaa Børn i sin Favn, fordi man ringeagter ham gennem Livet, fordi man synes, det er Tegnet paa Dannelsen, paa Lærdom, paa Kundskaber, paa et godt Hoved, at man kan være med og spotte dem, som helt overgive sig til Jesus. Guds Barn! hvor længe vil du taale det? Du er medansvarlig, du som taaler det. Hvor længe vil du gaa i fælles Nag med de vantro? Dyløst din Nøst som Basunen, spar ikke Struben! Det gjælder din Konge, din Jesus. Kan du taale det, at han saaledes mishandles, at man saaledes vender sig bort fra ham med Uegnyldighed, med Spot og Haan? Det er nu en Skam at bøje Kne for Jesus. Naar man samler sig om Guds Ord og falder ned paa Kne for Jesus, da spottes man. Det er noget, som ikke behøves, det er en ydre Form, det gjælder ikke. Nuvel! Men i hans Navn skal hvert Kne bøje sig, deres i Himmelen og paa Jorden og under Jorden, og hver Tunge skal bekjende, at han er en Herre til Gud Faders Ære. Hvad ville de da gjøre med sine stive Kne, naar de skulle ned paa Kne for ham? Er det ikke rædsomt at tænke sig, at man skal blive Gjenstand for Spot, fordi man bøjer Kne for Jesus? Og det er i vort Land, i vor Stad. Kom frem den, som kan modsig. Se Herrens hellige Vidner i den gamle Pagt, se Eliezer, se Abraham, se Isak, se Jakob, se de fromme Konger, se Profeterne, se Herrens hellige falde ned paa sit Ansigt for Kongen, den himmelske Konge. Se det nye Testaments hellige, se en Paulus paa Strandbredden med Disciplenens Skare om sig paa sine Kne. Tænk, om man nu fik se en Skare falde paa Kne ude — hvad vilde man sig? Der vilde blive et Skrig i Aviserne, at der var en Hob gale Menneker samlet. Vi vide vel, at Hyllerne kunne bøje Kne, og vi lægge ikke saa meget i en Knebøining, som mange indbilde sig. Men vi vide med mange trofaste Vidner af Mænd og Kvinder, som kjende til, hvad det er at gaa med et bekhymret Hjerte, og hvad det er at blive som den spedaltste belbredet af Jesus, vi vide at den Helligaand bødte os ned paa Kne, og at, naar vort Hjertes Kne er bøiede, falder det saa ganske naturligt at synke ned paa Kne for Herren, skjønt vi

alle vide at Herren hører vor Bøn og modtager vor Tak, baade naar vi staa og naar vi gaa. Lad Modstanderne spotte; Gud lader sig ikke spotte. Knæl ned, Guds Barn, og lad intet skræmme dig. Læg din Byrde ned for Jesu Fødder. Er du helbredet, saa bøj dig ned og tak ham inderlig som den spedalske i Evangeliet, og du skal se, han reiser dig op ved den Helligaand, og naar den Stund kommer, at du faar komme hjem, da skal du se, at han vil kjende dig og vil sige til dig: Hil dig, min Faders velsignede, kom nu og arv Riget! Du har bedet derom paa dine Knæ; nu tager jeg dig paa mine Knæ, og nu skal du være her i Herlighed evindeligt. Ja, saa maa det være! —

Men at, kun saa ville være med; den stakkels Samaritan kommer tilbage og takker Herren, medens Jøderne glemme ham. Ligesom denne Fremmede beskjæmmede Siendemsfolket, saaledes kunne endnu den Dag idag Jfke-Christne beskjæmme dem, som bære Christent Navn. Vi talte om Tyrkernes Grusomheder; vi vende os bort derfra med Rædsel, men med Forbøn for de arme ulykkelige, der lide. Men jeg kan ogsaa meddele, at der blandt Muhamedanerne er dem, som takke Gud mere end de saakaldte Christne. Jeg reiste engang paa et Dampskib i Middelhavet fra Egypten til det hellige Land. Medens jeg en maanedag, deilig Aften var paa Dækket — der var kun nogle faa deroppe — kommer der en Tjener op med et Teppe, som han udbreder paa Dækket, og strax efter kommer en fornem Muhamedaner op og falder paa sine Knæ paa dette Teppe og forretter sin Aftenbøn baade andægtigt og længe. Gud alene ved, om hans Hjerte var med; derom kan ikke jeg tale; men jeg vil spørge, hvilken Christen der vilde have voyet, ialfald i vort Land paa et Dampskib at falde paa Knæ for Jesus? Du kan se dem sidde der med sine Glas og drikke; du kan høre dem tale om alle mulige verdslige Ting; men Aftenbøn paa et Dampskib søge vi forgjæves. Denne Muhamedaner, denne Tyrk beskjæmmer os. Han bøiede Knæ for sin Gud, for Allah. Halvmaanen lyfte, Solen var ikke opgangen, men i det Lys, han havde, traadte han dog frem og skammede sig ikke ved at bekjende sin Gud. Vi skamme os. Skal det ikke være forbi? Skulle vi ikke kaste os ned for Gud i Bøn og Baaaldelse og sige: Herre forbarm dig over os og giv os Frimodighed overfor alle Spottere og dem, som ikke ville være med at bekjende dit hellige Navn!

Naar vi tilsidst have at betragte, hvorledes vi skulde takke Herren, er dette allerede tildels sagt i det foregaaende, saa vi kunne samle det i faa Ord: Frembærer Taksigelse i alle Ting. Nu er det ganske vist, at kun de, som ere helbredede, kunne takke. De, der ikke ere helbredede, kunne vel takke for timelige Velgjerninger som Hedningerne. Men kun de aandeligt helbredede kunne takke Fader, Søn og Helligaand. O lader os gjøre det! Lader os bede om Forladelse for vor Uaknæmmelighed! Og mon ikke vi, der bekjende Jesu Navn, der sige os helbredede, der mene os at være Guds

Børn, mon ikke vi have Grund til paa denne Dag og altid at træde frem for Herren og slaa os for Brystet og sige med Tolderen: Herre, vær mig arme Synder naadig! Vor Tak er her kun ringe, men hisjet skal den bedre klinge. Vi maa bede Gud om, at vi maa komme til at gjøre mere af det, — jeg mener ikke i det ydre, men i det indre, i Hjertets Bønhammer og Bønhammer, altid talke og love Herrens Navn, vandre i Bøn til ham, takke ham Morgen, Middag og Aften, som Daniel gjorde, og omgaaes ham daglig i Bønnen, saa vort Hjerte er som Røgsfrets Alter, hvorfra Bønnens Offerrog stedse opstiger. Du holder vel Andagt i dit Hus, — ja det gjør du vel, naar dit Hjerte er opladt for Herrens Naade; men kan du ikke gjøre det bedre? Kan du ikke være mere ivrig? Kan du ikke samle flere af dine om dig? Er det saa, at du ikke lader dig hindre af Forretninger, af timelige Syssler, — har du stedse Tid til Husandagt? Se til, om det ikke kan blive bedre. O lader os ret beslitte os paa at bringe Herren Lovoffer, en Frugt af Læber, som bekjende hans Navn! Og lader os lære Børnene, saa vidt det staar til os, tidlig at paakalde hans Navn, at de smaa kunne prise Herren, lader os samle dem hos os, samle dem til Husandagten, til Bibeltimer, til Søndagskolen. Lader os ikke forsjømme Guds Ords Hørelse og Betragtning, men komme ihu at vi helligholde Hviledagen, anvende denne Dag til Herrens Ære — det er hans Dag — takke og love og prise ham. Men mere end det, lader os fremtræde med vort Liv som et eneste Takoffer til Herren. Lader os fremtræde med vor Sagtmodighed, vor Ydmyghed, vor Taalmodighed, vor Barmhjertighed. Lader os forkynde hans Dyder, der kaldte os fra Mørket til sit underfulde Lys. Lader os love og takke Herren ved vor Lydighed; thi Lydighed er bedre end Offer. Lader os bringe ham det sønderknuste Hjerte, og daglig bede ham, at han vil gjøre os mere og mere taknemmelige. Lader os bede om, at vi, som skrevet er i Epistelen, maa overvinde Rjødets Begjæringer, at Aanden maa seire i os, og at vi maa bære Aandens Frugter. Lader os fremtræde som de, der ere korsfæstede med Kristus, og som have korsfæstet Rjødets med Lysterne og Begjæringerne. Lader os fremtræde som et Folk af Prestier, et helligt Folk, med Kjærlighed, Overbærenhed og Frimodighed. Lad der ikke være Tvedragt mellem Guds Børn, men indbyrdes Forbøn. Lad det ikke være saa, at vi blive fornærmede for enhver Bagatel. Lad det ikke være saa, at vi efterligne Verden, men saa, at vi gaa foran Verden som dens Lys! Og lader os da, idet vi gjøre dette, tillige bringe ham den Tak, at vi ere villige til at lide med ham, og bære hans Forsmædelse som hans rette Efterfølgere. Lader os lære af ham at gjengjælde ondt med godt og at være gode mod de utaknemmelige og onde! Lader os, kjære Guds Børn, lære af Jesus at være taalmodige, at modtage Krænkelse, Haan og Spot for Jesu Christi Skyld. Og lader os saa endelig lære at takke Herren for alt, hvad han giver os, takke for det kjære Kors, for

Trængsel og Nød, som han finder det tjenligt at lægge paa os. Lader os takke ham om vi ere fattige, takke ham, om vi ere syge, i al vor Nød og Modgang paafalde hans hellige Navn, bede, love og takke! Kommer du frem for din Gud og ei kan finde Ord for, hvad der bor i dit Hjerte, tak dog! Tak Herren for alt, og vandre frem din Vej i Sagtmodighed, saa vil Jesus velsigne dig og dine, saa skal du erfare, at det samme Ord, som er sagt til den spedalske, er sagt til dig: „Gaf bort, din Tro har frelst dig!“ Og naar vi saa komme til Hjemmet deroppe, o hvor vi da skulle love Herren, hvor vi skulle istemme i det store Kor, hvor hver Skabning, som er i Himlen og paa Jorden og under Jorden og i Havet, de Ting som ere, og Alt, hvad der er i dem, sige: Ham, som sidder paa Thronen og Lammet være Velsignelsen og Bristen og Vren og Kraften i al Ewighed! Amen.

Kristiania.

Unge Mænds kristelige Forenings Forlag.

Pris 3 f.

Expeditionen: H. D. Nibahls Gaard, Bassegaden No. 16.

H. J. Jensen's Bogtrykkeri.

Prædiken

af

J. St. Munch.

15de Søndag efter Trefoldighed 1876.

Fader os bede! Kjære himmelske Fader! Fra dig kommer al god Gave og al fuldkommen Gave, og du afflaar ikke dine Børn deres Bøn, naar de komme i din Søns Navn; thi du er den hjerlige, den barmhjertige og den miskundelige Gud. Derfor sendte du din Søn herved til os, for at vi formedelst ham skulde komme til dig og kunne kalde dig vor Fader og forlade os paa dig og elske dig og ham, du udsendte. Saa hør nu, Herre, vor ringe Bøn, og lad os nu faa en velsignet Stund; vi ere samlede om dit eget hellige Ord, vi ere samlede om dig selv, Fader, Søn og Helligaand, og vi komme til dig, treenige Gud, for at tilbede dig, for at takke dig for alle Velgjerninger til Sjæl og Legeme; men vi komme ogsaa som fattige Betlere for at bede om din Raade, for at bede om Naadens og Bønnens Aand, at vi rettelig kunne frembære for dig alt, hvad vort Hjerte trænger. Hjælp os da, det er vor inderlige Bøn, at vi formedelst det Ord, du nu vil tale til os, kunne bestyrkes i Troen, saa mange som tro paa dig, at vi helt kunne overgive os til dig og tjene dig. Hjælp os, at dit Ord maatte blive til Overbevisning og Frelse for Sjæle, som maatte være her tilstede, men som endnu tjene Baal, være sig hemmelig eller aabenbare. Derfor har du jo samlet os om dit Ord, fordi der er lagt Kraft i dit Ord, fordi dit Ord er en Kraft til Saliggjørelse for dem, som tro, fordi du ved dit Ord vil bringe os Fred og Glæde og al himmelsk Gave. Herre, hør vor Bøn! Amen.

Evangelium. Matt. 6 Kap. 24—34. B.

Ø Christo Jesu medforløste! Naade være med Eder og Fred af Gud, vor Fader, og den Herre Jesus Kristus. Vor Herre Jesus Kristus har nu selv holdt Prædiken for os; det er en klar og tydelig Prædiken, saare indtrængende, indtrængende ved sit Alvor og indtrængende ved sin rige Kjærligheds Trøst. I Sandhed et kosteligt, et gyldent Ord, en herlig Prædiken til os svage, vaklende, der ere som Rør, der bevæges hid og did af Vinden. O, hvor vi trænge alle at høre og annamme denne Herrens Prædiken, hvorledes han klart

og tydelig udlægger det første Bud: „Du skal ikke have fremmede Guder for mig“, saaledes som ogsaa vi forstaa det: „Vi skulle over alle Ting frygte og elske Gud og os paa ham alene forlade.“ Det er altsaa dette første Bud, som vor Herre Jesus selv idag forelægger os. Naatte vi ikke lægge noget af vort deri, men modtage Udlæggelsen og føre den ind i vore Hjerter, saa skulle vi se, at Herren kan velsigne os gennem sit Ord.

Vor Herre Jesus Kristus siger her: „Ingen kan tjene to Herrer, thi han vil enten hade den ene og elske den anden eller holde sig til den ene og foragte den anden.“ Han bruger altsaa Billedet af et jordisk Tjenesteforhold, og her maa vi strax fastholde, at naar Herren taler om to Herrer, som man ikke kan tjene paa en Gang, mener han to Herrer, som ere hinanden aldeles modsatte i Alt, aldeles forskjellige med Hensyn til Aand og Væsen, med Hensyn til de Krav, som de stille til Tjeneren, med Hensyn til den Gjerning, de ville lade ham gjøre, og med Hensyn til den Løn, de give ham. Ingen kan paatage sig at udføre Tjeneste for to saadanne; gjør han den ene til Behag, gjør han den anden til Mishag; det er umuligt for ham at tilfredsstille dem begge. Det er dette, den Herre Jesus fremstiller for os, og dette Billede bruger han da for at belyse vort Tjenesteforhold til den levende Gud, at vi maa være hans egne som en syn-derlig Ting, naar vi sige: „Vi ville være Guds Tjener.“ Der er nemlig en anden Herre, denne Verdens Fyrste, som ogsaa gjør Krav paa vor Tjeneste, og desværre, det ligger i vor Natur at tjene ham; thi vi ere beslegtede med ham, og han har saa meget at lokke et stakkels Menneke med, saa at det let tager Tjeneste hos denne Herre. Nu vil den Herre Jesus sige os dette: „Du maa ikke mene, at det gaar an at tjene paa en Gang den levende Gud og denne Verdens Gud; det bliver en daarlig Tjeneste, thi de ere hinanden aldeles modsatte, og dersom du indbilder dig, at det gaar an, da svæver du i stor Bildfarelse og bebrager dig selv; thi det bliver dog kun denne Verdens Gud, du da tjener.“ Men desværre, der er Tusinder og atter Tusinder overalt, som vandre i denne gruelige Indbildning, i denne Satans Snare. Derfor er det saa faare nødvendigt, at et saadant Ord af den Herre Jesus bliver baaret frem. — Naar der prædiktes over dette dyrebare og herlige Evangelium, hører man ikke saa sjældent at der væsentlig dvæles ved de timelige Velsignelser, som følge med at tjene Gud; og det er jo ganske vist, at vor Herre Kristus holder ogsaa dette frem, idet han siger til sine troende Disciple, at de ikke skulle frygte for det timelige; de skulle se hen til Lilierne paa Marken og Fuglene under Himmelen og lære af dem at have Tillid til den himmelske Fader. Men det er ikke saa sjældent, at der ved Udlæggelsen af dette Evangelium begaaes den temmelig store Feil, at man holder sig mere paa Overfladen og taler smutt, ja rørende, saa at Taarerne rinde, over alt det deilige i Naturen, og hvorledes Guds Børn kunne være sorgløse som Himmelsens Fugle og Lilierne paa Marken og

lade alt staa i Gud Faders Haand. Nu, det kunne de ogsaa; men der bliver saa let noget overfladisk i dette, idet man ikke fastholder, hvem der er Guds Børn, men tager næsten alle med, som raabe: „Herre, Herre“, og siger til dem: „Ja, kjære Venner, tror bare, at Gud hjælper eder, naar I paafalde hans Navn.“ Men vi maa gaa dybere i Sagen, thi den Herre Jesus har sat et Alvorsord foran: „Ingen kan tjene to Herrer; I kunne ikke tjene Gud og Mammon.“ Hvad det altsaa kommer an paa, er, i hvad Forhold vi staa til Gud, hvorledes det har sig med vor Tjeneste: om vi ere hele Christne. Det er de hele Christne, det er dem, som ikke dele sig, det er dem, som ikke ville halte, til hvem Forjættelsen i det Timelige her er givet, og naar man udstrækker den videre ogsaa til alle dem, som ere med i et Formvæsen og raabe: „Herre, Herre“, og følge visse Regler og leve et skikkeligt Levnet, men dog tjene Verden, da gaar man videre, end Jesus tillader. Vi staa her ligeoverfor et „Enten — Eller“; det er det tveeggede Sværd, som her hugger til, men for at bringe Velsignelse til dem, som helt overgive sig til Jesus. Lader os derfor nu, idet vi kortelig betragte Herrens dyrebare Prædiken, bede inderlig med og for hverandre, at vi kunne samle os om det store Enten — Eller: „tjener du den levende Gud eller denne Verdens Gud?“ Lader os nedbede over os den Helligaands Velsignelse, idet vi synge:

„O Helligaand, kom til os ned.“

Vi læse i den første Kongernes Bog, i det 18de Kapitel, 21de Vers: „Da gif Elias frem til alt Folket og sagde: Hvor længe halte I paa begge Sider? dersom Herren er Gud, da vandrer efter ham, men dersom Baal er Gud, da vandrer efter ham; men Folket svarede ham ikke et Ord.“ Her finde vi udtalt det Samme, som vor Herre Jesus Kristus idag siger os. Vi høre her om en Gud, som heder Baal, Phønikesnes, et hedenst Nabofolks, Afgud. Baal betyder Herre. Det var deres Herre, af, hvilken Herre; de dyrkede ham endog ved blodige Ofre; vi læse saaledes her i det samme Kapitel om Baals Præster, at de saarede sig efter deres Bis med Knive og med Syle, indtil de udøste Blod over sig. Og med denne Baals-Dyrkelse var forenet megen Urenhed, megen Belyst og Sandfelighed, saa at den ret var en Vederstyggelighed for Herren. Men Israels Folk afveg fra den levende Gud og tjente Baal baade i Dommernes Tid og i flere Kongers Tid. Det var mod denne Baals-Dyrkelse, at Herrens Profet Elias traadte saa alvorlig frem. Baal bliver en Betegnelse for denne Verdens Gud; denne Verdens Væsen faar sit Udtryk i Baal; derfor bliver Baal væsentlig det samme som Belial, skjønt Ordet Belial har en anden Betydning. Vi læse i Pauli andet Brev til de Korinthier i fjettede Kapitel, at han advarer sine Disciple mod at dele sig mellem Kristus og Belial. Han siger: „Hvad Overensstemmelse er der mellem Kristus og Belial?“ Belial betyder egentlig det, som intet duer, det, som slet ikke er nyttigt til noget, noget usælt; derfor

var en Belials Mand det samme som en ugudelig Mand, en aabenbart lastefuld Mand, et „slet Menneſte“, ſom vi ſige. Men idet altsaa Belial er det unyttige, det, ſom Jntet dner, bliver Belial væſentlig det samme ſom Bel, Babels Gud, ſom betyder „Jntet.“ Dette er betegnende: her have vi det i et Ord. Lad dem kalde Baal Herre, han er dog Jntet, og Belial, det unyttige er ogſaa Jntet; Baal, Bel, Belial er = Jntet. Men det er Udtryk for denne Verdens Gud, ſom vil gjøre ſig til Alt; men naar Jntet vil blive Alt, forſtaa vi, hvor det bærer hen; de, ſom tjene Baal, Bel, Belial, de tjene Jntet, og de ſaa Jntet. Derfor var det ogſaa mod denne forfærdelige Afgudsdyrkelse, at Herrens Profet ſaa alvorlig optraadte. Men denne Afgudsdyrkelse, at, den endte ikke hos det jødiſke Folk; den er gaaet over i Chriſtenheden. Vi have endnu dette Afguderit blandt os, ſom vi kalde det fine Afguderit, nemlig at man tjener, elſker, frygter og forlader ſig paa noget andet end paa den levende Gud, medens der ikke er nogen anden end den levende Gud, ſom vi kunne forlade os paa i Kjærlighed, fordi alt andet er Jntet. Saa forſtaa vi da nu, hvorledes den Herre Jeſus ſtadsfeſter Profeten Elias's Ord, og hvad det er, han vil lære os. Han vil lære os det første Bud, at vi ſkulle vende os bort fra Baal, Bel og Belial, vende os bort fra denne Verdens Gud, forſage ham og alt hans Væſen, i Aand og Sandhed tjene den ſande Gud, alene frygte og elſke ham og os paa ham alene forlade; ſaa vil han give os al Veſignelse til Sjæl og Legeme, ſaa vil han gjøre vort Liv hernelde lykkeligt, frebeligt og godt og eſter Døden ſkænke os evig Salighed. Her er altsaa et Valg, og der maa blive et Valg. Eſter Naturen ere vi bundne til Baal, ere i Slægt med ham, tjene ham, men det er ved Naaden vi blive løſte og blive Guds Tjenere. Men for at dette ſkal ſke, maa der blive et Brud, et bevidſt Brud; hvad der i vor Barmdaab er forud givet og betegnet, det maa i vor myndige Alder komme til Virkeliggjørelſe, vi maa følge et viſt beſtemt Raad; det er et „Enten — Eller“, ſom da maa træde frem: Vil du tjene den levende Gud eller Baal? Vil du tjene Gud den almægtige, Himmelenſ og Jordens Skaber, din Frelſer og Forløſer, den Helligaand eller den Gud, ſom er Jntet, ſaaledes ſom Apoftelen Paulus ſiger: „Vi vide, at en Afgud er Jntet i denne Verden?“ Menneſte, du, ſom er ſkabt i Guds Billede, og ſom kan gjevvinde det tabte Billede i Chriſto Jeſu, du, ſom er beſtemt til evig Salighed, beſtemt til eſter en kort jordiff Vandring at komme hjem til den evige Glæde i Lyſets Boliger, hvad vælger du? Vælger du at tjene den levende Gud, ſom kan bringe dig hjem, eller denne Verdens Gud, ſom i ſit Væſen er Jntet? Dog værre end Jntet, thi derſom det blot var ſaa, at vi forgik, at vor Tilværelſe hørte op, ſaa at der ikke var noget eſter Døden, det var endda ikke ſaa forfærdeligt ſom dette Jntet, ſom møder dem, der vælger det: Fortabelſens Jntet. Der er en Vantro i vor Tid, ſom har opſtillet det ſom høieſte Lykke for et Menneſte at blive til Jntet. Dette er et Vidneſbyrd om, hvad denne Verdens Aand kan

Lære et Menneske, og derfor ser man ikke saa sjældent, at saadanne tilintetgjorte Mennesker ende sit Liv med et Selvmord for at høre op at leve; de nyde først dette Liv i fulde Drag, og naar deres Kraft er brugt op, kommer Tomhed og Fortvivlelse, da kommer Intetheden over dem, og saa nærmer sig Mørkets Mand og siger: „Skjær over din Livsstraad, saa er det forbi“. Tænk, hvilken forfærdelig Løgn! Naar den arme Sjæl vaagner op, faar den se, at der er Noget efter Døden for den fortabte. Ligeoverfor Saligheden er det vistnok et Intet, men det er et Intet, som i sig indeholder alt det, som Gud forbander; der er ingen Fred, ingen Glæde, ingen Salighed, ingen Lykke, intet Haab, — Intet; det er sandt paa en rædsom Maade. Men vil du have det Slags Intet? Det er den evige Død, at man evig griber efter Intet, eller at man, idet man griber efter en Skygge, faar Intet, at man sukker, længes, beder, raaber, skriger efter Fred, som den rige Mand i Helvede raaber efter en Draabe at læsse sin Tunge med, men faar Intet! Intet! Der ser du, hvad Baal giver sine Dyrkere. Nu, jeg tør vel tro, her er ikke En tilstede, som vilde komme frem og sige: „Jeg vælger Baal“.

Men der er desværre Mange, som bebrage sig selv, og det er just derfor, at Jesus holder denne Prædiken, fordi der er saa Mange, som mene, at det gaar an at dele sig saaledes. Derfor siger Herren: „Ingen kan tjene to Herre“. Denne Verdens Gud, Baal, har faaet indsmuglet sin Mand i Christenheden, saaledes at man mener, at man nok kan være en god Christen, og dog ikke behøve at løsrive sig fra denne Verdens forføngelige Væsen; det er noksom bekjendt, og jeg behøver ikke at sildre det videre. Det er denne halve, denne haltende Christendom, dette, at man ligesom Baals Præster kommer haltende hen til Alteret. Det er ganske betegnende at læse dette paa det samme Sted i første Kongernes Bog: „Baal's Præster kaldte paa Baal's Navn fra Morgenen og indtil Middagen og sagde: Baal! hør os! men der var ingen Røst og ei nogen, som svarede; og de haltede mod Alteret, som man havde gjort“. Mærkelige Ord! Saaledes er det ogsaa med disse; de halte hen imod Alteret; de halte, naar de gaa til Alters, de halte, naar de gaa til Kirke; deres hele Liv er en eneste Halten, der bliver intet Helt ud af det, de komme ikke frem til Jesus, og det er, fordi de ikke ville bryde helt med denne Baal, fordi det hos dem er blevet en saadan Christendom, som forstaar at fremtræde paa en pen Maade, som forstaar at raabe: „Herre, Herre“, som forstaar at stille sig lige med de virkelige Christne, men som ogsaa mesterlig forstaar at stille sig lige med denne Verden. I maa ingenlunde mene, at jeg her blot sigter til de ydre Gjæringer, nei, det er just Anden, det her kommer an paa, det er det, at man i Grunden ikke elsker Jesus, det er det, at man elsker denne Verden mere end Jesus; man elsker Hus og Hjem, elsker sin daglige Gjærning, sit jordiske Rald, elsker fremfor Alt Mammon. Man elsker Gæ, tager Gæ

af hverandre, man elsker Sandfælgighed, man elsker det hule, det tomme, det indholdsløse Væsen, det, som ikke skal følge os og ikke kan møtte en Sjæl, naar vi ere døde. Dette, som man maa forlade, som man ikke kan tage med sig i sin Kiste og endnu mindre tage med sig op i Himmelen, dette klynger man sig til; disse affvælgelige Afgudsbilleder tager man med sig og skjuler ligesom Rachel skjulte sin Faders Husguder. Man har dem i sit Hus, i sit Hjerte, Jesus er ikke Alt for En, man elsker ikke Jesus.

Hvem elsker du? Haanden paa Hjertet! Se din Jesus i Dinene! Han staar midt iblandt os her. Hvem elsker du? Elsker du Jesus? Tør du sige det? Er han virkelig din Gud, i hvem Faderen er aabenbaret? Er det i ham, af ham, du lever? Er han dig nok? Er det din Glæde og Lyst at følge ham? Se, det er dette Spørgsmaal, som Jesus gjør os idag. Alt, hvad skulle de svare, de mange, mange, der halte som Baals Præster til Alteret, som kunne dele sig saa fint mellem Gud og Verden?

Men om nogen vil komme frem og sige: „Ja, men jeg tror dog, at jeg tør tillegne mig, at jeg elsker Gud, og at jeg har helt overgivet mig til Jesus; thi jeg holder mig tilbage fra denne Verdens Forsængelighed; du ser mig aldrig i Theatret, jeg er aldrig paa Baller, jeg tillader ikke mine Børn at gaa paa Baller, du ser mig aldrig ved Korthordene, du ser mig aldrig sidde i Spotterens Sæde; tværtimod, min Begjæring er at være der, hvor de ere samlede, som bekynde Jesus; jeg tror dog, at jeg har bestemt mig for helt at tilhøre Jesus“, — af, saa bliver det store Spørgsmaal: Er dit Hjerte med? er Jesus dig alt? hvorledes staar det til derinde i Hjertebræden, som intet Menneſke kan ffue? hvorledes er det med dig der, hjære? Thi hvis det ikke er andet end det, du der siger, saa gjorde Phariseerne det samme. De fastede mere, de gabe mere Tiende, mere Almisse, end de Christne nu pleie at gjøre. Man kan her komme til at bebrage sig overmaade meget selv. Man kan i saadan Forsagelse saa at sige ridse sig som Baals Præster, saa man mener at staa imod indtil Blodet. Men det er ikke at staa imod indtil Blodet, at man ridser sig, saa at Blodet pibler frem af Huden; jeg mener, naar man kun øver en overfladiff Afseſe, idet man negter sig et og andet, som man, naar det kommer til Stykket, slet ikke engang har Lyſt til. Her kommer det an paa dette: Mon vi helt tilhøre Jesus i Hjertet? mon vi have jaget Gjerrigheden, Egentjærligheden, det aandelige Hoimod, alt det onde ud deraf? mon vi have jaget Baal paa Døren, saa han kun stikker i Kjødet, hvad vi ikke kunne undgaa, saalænge vi ere i Kjødet, medens det dog er vort Hjertes inderlige Begjæring at følge Jesus, komme hvad komme vil? Hvor gruelig der dog syndes mod den Herre Jesus iblandt os! Hvor lidet man i vore Dage vil ofre sig til Herren! Hvor lidet man vil hengive sig helt til den dyrebare Frelser! Men her er, hvad vi bestemt maa fastholde, naar vi ville være Herren lydige, nemlig at vort Hjerte tilhører ham

ganſke og aldeles; og naar vort Hjerte tilhører ham, naar han har vundet os, da maa det aabenbare sig i hele vort Liv og Levnet, da maa det komme tilſyne under alle Livets Forhold, at Jesus er den, hvem vi tjene, hvem vi helt og aldeles overgive os til. Jeg ſagde, at det er ikke nok, at et Menneſte iagttager ydre Former, ikke nok, at der i det ydre er Christendom, ikke nok, at man undlader at gaa i Theatret og paa Baller o. ſ. v., ikke nok at man trækker ſig tilbage fra Verdens aabenbare Bæſen; ingenlunde; det er maaffe kun et Skalleſkjul. Men hvad det kommer an paa, er, at vi ere fødte paany, at vi ſom fattige Syndere ere helbredede af Jesus, at Jesus er bleven vort Hjertes Herre og Konge, ſaa Anden vidner for os, hvor godt det er at høre Jesus til. Vi maa jo før jo hellere beſtemme os til at forlade Baals Tjeneste og komme til Jesus; og det er ikke nok, at vi paa Konfirmationsdagen komme frem i lange Rader og udtale noget, ſom Hjertet ofte ikke er med i; det maa komme til en Afgjørelſe baade med unge og gamle; der maa blive en beſtent Opſigelse; du maa ſige til dig ſelv: „Jeg kan ikke taale Baal længere, han er bleven mig en Bederſtyggelighed; mine Dine ere opladte, jeg er Slave, jeg er Træl, jeg gaar i gyltne Lænker, jeg lever i en Indbildning, mit Liv er hule Drømme; Intet er hans Navn, og Intet faar jeg til Løn.“ Prøv dig ſelv, du, ſom har tjent ham ſaa længe: hvad har du faaet i Løn? Har han ikke bedraget dig for Lønnen? Har han ikke været mod dig, ſom Laban mod Jakob? Har han ikke opholdt dig med tomme Løfter Gang efter Gang? Har han ikke givet dig Lea for Rachel? Hvad har du vundet? Da du ſik Dinene op, da ſik du ſe det. Hvorfor kom der da Graad i dit Nie og Bedrøvelſe i din Sjæl? Hvad var det, ſom gjorde, at du bøiede dit Hoved og blev ſtille? Det var, at du ſaa, at du havde tjent en falſk Herre, at dit Liv var Intet, fordi du havde tjent ham, ſom er Intet, og ſom lønner med Intet; det var, at du ſaa intet andet for dig end Tilintetgjørelſe og Fortabelſe. Held dig da, naar du vendte dig til Jesus og ſagde: „Min Gud, min Gud, er der Plads for mig, er der Plads for dit forlorne Barn? Du, Kjære Herre, der forbarmede dig over Nøveren paa Korſet og over Maria Magdelena, du har vel Plads ogſaa for mig, arme Synder? Mit Liv har været Fortabelſe. Min Gud, min Gud, jeg forſtaar det: jeg har holdt mig nær til dig med Munden og æret dig med Læberne, men mit Hjerte har været langt fra dig. Jeg ſer, hvorledes mit Liv har været: jeg troede, at jeg tjente dig; jeg gik til Kirke, til Alters, jeg talte om dig; jeg iagttog ydre Skikkelighed, men min Frelſer, jeg ſer nu, at jeg var en Belials Mand, min fine Christendom var ikke andet end fint Afguderi; jeg har været en Afgudsdyrker. Jesus, har du Plads for mig?“ Og da ſaa Jesus bøiede ſig ned til dig, ſom han bøiede ſig ned til Kvinden, der vædede hans Fødde med ſine Taarer, da han i Kjærlighed vendte ſig til dig, ſom han i Kjærlighed vendte ſig til den

korsfæstede Nøver, og som han altid har vendt sig i Kjærlighed til den, som i Nøden paakaldte ham; da han forbarmede sig over dig, — da fik du Fred i din Sjæl, da lærte du at elske ham. Før har du maasse havt Uerbødighed for ham; før var du maasse blandt dem, som mente, at de kjendte Jesus; men nu forstaar du, at du aldrig har kjendt ham før; og hvis du har holdt ved, er du bleven mere og mere glad i Jesus. Jeg spørger dig, som er født paany, som har brudt med Baal og Bel og Belial og har vendt dig til Jesus, og som har holdt fast: Er ikke Jesus bleven dig dyrebare for hver Dag? Og eftersom Aanden mere og mere aabenbarer for dig, at du er en hæsleg Synder, bliver ikke Jesus dig mere og mere dyrebar? Jo mere du ser Verdens Intethed, og at du er reddet som en Brand ud af Ilden, at du er reddet ud af Fordærvsens Afgrund ved Jesus alene — ikke sandt, des mere dyrebar er han for dig? Det er med dig som med en, der vaagner op af en forferdelig Drøm, plaget af Rattemaren; han vaagner op og ser, at det var en Drøm; Solen lyser ind til ham, Himmels Fugle synge udenfor, og Blomsterne paa Marken nikke til ham; han gaar ud, og alt er lyst. Saaledes er det med os, naar vi aandeligt vaagne og faa Jesus kjær; thi da forstaa vi Fuglesangen under Herrens Himmel; da kunne vi tyde det Sprog, som Blomsterne i deres mangefarvede Klædebon tale; da lære vi at kalde Gud Fader; da bliver alt opladt for os; da gaa vi ud som i den klare Sommermorgen og forfriske os i den deilige Natur. Ja, Jesus gjør det; han er god at tjene.

O, maatte det blive Alvor med os! Det er saa, at naar vi søge hans Rige og hans Retfærdighed, da have vi alt i ham. Har du forhen været besværet af Næringsforger, har du forhen kummerlig ernæret dig og dine, fordi du tjente Baal, som er en karrig Gud, som er en Bedrager, som er Satan — det betyder just Bedrageren, — har du forhen lidt Nød maasse, — ikke sandt: da du og dit Hus vendte eder til Jesus, da kom der nok til dig og dine, vel ikke Overflod, men nok, det daglige Brød; thi Guds frygt med Nøisomhed er en stor Binding. Det var maasse helt ilde i dit Hjem, da du og dine tjente Baal og Bel, da du var en Belials Mand; der var Riv og Strid, bestandig Misforstaaelse, Misnøie, Klage og Knur. Hvad var Grunden til det? Intet andet end det, at du var en Baalsdyrker; du vilde tjene to Herrer; du kunde maasse gaa i Kirke om Søndagene, men du var dog en Baalsdyrker; der var ikke Fred og Glæde over dig. Men da du kom til Jesus, og du fik din Ægtefælle med dig — thi det er vanskeligt for den, som skal gaa alene — og dine Børn, — o, hvilket Hjem, hvilket Herrens Paulum, hvor yndigt! Om du har nok saa lidet at leve af, du har dog nok; du har Fred i din Sjæl, du har lært at være ubekymret for den Dag i Morgen, du har lært at takke Jesus, du har lært, at naar du først søger Guds Rige og hans Retfærdighed, saa skulle og alle disse Ting tillægges dig, og

dermed er du rolig. Kommer der end Anfegtelser og Fristelser over os mængen Gang, saa er det dog saa, at naar vi ty til Herren, bliver det igjen klart for os. Hvor mængen Gang er det ikke Tilfeldet, at vi gaa bekymrede vor Gang som Disciplene til Emmaus, og se, da staa Jesus midt iblandt os. Hvor mange af Guds Børn have ikke erfaret, at naar Nøden er størst, er Hjælpen nærmest. Hvor meget have vi ikke kunnet lære endog af de smaa Himmels Fugle. Hvor mængen en er det ikke, som maaske, naar han fristet af Næringsforger — thi Guds Børn kunne ogsaa fristes af Næringsforger — og han kommer ud og ser Himmels Fugle nippe det Korn, som ligger paa Gaden, og ser, hvor glade de ere, og hører deres Sang, bliver beskjemmet og siger: Ak, jeg glemte nær Jesu dyrebare Prædiken om Himmels Fugle, jeg er dog sandelig en Nar. Jeg har Gud, jeg frygter ikke. Aldrig er den bleven beskjemmet, som har troet paa Jesus. Guds frygt har Forjættelse baade for dette Liv og det tilkommende. Aldrig har den, der er bleven et Guds Barn, der har brudt med Djævelen og Baal, faaet Grund til at angre det. Jeg ved, at alle Guds Børn ville som i Kor sige: Takket, lovet, prisset være Herren, som har ført os fra Mørket til sit underfulde Lys! Takket være han, som har givet os Naade til at sige op hos Belial, og tjene Jesus! Men, ikke sandt? først da du blev hel for Herren, fik du det godt. Der var ogsaa en Tid, da du gif paa Alford med din Samvittighed; der var ogsaa en Tid, da du spurgte, hvad dine Venner og Kammerater vilde sige; der var en Tid, da du haltede; der var en Tid, da du ikke helt havde bestemt dig for Jesus; der var en Dragelse over dig; du havde mistet Freden med Verden, du forstod, at det ikke nyttede at tjene Belial; men der var ikke Fred over dig, fordi du endnu haltede; du saa, der maatte mere til, du maatte helt overgive dig, og det bestod ikke deri, at du trak dig tilbage fra det ydre, thi det havde du maaske allerede gjort; men det bestod deri, at du lærte at kjende Djævelens Falskhed og sagde: „O Gud, løs mig ud af Satans Strikker; jeg mærker, at Mammon endnu har Magt over mig; jeg mærker, at jordisk Gæde endnu har Magt over mig, at jordiske Venner og de, som staa mig nærmest, endnu binde mig. Løs mig ud, Herre, at jeg kan blive fri, ganske og aldeles fri!“ Da fik du det godt.

Men skulde maaske nogen ville sige: „Det er umuligt, saalænge vi ere hernede; her ville vi altid være bundne; her ere vi i Rjødet og kunne ikke staa i det Forhold til Jesus, som vi hisfet skulle;“ da siger jeg: Det er forsaavidt sandt; der vil altid være saa meget, som vil thyge os ned under de Byrder, vi have at bære. Enhver ved nok selv bedst, hvor Skoen trykker. Her forstaa vi stykkevis; her se vi som i et Speil, i en mørk Tale. Men det maa være kommet dertil med os, at vi tage Skridtet fuldt ud og bestemme os helt for Jesus, saa enhver kan se det — ikke blot høre det i vore Ord, men se det i vore Gjerninger, i vort hele

Væsen, at vi ere Christne. Er der ikke værre at sige om dig, kristne Ben, end at du er en Sværmer for Jesus, da er det det største Uresnavn, du kan faa. Men det er ikke saa i vore Dage. Hvor fjelden er den Mand at finde, der tør helt træde for Jesus ligeoverfor Verden, som staar og spotter? Jo maasse dog blandt dem, der ere stillede saaledes, at man gjerne vil se ned paa dem og gjerne vil sige: „Se, han forstaar ikke bedre; det er en ung Mand, som endnu ikke har tilegnet sig det, som dette Liv har at bringe; hvis han havde flere Kundskaber, hvis han var høiere stillet, hvis han havde saadanne Bekjendtskaber som vi, da vilde han nok lade være.“ Det faar være det samme — Hæder over hver den, som bekjender Jesus; Hæder over hver den, som tør helt træde frem for Jesus! Guds Gud er ikke Persons Anseelse; han spørger ikke, om man er rig eller fattig, fornem eller simpel, som det heder blandt Menneffene; nei, nei! Hæder og Ære over dig, hvor du er stillet, naar du har faaet Naade til at bekjende Jesus — jeg tænker ikke netop paa det at prædike, thi det er en særegen Naadegave — men bekjende ham i alt dit Liv og Levnet, saa det er aabenbart for enhver: „Jeg og mit Hus, vi bekjende Herren.“ Lad det staa. Det maa siges, uagtet det ikke har nogen god Klang for mange: Hvad er det, som gjør, at vi se, at saa mange af dem, der indehave mere af Kundskab, der indehave en høiere Stilling, der have mere af, hvad der ogsaa virkelig kan være godt for et Menneffe at have hærned, ligesom have et andet Slags Christendom, idet de mene: Du kan være med paa alt muligt, og du skal ikke bekjende Jesu Navn saa ofte; det er Sværmeri, det er Ensidighed, det hører ikke med til god Tone, det røber Mangel paa Dannelsse. Hvis du taler om Jesus, saa sige de strax: O, det er Phariseisme, det er en lydende Malm, tro ham ikke; det er det skjulte Liv, det kommer an paa; Jesus vil ikke, at man skal gaa paa Gader og Stræder og udbasunere hans Navn; det er i Stilhed Bekjendelsen skal ske. Men, Venner! her er det ganske vist Baals Aand, som gjør sig gjældende. Thi det er nok saa, at naar Jesus er bleven dit Hjertes Eiendom, naar han er bleven din Gud, naar han er bleven dit Alt, da vil du blive ligesaa frimodig som Elias var ligeoverfor Baals Propheter, da vil du sige: „Jeg faa tro om mig, hvad J ville, jeg elsker Jesus, det er en klar Sag, og dermed Punktum. Jesus elsker jeg, men jeg elsker ham altfor lidet, det er min Feil, men det er min Bøn, mit Arbeide at kunne elske ham mere og mere.“ Er det Sværmeri, saa lad det være Sværmeri, da er det et velsignet Sværmeri. Men lad det være sagt med det samme: Vi ville ikke derfor have noget Eneboerskab, ikke være nogen Simon Stylites. Der var nemlig en Mand i det 5te Aarhundrede, som fandt paa den Galskab, for rigtig at komme bort fra Jorden og Menneffenes Børn, at bygge sig en Spile, paa hvilken han boede indtil sin Død. Ja, naar vi skulde være saadanne Sværmere, da var det vistnok altfor ilde. Nei, Herren være lovet, han mener ikke, at vi skulle trække os tilbage fra Verden paa den

Maade, at vi skulle gaa i Kloster eller affondre os paa phariseiſt Viſ. Nei, Saltet ſkal ſtrøes ud, det ſkal ikke blive liggende i Saltkarret, det ſkal kaſtes i Maden, da gjør det Nytte. De troende maa ſprede ſig i Verden; jeg vil ikke ſige, at de ſhulde være med der, hvor Jeſu Navn beſpottes; men de ſhulde aabenbare i ſit Væſen, hvor de ere; de ſhulde vidne, de ſhulde bekjende, de ſhulde være Verdens Dommere, de ſhulde fremtræde frimodig og ſige: Tjen Jeſus! Skulle ſaa diſe Baaltjenere ſige, at vi ere nogle hovmodige, uforſkammede Menneſker, ſom ſaaledes kunne træde frem, nuvel — vi kunne ikke værge os derimod. Man ſagde jo om Johannes den Døber, at han havde Djævelen, fordi han traadte ud i Orkenen og levede paa de gamle Propheters Viſ. Vi kunne ikke gjøre ſaadanne Menneſker tillags; thi derſom vi i Kraft af, hvad Gud giver os af Naade, bruger vor chriſtelige Frihed i al Uſtyldighed, ſaa ville de ſige, ſom de ſagde om Jeſus: „Han er en Fraadſer, han er en Bindranke.“ Vi kunne ikke vente at ſaa nogen god Charakter af Verden; vi kunne ikke vente nogen ſynderlig Anbefaling af den, men det faar være det ſamme. Du ſkal lade den fare, bare høre Jeſus til, bare tjene ham, bare elſke ham, blive ham mere og mere lig, lade dit Liv aabenbare det i Sagtmodighed, Œrlighed, Oprigtighed og alle Dyder. O lader os have et oprigtigt Hjerter, ikke et tvædelt Hjerter, ikke Gjerrighed indenfor og Honning paa Læben; lader os have et helt nyt Hjerter, lad dem ſaa ſige, hvad de vil. Dit Navn ſtaar ſkrevet i Himmelen, der ſkal ingen kunne udſlette det, naar du holder faſt ved Jeſus. Men Herren negter os ikke dette Livs Goder, naar vi kun modtage dem i Jeſu Navn, og det er ikke det, ſom gaar ind ad Munden, ſom gjør Menneſket urent, men det, ſom gaar ud af Munden. Vi ſhulde ikke paa phariseiſt Viſ gaa og ſpørge: „Skal jeg kunne gjøre dette, ſkal jeg kunne gjøre hint“, og ſige: „Nør ikke, ſmag ikke, tag ikke derpaa.“ Men vi ſhulde takke for al god Gave, ſaa vil den Helligaand lede vore Skridt, ſaa vi ikke kunne deltage i noget urent, ikke i forſængelig Œre, ikke i Mammons Tjeneste, ikke i Belyſt; det er os en Bømmelſe, og vi vide, at det er en Beſkjæmmelſe af Jeſu Navn, at det bedrøver den Herre Jeſus Chriſtus og den Helligaand.

Venner! lader os være helt for Jeſus Chriſtus, og lader os mærke, hvad Propheten ſiger: „Er Baal eders Gud, da tjener ham; er Herren eders Gud, da tjener ham“, — lader os ſige til dem, ſom halte: „Hvorfor dette? Skammer du dig ved Jeſus, ſaa bekjend Baal, fornegt Jeſus, vær ikke ſom dem, der ſynes at tjene Jeſus, men dog fornegte Herren; træd frem, og ſig ſom det er, at du elſker ikke Jeſus, du forſtaar ham ikke, du kjender ham ikke; ſaa ſaar du ſe, hvorledes det gaar.“ Men vi ville tjene Jeſus, vi, der ere helbredede ved Jeſu Blod, der ſom fattige Syndere ere komne til Golgatha, der have ſaaet Naade til at komme hen til Jeſus og blive helbredede af ham; vi, der have nydt hans Beſignelſe, vi ville ikke blive trætte af at tjene ham. Og ſaa længe

som vi ere her i Livet, kunne vi være tilfredse og glade og takke for alt, indtil den Dag oprinder, som er vor sidste Dag herne, da vi skulle faa Lov at gaa ind i det evige Hjem, gaa hjem til Herren og faa alt i ham, faa alt, hvad vi have bedet om i Jesu Navn, og være hos Jesus evindeligt, medens de arme, arme Baalsdyrkere nedstødes der, hvor det evige Intet møder dem, hvor der ikke er nogen Jesus, hvor der ikke er nogen Fred, ikke nogen Glæde, hvor der ikke er noget Haab, ikke noget Lys, hvor der ikke er nogen, som tørrer Taaren af deres Øie, hvor der ikke er nogen, som bringer dem Husvælelse, hvor der er en evig Selvførtærelse, uden at man kan blive fortæret.

Fader os herne daglig paany lære det første Bud: "Du skal ikke have fremmede Guder for mig; det er: vi skulle over alle Ting frygte og elske Gud og os paa ham alene forlade." Herren hjælpe os dertil. Amen.

Kristiania.

Unge Mænds kristelige Forenings Forlag.

Pris 3 f.

Expeditionen: H. D. Østbølls Gaard, Ballefagden No. 16.

H. J. Jensens Bogtrykkeri.

Prædiken

af

J. St. Munch.

Syttende Søndag efter Trefoldighed 1876.

Lader os bede! Fader i Himlene! Saa komme vi atter idag frem for dig og bede ydmygelig: Forbarm dig over os for Jesu Christi Skyld! Velsign du denne Andagtsstund paa den hellige Hviledag! Du har jo selv givet os Dagen, du har jo selv velsignet den og helliget den; du vil, at vi paa denne Dag, skulle samles om dit hellige og dyrebare Ord; du lader saa stor Velsignelse udstrømme fra dit Ord. Vi komme nu derfor til dig hungrige og tørstige og raabe til dig: O Gud, giv ogsaa os, som her ere forsamlede, at vi maa kunne velsignes af dit dyrebare Ord, at vi i denne Stund ikke foragte og forsmætte det, men holde det høit og i Ære, gjerne baade høre og lære det. O treenige Gud, velsign os med din Velsignelse, at vi kunne erfare og sige: Her er godt at være, her er et Bethel, thi Jesus Christus er her selv tilstede. Amen!

Evangelium, Luc. 14, 1—11.

O Christo Jesu medforløste! Naade være med eder og Fred af Gud vor Fader og den Herre Jesu Christo!

Det oplæste Evangelium indeholder, som vi se, to Fortællinger, eller rettere sagt, en Fortælling og en Lignelse. Det er Fortællingen om Jesus i Phariseærens Hus, vi idag nærmest ville holde os til. Den Herre Jesus Christus kom i en af de øverste Phariseæres Hus for at holde Maaltid, og da toge de vare paa ham. Hvorfor toge de vare paa ham? Mon for at lære af ham! Nei, for at se, om han vilde foretage sig Noget, som de kunde anklage ham for; thi de havde ondt i Sinde mod ham. Og da der nu var et vatterfottigt Menneſke tilstede, og den Herre Jesus Christus helbrede ham paa Sabbaten, som han altid gjorde, thi han er kommen for at gjøre vel, han som er Sabbatens Herre, — da taug de vistnok, thi de havde intet at svare ham, da han spurgte: „Mon det er tilladt at helbrede om Sabbaten?“ Men den Tausshed var alt andet end Samtykke; de kunde ikke sige ham noget imod, de kunde ikke ud af Skriften bevise ham, at han havde brudt Sabbatsloven, men de taug i indædt Harme, og de lagde nok i sine Hjertes Raad op om at ombringe ham, som vi ogsaa læse i det 12te Capitel hos

Matthæus, hvor vi ligeledes høre om en Helbredelse paa Sabbaten; „da — staar der — gif Pharisaerne ud og holdt Raad mod ham, hvorledes de kunde omkomme ham“, og det var ganske vist det samme, som ogsaa nu opfyldte deres Sind: de lagde Raad op om, hvorledes de kunde omkomme ham, fordi han helbredede om Sabbaten, fordi han gjorde vel, fordi han aabenbarede sin Kjærlighed paa Kjærlighedens Dag. Lader os efter den Foranledning, som denne vor oplæste Text giver os, idag noget nærmere betragte Sabbatsbudet, som det er os givet, og som det er forloftet af den Herre Jesus Kristus selv. Der er jo ogsaa inden Christenheden forffjellige Anskuelser om Sabbatsbudets Betydning for den Christne, og hvad der er værre end det, der er jo desværre en saa gruelig Ringesagt af Søndagen, af Hviledagen, at det nok kan trænges, at der sent og tidligt vidnes om, hvad vi eie i denne herlige Dag, og at vi holde frem for os, hvad den Herre Jesus Kristus har givet os, idet han har overantvordet os Sabbaten. Maatte vi derfor i denne Andagtsstund saa Naade til at samle os om det tredie Bud: „Kom ihu, at du helligholder Hviledagen;“ og maatte vi, saa mange som kunne, af Hjertet bede til Gud i Jesu Christi Navn, at vi, som her ere samlede, ikke blot betragte Hviledagen paa Afstand, men at vi virkelig helligholde den, at vi i denne Stund kunne holde Herrens Ord høit og i Ære, gjerne høre og lære det, og kunne holde Hviledagen i Ære indtil vor sidste Stund. Lader os, som vi pleie, lægge vor Bøn i det Psalmevers, vi synge: „D Helligaand kom til os ned“ — thi det er jo den Helligaand, som maa lære os det altfammen.

Naar vi læse det tredie Bud: „Kom ihu, at du helligholder Hviledagen“, eller mere ordret: „Kom Hviledagen ihu, at du helligholder den,“ da maa vi vel erindre, at Gud Herren selv har indstiftet den i Paradiset; vi maa vel erindre, at Sabbaten, den syvende Dag, af Gud Herren selv blev velsignet og helliget, saaledes som vi læse i 1ste Mosebog 2det Capitel, hvor der staar: „Og Gud velsignede den syvende Dag og helligede den, fordi han hvilede paa den af sin Gjerning, som Gud skabte og gjorde.“ Han har altsaa helliget den syvende Dag, udsondret den fra de øvrige Dage, og velsignet den, han har lagt en særegen Velsignelsesfulde i den, saa den er bleven hans egen Dag, Herrens Dag. Men „Sabbat“ betyder „den stedse tilbagevendende Hvile;“ og det er af megen Vigtighed, at vi fastholde denne Betydning. Sabbaten er en Aabenbarelse af Evigheden i Tiden. Naar vi fastholde, at den Herre Zebaoth selv indstiftede Dagen for Syndefaldet, før det var blevet saa, at Brødet skulde ædes i Ansigtets Sved, maa vi vel forstaa, at Sabbaten staar der som en Evigheds Dag, som en Aabenbarelse af det blivende, af det sig stedse gjentagende, af det aldrig ophørende, en Aabenbarelse af Guds eget Væsen, af den evige og usoranderlige Gud, hvis Hvile ikke betyder Træthed, men evig Fred. Sabbatsbudet er altsaa et Bud, givet os for Syndefaldet, og selv om Synden ikke var kommen ind i Verden, skulde

dog Hviledagen være af Herren særlig velsignet og helliget. Selv om Arbeidet i sig selv maatte have været uden Sved, uden Anstrængelse, uden Kummer og Møje, skulde dog en saadan Dag være udføndret fra de øvrige for at være i særegen Grad en Herrens Dag, en Evighedens Aabenbarelse i Tiden.

Men vi vide jo, hvorledes Synden kom ind i Verden; vi vide hvorledes Døden kom formedelst Synden, og Døden trængte igjennem til alle, fordi de syndede alle. Forbandelsen kom over Slægten: „I dit Ansigts Sved skal du æde dit Brød.“ Legemet blev skrøbeligt, blev dødeligt; Mennekkets Dage bleve som en Daglønners Dage. Men Herren har fulgt os med sin Naade. Vel maatte han jage vore Forældre ud af Paradiset, at de ikke skulde æde af Livets Træ; men han fulgte dem med sin Naade og Barmhjertighed, og han havde jo allerede udtalt Forjættelsen om, at Kvindens Sæd skal sønderknuse Slangens Hoved. Der var Fredstanke hos den gode Gud, og han ledsagede Slægten med Fredens, med Naadens Tegn; derfor lod han denne Dag staa der som en Naadens Dag, og det er den Betydning, som den fik efter at Synden var kommen ind i Verden: den blev en Naadens Dag, paa hvilken den højere Herre Gud i Betsynderlighed besøger sine, aabenbarer sin Naade og Kjærlighed over dem, saa at Fædrene, ligesom de havde sine hellige Steder, ligesom de havde sit Bethel, hvor de opreiste Altene for Herren, ogsaa havde en hellig Dag, den syvende Dag, som var Herren indviet. Og vi kunne nok vide, hvorledes de hellige Patriarker, de fromme blandt Fædrene, glædede sig til den stedse tilbagevendende Hvile. Skjønt der ikke saar noget bestemt udtalt derom, kunne vi jo vide, at en Abraham, en Isak og en Jakob, saa saare de vare Herren lydige, ogsaa vilde være Herrens Bud lydige med Hensyn til den syvende Dags Helligholdelse. Men der Israels Folk kom under Egypternes Trældomsaaag, da tabte vi Sporet af den hellige Dag, og det er vel alt for vist, at de ogsaa forsaavidt gik ind under Egypternes Trældom, at de tilbade deres Guder og glemte Herren deres Gud, med Undtagelse af nogle saa af dem, som altid have været som en Levning tilbage. Saaledes blev da ogsaa Sabbatsbudet der glemt og Sabbatsvelsignelsen maatte forsvinde for dem, indtil Herren sendte sin Tjener Moses for at føre dem ud af Trældommen, føre dem ud af Egypti Land.

Da Gud Herren aabenbarede paa Sinai sin Billie for det første Folk, da optog han Sabbatsbudet blandt de ti Budord, da gav han det Plads i den hellige Lov som et af de ti Bud, men — det er at mærke — ikke som et nyt Bud, men som en Grindring om det gamle Bud, og det bør vissest stærkt fremholdes: „Kom Hviledagen ihu, at du helligholder den.“ Han sætter den som noget givet, noget dem overleveret, de skulle kun komme ihu at helligholde den i Overensstemmelse med hans hellige og guddommelige Billie. Saaledes fik denne Dag, Sabbatsdagen, den stedse tilbagevendende Hviledag, for Israels Folk en saare stor Betydning. Den blev som en Naadens Dag tillige en Pagtens Dag, og det er just Betyd-

ningen af den jødiske Sabbat: den er en Pagtens Dag, et Pagtens Tegn, den er saa at sige Grundpillen for hele deres Gudsforhold, om den samler sig alt, hvad der er helligt hos dem; den bringer den timelige Aabenbarelse af den levende Gud, Abrahams, Isaaks og Jakobs Gud. Ligesom han boede hos dem i Tabernaklet, som var et Vidnesbyrds Tabernakel i stedlig Henseende, saaledes boede han hos dem i timelig Henseende paa Sabbaten, var da hos dem i Besynderlighed, aabenbarede sin Hellighed, velsignede og helligede Sabbatsdagen for dem, lod den blive en stedse tilbagevendende Pagtens Dag, et stedse tilbagevendende Tegn, et stedse tilbagevendende Vidnesbyrd om, at han var Israels Gud. Og derfor var det ogsaa, at han maatte lægge saa faare meget i at de helligholdt denne Dag; thi dersom de vanhelligede den, saa brøde de Pagten med Herren, saa reve de Templets Piller overende. Derfor krævede han saa bestemt af dem, at de skulde holde Sabbaten hellig; hvorom vi læse i 2den Mosebog 31te Capitel: „Og Herren taledes til Moses og sagde: Og du, tal til Israels Børn og sig: I skulle visfeligten holde mine Sabbater; thi det er et Tegn imellem mig og imellem eder, hos eders Efterkommere, at I skulle vide, at jeg er Herren, som eder helliger. Derfor skulle I holde Sabbaten; thi den skal være eder hellig; de, der vanhellige den, skulle visfeligendødes; thi hver som gjør Arbeide paa den, den samme Sjæl skal udryddes fra sit Folk. Sex Dage skal al Gjærning gjøres, men paa den syvende Dag er Sabbatshvile, en Hellighed for Herren; hver den som gjør Arbeide paa Sabbatsdagen, skal visfeligendødes. Derfor skulle Israels Børn tage vare paa Sabbaten, at holde Sabbaten hos deres Efterkommere til en evig Pagt. Den er et evigt Tegn imellem mig og imellem Israels Børn; thi i sex Dage gjorde Herren Himmelen og Jorden, og paa den syvende Dag hvilede han og vederkvægede sig.“ Der se vi klart og tydeligt og bestemt, at den er et Pagtens Tegn, et evigt Tegn mellem Herren og hans Folk; at krænke og vanhellige den, er at krænke den evige Gud, derfor maa der være den samme Straf som for Gudsbespottelse, nemlig Døden; derfor blev den omgjærdet med saa stærke Bestemmelser, at ikke engang Jld maatte tændes paa den Dag; alt maatte hvile; der var ikke Tale om at udføre noget som helst Arbeide den Dag, ligesom der ikke rar Tale om at udføre noget som helst verdsligt Arbeide i Templet; der var her det samme Forhold med Hensyn til Tid som i Templet med Hensyn til Sted. Dagen var udfondret som en besynderlig hellig Dag, der hørte Herren til. Vi maa derhos fastholde, at vi staa ikke her ligeoverfor Tvangsbestemmelser, som vare trykkende for Folket. Nei; da maatte jo Herrens Nærværelse være trykkende, og det er kun Bantroen, som taler saa bespotteligt. Men naar Herren besøgte sit Folk, var det ikke for at trykke ned, men for at løfte op. Denne Dag var Kongens Indtogsdag, derfor var Folket klædt i festlige Klæder til at modtage ham; jeg tænker ikke det var nogen Tvang eller noget Nag. Der tales ofte om den mørke jødiske Sabbat: „det var ikke engang til-

ladt at tænde Jld, saa den stod der saa mørk og trist, at det var omtrent som at begrave sig under Jorden." Nei, det var ikke Meningen med Sabbaten. Herren vilde, at den skulde være en lys og klar Dag ogsaa for Jøderne. Men at han omgjærdede den med Bestemmelser og lod den staa som en Lovens Dag, kom ikke af Sabbatens Stilling, men af Jødernes Stilling. De vare under Loven, derfor under Sabbatsbudet, men ikke særlig under dette, men under dette som under de andre Bud. De vare vistnok ogsaa under Ceremonialloven, men den var Billedet paa det tilkommende, Skyggen af Legemet. Israël skulde opdrages til at annamme Frelsen i Christo Jesu; derfor staar denne Dag for Israël ogsaa som en Opdragelsens Dag, men som saadan og saa som en Frelsens Dag. Den faar forhøiet Betydning derved, at ligesom den er en Pagtens Dag, er den ogsaa et Tegn paa Frelsen og det i dobbelt Forstand. Den staar som et Minde om, at Herren udsførte sit Folk af Ægypten, og derfor gjentager ogsaa Moses i 5te Mosebog 5te Capitel: "Du skal komme ihu, at du var en Tjener i Ægypti Land, og Herren din Gud budet dig at holde Sabbatsdagen." Den kom altsaa til at blive en Aabenbarelse af Guds frelsende Magt, og den stod der derfor ogsaa opdragende Folket til den Frelse som skulde komme, og hvorpaa Frelsen fra Ægypten var et Forbillede. Ligesom Sabbatsdagen altsaa viser tilbage til Frelsen fra Ægypten, saaledes viser den frem til Frelsen i Christo Jesu, og blev just derved en Opdragelsesdag, hvorved det Folk, der maatte holdes under Tugtemesteren, Opdrageren, dannedes, udvikledes, modnedes til at blive frit i Christo Jesu. Sabbaten stod blandt Ugens Dage som Israëls Folk blandt alle Jordens Folk. Israëls Folk var ogsaa et udsøndret og helligt Folk. Det var udsørt af Ægypten med en stærk Arm og havde faaet det hellige Land, Kanaans Land, til Eiendom. Alt dette havde Herren gjort for derigjennem at berede det til det Kald, han havde givet det; thi af dette Folk skulde Frelsen udgaa over alle Jordens Folk; fra dette Folk skulde Sabbatsfreden udstraale over det ganske Jorderige; fra den jødiske Sabbat skulde Lyset fremgaa forklaret i Christo Jesu og skinne ud over alle Lande, alle Tider.

Men der Christus kom, var man ikke længere under Opdrageren eller Tugtemesteren, thi Christus er Lovens Ende, og af Israël i Rjødet fremgik Israël i Aanden, Barnet blev til den voksne Mand, Arvingen blev myndig. Men er der spurgt, maatte da ikke Sabbatsdagen høre op, thi den var jo et Pagtens Tegn, en Opdragelsens Dag? Der er bleven sagt — og man har gjort Fordring paa at blive troet i, hvad man der har sagt — at i den nye Pagt er i Grunden det tredie Bud ikke længere tilstede, ialfald ikke saaledes, at der for den Christne er nogen bestemt Dag udsøndret. Den Christne er ikke længere under Loven, men under Naaden, derfor have Guds Anordninger om Hviledagen i den gamle Pagt ingen

Gyldighed i den nye. For den Christne er det hele Liv, alt-
 saa hver Dag en Sabbat. Men Menigheden har fundet det tjenligt,
 at man har valgt en særegen Dag, som da bekvemt er den første i
 Ugen, der af Herren ogsaa er ligesom udseet ved hans Opstandelse,
 valgt en saadan Dag som en hellig Samlingsdag, paa hvilken man
 kan lægge sit jordiske Arbejde bort og samles om Guds Ord; men
 det er ikke noget egentligt Lovbud, som der gjælder, og det er ikke
 saa, at for den Christne nogen Dag er hellig fremfor andre, men
 alle Dage ere hverandre lige (cfr. Rom. 14, 5). Kjære Venner! de,
 som have denne Anskuelse, saa forsvare den saa godt, de kunne;
 de have vist en god Mening med den, og de gjøre det vist ogsaa
 til Herrens Ære, derom skulle vi ikke tvivle. Men naar vi fast-
 holde Lovbudets evige Betydning, som vi nu have gjort, og følge
 det, som vi have gjort, fra Begyndelsen af og fæste os ved dets
 dybe Indhold, kunne vi ikke billige den Forklaring og kunne ikke
 være med paa saaledes at forflygtige denne hellige Dag. Meget
 mere ville vi fastholde og bede Gud mere og mere oplyse os i dette,
 at det tredie Bud er overantvordet de Christne helt og holdent,
 ubeskaaret i alle Dele. Fordi dette Bud blev givet i Paradis og
 er ældre end Jødefolket, fordi det er ældre endog end Syndefaldet,
 fordi det er en Aabenbarelse af Gud i Tiden, kan det ikke affattes.
 Men ganske vist er det saa, at for den Christne er hver Dag en
 Sabbat. For en Christen, som lever i Christo Jesu, er ganske vist
 Forholdet til Herren et helt andet end Jødens; han er myndig, han
 faar Lov selv som Prest at træde frem for Herren og bede til den
 himmelske Fader. Den jødiske Ceremonialtjeneste er borte, Oftringen
 er affattet; da Guds Lam blev slagtet, baaret frem som fuldgyl-
 digt Offer, da ophørte Ofrene midt i Ugen. Kristus er Menighe-
 dens Herre og Konge, han har samlet om sig de troende; vi ere
 ikke under Loven, men under Naaden. Men han har ikke affattet
 Sabbaten, han har helliget den, og har vist os, at ligesom den af-
 sluttede den første Skabning og saaledes fremtraadte som den sidste
 Dag i Ugen, saaledes afslutter den nu den nye Skabning ved
 Christi Opstandelse og er derved bleven den første Dag i Ugen.
 Jesus Kristus er Sabbatens Herre. Sabbaten er ikke Jesu Herre.
 Det er den samme Herre Jesus, ved hvem alt er skabt, den samme
 Herre, som var tilstede i Paradiset og bestemte den syvende Dag til
 Hviledag, fordi Gud da lod af at skabe, som har ordnet det saa,
 at Sabbaten, den stedse tilhagevendende Hviledag i den nye Pagt
 er bleven den første Dag; thi da blev den nye Skabning fuldendt
 idet han opstod fra de døde. Det er en ny Dag, vi have faaet
 hellig, Søndagen; Sabbaten er gaaet over til Søndag. Men den
 er hellig og dyrebar for de Christne, den staar der som en hellig
 Hviledag, den staar der som en Herrens Dag. Thi det er just
 dens Betydning i den nye Pagt. Vistnok er enhver Dag for den
 Christne hellig, fordi de Christne er et helligt Folk; og ligesom nu
 Frelsen er bleven almindelig, saa der ikke er et enkelt udkaaret Folk,

og ligesom ikke Frelsen er knyttet til det hellige Land, men er baaret ud i alle Lande, og ligesom der hverken skal tilbedes i Jerusaleem eller paa Garisim, men Herren er tilstede overalt, hvor der tilbedes i Aand og Sandhed, saaledes er det fuldt indrømmet, at den Christne er ikke i den Forstand som Jøden bunden til Sabbaten som Pagtens Tegn. Thi han behøver ikke noget Tegn. Han har Jesus, han har faaet det Tegn, der er vist ham paa Opstandelsens Dag; Skyggen er vegen for Legemet. Men alligevel staaar Sabbatsbudet som en Del af de ti Budss Lov. Derksom det blot havde været at regne til Ceremonialloven, at regne lige med Nymaaneberne, som vare bestemte til Festsdage eller stillet lige med de øvrige jødiske Fastsdage, da havde det været en anden Sag; thi det er om den Ap. taler i Rom. 14, 5. 6. Men det er en Del af Guds uforanderlige Lov, de ti Budords Lov; det er givet i Paradiset, og det er høitideligt og helligt gjentaget paa Sinai Bjerg. Saaledes kan ikke det tredie Bud affvækkes i nogen Henseende mere end de andre, uden at den levende Gud krænkes. Det er klart, at en Hviledag er udfondret fra de øvrige, en Dag, der er dyrebær for Menigheden, en Dag, som skal holdes hellig, en Dag, til hvilken der er knyttet rig Betsignelse. Thi fra den hellige Søndag er det Betsignelsen udflydende over de øvrige Dage, over hele Samfundslivet. Vi staa her ligeoverfor en Herrens Aabenbarelse blandt os, ligeoverfor en Kjerlighedsgave, hvormed den Herre Jesus besøger os paany hver Søndag. Det være atter indrømmet for at forebygge Misforstaaelse, at der er ikke den Forskjel mellem Søndagen og de øvrige Dage hos os, som der var mellem Sabbaten og de øvrige Dage hos Jøderne, fordi den var Tegnet, var en Grundpille for deres hele Gudsforhold; men den er dog den steds tilbagevendende Hviledag, den staaar som en Herrens Dag, den er bleven som den førstesødte af syv Brødre, den staaar der indviende Ugen for de Christne, den staaar der samlende Guds Folk om Ordet og Sacramenterne, den staaar der som en besynderlig Herrens Aabenbarelses Dag, da vi ikke blot mindes, men levende tilegne os den opstandne Herre Christus, der den Dag traadte frem i Discipelfredsen og lystie Fred over dem; den er en Dag, hvortil der er knyttet Betsignelse for Hjemmet, for Familien, for Menigheden, for det hele Folkesamfund. Tag den Dag bort, og Folkets religiøse Liv styrter sammen; der bliver kun Verdens Elendighed og Fortærelse tilbage. Hvorledes er det vel der, hvor denne Dag ringegtes? Er det ikke, som om Betsignelsen er vegen bort? Hvad er det ikke for en Naade at kunne lægge bort vort Arbejde paa denne Dag uden derfor at behøve at frygte for, at vi skal faa mindre at leve af, eller at det skal gaa tilbage med os! Hvad er det ikke for en forunderlig Hemmelighed, som aabenbarer sig i dette, at de Mennesker, som arbejde om Søndagen, vel aldrig naa frem til Betsignelse og Betsind! Der er Forbandelse over Søndagsarbejdet, fordi der er Betsignelse over Søndagen.

Derfor, kjære, lader os komme ihu, at vi holde Hviledagen hellig. Men vi vide, at vi ikke ere bundne til saadanne strenge Lovbestemmelser som Jøderne, der stode under Opdrageren. Vi ere fri i Christo Jesu, og ligesom Loven i det hele er indskreven i Hjertet, saaledes er ogsaa Sabbatsbudet indskrevet i vort Hjerte formedelst Troen paa Jesus Kristus. Er du bleven et Guds Barn og elsker Jesus, da glæder du dig i Søndagen, da takker du Gud for din Søndag, da elsker du den som Herrens Aabenbarelse i Tiden; Søndagen bliver dit Emmaus, dit Bethania, hvor Jesus er hos dig, og hvor du faar Lov at hvile ud fra Ugens Møje og Besvær og med dine at høre Guds Ord, betragte Guds Ord og leve i Bønnen for Herren; og det er jo netop dette, som ogsaa i vor Børnelærdom læres os klart og bestemt, naar der siges, at den rette Helligholdelse af Hviledagen bestaar i, at vi holde hans Ord høit og i Ære, gjerne baade høre og lære det. Efterdi Herren altsaa har givet os denne stedsfæ tilbagevendende herlige Dag, der er en Aabenbarelse af hans Naade over os, og fordi han har knyttet en saaledes særlig Betsignelse til den, og vil, at Guds Børn skulle holde den hellig, som de have gjort fra de første Christne Tider af, — thi vi have Vidnesbyrd herom — saa vil han, at vi skulle gjøre alt for at være Budet lydige, og vi maa være ligesaa ivrige for at holde det tredie Bud som de andre, det maa være os ligesaa stort og dyrebart, og det saameget mere som vi se, hvorledes denne Verdens Gud forsøger paa alle Maader at rive det overende, pille det istykker, fløve og dele Dagen og tage den bort, ligesom Verden har gjort den til en Synnedag istedetfor Søndag, saa der grædes mangen Taare af Guds Børn over, hvorledes Dagen vanhelliges. Vi have for ikke længe siden talt med hverandre derom, og kunne ikke idag synderlig uvilke det, fordi Tiden iler fra os, men vi se det jo for vore Dine, hvorledes den dyrebare Dag misbruges, hvorledes den bliver en syndig Forlystelsesdag, og det tør blive værre og værre, hvis ikke Guds Børn alvorlig træde op derimod, saa der bliver en kristelig Følge og ogsaa i vort Land, som vil værne om Herrens Dag, den hellige Sabbatsdag, den hellige Søndag. Men siger du — nu komme vi ind paa en reformert Anskuelse; det tilhører ikke os at have en saadan streng Sabbatsordning, en saadan jødisk Opfyldelse af Sabbatsbudet, vi ere mere fri i vor Opfatning. Vel, lader os være fri, men lader os ikke bruge Friheden til en Anledning for Kjødets. Forøvrigt skulde man kjende Sagen lidt nærmere, forinden man dømmes den hos fremmede. Hvad der er saare meget at anprise, det er den ydre Stilhed, som hos de Reformerte hersker om Søndagen, saa at det træder frem for Alles Dine, hvad det er for en Dag; der er Landefred paa den Dag, der er Sabbatsstilhed lagt over det ganske Land, og denne Sabbatsstilhed hviler som en Herrens Skytøtte over hans Paulun. Vi indrømmer paa det fuldstændigste, at det ikke er de ydre Bestemmelser, som give Søndagen dens Helligelse. Vi have ogsaa en Sabbatsordning fra en ældre Tid,

men den er ganske vist forældet, det nytter ikke at søge at gennemføre den (f. Ex. at sætte Bengebøder for ikke at gaa i Kirke), og det er ganske vist, at de mest strenge Sabbatsbud ikke formaa at tvinge Hjerterne til at hellige Sabbaten. Nei, det er noget andet, som maa til. Det maa komme indenfra. Sabbatsbudet maa blive indskrevet i Hjerterne; Sabbatsbudet fra Jesus maa blive et Kjærlighedsbud, som vi ville opfylde, fordi vort Forhold til Jesus driver os dertil; Sabbaten maa blive os dyrebar fordi Sabbatens Herre er det. Men er Dagen de Christne i Landet dyrebar, fordi den er Herrens egen Dag, da bør ogsaa det Lands Dyrighed drage Om-sorg for, at Dagen ikke offentlig krænktes, at dens hellige Fred ikke forstyrres, og at den ikke gjøres til en særegen Fristelsens og Fordærvelses Dag derved, at allehaande saakaldte Forlystelses — men rettere „Fordærvelses“ — Steder ere aabnede, der ere en Grav for Ungdommens Sædelighed. De Christne kunne i et Christent Land fordre, at Herrens Dag blev omhegnet, saa der bliver Frihed for Ord til at virke uhindret af Theatre og Danseshuse, og at alle KLASSE kunne faa Anledning til at høre Ordet, ikke mindst Arbejderne. Der er en stor Magt i, hvad der er vedtaget af et Lands Regjering; der er en stor Magt i Folkevillien; den er et synligt Udtryk for, at der lever et Folk, som vil være Herren lydigt. Men mere end det: der er Landefred; Guds Børn have indenfor dette Hegn Fred; man hører ikke denne vilde Hylen paa Gaden; man ser ikke al den Forfærdelighed, som aabenbarer sig der, hvor Søndagen gives fri til alstensk syndige Forlystelser; der er Stilhed over det hele Land, ganske vist ubehagelig for dem, som ville mere sig, denne Verdens forlystelsesyge Børn, men desto dyrebare for Guds Børn, som just der have et Hegn om sin Glæde.

Det er af den største Betydning, at Søndagen træder frem som den hellige Dag, som den Dag, der er indstiftet i Paradis, den Dag, der begyndte som Evighedsens Aabenbarelses-Dag, dernæst fremtraadte som Naadens Dag, derefter som Pagtens Dag, som Opdragelsens Dag, som Frelsens Dag, og som endelig hos de Christne er Herrens egen Dag, hvor han aabenbarer sig som den opstandne Jesus Kristus. Det er af største Betydning, at denne Dag, den første af Dagene, Berlen blandt Dagene, den Dag, da Betsignelsen udstrømmer over Guds Børn, der ere Verdens Salt, at denne Dag holdes hellig, der har Magt i sig til at holde et Folk sammen, og uden hvilken Folkene sygne hen, og Mørkets Kræfter faa Magten, — at denne Dag bliver holdt frem i sin hellige Dragt, at den ikke fremtræder som en Betler, der tigger sig Naade til at være til, at ikke de, som holde Dagen hellig, skulle mærkes som Sekterere, at ikke de, som holde Levitvagt om den, skulle lastes overende af den larmende Verden. Kom ihu, at du holder Hviledagen hellig, saa vil Gud velsigne dig i tusinde Led. Lad de Unge tidlig lære, at det er en Dag, som er hellig for Herren, saa de se hen til den med Værfrygt. Barnet tager den, som den fremtræder. Naar

Søndagen træder frem i pjalet Klædebon, saa bliver den staaende saadan i Barnets Forestilling; og fra Dagen til Ordet, og saa dette vil tabe sin Betydning. Man værner om Søndagen og holde den høit og i Hæder, og man skal se, hvad Magt den har over Barnets Sind. Vi have meget at gjøre i den Retning; og lader os bede Gud om at kunne gjøre det, og at han vil tage bort den Frygtagtighedens Aand, som raader iblandt os. Lader os vise Verden, hvad det er for en Herre vi tjene. Lader os vise, hvad vi ville. Vi ere ikke Sværmere, Sektære og Oprørere, fordi vi ville holde Søndagen hellig og holde den ren fra vanhelligt Misbrug. Vi ville holde Søndag fra Morgen til Aften, og ikke fra Morgen til Middag eller i nogle Timer. Og vi ville holde Søndag for dem, som nu ere nødte til at arbejde om Søndagen. Lader os bede Gud om, at det maa blive bedre. Jeg har selv hørt, hvorledes christeligfjædede Arbeidere, der ere tvungne til at udføre Arbeide om Søndagen, have klaget over, at de ikke have haft Søndag paa saa og saa længe, fordi de maa arbejde, fordi de har sit Brød der, hvor de tvinges ind i saadant Arbeide, som godt kunde henstaa, men som Arbeidsherrrens Bindelyst fremtvinger. O, her er meget at udføre.

Naar vi endelig tilsidst stille Dagen frem i Evighedens Lys, ret holde den frem som Tegnet paa den evige Sabbatshvile, og ikke blot Tegnet, men Pantet, og ikke blot Pantet, men Forudnydelsen her paa Jorden af Evighedens Betsignelse, naar vi se, hvorledes det er, som om vi røre ved Herrens Klædebon, naar vi helligholde Hviledagen, da vendes vort Blik til den evige Sabbatshvile deroppe i Himmelen, da der visstnok ikke skal være Forskjel paa Dagene, fordi Dagene ere ikke mere, Tiden er ikke mere, thi Evighedens Sabbatshvile er kommen. Venner! der staar den jordiske Sabbattdag med venlig Hilsen, med Psalmetoner, med Evangeliets Forkyndelse, med Sakramenternes Betsignelser, med al den Fred, den lysner over Jordelivet, med al den stille Helligelse i Herren, den staar der pegende opad paa den evige Sabbatshvile, venligt indbydende den trætte Vandrer til at komme hjem til Palmernes Ly. Kom ihu, at du helligholder Hviledagen, kjære, i Aand og Sandhed i Christo Jesu, og Herren skal komme dig ihu paa din sidste Dag, at den skal blive dig en Hviledag, som aldrig har Ende, at din Dødsdag skal blive den rette Sabbat, den rette Hviledag, en evig Søndag, — og naar Christus kommer at dømme levende og døde, da skal du se, hvad det er at fejre Sabbat deroppe evindeligt for Herren. Amen!

Kristiania.

Unge Mænds kristelige Forenings Forlag.

H. J. Jensen's Bogtrykkeri.

Prædiken

af

J. St. Munch.

19de Søndag efter Trefoldighed 1876.

Fader os bede! Kjære Herre Gud! vi komme tillidsfulde frem for dig ogsaa i denne Stund; thi vi komme i Jesu Navn; og den, som kommer til dig, støder du ingensunde ud. Du barmhjertige og naadige Gud Fader, Søn og Helligaand! vi takke dig hjertelig, at vi kunne faa Lov til at ty til dig, naar vi ville. Al vi leve i denne Verden, som ligger i det onde. Du har selv, Herre Jesus, faaet prøve, hvad det er at være i denne Verden, du, der kom ned til os og blev den ringeste blandt os. Herre Jesus! du vil høre fattige Synderes Bøn i denne Stund. Forbarm dig over os og giv os den Naade, at vi af dit hellige og dyrebare Ord kunne faa ret Værdværgelse for vore Sjæle, kunne løses ud af Satans Vaand og Fængsel, og, naar vi ere løste, forenes med dig ved Kjærlighedens Vaand. Du binder ved Kjærlighed den, som du løser ved Kjærlighed, og du drager til dig hver en Sjæl, som du faar draget bort fra Mørkets Magt. O, giv du os vore Synders Forladelse og hjælp os, at vi ret kunne annamme saa stor en Naadegave, som du ogsaa har skjænket os i dit hellige og dyrebare Evangelium. Lad dette dit Evangelium idag i Sandhed bringe vore Hjerter ny Fred og ny Glæde, saasandt vi have fundet den, og lad det bringe Løsning til dem, som ere bundne. Giv du os din Betsignelse, og bed du selv for os, vor kjære Yppersteprest, vor barmhjertige Samaritan! Herre, hør vor Bøn! Amen!

Evangeli um, Matth. 9, V. 1—8.

O Christo Jesu medforløste! Naade være med eder og Fred af Gud vor Fader og den Herre Jesu Christo! Amen!

Sos Evangelisten Lucas læse vi, at de, der bragte denne værkbrudne til Herren, steg op paa det flade Tag af det Hus, hvor Jesus var, lode den Værkbrudne ned gjennem Taget og lagde ham for Jesu Fødder; de kunde ikke komme frem formedelst Mængden, der omringede Huset. Dette er vel værdt at mærke sig; thi her se vi just den paatrængende Tro, for hvilken der ikke er nogen Hindring, og det er just Troens Egenkab, naar det er den sande og rette Tro,

som skal kunne vente Betsignelse fra Herren, at den ikke styr nogen Hindring, og at den trænger sig lige frem til Jesum, om det end synes umuligt at naa hen til ham. Og den kjære Herre og Meester vil saa gjerne, at vi saaledes skulle trænge ind paa ham, og det var derfor ogsaa saa langt fra, at han tog det ilde op at de brøde Taaget itu og lode den værkbrudne ned til ham, at han meget mere strax kjærlig og venlig vendte sig til ham og sagde: „Søn! vær frimodig, dine Synder ere dig forladte.“ Ja, vor Herre Jesus stødte ikke den ud, som kommer til ham, men han annammer den arme Synder, der kommer til ham i Tro eller bæres til ham i Troens Favn. Han giver altid det bedste, og saaledes var det ogsaa her. Men der var dem tilstede, som ikke syntes om, at Herren strafs udtalte over den værkbrudne hans Synders Forladelse. De sagde ved sig selv — disse Skriftfloger, som var tilstede —: „Denne bespøtter Gud.“ Men Jesus, der gennemskuer Menneskehjernerne, saa deres Tanter og sagde strax til dem: „Hvi tænke I saa ondt i eders Hjertes? Thi hvilket er lettere? at sige: dine Synder ere dig forladte? eller at sige: staa op og vandre?“ Men for at de skulde vide, at Menneskens Søn havde Magt paa Jorden til at forlade Synderne, var det, at han ogsaa sagde til den værkbrudne: „Staa op, og tag din Seng og gaa til dit Hus.“ Han vil ved dette legemlige Under, som de kunne se for sine Dine, vidne for dem, at han er den Almægtige, hvem al Magt er givet i Himmelen og paa Jorden, og at naar han udtaler Syndsforladdelsens Ord, da er det Ord til Liv, og at han, der kan helbrede Legemet, ogsaa kan helbrede Sjælen. Men fordi Sjælen er dyrebare end Legemet, vender han sig først til Sjælen med sin Helbredelse. Nu, de kunde ikke svare et Ord til dette, og Folket, som stod derhos, forundrede sig og prisede Gud, som havde givet Menneskene saadan Magt. — Vener, ogsaa vi ere Vidner til dette Under. Vi have nu hørt det herlige Evangelium udtalt af Jesus selv: „Dine Synder ere dig forladte.“ Vi have hørt, hvorledes Syndsforladdelsen tilsiges af Herren, vi have seet dens Virkning, idet denne Sjæl blev løst, og med Sjælen ogsaa Legemet. Men som vi vil vide, og hvad der jo for os er det herligste af alt, vi staa ikke her ligeoverfor en blot historisk Begivenhed, som er skeet og ikke gjentager sig, men vi staa her ligeoverfor Jesus Kristus selv, som er igaar og idag den samme, som idag, idag løser den værkbrudne, som udraaber for den fangne Frihed og for den bundne Fængslets Opladelse, og som har Magt at forlade Synderne paa Jorden, og som endnu lader Syndsforladdelsen blive tilfagt os. Lader os derfor, efterdi Herren lever og fremdeles gjør store Gjerninger iblandt os, talke og love og prise ham for hans megen Miskundhed, og bede om at faa Naade til med hverandre i denne Andagtsstund at betragte, hvad vi eie i dette, at Herren lader Syndernes Forladelse tilfige os; og lader os da ogsaa se, hvad det er for en Forudsætning, som maa være tilstede, for at Synderne kunne blive forladte, og derefter tilsidst se, hvad

Virkning dette har for den, der er bleven Gjenstand for saadan Naade. Vi kunne altsaa sammenfatte dette kortelig saaledes: Syndsforladelsens Tilsigelse, dens Forudsætning og dens Virkning. Men idet vi altsaa stille os dette for Die, mindes vi, at om Herren end bruger Menneſter som Redſtaber for ved dem at udtale Syndernes Forladelse, ſaa er det ham ſelv, der løſer. Intet Menneſte kan løſe; det er Jeſus ſelv, der gjør det. Naar han bruger Menneſter ſom Redſtaber, da maa vi vel forſtaa, at vi ere intet andet end Redſtaber.

Lader os da, ſom vi pleie, bede om, at den Helligaand vil komme til os og fylde vore Hjerter med Troen, at vi kunne an-
namme det kjære Evangelium til Sjælens Frelſe; lader os ſynge:
D Helligaand, kom til os ned.

Naar vor Herres Jeſu Chriſti Fiender ſagde: „Hvo kan forlade Synder, uden En, nemlig Gud?“ da talte de ſandt uden at vide, hvad de ſagde. Det er ganſke viſt ſaa: der er ikke nogen, der kan forlade Synder uden En, og det er Gud ſelv; og derfor var det, at den kjære Gud Fader ſendte ſin Søn den enbaarne ned til os, for at hver den, ſom tror paa ham, ikke ſkal fortabes, men have et evigt Liv; og naar vi i en Sum ſkal betegne, hvad det er for en ſtor og koſtelig Himmeligave, den kjære Herre Jeſus er kommen ned til os med, da betegne vi det aller klareſt og meſt beſtemt ſaaledes: det er Syndernes Forladelse. Det er, hvad vi trænge, intet andet kan hjælpe os, — ikke at han kom ſom Lærer, ſom Møn-
ſter, ſom Exempel. Al, vi ligge der lamme; ſom hin værktbrudne ligger der for Jeſu Fødder, ſaaledes ligger Synderen ſlagen med Lamhed for Guds Fødder og kan ikke være ſig, og du kan lige ſaa let og med ſamme Ret og Grund og Haab ſige til den legemlige lamme, til den værktbrudne, naar du blot ſiger det i din menneſt-
lige Magt: „Staa op og gaa,“ ſom du kan ſige til den lamme Syn-
der: „Staa op og hold Budene, ſaa ſkal du leve.“ Det er umuligt for os; det ſaa den kjære Gud fra ſin høie Himmel, og ſaa ſendte han ſin Søn ned for at forſone Slægten med ſig, for at lide og dø for os og betale vor Syndestyld og Gjæld; ſaa kom det Guds Lam, ſom bar al Verdens Synd; ſaa kom den kjære Frelſemand herved og led ſaa gruelig ondt, for at vi ſkulde ſaa det ſaa uſigelig godt; ſaa blev han bunden, for at vi ſkulde blive løſte; ſaa gik han i det mørkeſte Fængſel, for at vi ſkulde blive løsladte; ſaa tog han alle vore Synder paa ſig, ſaa bar han vore Synder, ja han blev til Synd for os, for at vi ſkulde blive friede fra Synd, fra Død og fra Satans Rige; ſaa har han, der er ſaaet for vore Overtrædelſer og knuſt for vore Misgjerninger, ophævet Straffen og Bre-
den og gjort, at den kjære Gud forbarmer ſig over os arme Syn-
dere, der gaa til Faderen i Jeſu Navn; ſaa er alt færdigt for os, kun at vi ville modtage det; ſaa har den kjære Jeſus opreift Him-
melftigen, kun at vi ville lade os føre opad den; ſaa er Forban-

delsen vegen for Betsignelsen, Sinais Forbandelse for Golgathas Betsignelse; saa er det blevet lyst for os.

Gud er nu ikke længer vred,

Det kan vi deraf vide,

At han har sendt sin Søn herved

For Verdens Synd at lide.

Saa kunne vi synge i vor Zulepsalme, synge, at Gud er ikke længer vred paa den, som vil komme til Jesus og annamme Raaden, som Jesus har forhvervet ved sit Blod. Ja, saa er det; det er det hjære og dyrebare Evangelium, det er det glade Budskab, og er ikke det et glad Budskab, saa vide vi ikke, hvad der skulde være et glad Budskab, naar det er et Budskab, som udraaber for den fangne Frihed, for den bundne Fængsels Opladelse, ikke blot for en kort Tid, men for Evighed, for Evighed! Frihed fra det evige Fængsel! — det er noget at mærke sig — og Helbredelse for Sjæl og Legeme! Ja, Helbredelse for Legemet ogsaa, — vi tage det visse med, og mene ikke blot Helbredelsen for vore Sygdomme herved, som ogsaa Gud har i sin Haand, men mene fornemmelig, at vi paa hin store Dag, Opstandelsens Dag, skulle saa herliggjorte Legemer, hvori vore gjenløste Sjæle skulle bo evindeligt. Det skal blive noget at saa Lov til at være hos Gud evindeligt i forklarede Lyslegemer! Vi kunne ikke forstaa det, men vi kunne takke Gud derfor, fordi vi eie det i Troen; det er en hellig, evig Sandhed, en Sandhed, bekræftet ved den Helles Blod. Tænk, hvad vi have i Jesu Christo! Syndernes Forladelse! Det er, som Luther siger: Hvor Syndernes Forladelse er, der er Liv og evig Salighed; — og denne Syndernes Forladelse tilføjer han os i sit hellige Ord. Derfor bød han sine Vidner at gaa omkring og prædike Syndernes Forladelse, men ikke blot Syndernes Forladelse, — han siger: Omvendelse og Syndernes Forladelse. Han sætter altsaa denne Betingelse, som vi snart skulle høre mere om, men som vi mærke os allerede her paa Forhaand; idet han prædiker Syndernes Forladelse, sætter han forud: Omvendelse. Jeg kan ikke gaa til hvemjomhelst i den store Hob og sige til ham: „Dine Synder ere dig forladte,“ men jeg maa sige: „Omvend dig, og du skal saa dine Synders Forladelse.“ Jeg kan sige: „Alt er rede, Jesus har gjort alt, men omvend dig og grib det i Troen.“ Se, det er Tilføjelsen af Syndernes Forladelse, som vi have den i Guds hellige Ord, og som den prædikes og forkyndes af Herrens Vidner ud af Skrifterne. Og det er det rette Forhold, at en bunden Synder, der længes efter Frihed, i Kraft af Ordet selv, i Kraft af Syndsforladelsens Ord, tilegner sig den løsende Magt, som ligger deri, og bliver fri i Christo Jesu, modtager Naadegaben, modtager Frihedsbrevet, gaar ud ad den opladte Fængselsdør. Det er jo klart at forstaa, at naar den hjære Herre Gud slaar Fængselsdøren op paa vidt Gab og lader Lænkerne falde ned, som det skede med Petrus i Fængslet, da vil han ikke, at vi skulle staa der tvivlende og sige: „Mon jeg virkelig tør det? Mon jeg virkelig er saa

bekommen, at jeg kan tilegne mig det? Mon det ikke endnu skulde være saa, at jeg har Lænken paa mig? Mon det ikke endnu skulde være saa, at Døren ikke er aaben?" Nei, Døren staar paa vidt Gab, Lænken ligger paa Gulvet; bare gaa ud i Jesu Navn og tag Gaven; den er uforfaldt; det sker uden vor Fortjeneste; det er Guds Ord, som virker det.

Det er det „normale“ Forhold, det rette Forhold, at en Synder, der er kommen til Bedrøvelse efter Gud, fordi han er bedrøvet over sin Synd, annammer i Troen denne kostelige Gave, som er skjænket ham, og som han faar ved Troen, bare han vil modtage den. Men se, der er ogsaa et Forhold, som gjør, at man ikke saa ganske tør tilegne sig den og det er Guds egen bundne Tilstand, idet man ikke tør uden videre tro Forjættelsen som gives den Enkelte. Derfor er det, at den kjære Herre Gud har ordnet det saaledes, at hans Disciple skulde have Myndighed til at gaa hen i hans Navn til den enkelte besværede Synder og i Kraft af Herrens egen Overdragelse tilsige denne enkelte Synder, der er bunden i sin Samvittighed, Syndernes Forladelse. Den Herre Jesus har der bøiet sig ned til vor Skrobhelighed. Den Herre Jesus vil ikke lade noget Middel være uforsøgt; den Herre Jesus Kristus vil gaa hen til den enkelte, og derfor er det da en saa velsignet Ting, at vi have denne særskilte Tilsigelse af Syndernes Forladelse, som Herren har overdraget sine Disciple. Vi læse jo nemlig hos Johannes i hans Evangeliums 20de Capitel om, hvorledes han overdrager til sine Disciple denne Myndighed: „Og der han havde sagt dette, aandede han paa dem og siger til dem: annammer den Hellig Aand! dersom I forlade nogle deres Synder, ere de dem forladte; dersom I beholde nogle deres Synder, ere de dem beholdne.“ Med dette sammenligne vi ogsaa, hvad den Herre Jesus siger hos Matthæus i det 16de Capitel, hvor han siger til Petrus: „Men jeg siger dig ogsaa, at du er Petrus; og paa denne Klippe vil jeg bygge min Menighed, og Helvedes Porte skulde ikke faa Overhaand over den. Og jeg vil give dig Himmeriges Riges Nøgler, og hvad du binder paa Jorden, det skal være bundet i Himlene, og hvad du løser paa Jorden, det skal være løst i Himlene.“ Her har altsaa vor Herre overdraget sine Disciple denne Magt. Men I maa vel forstaa — for ikke at komme ind i Misbrug formedest Misforstaaelse — at naar vor Herre Jesus Kristus overdrager denne Magt baade til at tilsige og til at negte Syndsforladelse, da er det en Magt, som er given ikke blot til de første Disciple. Det har nemlig været paa-staaet, ikke hos os, men andre Steder, at dette kun gjaldt Apostlerne, at dette var en særegen Myndighed, som de havde, og at der ikke kunde være Tale om, at den skulde fortsættes til de kommende Slægter. Men dette er vistnok ikke rigtigt; thi vor Herre Jesus Kristus siger jo just her i Matthæi 16de Capitel: „Paa denne Klippe vil jeg bygge min Menighed, og Helvedes Porte skulde ikke faa Overhaand over den.“ Petrus fremtræder her som den, der bringer det

gode Budskab fra den Herre Jesus til Menigheden, han staar der som Menighedens Repræsentant, og den kjære Petrus modtager her Herrens Gave ikke for sig selv alene eller for sine Efterfølgere, som Paverne have villet, men for Menigheden, ligesom jo ogsaa Discipelskredsen i Joh. 20 er den første Menighed. Vi se da heraf, hvad der er saa overmaade vigtigt for os at fastholde, at det er Menigheden denne Magt til at løse og binde er overantvordet; men saa maa vi atter værge os imod en anden Misforstaaelse, og det er den, at det inden Menigheden kun skulde være en vis Stand, som er i Besiddelse af en saadan Magt, at det skulde kun være de, der ere Prædikeembedets Bærere, som have denne Myndighed dem overantvordet af Herren selv, saaledes at de altsaa ligesom skulde danne et Mellemled mellem Gud og Menneskene. Da ere vi jo strax inde i den katholske Forstaaelse, som passer saa godt der, hvor Præsten staar over Menigheden som et høiere Væsen, som en Offerprest, som en Midler mellem Gud og Menneskene, der fremrækker de gode Gaver fra Herren til Menneskene. Nei, vi mene ikke, at det er Guds Mening, men meget mere — som ogsaa Luther saa klart og bestemt udtaler — at enhver Christen, det vil ikke sige enhver, der er døbt, men enhver troende, gjenfødt Christen, enhver sand Broder og Søster, har af Herren faaet i og med Menigheden denne Ret til at løse sin Broder og sin Søster. Thi Disciplene staa som Repræsentanter for Menigheden. Det var til Discipelskredsen, Jesus udtalte dette, men den var jo som sagt hans Menighed, den første Menighed, og her er ikke Tale om, at han siger det til en særegen Stand, til en Geistlighed, som skulde indehave denne Myndighed som en særegen Ret. Ingenlunde! Det er ganske vist saaledes, at enhver Broder og Søster kan tilsige en anden Broder eller Søster, der er bunden, Syndernes Forladelse, kan „absolvere“. Hvad kan ikke en Broder udrette for en anden? Naar du, der er bunden, du, der ikke har Fred med Gud, du, som sukker og klager, gaar hen og oplader dig for din Broder, og han faar Naade til i Jesu Christi Navn at række dig Syndernes Forladelse, saa er du løst, saa har du faaet Fred med Herren din Gud, som gjennem din Broder tilsiger dig Syndernes Forladelse. Derfor siger ogsaa Jacob: „Bestiender Overtrædelserne for hverandre og beder for hverandre, at I kunne lages.“ I Kraft af de Christnes almindelige Prestedom, fordi de Christne ere et Folk af Prester, et helligt Folk, kan ogsaa du, Broder og Søster, meddele din bundne Broder og Søster Syndernes Forladelse; men for Ordens Skyld er det, at Herren har gjort det saa, at fornemmelig den, som han har overdraget Ordets Forkyndelse og Sakramenternes Forvaltning, bør gaa hen til den enkelte Synder og løse ham ud af Satans Vaand. Men ogsaa der maa vi fastholde, hvad vi læse hos Johannes i det 20de Capitel. Der kan ikke være Tvivl om, at det har sin store Betydning, naar der staar, at Herren aandede paa dem og sagde til dem: „Annammer den Hellig Aand! Dersom I forlade nogle deres Syn-

der, ere de dem forladte; dersom I beholde nogle deres Synder, ere de dem beholdne." Først maatte altsaa Beaandelsen ske, først maatte de annamme den Helligaand, og saa kunde de tilfige Syndernes Forladelse. Vi have ikke noget Guds Ord for dette, at den uomvendte, et Verdens Barn, enten han indehar Embedet eller ikke, skal træde frem og løse den enkelte. Det er ganske vist, at den kjære Gud ogsaa kan bruge de uomvendte til at bære Ordet frem; for Gud er intet umuligt. Men naar vi her tale om, hvad der er forordnet, for at den særegne, private, Tilfigelse af Syndsforladelsen skal finde Sted, for at den ene Sjæl skal være Redskabet i Guds Haand til at løse den anden, da maa det visse ligesom staa som en Regel, at den, der løser, selv er løst. Det vilde være høist mærkværdigt, at den, der selv er bunden, der selv er Djævelens Barn, i Syndens Tjeneste, der selv er langt fra den Herre Kristus Jesus, skulde løse. Nei, vi maa her fastholde, at Herren først siger: "Annammer den Helligaand!" og saa: "Tilfiger Syndsforladelse." Der er i den særegne Syndsforladelser Tilfigelse en ganske særegne Magt. Vi kunne ikke noksom fremhæve det. I den private Absolution, Afløsningen af den enkelte, idet Syndsforladelser Budskab bringes hen til den enkelte, idet den enkelte lamme eller dødfødne lægges ned for Jesu Fødder, er os noget ganske herligt og forunderligt overantvordet af Jesus, og det er meget langt fra os, at vi ville paa nogen Maade opgibe denne kostelige Gave og sige: "Vi have nok i den almindelige Afløsning i Ewangeliet; den særegne behøver vi ikke." Vi ville med Luther sige: "Om den var nedgravet i Jorden, vi vilde grave den op igjen." Hvor mangen En er ikke derved bleven løst, som har hørt Guds Ord, men som ikke har turdet tilegne sig det; det er gaaet ham ganske og aldeles forbi, og han har gaaet og plaget og pint sig selv; men saa er han kommen i Berørelse med en erfaren Christen, en Embedets Indhaver eller en anden ældre Broder eller Søster i Menigheden, og denne ældre erfarne Christne, der er fri i Christo Jesu, er bleven et Redskab i Guds Haand til at sige til ham: "Dine Synder ere dig forladte": hvor mangen Gang har da ikke den kjære Herre Gud betjent sig af dette og derved løst den bundne, og Sjælen har faaet Fred i Christo Jesu. Jeg skal saa Lov til i Forbigaaende at gjøre opmærksom paa, at naar man i den reformerte Kirke udtaler sig imod Absolutionen, da er man ikke ganske i Overensstemmelse med sin egen Praxis; thi man absolverer der ganske meget. Det vil være flere af eder bekendt, hvorledes man der paa mange Steder bruger, efter at Ordet har været prædikaet, at samles til saakaldte Spørgsmaalssmøder, hvor ældre erfarne Christne blive tilbage og møde de bekymrede, hvor de bekymrede altsaa saa Anledning til at udtale sine Bekymringer, sine Døvl, sine Anfægtelser for en erfaren Christen og af ham blive løste. Der er mange, mange Beretninger om, hvorledes Herren har løst, hvorledes Sjæle ere komne der bundne, men ere gaaede derfra løste, hvorledes dødfødne og lamme have

ligget der vaandende sig ved Jesu Fødder, men hvorledes han der har havt sine Disciple, som have givet dem i hans Navn Syndernes Forladelse og dermed Livet, saa de som den værfulde ere blevne helbredede og have gaaet bort, og ikke blot have gaaet bort, men sprunget og jublet som den halte, der sad ved Templets Dør. Det er ikke andet end Absolution, Afløsning; det er, at den bundne Sjæl møder det løsende Ord fra Disciplenens Mund. Naar man altsaa i den reformerte Kirke ikke vil have Absolutionen, saa er man ikke saa ganske enig med sig selv. Da have vi det langt tydeligere hos os. Vi bekjende, at vi takke Gud for Absolutionen, og ville ingenlunde miste den; thi den er et stort, herligt, dyrebart Klenodie; men saa bede vi Gud om Naade til at have det rent og purt, som det af Gud er os overantvordet, og at vi maa faa Lov til at strabe væk det, som har sat sig til i Aarhundredernes Løb, og som ikke er af Herren, og dette ville vi bedre forstaa, naar vi dernæst nærmere betragte den Forudsætning, som maa være tilstede, forat den enkelte kan tilegne sig Syndernes Forladelse.

Vi have allerede sagt, at Herrens Vidner skulle gaa ud og prædike Omvendelse og Syndsforladelse, og vi vide, at David ogsaa siger: „Seg bekjendte min Synd for dig og skjulte ikke min Misgjerning; jeg sagde: jeg vil bekjende mine Overtrædelser for Herren, og du, du forlod mig min Synds Misgjerning“. Vi vide, at Herren har Behag i et sonderknuft Hjerte. Vi vide, at det maa være syge Hjerner, som Herren skal bringe Rægedom; der maa være et Raab i Sjælen, en Bøn: „Herre, løs mig, jeg er bunden af Satans Strikker!“ Der maa være Bedrøvelse efter Gud. De farste have ikke Rægen behov, men de, som have ondt. De, som bleve førte til Jesus i hans Rjods Dage, det var ikke de farste, det var de syge, de med mangehaande Plager behæftede: blinde, døve, stumme, lamme, halte, spedalske. Det var saadanne, som kom eller bragtes til ham, og hvis inderlige Raab var: Herre, løs mig! Herre, helbred mig! Herre, forbarm dig over mig! Det er det Raab, der udgaar fra de spedalskes Mund: „Jesu, Mester, forbarm dig over os!“ Det er det Raab, som lyder fra de blinde: „Du Davids Søn, forbarm dig over os!“ Det er den kanaanæiske Kvin- des Raab: „Herre, Davids Søn, forbarm dig over mig! min Datter plages ilde af Djævelen“. Det er det Raab, som lyder fra Høvedsmanden i Capernaum: „Herre, min Dreng ligger hjemme værfuld og pines svarligen“. Og Jesus sagde til ham: „Seg vil komme og helbrede ham“. Det er det Raab, som udgaar af alle lidendes Mund i Herrens Rjods Dage; det er det samme Raab, som maa være i deres Sjæl, som nu ville helbredes af ham. Der maa være som en Banker paa Fængslets Dør og et Raab: „Herre, luk op, luk op! jeg holder det ikke længer ud“. Det er Forudsætningen, at man er bunden, men at man ikke længere kan holde ud at være bunden, og at man da raaber til Herren: „Løs mig! løs mig!“ Nu, det kan vel ogsaa den naturlige Forstand

begrube; der skal ikke megen Kløgt til at forstaa dette. Derfor er det, at den Herre Jesus vil, at vi skulle gaa omkring og prædike Omvendelse og Syndsforlæbelse, at vi skulle forkynde de faangne Frihed og de bundne Fængslets Opladelse, lukke op for alle dem, som ikke kunne holde længere ud at være faangne. Saadan er det, som ifølge Herrens Willie i Ordet, i Skrifterne og i det prædikede Evangelium skulle blive løste, idet de i Troen tilegne sig sine Synders Forlæbelse. For den bodfærdige er der Løsning, Absolution; men den bodfærdige er den, der har et sønderknust Hjerter og tror Evangelium. Naar det saaledes er en bodfærdig, som kommer til Herren, vil Herren løse ham selv. Men der er ogsaa, som vi nylig hørte, en særegen Syndsforlæbelses-Tilfælselse, hvor der altsaa er en særegen Tilstand af Bundenhed; og det har i Kirkens Historie vist sig at være i to Tilfælde. Det ene er dette, at der er en eller anden Synder, som ved sit aabenbare forargerlige Levnet har syndet mod Herrens Menighed og altsaa mod Herren selv, og som derfor ifølge den Magt, Gud har givet sin Menighed, er bleven erklæret for en Hedning og en Tolder og altsaa er bleven bunden. Naar en saadan, der er bleven bunden af Menigheden ifølge Herrens egen Overdragelse, igjen gjør Bod, kommer tilbage, bekjender sin Synd og beder om Naade, har Menigheden ikke blot Ret, men Pligt til at møde med Syndsforlæbelsen og igjen optage ham i Menigheden, løse ham ud af Satans Baand; og at Menigheden da lader det ske ved den Mand, som den har overdraget Ordets Forkyndelse og Sakramenternes Forvaltning, det er ganske i sin Orden, det sker alene for Ordens Skyld. Det andet Tilfælde, som Herren har vist os gennem Tiderne og Kirkens Historie, er det, som vi nylig berørte, at der er en Sjæl, som ikke er istand til med sin bedste Willie at tilegne sig Syndsforlæbelsen, fordi man er i en særegen Anfægtelse, i et særeget Mørke, i en særegen sygelig Tilstand. Da er det — som vi hørte — at Herren lader Evangeliet bringe hen til den enkelte ved en Discipel. Men Forudsætningen i begge Tilfælde, hvor den private Absolution anvendes, maa jo naturligtvis være, at der hos den bundne er en Begjæring efter at løses; der maa være et Raab: „D, løs mig, løs mig ud!“ Det maa i det ene Tilfælde være saa, at den af Menigheden udstødte Synder staar der ved Menighedens Port og banker paa og siger: „Kjære, luk op for mig! jeg erkjender at have syndet for Gud og Mennesker; nu kommer jeg igjen til eder, annammer mig som en Broder!“ Da vil Menigheden takke og love Herren og skynde sig at lukke Døren op for den arme Synder og sige: „Kom ind til os!“ just som Faderen modtager den forlorne Søn, som kommer tilbage. Ogsaa i det andet Tilfælde, naar man ikke tør tilegne sig selv Syndsforlæbelsen, maa der være et Raab i Sjælen, en Beden, en Bønfaalden: „D kjære, hjælp mig!“ Det er maasse en og anden af os, som har oplevet dette, at en bunden Sjæl er kommen til os og har klaget sin Nød, og at saa du og jeg har faaet

Lov af Herren at være som en Ananias, der oplader den blinde Sauls Dine, saa han faar se Herrens Herlighed. Hvad det er for en underlig Bederbøggelse dette! hvor mærkeligt det ogsaa kan glæde den, der er det uværdige Redskab, ikke andet end Redskabet til at løse en Sjæl. Jeg skal fortælle et Træk af mit eget Livs Historie, som vel kan være et Udtryk for, hvad flere af eder have oplevet. Der kom en Dag til mig en Kvinde, som var saa saare bedrøvet; det var Jammer og Jammer og intet andet; det var, som laa al Verdens Synd paa hende; hun kunde ikke tro sine Synders Forladelse; der var alle mulige Ting iveien, og der var saa meget fælt i hende; der var ikke andet end Død og Fordømmelse, — der var ingen anden Vej end at komme ud af Verden; Satan havde — saa sagde hun — bundet saaledes om hende, at det ikke var hende muligt at røre et Lem. Hun var en værkbruden, en arm, elendig Synder. Jeg søgte da ved Guds Ord at bringe Lys i hendes Sjæl; men jeg saa snart, at Ordet pressede af, hun var ikke modtagelig for det. Der var derfor ikke andet at gjøre end at træde frem i Bøn med hende og Forbøn for hende og anbefale hende til erfarne Christnes Forbøn. Der var ingen anden Vej, men den Vej var den rette; thi den førte til Jesus. Det varede ikke længe, før hun kom igjen, og da hun traadte ind ad Døren, var det ikke vanskeligt at se, hvilken mærkelig Forandring der var foregaaet; thi hun kom straalende af Glæde og sagde: „Jeg er saa glad, saa glad; jeg er løst, jeg faar Lov at tro, at mine Synder ere mig forladte; Herren har besøgt mig“. Det var ikke blot en flygtig Rørelse, en Ruz, en Stemning, men Begyndelsen til et nyt Liv og Levnet, som jeg haaber har fortsat sig til denne Dag. Saa maa det være med hver den, som er bunden og bliver løst; der maa være en saadan Tilstand af Raab i Sjælen, ja en forferdelig Lamhed, som lægger sig over Sjælen; saa kommer det løsende Ord, saa kommer Jesus Kristus, — han er Løseren.

Derfor, dersom man udtaler en betinget Absolution, idet man gjør Modtagelsen af Syndsforladelse afhængig af Synderens Anger og Tro, da gjør man det, man ikke kan forsvare. Man lægger jo da Byrden paa Sjælen istedetfor at tage den fra Sjælen. Sæt, at der kommer en fattig Synder, som ikke kan tilegne sig Syndernes Forladelse, som kjender sig usigelig elendig, og at der saa lyder over denne Synder: „Hvis du angrer dine Synder, tilfiger jeg dig Syndernes Forladelse“, er ikke det at pine Sjælen? Det er jo netop, hvad den arme Synder ikke kan; han kan ikke finde Betingelsen hos sig, det er netop deri, han er bunden. Jeg synes, det er mærkbart, at man kan finde Fred ved at udtale en saadan Absolution. Det er netop at pine den stakkels Sjæl, at lægge Ansvar paa den, saa Byrden bliver den endnu tungere. Derfor kan ikke dette være den rette Absolution. Den maa udtales ubetinget: „I Jesu Christi Navn tilfiger jeg dig dine Synders Forladelse“ — efter at man har forhandlet med den bundne. Jeg undres, hvad der skulde

berettigede nogen til at gaa hen til en ukjendt og tilsiige ham Syndernes Forladelse. Vi maa forhandle med ham, sætte os i Forhold til ham. Det skulde dog være sælsomt dette: en bekymret Sjæl kommer ind til mig paamit Værelse; denne Sjæl tier stille, og jeg tier stille; der er Tausshed og ikke andet, og saa reiser jeg mig og tilsiiger Syndernes Forladelse uden at vide noget om, hvorledes denne Sjæl har det. Det kan endda være, naar jeg staar ligeoverfor en enkelt Sjæl, hvis Tilstand forud er mig bekjendt; men naar det er blevet Skik, at alle og enhver møder frem i Kirkerne og i Tausshed modtage privat Absolution, uden at Præsten kjender dem, da er dette en sørgelig Ufsik, som ikke kan undskyldes med, at Absolutionen her kun er en almindelig Evangelieforkyndelse, thi den meddeles privat ved Haandspaalæggelse og er i bort Ritual og vor Kirkelov ment at være virkelig Absolution. Vi maa ikke lade det blive ved denne Ufsik; vi kunne ikke gaa ud i Mængden og tilsiige Syndernes Forladelse. Vi maa sætte os i Forhold til den raabende Synder. Men det skal ikke være nogen Tvang eller Pligt for enhver, og jeg skal ikke ville paatvinge nogen det, som han allerede har i Guds Ord. Vi maa bruge den private Absolution viseligen. Thi naar En er løst af Herren, trænger han ikke, at man træder hen til ham og tilsiiger ham Syndsforladelsen, han har den i Guds Ord, han har Pant derpaa i Sakramentet. Her maa der være Frihed i Erhvervelsen, idet jeg kommer som den bundne, fattige Synder, som den arme Sjæl, der ikke har Fred, men begjærer at faa den. Har jeg faaet Syndernes Forladelse, er jeg løst, faar jeg Lov til daglig at annamme Syndernes Forladelse, faar jeg Lov i Kraft af Evangeliet daglig at to mig paany i Kjenfelsens Bad, daglig at vende tilbage til min Barnedaabs Velsignelse, daglig at rense mig i Christi Blod, da kan jeg træde frem og annamme Sakramentet til Pant for, at jeg har Syndernes Forladelse, uden at det udtrykkelig siges over mig af en Præst. Det kan ikke skade, at der forkjyndes en almindelig Syndsforladelse for Menigheden, naar Forudsætningen ogsaa fremhæves; men vi maa protestere imod, at den private Absolution paatvinges Noget, og allermost at den udtales isfæng; thi derved kastes Perler lettelig for Svin, og det Hellige for Hunde. Vader os derfor bede om, at Gud vil oplyse os mere og mere om, hvad vi eie i den private Absolution. Den er et stort og herligt Akenodie, som vi skulle takke Gud for og ikke misbruge; lader os bede om, at vi ret maa kunne takke ham. Vader os forholde os til Sandheden, saaledes at Sandheden kan frigjøre os, at vi ikke misbruge Herrens Akenodie.

Endelig lidt om Virkningen af, at Sjælen løses. Jeg har leilighedsvis antydet det, og jeg skal søge i en Sum at forene, hvad der er sagt om den Ting. Naar vi se hen til Dagens skjonne, herlige Evangelium, da se vi, at først tilsiiger Herren den værk-

brudne Syndernes Forladelse, idet han siger: „Søn! vær frimodig, dine Synder ere dig forladte“, og at han derefter siger til ham: „Staa op og tag din Seng, og gaa til dit Hus“. Det var ligeoverfor Legemet, men vi kunne og maa anvende det paa Sjælen. Den Sjæl, som før var bunden, bliver løst, den bliver fri, og hvor der er Frihed, der er Kraft, der er Lys, der bliver det godt. Men hvorledes er det med den bundne, der ligger i Fængslets Mørke? Trælen kan ikke gjøre det Arbejde, som den fri Mand. Nei, vi maa være fri i Christo Jesu, — først da kunne vi arbejde for Herren; og derfor er den første Virkning, som kommer der, hvor der virkelig er skeet en Løsning, Frimodigheden. Det er ikke for intet, at Christus siger: „Søn! vær frimodig, dine Synder ere dig forladte“. „Vær frimodig“! siger han atter til hin Kvinde, som han løste fra hendes Syndehyrde. „Frygter ikke“! Lyder det baade Julenatten og Paaskestemningen. Derfor siger ogsaa Herren i den 32te Psalm: „Salig er den, hvis Overtrædelse er forladt, hvis Synd er skjult. Saligt er det Menneske, som Herren ikke tilregner Misgjerning, og i hvis Aand ikke er Svig“. Salig er du, som har faaet Syndernes Forladelse, salig er du, som er løst, enten det er skeet umiddelbart gennem Herrens Ord, eller middelbart gennem en Discipels Ord, som han har sendt til dig som en Ananias. Det kommer ikke an paa, ved hvem du er løst; det største er, at du er løst. Salig er du, salig er jeg, salig er Enhver, som er løst.

Hvo vil mig anklage
Og for Dommen drage
Hen paa Sinai?
Synden jeg bekjender,
Mig til Jesum vender,
Dermed er jeg fri.

Lad Djævelen komme, vi ville have Frimodighed i Herren; og om nogen vil sige dette er ikke Frimodighed, det er Hovmod, da sige vi: „Du ved ikke, hvad det er at have ligget ved Jesu Fødder. Var det kanske Hovmod, at den værkbrudne tog sin Seng og gik? Om han saa med straalende Dine sagde: „Jesús af Nazareth har helbredet mig“, — skulde det være Hovmod? Da den halte, som var helbredet af Petrus ved Tempeldøren, hoppede og sprang, var det kanske Letfærdighed? Nei, nei! han var vel let paa Foden, fordi han var glad, og han lovede og prisede Herren. Ja, saa maa det være, i Herrens Glæde skal vor Styrke være. Kunne vi blot daglig komme tilbage til Jesus, saa han kan fornye Underet i vor Sjæl, skulle vi nok se, at Herren skænker os Frimodighed. Men en anden Virkning er, at vi saa Lyst i vor Sjæl til at tjene ham. Derom taler Apostelen i Brevet til Romerne i det 6te Kapitel, naar han siger: „Men nu I ere blevne frigjorte fra Synden, da ere i blevne Retfærdighedens Tjenere“. Da ville vi tjene

Jesum, da bliver det med os som med hin Negerslave, der blev kjøbt fri af en ædel Mand og som, da han var bleven fri, gav sig i frivillig Tjeneste hos han; som havde fritkjøbt ham; „Gad mig være hos dig“, sagde han, „jeg vil ikke forlade dig, thi du har kjøbt mig fri“. Jesum, som har kjøbt mig fri, som har helbredet mig, som er gaaet i Døden og har skænket mig Livet, som er bleven en Misbæder, for at jeg, den største blandt Misbædere, skulde blive fri, ham vil jeg tjene, saalænge jeg lever, og efter Døden meget bedre, end jeg her kan. Ja, saa maa det blive med den Sjæl, som er løst, som er afsløvet. Vi hente Kræfter dertil i Ordet og den hellige Nadverd, hvori Herren har skænket os Pantet paa vore Synders Forladelse, saaledes at den Herre Jesus daglig besøger os i Ordet og, saa ofte vi ville, i den hellige Nadverd. Den tredie Virkning er, at vi saa Kraft af Herren til mere og mere at gjøre, hvad der er ham velbehageligt. Jeg formaar alt i Kristo, som gjør mig stærk, naar han giver mig Naade og Kraft dertil. Vi mangle Kraft i os selv. Vi elske ham for lidet, vi takke ham for lidet, vi ere altsor utaknemmelige mod ham, men han giver os Kraften; han giver den trætte Kraft og fornær dens Styrke, som ingen har. Herren skænker os daglig Syndsforladelse, og af den daglige Syndsforladelse hente vi Kraft til Syndsafsladelse. Derfor er det, som en lærd Kirkens Mand har sagt: „Helliggjørelsen er intet andet end den daglige Retsfærdiggjørelse“, at vi daglig kunne gaa til Jesus som fattige Syndere og blive løste paany. Dette, at der er for mig et dagligt Naadens Bad, at jeg daglig kan rense mig i Jesu Kristi Blod og fornø min Daab, det giver mig ny Kraft og Styrke til at vandre i det nye Levnet. I Forbindelse med dette staar, hvad David siger: „Hos dig er Forladelse, paa det du maa frygtes“. Jo mere der skænkes os af Syndsforladelse, des mere maa vi elske ham, frygte ham, adlyde ham og ville gjøre hans Villie allestedes. Det er ikke saa, at vi blive sløve og sikre ved at saa Syndsforladelse. Nei, jo mere Syndsforladelse, desto mere Kraft faar jeg til at staa imod Synden, men ogsaa desto mere Rædsel for at gjøre Herren imod. Endelig er der endnu en Virkning, som vi ogsaa ville berøre, den nemlig, at den løste Sjæl ogsaa faar Betsignelse for sit Legeme herne. Det er mere end en, som har erfaret, at idet han var bunden paa Sjælen, var han ogsaa bunden paa Legemet, var nervøs, tabte Madlysten, kunde ikke sove, var syg og elendig. Saa kommer Verden og siger: „Det er disse religiøse Grublerier, som gjør dig syg; tag til et Bad“. Ja, just saa, men til et andet Bad, end Verden mener; se at gaa til et aandeligt Bad, gaa til Jordan, se at komme til de levende Vandstrømme i Ordet; det er et udmærket godt Badested; og naar du da har faaet Naade til at tilegne dig Syndernes Forladelse, da er det, som har stoppet for Naaden, blevet gjenembrudt, og Naadens Livsstrøm strømmer ind i Sjælen; du faar Kraft ogsaa for Legemet, og om det er Herrens Villie, at du skal lide paa Legemet,

ſaa faar du Kraft til at bære Lidelfen og takke derfor, og Lidelfens Brodd er vegen; thi det er ikke Lidelfens Lod, ſom er det værſte, men dens Brodd, og den er at man ikke vil ſkikke ſig deri. Men naar du taalmodig kan finde dig i Lidelfen, ja takke og priſe Gud for hvert Sting, da har Lidelfen tabt ſin Brodd. Dette har Jeſus forhvervet ved ſin Lidelfe.

Løſte Sjæle! lovet og takket være Herren for, at de ere løſte! Han være lovet og takket for enhver af eder, der har ligget ſom hin værktbrudne for Jeſu Chriſti Fødder og hørt: „Dine Synder ere dig forladte; ſtaa op og vandre“. Og ſkulde her være nogen Sjæl, ſom ſukker efter Frihed, nogen anſegtet Sjæl, ſom ikke tør tilegne ſig Syndernes Forladelfe, da vid, at i Ordet har du Afløſning, og ſøg jo før jo heller at komme under Ordets Beſſignelfe; gaa til en erfaren Broder eller Søſter, ſom du har Tillid til, og klag din Nød, og Herren kan bruge denne ſom Redſkab til at tilſige dig dine Synders Forladelfe; du plager dig ſelv og bedrøver Gud ved at gaa i den Tilſtand; Gud vil ikke dette, Gud vil, at de, ſom arbeide og ere beſværede, ſkulle komme til ham, ſaa vil han give dem Hvile. Og til dem, ſom ere bundne uden at føle det ſelv, til dem, ſom ere i Fængſel og tro, at de ere fri, til dem, ſom tjene Synden og Baal, ſkjønt de mene, at de ere Chriſti, til ſaadanne ville vi ſige, hvor de ſaa ere: „O, kom ind under Ordets Lys, at du kan ſe og kjende Lænken, der knuger dig, at du kan ſe Fængſlets Mørke, at du kan ſe den tunge ſtaade, ſom er for Døren; du er en Fange, og en Fange ſkal du evindeligt blive, hvis du ikke her bliver løſt; thi Jeſus kom herved til os for at løſe de bundne, for at forkynde for de fangne Frihed og for de bundne Fængſels Opladelfe“. Lader os, Guds Børn, ſaa mange ſom ere fri, inderligt bede, at Herren vil løſe mange Sjæle, ſom nu ere bundne, og give Naade til, at de, ſom endnu ſukke i Fængſlets Mørke, maa komme frem til den lyſe Dag og annamme Herrens Beſſignelfe. Og ſaa endelig, og det er det beſte af alt: Tænk, naar vi ſkulle ſtaa deroppe, løſte for Herren baade paa Sjæl og Legeme, naar vi ſkulle ſtaa der med forløſte, ſalige Sjæle jublende for Herren, og naar vi ſkulle ſaa Lov til med hellige forklarede Legemer at arbeide for Herren i Ewigheid, være hans egen ſom en ſynderlig Ting, tjene ham retfærdig, uſkyldig og ſalig, ſtedſe i hans Rige, leve og regjere med ham, ſom han opſtod fra de døde, lever og regjerer i Ewigheid! Tænk, hvilken Fryd! Amen.

Kriſtiania.

Unge Mænds kriſtelige Forenings Forlag.

H. S. Jeſens Bogtrykkeri.

Prædiken

af

J. St. Munch.

Allehelgens-Søndag 1876.

Bøn: Vi takke dig, vor Herre og vor Gud, for din uudsigelige Kjærlighed til fattige Syndere hernede. Thi saa elskede du Verden, at du gav den din Søn, den eenbaarne, paa det at hver den, som tror paa ham, ikke skal fortabes, men have et evigt Liv. Herre Jesus, saa vilde du da komme ned til os, til denne Verden, som er i det Døde, og lide saa gruelig meget Ondt for vor Skyld! Men saa har du jo, kjære Herre og Frelser, ogsaa forhvervet dig en Slægt, som du kan have med dig deroppe i Evigheders Evighed, staaende for din Throne, lovsyngende dig. O Herre Gud, vi takke og prise dig for det herlige Budskab, du har bragt os i dit hellige Ord, og vi takke og prise dig, at du har opladt Himmelsens Porte for os og beredt os deroppe et Hjem, et uudsigelig herligt Hjem. O Herre Jesus, Tak, Tak og atter Tak fra os arme Pilegrime, som vandre hernede i megen Trængsel og under denne Verdens Forsølgelse. O Herre! Tak ogsaa for Trængselen hernede, thi den er jo en Gjennemgang til den evige Herlighed. Giv dem, Herre Jesus, som saaledes faa smage Trængselen, en saadan Velsignelse over deres Sjæle, at de midt i Trængselens store Mørke kunne se op til den store Skare deroppe, som staar der i de hvide Klæder og med Palmegrene i sine Hænder! Herre Jesus, forbarm dig over den lille Flok hernede, som kjæmper og strider i megen Skrøbelighed; lad dem arve Livens Krone. Giv du os, Herre Jesus, saa mange som i Skrøbelighed stride Troens gode Strid, at fuldende Løbet og bevare Troen, at vi kunne faa Lov at forene os med den store Skare, som evigt lovsynger dit Navn. Velsign os, o Fader, velsign os, o Søn, velsign os, o Helligaand! Indvi du for denne Stund dette Sted til at være et Tempel for dig og lad os faa Lov til at høre vort Hjerte i Bøn og Betragtning af den himmelske Glæde. Amen.

Lektie, Mat. 7 R. 1—12.

Evang. Matt. 5 R. 1—12.

J Kristo Jesu Medforløste! Naade være med Eder og Fred af Gud, vor Fader, og den Herre Jesu Kristo. Amen.

Vi kalde denne Dag Alle Helgens Søndag, fordi den gamle Alle Helgens Dags Tert er henlagt til denne Søndag. Det var nemlig i de ældste Tider Skik, at man skulde ihukomme de Hellige, som have stridt Troens gode Strid, have fuldbendt Løbet og bevaret Troen. Det var vistnok saa, og det er jo saa endnu paa mange Steder, at man har tilbedt disse saakaldte Helgener, og anholdt om deres særegne Forbøn. Vi takke Gud, at han har lært os noget bedre, at han har tændt sit Ords Lys saa klart for os, at vi forstaa det første Bud, at det kun er den levende Gud, vi skulle tilbede, og at vi vide, at vor Herre Jesus Kristus er vor Forbeder, fordi han er vor rette Øpperstepræst. Men om vi altsaa ikke paa nogen Maade feire en Alle Helgens Søndag derved, at vi tilbede afbøde Helgener eller Hellige, ei heller anholde om deres Forbøn, er dog en saadan Dag os dyrebar, fordi vi saa Lov til at takke den Herre Jesus, som har været stærk i disse sine Bidner, og det er ham, vi tilbede, naar vi mindes dem, som her have fulgt ham i Trængselen, men nu ere vandrede hjem til den evige Fred, og som skulle staa ved hans Trone evindeligen; og det er til saare megen Bestyrkelse for dem, som have Trængsel her i denne Verden for Jesu Kristi Skyld, at se opad til den store Bidneskare deroppe, at komme ihu den Sky af Bidner, som Herren har samlet hos sig. Ja, det er saa saare trøstefuldt, at vi kunne vende vort Blik bort fra alt det, som trykker os ned, fra al den Trængsel, som vi her ere stedet i, dersom vi for Alvor ville følge Jesum, at vi kunne have vort Blik op til den lyse Himmel, til den evige Sommer, til Salighedens Hjem, der, hvor hver Taare er astørret, hvor der aldrig er Trængsel og Nød, der, hvor Retfærdighedens Sol altid skinner lige blidt. Bemærk! Lader os bede inderlig med hverandre, at vi maa denne Stund og denne Dag og hver Dag tilende være med vor Tanke, med vort Hjerte deroppe og glemme Jorden og Nød, Trængsel og Bitterhed og kun se hen til ham, som vi haabe at skulle saa se med vore Øine, og som vi skulle staa Ansigt til Ansigt med, dersom vi her ere tro. Lader os, Bemærk, bede Herren, at han vil velsigne dette sit Ord paa vort Hjerte, som vi have læst, saa vi nu kunne betragte de Salige deroppe og tillige se, hvorlunde Herren har sine Salige her paa Jorden. Saligheden i Himmelen og paa Jorden være Dagens Løsen. Og herom skulle vi bede den Hellig-Aand oplyse os, idet vi synge: O Hellig-Aand osv.

Saa vende vi først Blikket opad til den Skare deroppe, som er kommen hjem til Herren, og som aldrig skal stilles fra ham, og derefter fæste vi vort Blik paa den lille Skare hernede, hvorom den Herre Jesus har talt i Dagens Evangelium. Thi som den jordiske Skare er, saa var hin, der nu er salig deroppe, og som de deroppe ere, saa skal den lille jordiske Skare werde, der holder fast ved Jesum Kristum. Thi der er et helligt Baand, som binder dem, og dette hellige Baand er den Helligaand. Naar vi læse Dagens Lektie, se vi, hvorledes den hellige Apostel først skuer en mindre Skare

paa 144,000 Beseglede og derefter den store Skare af alle Folkeslag og Tungemaal, en stor Skare, som Ingen kunde tælle. Apostelen taler i det fjortende Kapitel i Johannes's Aabenbaring nærmere om denne mindre Skare af 144,000, som vare beseglede med Faderens Navn i sine Pander, ligesom Ypperstepræsten i den gamle Pagt havde paa sin Hue den Indskrift: „Herrens Hellighed“; de ere Førstegrøden, som i Besynderlighed er Herren helliget, ligesom Herren bestemte i den gamle Pagt, at Førstegrøden skulde være Herren helliget. Apostelen vidner om, at disse, der staa for Tronen og synge den nye Sang, ere saadanne, „som ere kjøbte fra Jorden; de ere de, som ikke have besmittet sig med Kvinder, de ere Jomfruer, de følge Lammet, hvor det gaar, de ere kjøbte fra Menneffene, en Førstegrøde for Gud og Lammet, og i deres Mund er der ikke fundet Svig, thi de ere ustraffelige for Guds Trone.“ De staa altsaa hos Lammet og følge Lammet, hvor det gaar og have Del, om jeg saa maa sige, i den inderste Salighed; thi ligesom der paa den anden Side er et yderste Mørke, saaledes er der hos Gud en inderste Salighed. Men derefter skuer han i Manden den store Skare, som Ingen kunde tælle, af alle Hedninger og Folkestammer og Tungemaal, ikke blot af Israels Stammer, men af alle Folk. Og naar der her staaar „en Skare, som Ingen kunde tælle,“ maa ikke det bringe paa viltsomme Tanker om, at ikke dette Guds-Ord skulde have Magt: „Mange ere kaldede, men faa ere udvalgte“; thi naar vi tænke os gjennem alle Tider og hos alle Folk dem, der ere udvalgte til Salighed, bliver det, Herren være lovet, en utallig Skare, og dette er, hvad den kjære Herre Jesus just vil, at vi skulle glæde os over; disse, som hernede have vandret adspredte og i Trængsel, miskjendte og ukjendte, har deroppe samlet sig fra alle Verdens 4 Hjørner, samlet sig fra alle Tider, fra den gamle Pagts Tid og fornemmelig fra den nye Pagts Tid. Apostelen skuer da fremad til den store Dag, da Bruden skal føres frem til Brudgommen, han skuer fremad til Seierens Dag, naar al Trængsel er over, han skuer fremad og ser de Salige staa der isørte det lange, hvide Klædebon, Bryllups-Klædningen, Kristi Retfærdigheds rene Dragt. De staa der skinnende hvide, lyse for Herren, ligesom Herren paa Paaskemorgenens stodlysende frem af sin Grav; disse Vidner staa der klædte i Ufskylds rene, hvide Klædebon, der er tvættet i Lammets Blod; der er ingen Plet og Rynke eller noget deslige. Kristus har selv givet dem alt, hvad de have behov, og derfor staaar de der som en seirende Skare med Palmegrene i Hænderne; thi de have seiret, de have strebet Troens gode Strid, de have fuldendt Løbet og bevaret Troen. De have her været isørte Guds fulde Rustning, de have været i Strid med Djævelen, Verden og sit eget Kjød; men se, deres Rustning er lagt bort, de trænge den ikke mere, og nu have de faaet Seierstegnet, Palmegrenen, i sine Hænder, og de raabe med høi Røst og lovsynge Lammet, idet de staa for Herrens Trone sammen med Englene, med de Ældste og med de fire Dyr eller, som vi nærmere betegne dem,

Keruberne, Billeder paa Guds Kraft og Herlighed. Disse Keruber med de Elbste og de hellige Engle omgive den salige Skare, og tilfammen synge og juble de for Herrens Agt, tilbede de Gud og Lammet i evindelig Fryd og Glæde, idet de tjene Herren Dag og Nat i hans Tempel. Og han, som sidder paa Tronen, han udbreder sit Paulun over de Salige, saa de ikke skulle hungre mere, ei heller tørste mere, Solen skal ei heller falde paa dem, ei heller nogen Hede, thi Lammet, som er i Thyronens Midte, skal vogte dem og lede dem til levende Vandkilder, og Gud skal astørre hver Taare af deres Dine. Der er et Svælg, et Dyb mellem dem og de usalige Aanders Opholdssted; de usalige Aander kunne vel langt horte se dem, saaledes som vi læse i Fortællingen om den rige Mand og Lazarus, men det forhøier desto mere deres Pine, medens det ikke gjør noget Skaar i de Saliges Glæde, at der er et Mørke, at der er et Sted, hvor de onde Aander, de Fordømte evig pines. Der er spurgt: Men vil ikke det formindste Saligheden, at jeg maa vide, at en af Mine, som var mig kjær her paa Jorden, er fortabt? Vil det ikke bedrøve mig, naar jeg ikke finder ham i den store salige Skare? Umuligt! Derjom du faar Del i Saligheden hisset, da er du gaaet op i Herrens Retfærdighed, da er du Et med Herren, og ligesaa lidt kan det gjøre Skaar i din Salighed, som det gjør noget Skaar i Herrens Salighed. Der er ikke noget Savn, ikke nogen Kængsel, som ikke bliver opfyldt; der er ingen Hunger, ingen Tørst, der er Intet, som paa nogen Maade fremfalder Suk i deres Hjæter eller Taarer i deres Dine; de længes heller ikke tilbage til denne Verden. Nei, nei! Er det saa med os, som har faaet Naade til at følge Jesus her, at vi ikke længes tilbage til Egyptens Kjødgryder, til denne Verdens Gud, men takke Herren atter og atter daglig for den store Naade, at han har overslyttet os fra Mørket til Lyset, fra Satans Rige til Guds Rige, er det saa med dig, Broder og Søster i Herren, at du priser og takker Gud, fordi du er bleven en Jesu Discipel, og mindst af Alt tenker paa at vende tilbage til denne Verdens Mass, hvordan skal det da ikke blive, naar vi faa Lov at komme did op til Herren, faa Lov at være hos Jesus evindelig med vore Kjære deroppe, som have faaet Lov at komme til ham!

Benner! Vi have i vor Skrøbelighed et lidet betragtet denne lysende Skare, vi have havet os i Anden op til Salighedens Egne; men vi have noget bedre ivente: at se Jesus og de Hellige Ansigt til Ansigt; vi have en bedre Beskrivelse ivente, naar vi selv komme derop og skulle faa Lov at mødes der; da skulle vi nok tale anderledes sammen om Herligheden der, end vi nu kunne gjøre; thi nu forstaa vi stykkevis og profetere vi stykkevis, nu se vi ved et Speil, i en mørk Tale, men da skulle vi se Ansigt til Ansigt. Men vi takke og love og prise Herren, at han herneede bestyrker os i Troen ved den Helligaand og opløfter vort Blik; thi det er saare vederkvægende, det er som Bjerglusten fra Hermons Bjerg; vi stige op

fra den kvaalme Dal og lave Sump til Zions Bjerg; der er sund og forfriskende Luft, der glemme vi Livets Nød og Trængsler. Thi se! Disse, som ere deroppe, hvo ere de? Hade de været Jordens Lykkelige, saadanne, som have levet i Herlighed og klædt sig i Purpur og kosteligt Linklæde? Er det saadanne, som havde Magt og Værd i denne Verden, saadanne, som havde Rigdoms Nydelse, som kunde tilfredsstille alle deres jordiske Begjærligheder, naar og som de vilde? Nei, der er blandt dem vistnok ogsaa af Jordens Mægtige, baade Konger og Fyrster og Rige; men da have ogsaa disse faaet smage, hvad det er at have Trængsel i denne Verden, hvad det er at følge den Tornekrone, hvad det er at bryde med denne Verdens Fyrste og al hans gruelige Magt og al hans forfængelige Pragt og alt hans daarlige Væsen og al hans Løgn, hvad det er at gaa udenfor Leiren og bære Kristi Forsmædelse, hvad det er i Alt at følge Kristus af Nazareth. Men hvordan end deres jordiske Vilkaar have været — og vi vide i alle Fald af Guds Ord, at de fleste have været af de Arme og Smaa i denne Verden — saa er dog Et fælles: de ere komne ud af denne store Trængsel, de have overvundet Jordelivets Trængsler og Nød, og om vi end i Besjnderlighed tænke paa de Trængsler, som gaa forud for den første og anden Opstandelse, saa gjælder det dog i sin Almindelighed for Enhver af disse, som skulle staa dereppe ved Herrens Trone paa den store Dag, at de ere gennem mange Trængsler indgaaene i Himmeriges Rige; thi alle, som ville leve gudeligen i denne Verden, skulle forfølges. Dette finde vi stadfæstet, naar vi læse følgende: „og En af de Ældste talte og sagde til mig: „Disse, som ere iførte de lange, hvide Kjortler, hvo ere de, og hvorfra ere de komne?“ Og jeg sagde til ham: „Herre! Du ved det“. Og han sagde til mig: „Disse ere de, som ere komne ud af den store Trængsel og have tvættet deres lange Kjortler og have gjort dem hvide i Lammets Blod“. Der er det. For dem alle, af alle Tungemaal og Folkeslag, er det altsaa fælles, at de have været i stor Trængsel hernede. Men de have ogsaa tvættet sig i Lammets Blod. Ja, fordi de have tvættet sig i Lammets Blod, fordi de ere blevene Jesu Kristi Egne, ere de just komne ind i Trængselen. Dette er Noget, vi maa fastholde, og dette fremstiller Herren ogsaa for os i Dagens Evangelium.

Naar vi nu vende vort Blik fra Skaren deroppe til den salige Skare hernede, naar vi nu efter at have betragtet, hvad Herren siger os i Dagens Lektie, vende os til Dagens Evangelium, da saa vi se en Skare, der vel hernede ikke er stor, og som ikke kan være af denne Verden, men som den Herre Jesus har beseglet selv, da han kalder dem „salige“. Der er altsaa ogsaa salige her paa Jorden. Her er ingen Modsigelse, men den deiligste Harmoni: Saligheden begynder her og udvikler sig til den fuldkomne Salighed hisset; for at blive salig hisset maa man være bleven salig her. Der indtræder ingen ny Salighed efter Døden; det er Satans Løgn,

en af hans forførdeligste Bøgne, hvorfra Herren bevare os. Men „salig er den, hvis Overtrædelse er forladt, hvis Synd er skjult; saligt er det Menneſte, ſom Herren ikke tilregner Misgjerning og i hvis Aand ikke er Svig“. Det er ſaadanne Herren beſkriver i Dagens ſkjønne Evangelium. De ſalige herneede ere ſaadanne, ſom gjennem Synd og Nød ere komne til ham, ſom er Synderes Frelſer, det er ſaadanne, ſom i Erkjendelsen af ſin Zammer og Gledighed, ſin aandelige Beſmittelse og Spedalkſhed ere komne til Jeſu Kors og der i Kraft af hans hellige Blod ere blevne rene for Herrens Anſigt. De ere komne krybende i ſin aandelige Fattigdom frem til Jeſu Kors, Kongen ned fra ſin Trone, Rigmanden bort fra ſine Gulddynger, den Mægtige bort fra ſin Herlighed, den Lærde bort fra ſin Lærdom, Enhver bort fra det, ſom var Gjenſtand for hans afgudiffe Kjærlighed. Enhver af diſſe har havt et Sjælempøde med Jeſus af Nazareth, Enhver af diſſe er i Kriſto Jeſu bleven frelſt fra ſin gruelige Spedalkſhed. Deres Synder vare røde ſom Blod, men ved Lammets Blod ere de blevne hvide ſom Sne. Og hvad er det fælles Kjendemerke for dem? Det er, at de ere fattige i Aanden, at de ſørge, at de ere ſagtmodige, at de hungre og tørſte efter Retfærdighed, at de ere barmhertige, rene af Hjertet, fredſommelige og endelig lide Forfølgelse for Retfærdigheds Skyld. Om alle diſſe, ſiger Herren, at de ere ſalige; den, ſom ikke har dette Sindelag og dette Kjendemerke, er ikke ſalig og ſaar ikke arve Salighed. Men kunde Nogen her ſige, og det er ſagt: „Er ikke denne Herrens Beſkrivelse her i alle Fald i flere Træk væſentlig og meſt paſſende for dem, ſom endnu ikke ere toede i Lammets Blod, men ſom ſukke og længes derefter? Der er jo Tale om dem, ſom ere fattige i Aanden, Tale om dem, ſom ſørge, og ſom hungre og tørſte efter Retfærdighed. Ere da ikke Guds Børn her rige i Jeſu Kriſto, ere ikke Guds Børn glade, heder det ikke: „Glaeder Eder i Herren altid?“ Hvorledes kan det paſſe? Vemner, vi vide, at naar vi ſtille os ganſte under Guds Ords Lys og vi have Aandens Erfaring i vort Hjerte, ſaa forſtaa vi, at alle diſſe Kjendeteegn tilhøre Guds Børn, ſom ere toede i Lammets Blod, og have fundet ſin Frelſer. Thi de ere fremdeles fattige i Aanden; Aandens Fattigdom er juſt et af Guds Børns aller herligſte Kjendemerker, og det er langt fra, at Guds Børn herneede ſulle miſte denne herlige Egenſkab; meget mere er Værten i Naade en Vært i Fattigdom. Jo længere vi følge Jeſus, jo mere den Helligaand arbejder paa os, des fattigere blive vi. Vi komme til Jeſus ſom fattige, ſom hjælpeløſe; men naar vi annamme Naaden, naar vi annamme hans Retfærdighed, da tilegne vi os den daglig mere og mere paany gjennem en forſat Erkjendelse af vor Fattigdom. Jo mere vi omgaaes Jeſus, jo mere Guds Ord ſaar ſkinne ind i vort Hjertes mørke Braa, deſto mere ſe vi vor Fattigdom; jo nærmere vi komme Herren, des mere vidner Lyſet fra den Helligaand om Mørket i vort Hjerte; jo mere vi tilegne os af Naaden, des mere forſtaa vi, at

i Alt ere vi afhængige af Naaden, fordi vi selv ere gjældbundne, blodfattige Tjenere. Og det samme gjælder de øvrige Egenstaber. „Sæd lige ere de, som sørge, thi de skulle husvales.“ Du Guds Barn, du er fuld af Sorg, hvis du er et sandt Guds Barn; du bliver ingenlunde glad i dig selv, du er et Sorgens Barn, ikke blot fordi der er Sorg om dig, men fordi der er Sorg i dig, og der er Sorg i dig, fordi der er saamegen Synd i dig. Der er Sorg i dit Hjerte, fordi du er saa ugudelig, saa utaknemmelig mod Jesus. „Jeg tror, Herre, hjælp min Bantro,“ maa vi daglig bejvende. Vor Synd følger os Dag ud og Dag ind; vi staa op med den om Morgenen, og vi lægge os med den om Aftenen; den følger os ikke blot fra Dag til Dag, men fra Aar til Aar, den er den første, som møder os i det nye Aar, den sidste, som siger Farvel til os i det gamle. Syndeforgen er det, som gjør Jordelivets Nat saa lang for os, saa vi maa spørge: Vægter, hvad lider Natten? Kommer ikke Morgenen snart, Lystraalen fra Osten? Løser du ikke snart op for mig, kjære Herre Jesus, at jeg kan saa Lov at komme hjem, komme ud af dette Syndens Legeme og blive fri for alt, som trykker mig?“ Du har Hjemve, du Guds Barn, men Hjemve er Sorg. Din Sorg er dog ikke Verdens Sorg; du kan nok fristes af den, og det bliver ny Sorg for dig; men det er ikke den Sorg, som beherster din Sjæl, den har du overvundet; det er Syndeforgen, som er din Byrde. Og dog heber det: „Som bedrøvede, dog altid glade,“ der er Bedrøvelse over Synden, men Glæde i Kristo; men Bedrøvelsen er Glædens Baggrund. Saa er det „de Sagtmodige.“ Der er jo altid en Stræben hos dig efter at være sagtmodig, hvis du er et Guds Barn. Om du end har en gammel Adam, som er alt andet end sagtmodig — og det turde nok være Tilfældet —, saa er der en Kamp imod denne og en Bøn om Sagtmodighed; du lytter altid til Herrens Ord: „Kommer hen til mig og lærer af mig; thi jeg er sagtmodig og ydmyg af Hjertet.“ Det er Bedrag, om Nogen kalder sig Jesu Discipel, og ikke inderlig beider til Gud om Sagtmodighed og saaledes besitter sig paa Sagtmodighed. Naar det heber: Forarbejder Eders Saliggjørelse med Frygt og Bæven, og naar vi vide, at til Saliggjørelsen hører Sagtmodighed, saa maa vi vide, at den, som ikke ligger i Bøn om Sagtmodighed, at den, som ikke staar imod indtil Blodet mod sit onde Hjerte og den alt andet end sagtmodige gamle Adam, ikke kan være et Guds Barn, og kommer ikke hjem, forinden han omvender sig.

Men den, der er fattig i Aanden, den, der sørger over sin Synd, den, der beider om Sagtmodighed, hungrer og tørster ogsaa efter Retfærdighed. Thi vel er det saa, at vi daglig saa Syndernes Forladelse i Kristo Jesu, og vel er det saa, at vi have Guds herlige Ord, som vederkvæger os, som er Mad og Drikke for Sjælen; men der kommer altid ny Hunger og Tørst, og det er just Livstegnet herude, at de, som leve i Herren, hungre og tørste efter Retfærdighed, og jo mere de nyde af Gud og af hans Betsignelser, des

mære vækkes der ny Hunger og Tørst hos dem, men saa faa de Lov at komme til Jesus og mættes af Ordet og Nadverden og drikke af de levende Vandkilder. Det er just Noget, som den Troende herneede har at takke Gud for, at han stadig har Hunger og Tørst. Det er et daarligt Tegn, naar Nogen begynder at tabe den aandelige Madlyst, det er et Tegn paa, at han er syg, at han aandeligt sfranter. Hvor der er Kraft i Livet i Jesu, der er der Arbejde for Jesus, der er der ogsaa Hunger og Tørst efter Aandens Mad og Drikke. Naar Herren fremdeles vidner, at de ere salige, som ere barmhjertige, rene af Hjertet og fredssommelige, da er alt dette Udtryk for det Aandens Liv, som raader i dem og aabenbarer sig i deres Vandel herneede. Men hvorledes? Har ikke Herren jagt: „Tre mod To og To mod Tre?“ Er det ikke de fredssommelige Guds Børn, som altid faa Skyld for at stifte Ufred? Og er det ikke ja, at, hvor et Menneske vaagner op og omvender sig til Jesus og begynder at følge Herren, medens de øvrige i den samme Familie endnu ikke have forladt denne Verdens Gud, der bliver der Strid? Saaledes var det i den første Tid, og saaledes er det den Dag idag. Og dog er den Kristne en Fredssommelig eller, som der staar i Grundsproget, en Fredsstifter; thi han kan ikke andet end vidne om Fredslysten, og om der er Strid, saa skal det blive en Strid, som fører til Fred, for dem, som omvende sig til Jesus. Guds Barn! du kan ikke andet, du maa bekjende din Herre og Mester. Lyset maa skinne, det kan ikke andet. Du er overslyttet fra Mørket til Lyset, fra Døden til Livet, du er opstanden fra de Døde, du maa bekjende Jesus i dit Liv og Levnet, i dit Hus, i din Kred, og hvor du er; og har du Gave og Kald fra Herren til at prædike, da maa du ogsaa det; men under alle Omstændigheder vil du stifte Fred, søge Fred og vidne om Fred. Men Verden kan ikke fordrage dit Vidnesbyrd, fordi denne Verdens Fyrste ikke kan fordrage Jesus; derfor denne tilhyneladende Modsigelse mellem Guds Børns Stridslyst og Fredssommelighed, og derfor denne Verdens Børns Skylden paa Guds Børn. Lader os erindre, at alle disse, som staa deroppe, delagtige i Englenes Salighed, med Fredssmykket paa sin Bænde, de have herneede været kaldte Uroftiftere, ja endog Oprørere. Men lader os dog ogsaa vide dette, at dersom vi følge Jesus helt, vil han give os Naade til at bringe Fred, hvor vi komme; thi vi ville kæmpe mod den gamle Adam, ikke henfalde til Bitterhed og ikke gjengælde Ondt med Ondt, men Ondt med Godt og Ildbegjort med Velgjerninger, saa det kan være et Vidnesbyrd om, at vi have fundet Fred i Kristo Jesu, idet vi gaa stille under Verdens Larm og Trængsel, vidnende om, at vort Hjem ikke er her, men deroppe i Fredens Boliger.

Endelig er det, som ovenfor vist, et stort Kjendetegn, som altid er tilstede, hvor Guds Rige forkyndes i Aand og Sandhed, at man bliver Gjenstand for Spot, Forhaanelse og Forfølgelse. Men da skulle vi „glæde og fryde os;“ det have vi Herrens Ord for; lader

os tage Ordet, som det er. Disse, der nu ere deroppe i enig Salighed, Fryd og Glæde, de vandrede herneude under Forfølgelse, men de glædede og frydede sig ogsaa her, skjønt det vel er saa, at ogsaa de havde sine Skrøbeligheder, saa de ikke kunde glæde sig, som de skulde; det var vist med dem, som det er med os mangen Gang, at de vare forslagte og kunde ikke tilegne sig det Ord, som Herren giver alle dem, som her ville følge ham. Vi vide vel, hvor vanskeligt det er, naar Trængselen og Forfølgelsen for Kristi Skyld kommer, at bevare Modet og Frimodigheden, og hvor meget vanskeligere det er at være glad og fryde sig. Manden er villig; men Kjødet er skrøbeligt. Saa kommer desuden Satan og siger: „Det er bare Hylleri Altsammen; du lader, som du er glad, men i Grunden har du ikke nogen god Samvittighed.“ Jo, Venner, hvis vi følge Jesus helt, have vi gode Samvittighed; og hvis vi for Jesu Skyld lide Forfølgelse og Trængsel paa mange Maader, hvad enten det er i Stort eller Smaat, saa kunne og skulle vi glæde og fryde os. Lad Guds Ord saa virkelig Magt over os, saa vil Herren fuldkomme sin Kraft i vor Skrøbelighed. Se disse deroppe, disse, som have havt Trængsler for Jesu Skyld! Se opad! Og saa os bør gjennem mange Trængsler at indgaa i Guds Rige. Men hav Taalmodighed en liden Stund, saa kommer Herren og favner os. Men hvad vi have at tage os ivare for, er, at vi ikke søvne hen; hvad vi særlig have at tage os ivare for i denne Tid, er, at vi ikke lade denne Verdens Aand saa Magt over os; det er den laodiceiske Lunkenheds Aand, som nu raader, det er en aandelig tung Luft, som trykker os paa mange Hold. Man siger: „vi have det jo saa inderlig godt, der er nu ikke mere Tale om Forfølgelse.“ Det gyser i mig, naar jeg hører saadan Tale. Gud forbarme sig over dem, som ikke saa lide Forfølgelse for Jesu Kristi Skyld. Er her ikke mere Tale om Forfølgelse for Jesus, da er der heller ikke Tale om Efterfølgelse af Jesus! Thi hver den, som vil leve gudelig i denne Verden, skal forfølges; os bør Alle gjennem mange Trængsler at indgaa i Guds Rige. Hvor kunne vi komme fra disse Ord? Have vi ikke ogsaa fra Frelserens egne Læber det Ord: „Salige ere I, naar man bespøtter og forfølger eder, og taler allehaande Ondt om eder for min Skyld, og lyver det?“ Hvad vil da det sige, at man atter og atter raaber, at vi have det saa godt, at der ingen Forfølgelse er mere? Der er Forfølgelse, vel ikke med Jld og Sværd, vel ikke saa du kastes i Fængsel, men saa du møder Spot og Forhaanelse, saa der opstilles mangehaande Hindringer for dig, og dine Egne vende sig bort fra dig med Kulde, hvis du vil følge Jesus helt. Vi tale ikke om dem, som stikke sig lige med Verden og tjene Gud og Baal paa samme Tid; men om dem, som have gjort helt om, kjende sig at være en Synder, men en helt benaadet Synder, bare levende for Jesus, hengivende sig for ham, vovende at træde frem for Verden og sige: Her ser du En, som intet Andet er end en arm Synder, toet ren i Jesu Blod; han er

mit Alfa og Omega. Og skal du lide Dødt for det, saa tak Gud derfor; skal du lide Dødt, du, som er alene og ikke har Noget at fortro dig til, du har dog din Jesus; du har din Jesus, du grædende Enke, du enlige Datter! Du, som er reddet som en Brand ud af Alden, du, som gaar der og sukker, fryd og glæd dig, din Lon skal være stor i Himlene; vær frimodig, følg Kongen, vend Blikket opad fra Jordens Lue til Himlens Lue, der ser du din Frelser straa! Hvad gaar du og sukker og klager over? Herren være lovet! Lader os da ogsaa love Herren at være hans egen som en synderlig Ting, lader os sige som Apostelen Paulus: „Hvo skal kunne stille os fra Kristi Kjærlighed? Trængsel eller Angest, eller Forsølgelse, eller Hunger, eller Nøgenhed, eller Fare, eller Sværd? Men i alle disse Ting mere end seire vi ved ham, som os elskede. Thi jeg er vis paa, at hverken Død, ei heller Liv, ei heller Engle, ei heller Jyrstendømmer, ei heller Magter, ei heller det Nærværende, ei heller det Tilkommende, ei heller det Høie, ei heller det Dybe, ei heller nogen anden Skabning skal kunne stille os fra Guds Kjærlighed i Kristo Jesu, vor Herre.“ Det er et Ord!

Maatte det blive saa med Enhver, som er her tilstede. Her er en stor Skare, Gud være lovet! Men Skaren deroppe er større. Her staa vi sammen om Guds Ord og lytte til Herrens Tale; deroppe skulle vi se ham, som han er. Thi se, de deroppe havde det saaledes herne, som vi nu have hørt, og hvis vi slutte os til den Skare, som endnu lever her, til dem, som ere salige herne, men som vandre i Forsølgelse og Trængsel, da skulle vi saa Lov at komme derop. Saavist som vi ere samlede her idag, saavist skulle vi samles for Herrens Trone, dersom vi her ere med; saavist som vi her ere fattige Syndere, saavist skulle vi der være salige, dersom vi her følge Jesum. Jeg vil atter saa Lov i Jesu Navn at indbyde Enhver, som er her tilstede: Kom med til det himmelske Hjem, slut dig, Kjære! til den lille Skare, frygt ikke for, hvad som paafølger; Herren ledsager dig, hans hellige Engle leire sig om dig; og naar du lukker dit Øie her, skulle nye Syner oplade sig for dig, og Herrens Himmel hvalde sig over dig. En liden Stund, saa er al Trængsel og Nød forbi, saa kommer du hjem, hjem til det himmelske Hjem, til Jesus. Skulle vi ikke gjøre Alvor af det? Skulle vi ikke bede inderlig Alle, som ere her tilstede, at kunne saaledes annamme Jesu Ord paa vore Hjærter, at vi kunne følge den dyrebare Frelser? Kjære Venner! han er det vel værd, og Saligheden er det vel værd. D, lader os ret annamme Ordet, lader os stille os ind under Ordet, saa skal Herren trøste og styrke os, om vi end ere et lidet i Nød og Trængsel og have mange Plager; thi de svinde som Dug for Solen. Lader os komme hjem, lader os følge Jesus, lader os i Sandhed gribe efter det evige Liv, at vi kunne samles paa den store Allehelgensdag deroppe. Amen.

Prædiken

af

J. St. Munch.

24de Søndag efter Trefoldighed 1876.

Fader os bede: Saa elske du Verden, Herre Gud, himmelske Fader, at du gav den din Søn, den enbaarne, paa det at hver den, som tror paa ham, ikke skal fortabes, men have et evigt Liv. Saa kom du da til os, kjære Herre Jesus Kristi for at dele Raar med os herude, at vi skulde saa dele Raar med dig deroppe; saa kom du da, Herre Jesus, og tog vore Sygdomme paa dig og bar vore Piner for at tage vore Sygdomme fra os og befri os fra vore Piner, saa kom du da herved og blev den Glændigste blandt de Glændige for at befri de Glændige fra deres Glændighed og skænke dem den evige Salighed. Saa kom du, store Læge, til os Syge og Spedalske, for at helbrede os med dit eget Blod. Tak være dig, Gud Fader, som sendte din Søn, den enbaarne til os; Tak være dig, Herre Jesus, Guds enbaarne Søn, at du kom til os, velkommen er du jo hos enhver fattig, hjælpeløs, syg og elendig Synder, og Tak være dig, du Helligaand, som har bragt os det Bud i Guds hellige Ord, og som oplader vore Dine for al den Naade, som er i Kristo Jesu; Tak være dig for hver Sjæl, du faar ført til Jesum Kristum; ja Tak og Pris, treenige Gud, for din uudsigelige og uindgrundelige Kjærlighed til alle Syndere. Herre Gud, saa bede vi dig nu, at du vil velsigne os, som her ere forsamlede. Vi ere ogsaa saadanne arme Syndere, som have Frelse behov; ja vi ere saadanne, som trænge dig, du store Læge; og derfor trænge vi os nu sammen om dig, og derfor bede vi om Naade til med Kvinden i Dagens Evangelium at saa Lov til at røre ved Spinnen af dit Klædebon, som er dit hellige Ord. O Herre, helbred os alle, thi vi ere alle syge; ja Herre, forbarm dig over os, og velsign dit hellige Ord for vort Hjerte. Amen.

Evangelium, Matth. 9 Kap. V. 18—26.

O Kristo Jesu Medforløste! Naade være med Eder og Fred fra Gud, vor Fader, og den Herre Jesu Kristo.

Vor Herre Jesus Kristus fremtræder her idag for os som den store Læge, der har Magt baade over Sjælens og Legemets Syg-

domme, ja som har Magt over Døden selv. Han fremtræder som den store Læge, for hvem al Jammer og Elendighed maa vige, naar Troen rører ved ham; og vi se her, hvorledes den fjære Herre lader sig overvinde af Troen, og just naar han er overvunden af Troen, da aabenbarer han sin lægende Kraft for Sjæl og Legeme. Synagogeforstanderen Jairus faldt ned for ham paa sine Knæ og bad ham komme og helbrede hans Datter. Det var ikke ofte, at Synagogeforstandere faldt paa Knæ for Jesus; tvertimod, de hadede ham og stødte ham ud af Synagogerne. Men denne Synagogeforstander var en Undtagelse. Vi maa vel antage, at det var Lidelsen, Sorgen i Faderhertet, der bødte Synagogeforstanderens Knæ, saa han faldt ned for Jesus og i Tro vendte sig til den store Læge, som da ogsaa aabenbarede sin Herlighed i hans Hus, der han opvakte hans Datter, idet han udraabte — som vi læse hos en anden Evangelist: „Talitha kumi“ : Pige, stat op.

Men vi se ogsaa en anden Lidende at nærme sig Jesus, der han var paa Veien til Synagogeforstanderens Hus. Meget Folk fulgte ham og trængte sig om ham, for at høre ham; thi han gik ikke taus blandt dem. Se, da kommer en lidende, udæret, arm og elendig Kvinde, som drives af Smertens Magt og henter Kraft fra sin Lidelse til at bryde igennem Mængden. Hvad vil hun? Hun rører ved Jesus — du hører ikke et Ord fra hendes Læber, ikke en Klage lyd, men hun hæver sine Hænder og rører sagte ved Sømmen af hans Klædebon. Og se! da udstrømmer en guddommelig Kraft fra ham — thi hun rørte ved ham i Tro — og hun staar der helbredet. Det er navnlig ved denne Helbredelse, vi idag ville dvæle; det er den store Læge ligeoverfor den tause, lidende Kvinde vi idag ville bede om Naade til at kunne tillæde. Og naar vi betragte ham, Mesteren, som han vandrer der, ydmyg, men aabenbarende sin Herlighed, og vi saa se den arme Kvinde nærme sig til ham og blive helbredet ved sin Tro, da forstaa vi, at her er noget mere end en Fortælling, som vi kun skulle beundre. Her er et Livsbillede, og ikke blot et Livsbillede fra en svunden Tid, men et Livsbillede, som daglig træder frem for os, som kan træde frem for os i denne Sal i denne Stund, dersom der er Nogen her, som saaledes kommer til ham, — et Livsbillede, som bringer Liv, hvor det træder frem, fordi den store Læge lever, han som har Magt baade over Sjælens og Legemets Sygdomme, ja over Døden selv. Lader os nærme os til ham, som hin Kvinde i stille Tro, ført af Lidelsen, nærmede sig til ham, og lader os nu forene os i Bøn om, at han ogsaa for os vil aabenbare sig som den store Læge; lader os trænge os sammen om ham paa denne Kirkearets sidste Søndag i Bøn: Herre, helbred Sjælene! helbred os alle! Lader os bede derom, idet vi, som vi pleje, nedbede over os den Helligaand og synge: „O Helligaand, kom til os ned“.

Naar den store Læge helbrede eller helbreder Legemets Sygdomme, da er det intet andet end et Billede paa Helbredelsen af

Sjælens Sygdomme. Han er jo kommen for at helbrede vore Sjælesygdomme, men han kan ogsaa helbrede Legemets Sygdomme, naar og hvor han vil. Og naar vi se, hvorledes han i sit Kjøds Dage, da han vandrede her synlig blandt os, gif omkring og gjorde vel og helbredede alle dem, som førtes til ham, alle, som med mangehaande Plager vare beheftede, da forstaa vi, at disse Legemets Helbredelser staa som Tegn paa hans guddommelige Kraft, som en Aabenbarelse af den Almagt, han eier, til ogsaa at helbrede Sjælens Sygdomme. Naar vi se, hvorledes han helbredede hin blodsottige Kvinde, da forstaa vi, at denne hans Helbredelse af hendes Legeme er en Aabenbarelse af hendes Sjæls Helbredelse; Thi han siger jo: „Din Tro haver frelst dig“, og har Troen frelst hende, saa er det ikke alene hendes Legeme, som er frelst, men først og fremst hendes Sjæl. Og naar vi nu nærmere stille os i Forhold til denne paa en Gang sjælelige og legemlige Helbredelse ved den store Læge, da se vi her en Fremstilling af, hvorlunde den samme store hellige Læge stedse helbreder vore Sjæle.

De forskellige Tilstande, hvori Kvinden befinder sig, ere Udtryk for de forskellige Sjælstilstande, hvori vi befinde os, naar vi skulle blive helbredede af ham. Først se vi hende i hendes hjælpeløse Nødstilstand, dernæst se vi hende tagende sin Tilflugt til Jesus i Troen, derefter ere vi Vidne til hendes Helbredelse ved Troen, saa faa vi navnlig hos Evangelisterne Markus og Lukas høre om hendes Bekjendelse af sin Helbredelse, hendes Bekjendelse i alt Folkets Paahør, og endelig ere vi for det femte Vidne til, hvorledes hun af Herren faar Opmuntring til at gaa bort med Fred. Lader os et Ødet betragte disse forskellige Tilstande og se, om vi kunne gjenkjennde vore egne Tilstande deri. Held dig, om du har gennemgaaet dem, men allerede held dig, om du faar gennemgaa dem. O at vi alle, som her ere forsamlede om Jesus — thi han er tilstede iblandt os — maatte saaledes trænge os ind paa ham med Troens Paatrængenhed som hin Kvinde og holde fast ved ham; sandelig vi skulle faa blive med ham deroppe, vi skulle faa Lov til at gaa bort i Fred og hjem i Fred.

Ja hun var i Nød den arme Kvinde; i tolv Aar havde hun lidt af Blodflod; denne svækkende Sygdom, der berøvede hendes Legeme dets Kraft og tillige svækkede hendes Sjæl. Hun havde havt Formue, men den havde hun sat til, idet hun havde søgt mange Lægers Raad, og det var ikke blevet bedre med hende, men bestandig værre og værre. Saaledes staa hun der som et Billede paa den, som er kommen til Bevidsthed om sin aandelige Nød, som er vakt op af sin Syndesøvn og føler sin jammerlige Tilstand. Thi naar vi lære at kjennde vor Elendighed, idet vi betragte os selv i Gødens Speil og saa se, at vi ere aandelig spedalske, da bliver det forfærdeligt for os. Tænk dig blot, du, som er frisk og rask, om du en Morgen vaagnede op og fornåm, at du var spedalsk! Du ser paa dine Hænder og paa hele dit Legeme, Spedalskheden ligger

derpaa som Skjæl, du føler dens Brand i dine Arter, du staar op og vakler frem til Speilet. Hvad er det for et Ansigt? et rædsomt Ansigt, thi du er spedalst. Tænk dig, hvilken Forfærdelse der vil gribe dig. Og dog, Venner, dette er lidet mod den Forfærdelse der maa gribe den, der faar se, at hans Sjæl er fordømt. Men det faa vi ikke se, før Herrens Ord faar lyst op for os saaledes at vi faa se os selv i Lovens klare Speil, som ikke smigrer for Noget. Men naar det bliver os givet at se dette, da gaar det os lettelig saaledes, at vi ville helbrede os selv for vor Sjæls Sygdom ligesom hin Kvinde ved egen og Menneskers Hjælp længe søgte at blive helbredet for sin Blodspot. Vi ville begynde med at gjøre Gjæringer, eller om vi end vide saa meget, at vi ikke kunne gjøre Gjæringer, saa ville vi dog gjøre Troen til en Gjærning, skjønt vi høre, at det er en Guds Gjærning at tro paa den, som han udsendte. Kjenner du ikke dig selv igjen i dette, du, som er vakt? Du gif og pønsede paa, hvorledes du skulde tro. Du havde lært, at det var aldeles forgæves for dig at gjøre Gjæringer; det forstod du. Men saa skulde du tro, og for at du kunde tro, skulde du angre, men Angeren var der saa faare lidet af. Saa gif du til den og den og fik da det Raad: Du maa tro. Sandt nok, det var det eneste Raad, der kunde gives dig, men det kom an paa, hvorledes det blev givet, og hvorledes det blev modtaget. Man kan som sagt af Troen gjøre en Gjærning, og det har flere end En forsøgt. Man vil forsøge at tro, men saa vil man have visse Kjendetegn paa Troen, før man har Troen; man vil udarbejde en Tro hos sig, og det gaar, som det gif hin blodsottige Kvinde, man sætter af sin Formue til paa disse Læger, men det bliver ikke bedre. Nei, det duer ikke, kjære Venner.

Men saa kommer det herlige Frelsens Ord: „Kommer hid til mig alle I, som arbeide og ere besværede; jeg vil give Eder Hvile“, og „uden mig kunne I slet intet gjøre“. Han er Troens Begynder og Fuldkommer, han er den, som virker haade det at ville og det at udrette. Troen er intet andet end en Gave fra Jesus til os. Lader os vende tilbage til Kvinden. Hun har sat hele sin Formue til, og det er ikke blevet bedre, men værre med hende; saa faar hun høre om den store Læge, som vandrer om i Galilæa. Hun taler saa med den Eine og saa med den Anden, som ere blevne helbredede af ham; der kommer en Lam, som har faaet sin Kraft tilbage, der kommer en Blind, som er blevet seende, en Spedalst, som er blevet renset, og alle siige de til hende: men kjære, hvorfor gaar du ikke til Jesus af Nazareth, den store Læge. Gaa til ham, du behøver blot at røre ved Spinnen af hans Klædebon, saa bliver du helbredet. Ja tænker hun, det er noget for mig. Hun bestemmer sig til at gaa til Jesus, hun søger ham, og saa faar hun se ham omgivet af en stor Skare af Mennesker, som trænge sig omkring ham. Trængslen er stor, men det er hende et Dieblisks Sag at trænge igjennem. Hun synes at være paatrængende, men hun

bryder sig ikke om noget, hun ved kun, at hun maa frem til Jesus. Og da hun har ruffet frem til ham og rører ved Sømmen af hans Klædebon, da udgaar der en Kraft fra Mesteren, ikke fordi hun rører ved ham, thi det gjøre ogsaa mange andre, det kan ikke undgaaes i en saadan Trængsel, men fordi hun rører ved ham i Tro. Denne Tro var voget frem i hendes Hjerte, som var fuldt af Lidelse; hun er fortvivlende om alt andet, kun ikke om Jesus; hun kommer til ham med Troens hele Jnderlighed — og stille; thi jo dybere i dit Hjerte Troeslivet bunder, jo dybere denne Trang i din Sjæl er, desto mindre har du Ord for den. Det er mangen Gang saa, at den, som taler og larmer mest, har mindst af Hjertensnøden, men hvor Hjertensnøden er dybest er den ofte uudsigelig. Vi bruge jo netop det Ord „uudsigelig“ for at betegne den høieste Grad af noget; — en uudsigelig Smerte er en Smerte, som er større end at den kan udsiges. Saaledes kom hun til Jesus, hun havde faaet nok af Menneskene og deres Raad; nu saa hun blot hen til Mesteren. Saaledes gaar det til ogsaa med os. Du, som sidder her som helbredet, hvis Sjæl er frelst i Kristo Jesu, med dig er det gaaet ligedan; du har ogsaa været saadan En, som kom til Jesus fortvivlende om alt andet, men vendende dig til Jesus i Tro, rørende ved Sømmen af hans Klædebon, som er hans hellige Ord; thi i hans Ord have vi ham, og naar vi i Troen gribe Ordet, da røre vi ved Jesu Klædebon. Det er den saliggjørende Kraft for hver den, som tror derpaa, fra det udstømmer Livets Kraft til din syge Sjæl, naar det Ord lyder til dig, du lidende og besværede Sjæl: dine Synder ere dig forladte, du er frelst. Naar du faar tro det — thi det er en Troesfag —, naar du saaledes i Stilhed annammer Jesus i Tro — og det er vel herligt at faa Naade dertil —, da er du mindst oplagt til at træde frem og udbasunere det og raabe: Der sfer et Under, nu er jeg kommen til Jesus. Nei da holder du dig helst stille. Du kommer til Jesus som en fattig Synder, som en arm Syg. Ligesom du, naar du er legemlig syg og søger en Læge, sætter dig stille ned og venter, til den Stund kommer, da du kan faa Lægen i Tale, saaledes ogsaa naar du gaar til den store Læge; du gjør ikke nogen Larm af det; din syge arme Sjæl driver dig, — og du gaar stille til Jesus og rører ved ham i Tro og helbreedes ved Troen. Naar du nu er helbredet, kan du faa fornemme, at du er helbredet? Ja ganske vist, det kan fornemmes. Skulde vi ikke fornemme, at vor Sjæl er helbredet for Spedalskhed? Skulde vi ikke fornemme den stille Fred, som overgaar al Forstand? Jo visseelig, men det er faldt at stille Følelsen over Troen. Det kan vel være, at Følelsen ikke er lige stærk, ikke kommer lige pludselig hos alle — der er adskillig Forskjel i saa Henseende, men den kommer dog, den kommer som en kjølede Aftenvind; Herren kommer til os, som da han aabenbarede sig for Profeten, han kommer i en stille Susen. Du ved ikke, hvorledes det ser,

men at han kommer, det ved du; du erfarer det just gennem den stille Fred.

„J Jesu søger jeg min Fred,
 al Verden har kun Smerte,
 hans Bunder er mit Blivested,
 der hviler sig mit Hjerte,
 der kan jeg bo
 i stille Ro,
 der findes alt det,
 som min Tro,
 saa længselsfuld begjærte“.

Skulde jeg ikke vide det, naar jeg faar lægge mig op til min Frelser's Bryst, skulde ikke min Sjæl erfare det? Skulde det ikke blive Gjenstand for min Selvbevidsthed, at jeg er frelst fra Synd, Død og Satans Rige? Skulde det ikke være Gjenstand for min Selvbevidsthed, at den onde Aand er udjaget fra mig, og at den Hellegaand har taget Bolig i mit Hjerte? Skulde ikke det, at vor Herre Jesus har ladet sin Lægedoms Kraft strømme ind i min Sjæl ligesaa meget være Gjenstand for min Bevidsthed, som den syge Naaman var sig sin Helbredelse bevidst, da han syvende Gang steg op af Jordans Flod, frisk og skjøn, idet hans Kjød var blevet ligesom en ung Mands Kjød. Ja, vi vide det, ja Herren være lovet, han lader os ikke være i Tvivl, naar vi inderlig bede ham derom.

Lader os videre betragte hin Kvinde. Nu er hun helbredet. Jesus vender sig om og siger: „der rørte En ved mig, thi jeg kjendte, der gif en Kraft ud fra mig“. Mon han ikke vidste, hvem det var? Jo, men han spurgte saa for Kvindens Skyld, thi han vilde, at hun skulde saa Anledning til at bekjende, hvad der var skeet med hende. Og hun stod der bly og bævende i sin Fryd, thi ogsaa Fryden har sin Bæven. Vi læse hos Evangelisten Lukas i samme Fortælling: „Men der Kvinden saa, at det var ikke skjult, kom hun bævende og faldt ned for ham og kundgjorde ham i alt Folkets Paahør, af hvad Aarsag hun havde rørt ved ham, og hvorledes hun blev strax helbredet“. Dette var just et Tegn paa, at der var foregaaet en Helbredelse ogsaa af hendes Sjæl; thi hun bekjendte alt for Herren, og hun erkjendte sig saa ganske uærdig, følte sig saa overvældet af Naaden, at hun sank paa Kne i Tilbedelse. Saa er det ganske vist et Tegn paa, at Helbredelsen er sand og sund, naar den fremkalder hos os en Følelse af vor uendelige Uærdighed, naar Herrens Naadesbevægelser virke hos os sand Gudsfrugt. „Hos dig er Forladelse, paa det at du maa frygtes“. Da Herren aabenbarede sig for Peter i sin Naade ved den rige Drat, da vide vi, at Peter sagde til ham: „gaf ud fra mig, thi jeg er en syndig Mand“. Ja, det er et Tegn paa, at Helbredelsen er sund og god, naar vi synke ned for Herren og overvældede af hans Naade sige: „Herre, jeg er ikke værd al den Miskundhed, Du beviser din Tjener“. Det bliver da ikke ligesom noget, der

skal saa være; der bliver ikke en saadan aandelig Fripostighed, som nu og da kan opdages, og som er Tegnet paa, at Hjertet ikke er virkelig helbredet. Denne Fripostighed se vi ikke Sjelen, men den er ganske modbydelig og er alt andet end et Vidnesbyrd om sand Helbredelse. Nei, hvor Sjælen virkelig er helbredet, hvor der virkelig er foregaaet et saa stort Under, hvor virkelig en Sjæl er overflyttet fra Mørket til Lyset, fra Døden til Livet, hvor Jesu den herlige Løges Kraft har meddelt sig til Sjælen, der kan det ikke være anderledes, end at hans mægtige Majestæt maa saaledes overvælde os, at vi synke ned for Herren og siger: „Min Gud! er det muligt, at jeg er helbredet?“ Strømmer ikke da Taarerne ned ad vore Kinder, idet vi først da ret føle vor Synd, først da lære at forstaa, hvormeget der er os forlaadt? Før kunde vi ikke græde, Hjertet var lukket og Taarekilden med, men da vi fik Lov til at tro vore Synders Forlabelse, da aabnede sig Hjertets Kilde, da fik vi græde ud, liggende ved Jesu Fødder og sige ud: „Min Herre og min Gud er det muligt, at jeg store Synder er frelst?“ Saaledes var det ogsaa med Kvinden. Men idet hun kom frem i dyb Urefrygt, høvende af Fryd cfr. Ps. 2, 11, da var hun paa samme Tid frimodig beklædende; da fik hun af Herren Kraft til i alt Folkets Paahør at beklæde, hvorfor hun var kommen. Hun skammede sig ikke ved Jesus, hun skammede sig ikke ved at beklæde sin Blodflod, sjønt den der havde denne Sygdom, var levittisk uren. Nei hun fortalte alt om sin foregaaende Tilstand, og „nu“ kunde hun lægge til „nu er jeg helbredet“. Tænk, hvorledes det maatte virke paa Mængden, som stod omkring! Og en saadan Beklædelse maa du og jeg ogsaa aflægge; vor Sjæls Helbredelse maa vi frimodig beklæde, idet Sjælen bæver af Fryd; vistnok i stille Udruelighed og Ahygterhed, men dog frimodig maa vi træde frem, naar Herren kræver det. Se paa hin Kvinde, hun trænger sig ikke frem for at beklæde, men for at helbredes, og da hun er helbredet, saa er det Jesus, som drager hende frem for at beklæde. Saa maa det være; det maa ske, fordi vi føle os overvældede af Jesus. Saa hort med al Skamfuldhed, helbredede Sjæl! Hvorfor skulde du skamme dig ved din Helbredelse? Kjære Venner, lader det komme tilsyne, at være helbredede — ikke saa at vi gaa ud paa Gadehjørnerne og støde i Basuner —; nei, lader det komme tilsyne i en stille Beklædelse. Om det skal være en Beklædelse i videre Kredse, det er noget, som Herren har i sin Haand; det vil han aabenbare for dig. Vil han drage dig frem, da maa du frem — ikke naar du vil, men naar han vil. Men selve Beklædelsen sker dog altid med hellig Bæven, hvor den er oprigtig, hvad enten i større Kredse eller ligeoverfor færre, hvor som helst vi saa Lov til at beklæde: „Et ved jeg, at jeg, som var blind, nu ser“; mine Synder vare røde som Blod, nu ere de hvide som Sne; ligesom den blodstøttige Kvinde havde jeg Blodflod, min Sjæls Kraft strømmede fra mig, jeg svækkedes baade paa Sjæl og Legeme, og nu er jeg frelst ved Jesu

Blod". Det bliver just den rette frimodige Bekjendelse, som aflægges i hellig Frygt; — jo mere Følelse af Herrens Majestæt, des mere Tillid til hans Magt. „Naar jeg er skrøbelig er jeg mægtig“.

Der hun nu havde bekjendt sin Sygdoms og sin Helbredelses Historie, da siger Jesus til hende: „Datter vær frimodig, din Tro haver frelst dig, gaa bort med Fred“. Skulde hun gaa bort fra Jesus? Nei, men bort fra Sygdom, Trængsel og Sorg og følge ham med Fred. „Gaa bort med Fred“ er det samme som: „Følg mig med Fred“. Saa er det, Venner, saa maa Efterfølgelsen begynde. Da først kunne vi gjøre sikre Trin med vore Fødder, da først kunne vi følge Jesus, og om det end gaar gennem Mørke og trænge Stier, saa gaar det dog opad, opad til Zion. Jesus har udtømt sit Blod til sidste Draabe for os, og vi kunne følge ham med Fred. „I Jesu søger jeg min Fred, al Verden har kun Smerte“. Vi følge Freds fyrsten.

Men med Hensyn til den daglige Efterfølgelse og Vandring med Jesus som de, der ere helbredebe, erfare vi, at der er nogen Forskjel mellem den aandelige og den legemlige Helbredelse. Den legemlige indtræder med en Gang, men den aandelige fortsætter sig stadig, saalænge vi ere herne, thi her ere vi i Kjødet, og Kjødet vil besmitte Aanden. Vi maa desværre daglig erfare, at Kjødet bryder frem i os igjen, Spedalskheden, som er i os, bryder stadig ud. „Vi støde alle an i mange Ting“, „det Gode, jeg vil, gjør jeg ikke, og det Onde, jeg ikke vil, det gjør jeg“, „Kjødet begjærer imod Aanden“. Ja, Venner, vi maa daglig gaa tilbage til Jesus, den store Læge; og Afgangen til ham er os altid aaben. Vi høre om gode Læger, at de een eller to Timer daglig modtage fattige Patienter uden at tage Noget for det. Jeg mener, at vi have en saadan god Læge, Jesus. Han tager daglig mod saadanne fattige Syge, som vi ere, og vi maa daglig komme til ham for at lade os forbinde paany. Vel maa han ofte bruge sin Sonde for at undersøge, om der er kommet Dødkjød i Saaret og anvende alvorlige og kraftige Midler for at rense det, men han lægger saa varlig Salven paa, den Helligaands Salve, og vederkvæger os med sin kostelige Vin; han handler saa mildt og forsigtig med os. Men vi maa lyde ham, vi maa vandre i stille Fred, som de, der helbredes fra en farlig Sygdom, men hvis fortsatte og fuldstændige Helbredelse afhænger af, at vi i Et og Alt ere Lægen lydige, holde os hans For skrifter efterrettelige og bruge hans Midler, de rette Raademidler. Vi maa gaa bort i Fred og ikke indblande os i denne Verdens Stridigheder, men vandre varligen og ikke stikke os lige med denne Verden. Da saa vi og mere og mere Fred, vinde stadig større Sindsro, formaa alt mere at hen give os i Herrens Villie, saa alt mere Herredomme over os selv formødelst den Hellig Aand. Saaledes viser den store Læge sig ogsaa som den, der kan helbrede for Verdens Bedrøvelse, som saa let lægger sig over os. Vi skulde ikke kjende os selv, dersom vi sagde: „Verdens Bedrøvelse

have vi ikke mere med". Al! saalænge vi vandre hernebe, have vi altfor mange Bekymringer, som ikk ere af rent aandelig Natur, altfor megen verdselig Sorg, der optager os og lukker vort Hjerter, saa at vi ikke se Jesus. Du, som har Nød, Sorg, Trængsler og Bekymringer, du som ved, hvad det er at sørge, og som er vant til daglig at gaa med din Sorg til Jesus, du ved, at han altid kan bringe Lægedom for dit syge Hjerter.

Saa kom da til Jesus, fald ned for ham ligesom Jairus, og bed for dig selv og for dine! bed for din Søn og din Datter! bed for alle, som ere i dit Hus, bed den store Læge, at han vil være din Huslæge. Du er vistnok omhyggelig for dit og dines legemlige Vel hernebe; du vælger til din Huslæge den, du har mest Tillid til. Du anser det for betryggende at have en god Huslæge. Mine Rjære, hvad er en jordist Læge mod den store Læge, Jesus; ham maa vi Alle faa til Huslæge. „Seg og mit Hus, vi ville tjene Herren“, siger Josva. Du er kanske selv helbredet, men har Børn, som ikke ere helbredede — bed Huslægen tage sig af dem. Du har maaste Tjenere, som ikke ere helbredede — bed, at Huslægen vil hjælpe dem. Og selv om vi ere helbredede, saa trænge vi jo selv daglig hans Hjælp. Al! hvor herligt at have Jesus til Huslæge, hvor deilig at faa Lov til, naar Smerten trykker, og Hjertet er mest beklemt, at falde ned for Jesus og høre hans milde Ord og annamme Fred af hans Mund! Og ikke alene med vore Sjæles Sygdomme kunne vi gaa til ham; thi ligesom han har Magt over Sjælens Sygdomme, saaledes har han ogsaa Magt over Legemets Sygdomme. Vistnok er det saa, at han vil, at vi skulle søge jordiste Lægers Hjælp; thi han har givet dem den Kunst, de have, og vi skulle ikke friste Herren vor Gud ved ikke at ville benytte os af dem; meget mere maa vi takke Gud, fordi vi have saadanne, som forstaa denne Kunst, allermest naar disse selv ere helbredede af den store Læge. Thi da kan i Sandhed en Læge blive til stor, uberegnelig Betsignelse, naar han under Behandlingen af en Syg kan lade et Ord falde om den rette Læge og vise den Syge hen til ham. Za en saadan kristelig Læge er en sand Betsignelse; maatte vi have mange af dem! Men med alt dette maa vi dog tilstaa, at Herren kan helbrede Legemet ogsaa uden at bruge jordiste Midler. Han kan helbrede efter en Troendes Bøn, han har gjort det, og vi skulle ikke forholde os vantroe ligeover for de Exempler, vi have derpaa. Vel er det saa, at vi ikke saa hyppig se Exempler herpaa nu som i Herrens Kjæds Dage, da han just igjennem saadanne Helbredelser vilde vidne om sin guddommelige Almagt. Den har han nu klarlig aabenbaret ved sin Opstandelse og gjennem sin Menighed; men dog er han endnu den samme barmhjertige, milde og gode Læge, og derfor skulle vi endnu bære vore Sygdomme frem for ham. Der er vist flere af os, som kjende Exempler paa, hvorledes Troens Bøn er bleven hørt, og det er Intet overraskende for os at høre fortælle derom; men jeg vil dog

her fremføre et Par Exempler derpaa. Jeg erindrer, at jeg engang i min præstelige Virksomhed blev opfordret til at bede for en ung Pige, som laa i en meget stærk og farlig Feber. Vi bade for hende, vi bade for hende af et oprigtigt Hjerte, vi bade, at han, som formaar Alt, hvis han fandt det tjenligt for hende, vilde standse Feberen. Jeg blev senere af Faderen, som var en alvorlig Kristen, spurgt om, hvad Tid vi havde bedet for hende, og da jeg sagde ham det, udbrod han: „Min Datter blev helbredet i samme Stund; ved den samme Time forlod Feberen hende“. Et andet Tilfælde, som allerede tør være flere bekendt: En Kvinde, som i mange Aar havde været værkbruden, saa at hun ikke kunde røre sine Fodder, men maatte bæres fra Sted til andet, og som vel ligesom den blodstottige Kvinde i Dagens Evangelium forjæves havde sat meget til paa Læger, ligesom en Sommerdag paa en Loibank ude i Haven, hvor hun var bleven henlagt for at trække frisk Luft. Som hun ligger der i sin Smerte, vinder Beretningen om den blodstottige Kvinde hende i Hu, og hun siger ved sig selv: „Det er dog ikke umuligt for Jesus at helbrede mig, hvis det er tjenligt for mig. Med eet Ord helbredede han den blodstottige Kvinde, da hun rørte ved hans Klædebon — nu vil ogsaa jeg røre ved ham“. Saa henvendte hun sig i enfoldig og inderlig Tro med Bøn til Jesus, og se! Kraften fra Herren strømmer ind i hendes Legeme, hun reiser sig op, sætter Fodderne under sig, og forsøger at gaa. Hun tror ikke sig selv; hun kan gaa, hun er helbredet. Da gik hun ind til Sine; men de bleve forfærdede; de troede ikke, at det kunde være hende. Og da hun fortalte dem, hvorledes hun var bleven helbredet, bleve de meget forundrede og prisede Herren tilfammen. Dette er Sandhed, Venner.

Have vi da mere Vidnesbyrd behov? Jesus lever, han er endnu den store Læge, der har Magt baade over Sjælens og Legemets Sygdomme, og som anvender denne sin Magt, som han finder det tjenligt for os; lader os derfor altid gaa til ham baade med vore aandelige og vore legemlige Sygdomme. Er det tjenligt for os, saa helbreder han os ogsaa fra Legemets Sygdomme, og i ethvert Tilfælde helbreder han os ganske i vor sidste Stund, naar vi af Hjertet tro paa ham. Ja, naar vi her have stridt ud, naar vor Dag er tilende, da vil det lyde til os som til den blodstottige Kvinde: „Gik bort i Fred“, og vi kan sige med Simeon: „Herre! nu lade du din Tjener fare hen i Fred“. Saa bliver vort Legeme til Støv, men den frie Sjæl hæver sig til Himlen, hvor den ser Syner, som ikke kunne beskrives, og hvor alle de, som ere helbredede af Jesus, paa den yderste Dag skulle træde frem for ham, ikke værkbrudne, lamme, blodstottige og spedalske, men isorte nye herlige Legemer.

Lader os, idet vi slutte denne Betragtning nærme os den store Læge, og bede med og for hverandre, at alle vi, som her ere tilstede, maa erfare hans Lægedoms Kraft i vore Hjerter. O Kjære!

kom til Jesus, og lad ham helbrede dig; kom, din kjære Huslæge vil tage sig af dig. Du er syg, spedalsk, blodsottig, og bliver du ikke helbredet af Jesus, saa omkommer du evindeligt. Lader os gaa til Jesus og røre ved ham i Tro, lader os røre ved ham i denne Stund; kom, Kvinde! kom, Mand! lader os med Ærbødighed nærme os Herren. Herre Jesus! Du ser her en stor Skare, som er samlet om dig. Du har velsignet os før, men velsign os ogsaa nu; lad din Kraft strømme ned over denne Forsamling, helbred enhver syg Sjæl, og lad Enhver, som ikke kjender sin Sygdom, komme til Bevidsthed om den. Dette er idag Kirkeaarets sidste Søndag. Herre, bevis din Kraft for os idag, gjør Under iblandt os idag. Tak Herre fordi du er vor gode Læge, tak for Lægedommen i dit Ord, tak for hver Sjæl, som i dette Naadens Aar er helbredet, tak for hvad Du har gjort for os paa dette Sted, tak for hver Gang vi her have faaet røre ved dit Klædebon. Herre, lad os stedse saa være hos Dig, stedse røre ved dig, omfavne Dig i salig Tilbedelse. Amen!

Kristiania.

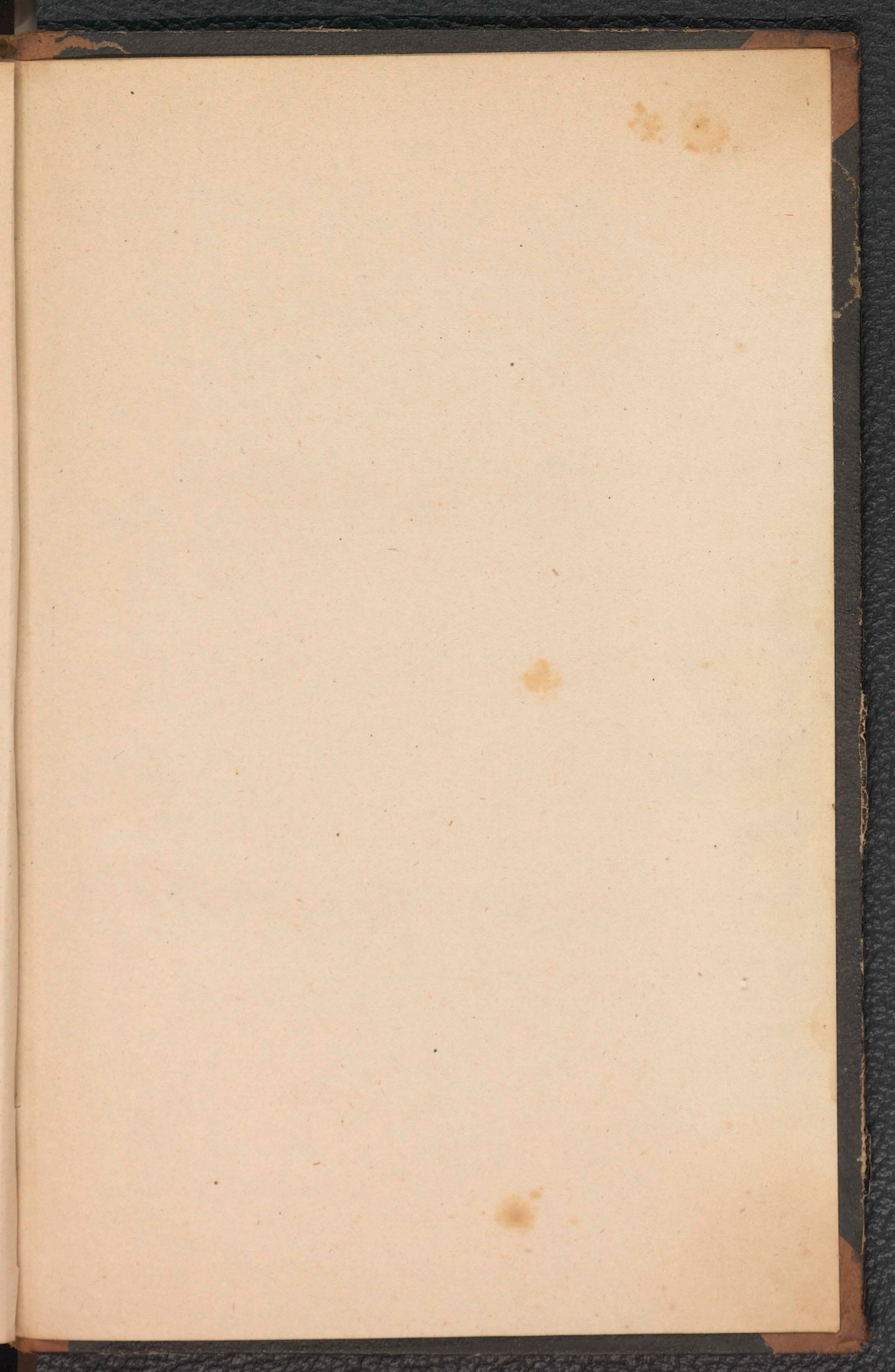
Unge Mænds kristelige Forenings Forlag,

H. J. Jensen's Bogtrykkeri.

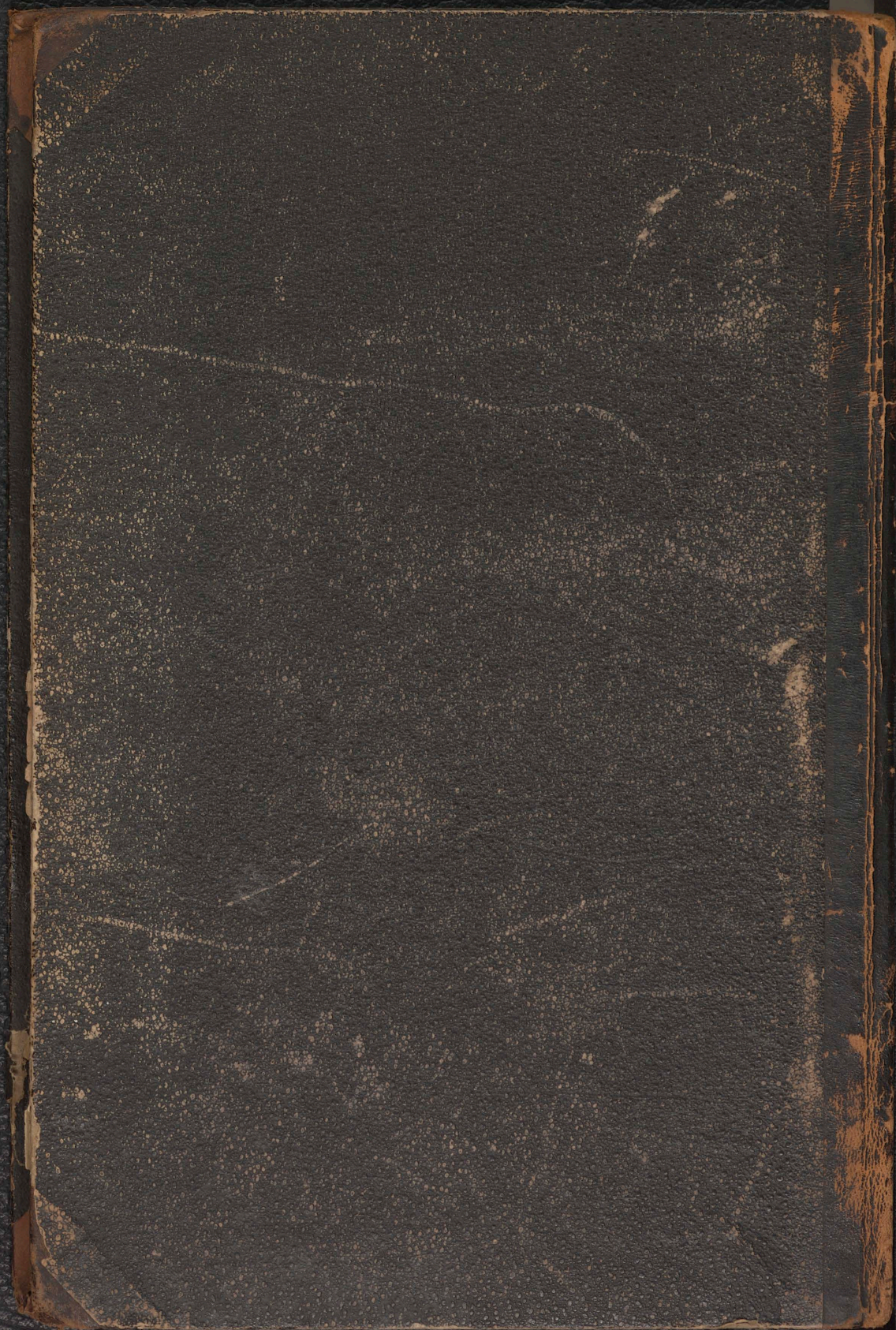
Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Very faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

1.00 ÷ 10%

MAGNUS
TOMI
P. 1. 1. 1.